

سگار

تاک 22

سگار

بلوچ اسٹوڈنٹس آرگنائزیشن آزاد

چاپ: جنوری، فروری، مارچ (2023)

سرتاک: صلاح بلوچ

تند جاہ: www.bsoazad.org

ڈس: عطاء شاد ڈگری کالج

نامدات

جنگ آماچیں بلوچ مہلوک ءِ نامء

لڑ

7..... شو نگال

بلوچی بہر

13..... گون کماش ابرم بلوچ ۽ گلگندارے

سگار بنشانک

46..... زور گرء کو ہنیں شور بندی ۽ نوکیں ڈروشم

68..... بلوچ راجی جنزء گیر آشوبی تاکت

85..... پروپیگنڈا ۽ آئی ۽ ارزشت

99..... ریکوڈک منصوبہ ۽ بلوچ راجی جنز

114..... میانی رودراتک ۽ نوک مٹ بو تگیس سیاسی ۽ روزگی چست ۽ ایر

140..... میان اُستمانی سیاست ۽ تائیوان ۽ جیڑہ

155..... سی بیک ۽ دنگی ۽ سیاسی جیڑہ ۽ بلوچ جنزء سرء آئی ۽ اسر

166..... پاکستان ۽ نگیس روزگی جاو ۽ راجی جنزء لوٹ

براهوئی بئخ

176..... چیئر مین ابرم بلوچ نائٹرو یو!

سگار نوشت

209..... بلوچ مزاحمتی تاریخ، مسیح آن مالو پرتگیزی جلمو کار آتے اسکان

226..... راجی جننر وزالبول آتاکڑو

238..... زوراکی نائیگواہیک وخواہوت اتاجہد

254..... غیر سیاسی کنگن ناچنگی فن:

269..... امیلکار لوئس کیبرال

281..... آشوبی باسک ناچا ہنداری

285..... نوآبادیات ناگڑاس چم

شونگال

(بلوچ آجوتی جہدء استیں گره چیل ء مئے زمسوارى)

اے وهدء کبزه گیریں استان (State) بلوچ ڈیھء سرء یک نیمگے وتی زلم ء زور اکیاں گیش کنگ ء انت ء دومی نیمگ ء بلوچ جمدء رالیکی ء سیاسی ردء پروش دیگ ء هاترء بازیں هضر ء هیلے سازگ ء انت۔ بلوچستان ء همے زوتاں کیڈٹ کالجانی جوڑ کنگ ء دیم ء آرگ ء هاترء ترندی آرگ، بلوچ ورنهااں گیر سیاسی جوڑ کنگ ء هاترء کمیشن، سی ایس ایس ء ایدگ ء انچیں لب ء لاق ء نوکریانی ته ء مانگیشینگ، ء بلوچ ورنهااں چه بلوچ ڈیھء در اسر کالرشپ ء ایدگ ء زریعه آں وانگ (education) دیگ ء بتلی مکسداں چه یک مکسده همیش انت کہ بلوچ ورنناچه بلوچ راجی ججز ء بلوچ ڈیھء استیں جیڑه ء جنجالاں بے سماء پراموش به بنت ء استان (State) ء زور مُشتنگیں روشنت (رویه) ء سرء وتی تاکتاں هرچ به کن انت۔ ء دومی نیمگ ء بلوچستان عوامی پارٹی (باپ)، نیشنل پارٹی ء بی این پی ء وڑیں پارلیمانی پارٹیاں جتاں کار (task) دیگ بوتگ کہ آبلوچ راجی آجوتی ججز ء بابت ء لس مهلوک ء ته ء یک دلپروشی یے ودی به کن انت۔ اے درگت ء نیشنل پارٹی استیں وهدء بلوچستان ء کنڈ کنڈ ء اے بیانیه ء دیم ء ججزینگ ء انت کہ بلوچ راجی ججز هلاس بوتگ ء اے دؤر ء ته ء زور آوریں استانانی هلاپ ء راجی ججز ء

دارگ یا کہ جنزینگ یک هیالی گپے، ءُ راجی جنزء ہلاپ ءُ چوشیں کارانی بدل ءُ چو مدامی
میں ڈول ءُ نیشنل پارٹی ءُ راجہ استان ءُ نیمگ ءُ مز نہیں کسائے ءُ آسرائی ءُ یہ آؤکیں
گیئکاری (الیشن) ءُ سیٹ دیگ ءُ ہربوگ ءُ انت۔ ءُ دومی نیمگ ءُ بی این پی وتی ٹولی ءُ
پارٹی ءُ سیت ءُ پانی ہاتر ءُ استان ءُ راپاداری پیشدارگ ءُ واستہ اے گپ ءُ دیم ءُ آرگ ءُ
انت کہ بلوچ راجی جنزوتی توک ءُ اینکس مکم نہ انت کہ آستانے پر وش دات بہ کنت۔
ہمے رنگ ءُ اے ہم گندگ بوگ ءُ انت کہ مکران ءُ جماعت اسلامی ءُ راجہ مز نہیں کسائے ءُ
پوچ ءُ نیمگ ءُ جاگہ (اسپیس) دیگ بوگ ءُ انت کہ آبلوچ راجدوستی ءُ لیکھی سیاست ءُ
بدل ءُ مکران ءُ تہ ءُ (پاکستانی) اسلامی لیکہ ءُ شنگ ءُ تالان بہ کنت کہ آئی ءُ تہ ءُ استان ءُ وتی
نپ است انت، ہمیشہ لس مہلوک ءُ راستیں لوٹانی مکمیں جہد ءُ راجہ جماعت اسلامی ءُ
چست ءُ ایرانی تہ ءُ جنزینگ ءُ راہ ءُ درگیشینگ بوگ ءُ انت۔ اے پارٹینی بستی لوٹ بلوچ
مہلوک ءُ توک ءُ یک دلپروشی ءُ نہ وشی یے وڈینگ انت ءُ دومی نیمگ ءُ بلوچ راجہ ءُ
مک ءُ وتی دست ءُ آرگ ءُ ہاتر ءُ بیگوائیں مردمانی جیڑہ ءُ کار مرزگ ءُ جہد ءُ انت۔ ہمے
نیشنل پارٹی کہ وتی سرکار ءُ دؤر ءُ بلوچ ورنہانی بیگوائی ءُ تہ ءُ ہواربیت ءُ مرچی بلوچ لس
مہلوک ءُ بیگوائیں مردمانی آجوائی ءُ گپ ءُ کنگ ءُ انت۔ یک نیمگ ءُ استان ءُ وتی سوفٹ پاور
کار مرزکریگ انت ءُ دومی نیمگ ءُ سی ٹی ڈی نامیں استانی لشکرے جوڑکنگ کہ آبلوچ ءُ
چکچینی ءُ گوں مکم ءُ ادارتی رنگے ءُ دیم ءُ جنزینگ ءُ انت۔ سی ٹی ڈی ءُ جوڑکنگ ءُ آئی ءُ تہ ءُ

بلوچ ورنانہان ء نو کری دیگ ء پد اسی ٹی ڈی ء نام ء بیگو انیس بلوچ ورنانہانی سُنگ ء بلوچ مہلوک ء چادر ء چادر یوالی ء لگتھمال کنگ ء لوگانی تہ ء دور کنگ ء مردمانی جنگ ء کُنگ ء چہ اسل ء استان یک ترسناکیں چا گردے جوڑ کنگ لوٹگ ء انت۔ ء دومی نیمگ ء بلوچ ء وت ماں وت میڑ بنگ ء واہشتنہار انت۔ یک نیمگے بلوچ ء چکچینی ء دومی نیمگ ء بلوچ ء مال ء مڈیانی لٹ ء پُل ء نوکیں راہ ء در پچ کنگ بوگ ء انت۔ بیرک گولڈ نامیں کمپنی بیے ء را بلوچ ڈیھ ء مستریں مڈی دیگ بوگ ء انت کہ آہانی سیم ء زَر بلین ڈالرائی تہ ء انت، پاکستان چہ وتی واماں رنگ ء ہاتر ء بکرن دے پدا بلوچ ء مال ء مڈیانی سودا ء جنگ ء انت۔ سی پیک ء پداستان ء بلوچ مڈیانی پُلپانچ کنگ ء ہاتر ء دگہ شور بندی ٹہینتگ ء وتی کپتنگیں روزگی (اکنامی) ء بلوچ مڈی ء لٹ ء پُل ء داستہ گوں کینڈین کمپنی ء ڈیل ء کنگ کہ آئی ء تجکیں لوٹ بلوچ مڈیان ء آپ ء حساب ء برگ انت۔ ہمے رنگ ء سوئی، سیندک، ہب پاور پلانٹ، سی پیک ء ایدگہ لٹ ء پُلی پروجیکٹ مکمیں رنگے ء دیم ء جُزگ ء انت۔ ایٹاں ہوار چہ استان ء نیمگ ء یک نوکیں پندلے ء رد ء بلوچ ء تیا بدنی دَمگاں بلوچ ء وتی زر پہ بلوچاں بند کنگ بوتگ ء دومی نیمگ ء بلوچ ء سیمسر کہ ہراراں بلوچ مہلوک ء لاپ انت آئی ء دراواں پہ بلوچ ء تگ کنگ بوتگ۔ ایٹانی لوٹ ء واہگ بلوچ لس مہلوک ء استان ء اُمیت وار کنگ انت دانکہ بلوچ وتی آجوںیں روزگار ء بدل ء استان ء دیم ء دست ٹال بہ کنت ء چہ آئی ء استان بلوچ دَمگانی تہ ء لس مہلوک ء گوما وتی

اسرے نرکی بیے داشت کتد بہ کنت۔ ہمے رنگ ء بلوچستان ء انوکیس وھدء بازیں
 ہندے ء وانگجاہماندارگ بوتگ انت ایشی ء چہ ہمے پدربیت کہ استان ء چانوگر بیکرندے
 پدا بلوچ ورنھاں چہ زانت ء زانت ء زہر کنگ ء پالیسی ء سرء کار کنگ ء انت۔
 بلوچستان ء رودراتکی دمگ بزانتہ شال ء ایدگہ جاگھاں مزین کساسة ء پشتون آباتکاری
 بوگ ء انت کہ آئی ء بٹنی مول ء مرادیک ایردستیں راجے ء ڈروشم ء بلوچ ء اراقلیت ء
 تہ ء بدل کنگ انت۔ ہمے رنگ ء مانگدگ ء ایں کہ گوٹگیں چیزے ماہانی تہ ء استان ء
 نیمگ ء چہ بلوچستان ء جتائیں دمگاں ترکی ء چین ء چہ سپلائی بوتگیں ڈرون کار مرز کنگ
 بوگ ء انت۔ اے بلوچ راجی ججزء گوں بندوکیں پارٹی ء رھشونانی واستہ یک مزین
 چیلنجے ودی کنگ ء انت کہ آپون اے ڈرونانی اُرش ء دیم ء داشت کتد بہ کن انت پرچہ
 کہ نوکیں جنگانی تہ ء ڈرون ڈرستاں چہ گیش کار مرز بوکیں جنگی سلاھے جوڑ بوتگ کہ
 ہمک مزین جنگانی تہ ء مسکمیں سلاھے ء بستارء کار مرز کنگ بوگ ء انت۔

اے جیرہ ء جنجالاں ہوار بلوچ راجی ججزء دیم ء اے وھدء مزین اڑ ء جنجال
 است انت کہ آہانی دیم دارگ بلوچ راجی ججزء واستہ استیں وھدء مزین بیہار انت۔
 چوشمکہ بلوچستان ء تہ ء استیں گیر سیاسی چاگرد (ماحول) ء ہلاس کنگ کہ گوٹگیں چار ء پنج
 سالانی میان ء سرکار ء داں مزین کساسة ء آجوتی لوٹوکیں پارٹی ء گلانی سرزاہری
 چست ء ایر ہلاس کنگ انت ء بلوچ لس مہلوک ء آگہی دیگ ء واستہ اے ہالیگیں جاہ

بلوچ راجی جہد کاراں پُر کنگ لوٹ ایت۔ پرچہ کہ اے یک ابرمی راستی یے کہ راجی
 بجز ہچر چہ ابید اُلُس ءِ گوں سو بھندی ءِ دیم ءِ جُزرات نہ کن آنت۔ ونگڑیں میڑ ءِ نام ءِ
 بیگوئیں بلوچ ورنانہانی کنگ ءِ دور دیگ بلوچ چکچینی (نسل کشی) ءِ استانی مزنیں
 شور بھندی یے کہ چرائی ءِ ہزاراں بلوچ ورنانہانی زند بیمنائیں جاورانی آماج ایت۔
 چوشیں جاوراں بلوچ لس مہلوک ءِ ہاسکار بلوچ ورنانہاں اے ہیال گور بہ بیت کہ
 مئے اے سر جمیں جیرٹہانی ہلاسی گوں راجی بجز ءِ سو بھندی ءِ بندوک ایت۔ داں ہا
 وھد ءِ کہ بلوچ وت یک استانے ءِ واھندہ بہ بیت بلوچ ءِ بچار، زبان، دود ءِ ر بیدگ، وانگ
 ءِ زانگ، جانسلامتی، روزگار، مال ءِ مڈی، ازت، ننگ ءِ ناموس ہچ چیز رک ایت نہ کن
 آنت۔ پرچہ کہ اے زور گرے نفسیات ءِ توک ءِ است ایت کہ آگوں زور کی ءِ ایردستیں
 راج ءِ ہمگ شے ءِ ہلا س کنگ ءِ آھانی جاگہ ءِ وتی چیزاں آرگ ءِ جاہ دیگ لوٹ ایت۔
 پریشی ءِ واستہ المی ایت کہ مانوگیں زور گرے شور بند یانی پھمگ ءِ زانگ ءِ ہاتر ءِ سیاسی
 لہزانگ، ہیلاکاری دیوان ءِ دو بر چیزانی چارگ ءِ پٹاسگ یا کہ نوکیں تران ءِ ہاوست ودی
 بہ کن ایں، دانکہ بلوچ لس مہلوک ءِ ہاسکار نو در بریں تبکہ زور گرے شور بندیاں سر پد بہ
 بنت ءِ آھاں تھیور ٹیکل رنگ ءِ چارگ ءِ پھمگ ءِ جہد ءِ کوشت ءِ بہ کن آنت۔

بلوچی بھر

گوں کماش ابرم بلوچ ء گلگدارے

سگار پبیل

سگار پبیل: وانوکان ء وتی سیاسی سپرے بارو ء چیزے بہ گش، ہما کجام پگر ء ہیال بوتگ آنت کہ تراگوں بی ایس او آزاد ء ہمگر نچ اش کنگ؟

ابرم بلوچ: استیں بلوچ راجی آجوتی جنز ہاسکار اکبر خان بگٹی ء چیئر مین غلام محمد ء نمیرانی ء پد چوشیں بلوچ گسے نیست آت کہ آگوں اے جنگ ء عملی یا کہ اخلاقی بستار ء سیادی مہ دارایت۔ مئے اسکول ء زمانگ آت، ہمے جاوراں چم ء وت گندگ ء اتیں ء ہمے جاورانی تہ ء زدگ ء مزن بوگ ء اتیں۔ چہ ہما یتگ ء کہ من سیادی داراں او ء سیاسی چست ء ایر گیش بوتگ آنت، شرین سیاسی چاگردے (ماحولے) جوڑ آت۔ چہ ہمے چاگرداں مارا پہ ہیل کنگ، در برگ ء دیم ء روگ ء ہاتر ء سک باز موہ رست۔ بی ایس او ء سرکل، زہر شانی، روانک، جلسہ ء جلوس مادام ایسانی تہ ء گیشا گیش بہر زرت ء گوں بی ایس او ء نزدیک بو ان اتیں ء ہمے چاگردے جاوراں گوں بلوچ راجی آجوتی جنز ء مئے سیادی یے جوڑ کت۔ 2008 داں 2009 ء من ہپتھی یا کہ ہشتمی تبک (جماعت) ء وانگ ء اتاں، باقاعدہ بی ایس او ء باسکی زرت۔ وھد گوزان بوت، دژ من ء زورا کی گیش بو ان بوت آنت بلے مئے سپر گوں بی ایس او ء جتا ئیں سیاسی ء راجمانی

چست ءِ ایراں جنزان آت۔ 2009 بگرداں 2011 ءِ من بُنزہ ءِ ہنکین ءِ جتاجتائیں
 اگدہانی سرءِ کارکنگ ءِ 2011 ءِ گڈ سرءِ گل ءِ بنجاہی جوڑشت (اسٹریکچر) ہلاس کنگ
 بوت ءِ یک آرگنائزنگ باڑی یے جوڑکنگبوت، ہمے وهداں من وتی ہنکین ءِ
 ہنکینی (زونل) آرگنائزر گچین کنگ بوتوں، چہ ایشی ءِ پدگڑاسر جمیں ہشت سالوں یک
 پیم ءِ من گل ءِ جتاجتائیں بنجاہی اگدہانی سرءِ کارکنگ ءِ 2020 ءِ گل ءِ بنجاہی لس مجلس ءِ
 گل ءِ بنجاہی کماش گچین کنگ بوتوں۔

دومی اگاں من ردمہ ہاں منی بلوچ جنزہ بہر بوگ ءِ بگردانکہ مرچی نیں
 چست ءِ ایرانی بنزہ منی ہیالاں منی پگر نہ بوتگ بہ گندے زمین دوستی ءِ جزبگ بوتگ۔
 چیا کہ پگریک مزنیں چیزے، پگری بوگ ءِ ہاتر ءِ مزنیں پنڈے بُرگ لوٹ ایبت۔
 من ءِ ہمے زمین دوستی ءِ جزبگ ءِ داں روچ ءِ مرچی ءِ داشنگ، پگری جوڑ بوگ ءِ ہاتر ءِ
 انگت مزنیں پنڈے بُرگ لوٹ ایبت۔

سگار پبلی: یک مزنیں مدتے بیت کہ بی ایس او آزاد ءِ لیڈرشپ چہ میڈیا ءِ دورانت، آ
 توری پرنٹ میڈیا بہ بیت یا کہ الیکٹرونک ایشی ءِ سوَب چے انت؟

ابرم بلوچ: اے گل ءِ ہکمت عملی یے، 2012 ءِ گل ءِ ہمے ہکمت عملی جوڑکنگ ءِ دانکہ
 روچ ءِ مرچی ءِ ہمے ہکمت عملی ءِ سرءِ کار ءِ انت۔ چوشکہ 2009 ءِ پد دژ من ءِ وتی

سرجمیں زور جنگ کہ گل ۽ ھلاس بہ کنت، گل ۽ سرء مز نہیں کریک ڈاون ۽ جنگ
بندات کنت، یک مز نہیں کسائے گل ۽ زمہ واریں سنگت زور انسری بیگواہ کنگ ۽
نمیران کنگ بوت آنت ۽ ھمک روچ ۽ بنیاد ۽ اے جاورانی تہ ۽ تڑندی آھگ ۽ آت۔
چوشیں جاوراں یک آشوبی گلے ۽ بستار ۽ بی ایس او ۽ اے ھیل گور ات کہ زندگ بوگ ۽
پہ راجی جنز ۽ ھاتر ۽ کار کنگ ۽ گیش در کار انت۔ بوت کنت کہ رساندر ۽ آھگ ۽ وتی
زلورت است انت بلے مئے کر ۽ دگہ چوشیں بازیں طریقہ کار بوتگ ۽ است انت کہ
چرایانی وسیلہ ۽ ماوتی ورناء مہلوک ۽ گور ۽ سر بوت کنیں۔ گل ۽ کر ۽ مستریں سوب ھمے
بوتگ کہ آئی ۽ وتی طریقہ کارانی تہ ۽ مٹی آؤر تگ ۽ ما ھمے سر پد بنیں کہ اے ھکت عملی
پہ گل ۽ ھاتر ۽ یک مز نہیں سو بنددی یے بوتگ ۽ است انت۔

سگار پینیل: استیں نودر برسیاست چہ گوست ۽ بز انکہ 2006 ۽ رند ۽ نودر برسیاست ۽
میان ۽ پرک ۽ تپاوت چے است انت، گیش دیمروئی ۽ نیمگ ۽ ھنگ یا کہ نزوریانی آماج
انت، اے بارو ۽ تو چے گش ۽؟

ابر م بلوچ: ھرچ وھد ۽ زمانگ ۽ وتی راستی یے بیت، آھچبر گوں یکیں چم ۽ چارگ نہ
بیت۔ 2006 ۽ پیسراے چاگرد ۽ وتی راستی ۽ جاور بوتگ انت، الم آزمانگ ۽ وتی
نزوری ۽ شری ھم بوتگ انت ۽ مر وچیکیں زمانگ ۽ وتی نزوری ۽ شری انت۔ ماایشاں

یک پیمنے چار اے سر پد بوت نہ کنیں بلکیں اے جتا جتا وانگ اے سر پد بوگ لوٹ آنت۔
 اگاں نہ کسے ایشاں یکیں چم اے چارگ اے جہد اے بہ کنت گڑا آھے سر پد بیت کہ چہ گو سنگیں
 زمانگ اے استیں زمانگ شر تر انت یا کہ کسے چوش اوں جیڑاٹ کنت کہ چہ استیں
 زمانگ اے گو سنگیں زمانگ شر تر بوگ بلے منی نزیک اے راستی ایش انت کہ ماچہ ارتقائی
 دورے اے گوگڑگ اے انت، ہرچ زمانگ گوں دومی زمانگ اے بندوک انت۔ گوست اے
 نزوری بہ بنت یا کہ شری مئے ردوم چہ ہمایاں بوگ۔

گوست اے بارگ بزانکہ استیں بلوچ جنرے بندات بوگ اے رند بلوچ سیاست اے
 سر جمیں چاگردھے رنگ اے ردوم زوران بوت کہ آئی اے سیاسی اڈاند (تضاد) اے پیچ اے تاب
 گیشینان کت انت۔ نودر بر سیاست راجی سیاست اے بہرے، چہ آئی اے ڈن اے چیزے نہ
 ات، ہمے ہاترے نودر بر سیاست اے ہم ہرچ کہ پیچ اے تابے است ات اگیشاں بوت انت،
 چوشنکہ ایشی اے مستریں دوراں چہ یکے بی ایس او آزادے جوڑ بوگ انت۔ چوشنکہ 2009 اے
 پیسر بلوچ نودر بر سیاست اے چوشیں مزنیں کریک ڈاؤن اے ڈر من اے زور اکی اے تجربت
 نیست ات، ہمے جاورانی سو بے کساس ورنانگوں بلوچ نودر بر سیاست اے ہمگرنج
 بوت انت۔ بلے وھدے کہ ڈر من اے زور اکیانی تے اے گیشی اے ترندی اتک گڑا پھتنگ اے
 ہمکمیں سنگت اوشات انت اے نزوریں مردم پُشت کنزات انت، چہ ادے چیز گیشتر گیشاں
 بوت انت، راہ تچک بو ان بوت انت۔ چو کہ پیسر اے ورنانجاورے جز باتانی نیات اے بی ایس

اوع بہر بوت آنت ء پدا کسانیں ننگی ء بنیات ء پُشت کنزرات آنت۔ چہ ہمے تجرباتیانی
گوزگ ء رند مرچی ورناجوناں کوپگ دیگ ء آنت، گار ء بیگواہ بوگ آنت، دژمن ء
زور اکیانی دیمپانی کنگ ء آنت بلے انگت اوشاتنگ آنت ء اے درستیں چیزانی گندگ ء
دیمپان بوگ ء رنداوں آبی ایس اوع بہر بوگ ء آنت ء ہر چونیں ناوش ء ترندیں جاوراں
وت ء داشت کنگ ء آنت، بزاندہ زیکیں تجربت ء جاوراں مرچیگیں ورناپہتہ کنگ
آنت۔

اے گپ ء ہیل ہم دارگ لوٹ ایت کہ جہد ء امر ہمینکس کہ گیش بوآن
بیت آئی ء تہ ء پُہنگی گیش بیت، سگ ء اوپار گیش بیت، تجربت گیش بیت گڑاماگشت کنیں
کہ چہ زیکیں تجربت ء جاورانی گوزگ ء رند مرچیگیں بلوچ نودر بر سیاست ء پُہنگی
گیش اتنگ، جہد ء کیشل ء بر جاہ دارگ ء تجربت بوتگ، سیاست ء چارگ ء تپاسگ ء
طریقہ کارمٹ بوتگ آنت۔

سگار پینل: آستیں وهد ء بی ایس او آزاد ء کیڈر سازی ء عمل چہ گوست ء کساس ء نزور تر
نہ بوتگ؟ چوشکہ گوٹگیں وهد ء ہاسکار 2006 یا 2008 ء سیاسی دورانیہ ء بی ایس او
آزاد ء بلائیں لیڈر شپے گندگ ء کیت کہ آہانی بلوچ سیاست ء سر ء یک بلائیں دزر سے
بوتگ، بلے کسانیں مدتے بیت کہ بی ایس او آزاد ء نیمگ ء چوشیں کیڈرے گندگ نہ
بیت؟ ما ایشی ء نزوری یے سر پد بوت کنیں؟

ابرم بلوچ: زی پہ کارکنگ ۽ ھاتر ۽ موہ باز بوتگ، بازیں کارے گوں ارزانی ۽ کنگ بوتگ ۽ درستیں کار سرزاهر ۽ کنگ بوتگ آنت۔ مرچی نیں ۽ زیکیں زمانگ ۽ جاورانی نیام ۽ پرک آست آنت، زیکیں روچاں کسان کسانیں کار ہم در بوتگ آنت ۽ ما کسان کسانیں کاروتی کنگ آنت ۽ آھانی سر ۽ پھر بستگ، بلے مرچی جاورانی لوٹ ہمیش آنت کہ تو مز نیں کار ہم زاهر کت نہ کن ۽ ۽ وتی کت نہ کن ۽۔ بی ایس او آزاد ۽ کیڈر سازی ۽ عمل مروچی ہم بر جاہ آنت، بی ایس او آزاد ۽ کیڈر مروچی ہم بلوچ راجی جنر ۽ جتانیں ادارہانی تہ ۽ شریں کردے پیلو کنگ ۽ آنت۔ بلے مروچی نیں کیڈر راجی جنر ۽ لوٹانی نیات ۽ سرزاهر ۽ کار ۽ نہ آنت ۽ ہمے زور تانی سو ب ۽ وتی پچار ۽ پدر کت نہ کن آنت۔ منی دل ۽ اے چیز الم ہم نہ آنت، اہم ترین چیز کار ۽ جندانت ۽ بی ایس او ۽ کیڈر بلوچ سیاست ۽ وتی شریں کردے پیلو کنگ ۽ آنت۔

سگار پینل: بی ایس او آزاد ۽ حکم و ھد ۽ استانی را ھند ۽ بہر بوگ ۽ سر ۽ ترندیں پالیسی دانتگ، کسانیں و ھدے بیت سی ایس ۽ استان ۽ ایدگہ ادارہانی نیمگ ۽ بلوچ نودر برانی رحمان گیش بوان آنت یا کنگ بوگ ۽ آنت، ایسی ۽ سو ب چے آنت، اے رد ۽ بی ایس او ۽ کار نرور بوتگ آنت؟

ابرم بلوچ: چوناھا کالونیل ایجوکیشن سسٹم ۽ جند ہمے رنگ ۽ بیت۔ کالونیل ایجوکیشن

سسٹم نو در برانی نیامء ریسء چا گردے جو ڈکنت، آہانی نگدی ء ساچشتی بودناکیاں (صلاحیت) ہلاس کنت، آہاں تہنا پہ وتی ریاستی سسسٹمء ہاترء مشین جو ڈکنت، سرجمیں دنیاء کالونیائی تہء ہمے رنگ ء بوٹگ ء بوگ ء انت۔ پاکستان ء ہم در اسل ء ہمے ایجوکیشن سسسٹمء سرء کارکنگ ء نوں چوشکہ ٹیکنالوجی ء سوشل میڈیاء زمانگ انت، ہمے ٹیکنالوجی ء سوشل میڈیاء سوب ء نوں اے چیزانی سرء گیش کارکنگ ء انت۔ پاکستان استیں وھدء کمیشن کلچرء سرء سک بازوسائل ہرچ کنگ ء انت کہ بلوچ ورنانگیشا گیش پاکستان ء مشنیری ء بہر بہ بنت۔ پاکستان ء مکسد ہمیش انت کہ بلوچ نو در برانی نگدی ء ساچشتی سوچ ء پگر نیست ء نا بود کنگ بہ بنت، چہ چا گردے راستی ء دور دارگ بہ بنت ء تہنا پہ پاکستان ء مشین جو ڈ بہ بنت۔

منی ہیل ء اے بی ایس او آزاد ء بے سوبی نہ انت، بہ گندے ایثی ء جتا جتا میں سوب انت، ایثی ء درستیں سوب چارگ لوٹ انت۔ بی ایس او آزاد مروچی ہم گوں کمیشن کلچرء ہلاپ ء گوں ترندی ء کارکنگ ء انت، بلوچ ورنانہانی نیام ء راستیں وانگی چا گردے جو ڈ کنگ ء ہاترء آیاں کالونیل ازم، راجی گلامی ہلاپ ء سکین دیگ ء آیاں شریں ء باسماںیں سیاسی ورنانہ جو ڈ کنگ ء ہاترء لیٹرچرء سرء کارکنگ ء انت، اسٹیڈی سرکل ء سرء کارکنگ ء انت، سیاسی چا گردے جو ڈ کنگ ء سرء کارکنگ ء انت۔

البتہ ماچہ وتی نزوریوں انکار نہ کنیں، مئے نزوری آست انت، سیاسی چا گردے

نزوری آست آنت، اے جیڑہء سرء انکت سک باز کارء زورت آست، مز نہیں کسائے ء
 آشوبی لیٹر پچرء زورت آست۔ ماہمینچو گیش کار کنیں، شریں سیاسی چا گردے جوڈ
 کنیں، گیش ورناباں وتی لیٹر پچرء سیاسی تراناں سرکت کنیں، ہمینچو گیش ماورناہاں
 پاکستان ء مشینری ء بہر بوگ ء ر کینت کنیں۔

سگار پینل: مادہ سنگ بی ایس او ء مدام کمیشن کلچر ء ایر جنگ کہ چرائی ء بلوچ ورنناپاکستانی
 مشینری ء بہر جوڈ بنت بلے مدرسہ کلچر ء ہلاپ ء بی ایس او ء کدی مز نہیں کسائے ء گپ
 نہ جنگ، ہالانکہ مدرسہ کلچر ہم سی ایس ایس وڑ ء ہزاراں بلوچ گونڈو ء ورنناہاں بلوچ
 چا گردے سندگ ء انت، پاکستان ایٹاں وتی مذہبی مشینری بہر جوڈ کنگ ء انت ء بلوچ
 چا گردے ہلاپ ء کار گرگ ء انت۔ اے بابت ء تئی ہیال چے آنت؟

ابر م بلوچ: اے سر جمیں کالونیل ایجوکیشن ڈسکورس آنت۔ پاکستان یک ء دونہ بہ
 گندے مز نہیں کسائے ء ایجوکیشن ڈسکورسانی سرء کار کنگ ء انت۔ مدرسہ کلچر ہم
 کالونیل ایجوکیشنل ڈسکورس ء بہرے۔ ہمینچو ورننا کمیشن کنگ ء انت، چہ آیاں
 80/90 درسدیا چہ ایٹاں گیش مدرسہ پانی تہ ء وانگ ء انت۔ مدرسہ کلچر ء مول ء مراد
 ہم ہمیش انت کہ بلوچ ورننا نابود جوڈ کنگ بہ بنت ء مرچی دژ من وتی مکسد ء سو بین
 بوگ ء انت، بز انکہ اگاں کما کم دہ ہزار بلوچ ورننا مدرسہ پانی تہ ء وانگ ء انت، چہ ایٹاں

یکے ہم سائنسدان، پروفیسر، انجینئر، آئی ٹی ایکسپٹ، ماہر معیشت، ریسرچر، دگہ ہماڑ کہ چاگردی ءِ راجی دیروئی ءِ آہانی زلورت انت، جوڑ بوگ ءِ نہ انت۔ بہ گندے انجیں نابودیں پدرتچے جوڑ بوگ ءِ انت کہ آنہ پہ وت ءِ وتی کہول ءِ چیزے کت کنگ ءِ انت ءِ نیکہ پہ وتی چاگرد ءِ راج ءِ چیزے کت کنگ ءِ انت۔

بی ایس او ءِ ہوار سرجمیں بلوچ سیاست اے جیڑہ ءِ کدی ہم راجی جیڑہے سرپد نہ بوتگ، بہ گندے مدام ہمے بیانیہ دیم ءِ آورتگ کہ مذہب حساسیں جیڑہے آئی ءِ سر ءِ گپ جنگ نہ بیت۔ چہ مئے بیانیہ ءِ پاکستان ءِ پاندگ چست کنگ ءِ مذہبی ڈسکورسانی سر ءِ کار کنگ، نوں مروچی ماگندیں کہ ہمے مذہبی ڈسکورس ءِ روتگ چے پیہم تو اناءِ مکم بوگ ءِ انت۔ ہرارانی ہساب ءِ ورنانا بود ءِ بے کار کنگ بوتگ انت ءِ بوگ ءِ انت، چاگردی ءِ راجی دیروئی گوں ہمے ورنانا ہندوک انت۔ وھدے کہ سنکسیں مزنیں کساسے ءِ ورنانا بود ءِ بے کار کنگ بہ بنت گڑاچر آئی ءِ سرجمیں چاگرد متاثر بیت۔ مادام یک نعرہے جنال کہ بلوچ چاگرد مذہبی چاگردے نہ ات، بہ گندے سیکولرے چاگردے، اے گپ راست انت کہ بلوچ چاگرد مذہبی چاگردے نہ بوتگ بلے مرچی است انت، مروچی پاکستان مذہبی ڈسکورس ءِ سر ءِ مزنیں کساسے ءِ کار کنگ ءِ انت۔ مکران بلوچستان ءِ چہ درستان گیش سیکولرے دگے بوتگ بلے مروچی تو پچگور ءِ بہ رو گڑازان ءِ کہ ما کجا سر کنگ بوتگ ایں، تربت ءِ وڑیں سیاسی مرکزے ءِ مزنیں

کسائے مدرسہ جوڑکنگ بوتگ ء مذہبی لیٹر پیچر ء سرء کار بوگ ء انت ء ورناتبلیگ ء روگ ء انت۔

اے گپ راست انت کہ مارا گول ہچ مذہب ء جیڑہ نیست ء مذہب ء عقیدہ ہرچ انسان ء وتی ذاتی جیڑہ انت، بلے بلوچستان ء پاکستان مذہب ء چون کار مرزکنگ ء انت یا چے پیم مذہبی بنیاتی سرء کالونیل ڈسکورس جوڑکنگ انت، آہانی ہلاپ ء اوشتگ ء کارکنگ ء سک باز لورت آست۔ اگاں ماہمے رنگ ء ایشاں در گزر بہ کنیں بہ گندے باندا مئے گور ء بودناک ء باسائیں ورناپش مہ کپ ایت۔

چوناہا اے گپ دلپروشی ء گپ نہ انت، اے چا گردی جیڑہ انت، بی ایس او ء ہوار در ستیں راجدو ستیں گل ء پارٹیاں اے جیڑہ منگ لوٹ ایت ء ایشی ء سرء کارکنگ لوٹ ایت۔ اے ڈسکورس ء دیم دارگ ہم بیت ء اے ہلاس کنگ ہم بوت کنت بلے بندت ء مالیشی ء یک کالونیل جیڑہ ہے بے من ایس ء پد ایشی ء سرء کار بندت بہ کنیں۔

سگار پینل: بلوچ سیاست ء پجارجادار ہانی بنیات ء انت، چوشکہ بی ایس او آزاد، بی این ایم ء ایدگہ ادارہ۔۔۔ بلے استیں وھد ء جتائیں راجمانی نپردیم ء آیک ء انت، چوشکہ ملاحدایت الرحمن۔ اے رویہ دیمتر ء بلوچ سیاست ء راجمان ء مکم بیت ء اے گل ء پارٹیانی سیاست ء زوال ء سوب جوڑ بوت کنت۔ اے جیڑہ ء چون چارے؟

ابرم بلوچ: بلوچ راجی جنرے پتجار مروچی ہم ادارہانی است انت، ادارہ چه نپرے بُرز ترانت۔ منی دل ءهدایت الرحمن ءدیم ءآهگ یک سیاسی ابھارے، اے همے ابھارے بہر انت۔ وھدے ہساب ء بوت کنت سیاست ء فرد دیم ء بیانت، بلے اے فردی سیاست وھدے ہواری ء گار بوان کنت، بلے ادارہ پشت کپ انت۔ البتہ سیاست ء مچ چیزے ء امکان رد کنگ نہ بیت، بہ گندے دیمترے بلوچ سیاست ہم همے رویہ ء اسر بہ زورایت ء نپر دیم ء بیانت ءوت ء چه ادارہاں بُرز تر بہ لیک انت، بلے زوتاں چوشیں امکان نیست ء اگاں استیں وھدے ماگوں اے درور ء بلوچ سیاسی ادارہاں دیم پہ دیم بہ کنیں، منی ہیال ء اے گوں بلوچ سیاسی ادارہاں انساپ نہ بیت۔ بلوچ سیاسی ادارہانی جھدے سر جمیں دپترے آست، آیاں مز نیں پندے بُراتگ، چه مز نیں تجربتاں گوستگ انت، آھانی روتگ سک مہر انت، زوتاں چوشیں امکان مچ نیست کہ بلوچ سیاسی ادارہ زوال ء نیمگ ء بہ روانت ء آھانی جاہ ء نپر دیم ء بیانت۔

سگار پینل: چوشکہ لوکنگ ء ات ءے فردی سیاست بوت کنت دیمترے بلوچ سیاست ء سر ء اثر دور بہ دینت ء فردوت ء چه ادارہاں برز تر بہ لیک انت، تنی ہیال ء ایشی ء منفی اثرات چه بوت کن انت؟

ابرم بلوچ: نپر ء نپری کرد سیاست ء یک ابرمی راستی یے، بلے پہ چا گردی دیمروئی ء الم انت کہ نپر چه ادارہاں بُرز تر مہ بیت۔ جہانی سیاست ء بند پترے اے وڑیں درور باز انت

کہ کجام جاہءِ سپرچہ ادارہءِ بُرز تر بوتگ انت آچا گرد زوالِ نیمگِ ءِ شنگِ انت۔ اگاں باندا بلوچ سیاست ءِ ہمے وڑ بوت گڑالے روشنت بلوچ سیاست ءِ چا گرد ءِ زوالِ نیمگِ ءِ بارت، چنچو وھدءِ کر بانی پہ ادارہ بانی مکم کنگ ءِ سرءِ ہرج بوتگ یا بلوچ سیاست ءِ چنکس دیمروئی کنگ اے درستاں آپ بارت۔

سگار پینل: بلوچ سیاست ءِ یک رجمانے گندگ بیت سیاست واقعاتانی بنیاد ءِ بوگ ءِ انت، بلائیں واقعے بیت گڑا بلوچ مہلوک روڑانی سرءِ در کیت، بلے کمیں وھدءِ پد ہمے چست ءِ ایر بے توار ءِ گار بنت ءِ دانکہ دگہ انچیں واقعے دیم ءِ بیت۔ ایثی ءِ سو ب چے انت؟

ابرم بلوچ: بہ گندے منی کم علمی بہ بیت بلے منی ہیال ءِ ہمے واقعات انت کہ دیم ءِ کابنت ءِ چراھاں جنز پاد کیت، سر جمیں سیاسی بند پتر ءِ ہمے وڑ بوتگ۔ اکبر خان ءِ شہادت تہنایک واقعے بوتگ بلے آئی ءِ سر جمیں بلوچ سیاست ءِ شکل مٹ کت، ہمے وڑ ءِ گلام محمد ءِ شہادت ءِ بلوچ چا گرد ءِ مز نیں مٹ ءِ بدلی ءِ سو ب جوڑ بوت۔ بہ گندے ماہمے ڈول توقع داراں کہ یک واقعے ءِ سرءِ کہ مہلوک روڑاں در کپ ایت گڑا سالوں سال روڑانی سرءِ بہ بیت۔ منی دل ءِ اے تہنا واھشتے بوت کنت بلے عملی سورت ءِ نہ چوش بوتگ ءِ نیکے چوش بیت۔ ماگش ایں کہ واقعات در واقعات ءِ مہلوک در وکپ انت بلے

پدا لہتیں وھدء پد ھاموش بنت، در اسل نہ مہلوک ھاموش بوگ ء انت ء نیکہ مہلوک اے چیزاں شمو شنگ ء انت، بہ گندے اے واقعات مہلوک ء ذہناں نکش بوگ ء انت، اے واقعات مہلوک ء تربیت ء کنگ ء انت۔ چینکس سال انت کہ مہلوک روڈاں در کپگ ء انت بلے دم برگ ء نہ انت، ھرچ واقعات ء سرء ما مہلوک ء ھما مسکیں جزبگ ء حوصلماں دگنی سرء گندایں، پرچہ کہ وڑے نہ وڑے ء مہلوک ء گوما ادارہانی رابطہ کاری ء عمل بر جاہ انت، اے ھمے تسلسل ء بہر انت۔ البتہ بلوچ جنزء سیاسی ادارہاں گوں مہلوک ء سیادی گیش کنگی انت، اے سیاست ء ھاسیں لوٹ انت ء مئے سیاست ء ھمے چیز ء تقاضہ ء ھم کنت۔ پرچہ کہ لس مہلوک ء گور ء سر پدی و بیت، شرء ھراب ء پجارات کت کنت بلے زلم ء ھلاب ء او شنگ ء طریقہ کار ء یکشل ء جہد ء بر جاہ دارگ ء سرء سوچ چہ ادارہانی نیمگ ء دیگ بیت۔

سگار پینل: چوشکہ تو واقعات در واقعاتانی سرء گپ ء ات ءے، ھمے سئے یا چار سال ء میان ء بلوچستان ء مزین نہیں سیاسی واقعات بو تگ انت بلے بلوچ آجونی جنزء گوں بند و کیں سیاسی ادارہانی چوشیں ھاسیں کردارے گندگ نہ بیت، سبب چے انت؟

ابر م بلوچ: منی ھیال ء ادء مئے زانت ء چشمک ء گوں کار دارا بیت کہ ما چون بلوچ راجی جنزء وان ایں ء چے پیم در شان کن ایں۔ اگاں ما بلوچ راجی جنزء سیاسی ادارہاں یک

اسٹریکچرل یا پریکٹیکل سورت وان ایس یا کہ چار ایس گڑا ما اے واقعاتانی تہ راجی جنزہ آئی ادارہاں دیست کت نہ کنیں بلے اگاں ماراجی جنزہ آئی ادارہاں ہا پگہرہ بنیات بہ وان ایس یا کہ بہ چار ایس کہ آبلوچ چا گردہ شنگ تالان انت گڑا ما گشت کنیں کہ اے واقعاتانی ہلاپ مہلوک ہمارد عمل بوت انت، آرد عمل سرجم ہلوچ راجی جنزہ آئی ادارہانی ہما پگہرہ برورد بوتگ۔ ہلوچ سیاسی ادارہ بہ گندے اے واقعاتانی نیام پریکلی گندگ نہ بوتگ انت بلے ہلوچ سیاسی ادارہ اے سرجمیں دورانیہ ساڑی بوتگ انت۔

سگار پینل: بی ایس او آزادہ ٹوک تہی مستریں تجربت کجام انت؟

ابر م ہلوچ: دم نہ برگ تجربت انت۔ بی ایس او سنکستانی زندہ مرگ نیام نہ ترسگ ہجدہ کیشل ہر جاہ دارگ، سکین کسانیں امرہ چہ وتی بالادہ مستریں ذمہ واریانی سرجم کنگ ہچہ درستاں مستریں چیز جہدہ چہ دم نہ برگ، اے منی زندہ مستریں تجربت انت۔

سگار پینل: بی ایس او آزادہ واستہ گرانتریں وهد کجام بوتگ انت؟

ابر م ہلوچ: منی ہیال بی ایس او آزادہ ہاترہ وهد کدی گران نہ بوتگ، پرچہ کہ راجی آجوتی جہدہ ہمے رنگ بیت۔ راجی آجوتی جہدہ گوں پرایمیٹی ہر آسائش بوت نہ کنت، بہ گندے ہمے رنگ گوں آس گوازی کنگ لوٹ بیت۔ اگاں مانی ایس او آزادہ جاوراں

ہمانودر بر گروپ کہ پاکستان ء کبڑہ ء من انت، گوں ہمایانی جاوراں ہوارکنیں بچارایں گڑا بز انکہ ماڈایں۔ جاور شرء ہراب آہانی ہاتر ء بنت بلے مئے ہاتر ء جاور ہمیش انت کہ ما آہانی دیمپان ایں۔ بی ایس او آزاد راجی آجوتی لوٹ ایت، پاکستانی کبڑہ ء ہلاپ ء اوشاتنگ، دنیا ء ہچ وڑیں کبڑہ گیر ء وتی ہلاپ ء جہد کنوکیں مہلوک ء گوں نرمی ء پیش نہ یتنگ گڑا پاکستان پرچی ء مئے گوما گوں نرمی ء پیش بیت یا کہ ماچے واستہ چہ پاکستان ء نرمی ء امیت ء بہ دارایں؟ منی ہیال ء ہماروچ ء کہ بی ایس او ء راجی آجوتی ء گپ جنگ، آئی ء ہلاپ ء چہ دژ من ء نیمگ ء ہما جاور جوڑ کنگ بوتگ انت داں مرچی ء ہما جاورانی دیپان انت۔

سگار پینل: بی ایس او ء زور کنگ ء واستہ گیش دژ من ء دست مان انت یا کہ تہی ء وت ماں وتی جیڑہ ء جنجال بوتگ انت کہ آیاں بی ایس او ء راگیش تاوان داتنگ؟

ابر م بلوچ: منی ہیال ء دژ من ہرچ و ہد ء لوٹ ایت ء جہد کنگ ء انت کہ بی ایس او زور بہ بیت۔ بلے اے وتی جاہ ء تہلیں راستی یے کہ تہی جیڑہ ء جنجالاں بی ایس او ء سر ء مز نہیں اسرے دور داتنگ ء ہمے روشتاں مدام بی ایس او زور کنگ، اے تہنابی ایس او ء جیڑہ نہ بوتگ انت، بہ گندے سر جمیں بلوچ سیاست ء ہمے روشنت بوتگ انت ء انگت آست انت۔ چوشکد یک ریے ء چا گردے ء وت ء دارگ، مردماں وتی زیر آسردارگ یا

آیاں کنٹرول کنگ، یکے دومیءِ جہل جنگ، یک دومیءِ پچکاں کپک، ءدگہ ہمے وٹیں بازیں نادر ای ہوار انت۔ من ہمے سر پد باں راجی آجوتی جہد سکسین مزین چیزے، گوں اے وٹیں گونڈیں سوچ ءروشیاں یک گسے ہم چلائینگ نہ بیت۔ بی ایس او ء ہوار سر جمیں بلوچ سیاسی تنظیم ء پارٹی وتی تہی ء توکی سرکلاں (Internal Circle) یکے دومیءِ پچکاں کپک ء یکے دومیءِ جہل جنگ ء بدل ء وتی صلاحیت ء دژ من ہلاپ ء ہرچ بہ کن انت، گڑا ما اے جہد ء دو گام دیم ء بُرت ء آو کیں پد ریحانی دست ء یک دیمروئی کنگیں جُنزے دات کنیں۔

من سر پد باں بی ایس او ء سنگت ء اید گہ بلوچ جہد کاروت ء چہ ہمے نادر ای ء دور بہ دار انت، یا کہ ہمے استیں روش ء ہلا س کنگ ء جہد ء بہ کن انت ء آگوں پاک ء پلکاریں پگرے ء وتی سر جمیں بودشتاں راجی جنزے دیمروئی ء سر ء ہرچ بہ کن انت۔ سگار پینل: بی ایس او آزاد ء سر ء ہمے جست کہ آزادی پروگرام گوما تعلیمی ادارہاں نشت ء سیاست کت نہ کنت، باند انت ابید ء آزادی پروگرام ء گوں سیاست بہ کنت، توچے سر پد بے یہ راجی جہد ء ہاتر ء یک نودر بر گلے ء واستہ اژدری انت کہ آزادی پروگرام ء ہوار بہ زوریت ء دیم ء بہ روت؟

ابر م بلوچ: چونہا اے گپ چہ بُن ءرد انت کہ نودر بر راجی آجوتی جہد ء ہمگر نچ مہ بیت۔ منی نریک ء چہ بلوچ ء راجمانی ء سیاسی جاورانی تپاسگ ء اے گپ وت گیش ایت کہ

بلوچ چا گردے مستریں ءِ مکم ترین طبقہ ورناءِ نودر برانت، اے بوت نہ کنت کہ یک چا گردے کہ گلام انت ءِ آئی ءِ مکم ترین طبقہ هاموش کنگ ءِ نادینگ بہ بیت۔ بوت کنت دنیاءِ بازیں نامداریں سوشلسٹ جنزانی تہ ورنانہانی یانودر برانی آکر دنہ بوتگ، بلے بلوچ چا گردے وتی راستی انت، منی نزیک ءِ چہ درستاں گیشتر جہدھے نودر براں کنگ لوٹ لیت۔ ورنابا صلاحیت انت، بودناک انت، زندءِ جتائیں تک ءِ پھناتاں تجربت کنگ ءِ انت، گوں ڈنی دنیاءِ ہمگر نچ انت۔ راجی آجوتی ءِ چا گردی دی مروئی ءِ مستریں بہر گوں ورنانہاں بندوک انت، راجی آجوتی دگہ ڈنی چیزے نہ ات، چا گردی جیڑھے۔ اے المی انت کہ چہ درستاں گیش بلوچ ورناتوی صلاحیت، علم ءِ زانت ءِ راجی آجوتی جہدءِ واستہ ہرچ بہ کن انت، گیشا گیش راجی آجوتی جہدءِ زمہ داری بہ زور انت۔ دومی گپ کہ گوں اے پروگرام یا کہ طریقہ کار ءِ بی ایس او آزاد رک ات یا کہ دی مروئی کت نہ کنت، منی ہیال ءِ چہ بیست سالان برزانت کہ بی ایس او آزاد گوں آجوتی جہدءِ ہمگر نچ انت ءِ تعلیمی ادارہاں نشنگ جہد کنگ ءِ انت ءِ نہ تہناہمے بیست سالانی میان ءِ بی ایس او آزاد رک اتگ، بہ گندے گیشتر مہم بوتگ۔ راجی آجوتی جنز ءِ راہمکمیں سنگت داتگ نے، بلوچ چا گردے را سرپدیں ورنائے بکشاتگ، ورنانہاں ءِ کیشینتگیں راہ نے پیش دانتگ ءِ اے جہد انکت بر جاہ انت۔

سگار پبلی: بی ایس او ءِ بندات ءِ بگردانکہ انوں دو بکنی لیکہ ءِ دائرہانی تہ ءِ گردگ ءِ انت،

یکے کہ بی ایس اوئے ہنکی کسدیک آزاتیں دابے ءراجی سیاست ءدیم ءبرگ ءدومی نیمگ ء
اے لیکہ کہ بی ایس اوءالم یک پارٹی ءزیر دست بوگ ءسیاست کنگی انت؟ بی ایس او
پارٹی ءزیر اسر بوگ یانہ بوگ ءنپ ءتاوان چے آنت؟ اے بارو ءتی ہیال ءلیکہ چے
آنت؟

ابر م بلوچ: منی نزیک ءبلوچ چا گرد ءسیاست ءراستی ہمیش انت کہ بی ایس اوچ ہمیں
پارٹی ءزیر اسر یا کہ ونگ مہ بیت گڑا آگیشتر گتریں رنگے ءکارکت کنت۔ آئی ءدویا سئے
ہنکی جیڑہ انت، اولی جیڑہ ایش انت کہ بلوچ چا گرد ءپار لیمانی ءغیر پار لیمانی پارٹی چے یک
درز نے ءگیش انت، اگاں بی ایس او یک ہا سیں پارٹی ءونگ جوڑ بہ بیت گڑا دومی پارٹی
آئی ءراپہ وت ءیک تر سے سر پد بیت پر چہ کہ بلوچ ورنادرست آپارٹی گون انت، گڑا
زاہر انت کہ آؤکیں وھد ءہما پارٹی ہمے نودر براں دیم ءبرگ کپ ایت، ہمے ترس ء
بنیات ءآپہ وت ءیک دگہ بی ایس او یے جوڑ کن انت، ہمے رنگ ءھر ج پارٹی پہ وت ء
یک جتائیں بی ایس او یے جوڑ کنت اگاں دہ پارٹی انت بز انکہ دہ بی ایس او بنت۔ چوشکہ
مروچی ہم است انت نیشنل پارٹی ءپہ وت ءبی ایس او یے جوڑ کنگ، مینگل پہ وت ءجتا
جوڑ کنگ۔ اے ڈول ءدگہ شریں کارے باریں ورناکت کن انت اگاں ناں بلے ہمک
روچ ءبنیات ءیکے دومی ءسرگاں پر و ش آنت۔

دومی مستریں جیڑہ، چوشکہ نوجوان باصلاحیت بنت، آھانی تہ ءبود ناکی بیت،

وقتی امرء ہسابء ہرچ کارء گشاد بنت، اگاں ہمے نوجوان پلیٹ فارم دیگ بہ بیت، چاگرد دیگ بہ بیت کہ اودء آراتیں چاگردےء وقتی صلاحیتاں کار مرز بہ کنت، پیسلہ سازی بہ کنت، جیڑہء جنجالاں وت گیشء گیوار بہ کنت، گڑا ہمے ورنآؤ کیں باندا تء یک شریں راہشونے جوڑ بوت کنت، پہ چاگردء یک شریں راہرے بیت بلے دومی نیمگء اگاں بی ایس او پارٹیانی ونگ جوڑ بوت گڑا نوجوان وقتی صلاحیتانی سرء کارکنگء چہ کیشتر چا پلوسی کن انت، چیا کہ آزان انت کہ بی ایس اوء برزء پارٹی یے است انت۔ ہرچی بہ بیت گڈی پیسلہء پارٹی کنت، گڑا چوشیں ورناپہ دیمر وئیء واستہ کوشست نہ کن انت، تنہا چا پلوسیء منافقی کن انت، چہ ایثیء پہ باندا تء ہج پیس میں شریں آسر در نیت، بہ گندے تنہا چا پلوس جوڑ بنت، چوشکہ مروچی عملی سورتء ہمے کار بوگء انت۔ سبی جیڑہ اگاں بی ایس او پارٹیء ونگ بہ بیت گڑا ہاڈول کہ پارٹیء راہشون لوٹ انت جہلء ہاڈونیت جوڑ بیت۔ نوکیں سوچ، نوکیں ذہنیتء نوکیں ہیال دیمء نیت، بلے اگاں بی ایس او یک آراتیں دروشمےء کار بہ کنت گڑا ورنانہانی نیامء نوکیں سوچ، نوکیں ذہنیتء نوکیں ہیال جوڑ بیت، آہرابء آہرابء شرء شرگش انت، آہانی تہء بدلی آرگء بودشت مان بیت، آکوہنء بے سوئیں پکرء لیسانی سرء کار نہ کنت۔

سگار پینل: بی ایس او آراتیں لیکہء منوگرانی ہیال ہمیش انت کہ بی ایس او ہمک وھدء تنظیمء پارٹیانی گرء چیلء چہ پرشتء پرورشء آماج بوتگ، گڑا بی ایس او آزادء

2014ء سیاسی اڑاندے تو چون چارے؟

ابرم بلوچ: وھدے کہ یک چا گردے ۽ کسانیں جیڑھے پیداک بیت گڑاھر کس وڑے نہ وڑے ۽ متاسر بیت، ھمے وڑ بلوچ جنزے نیام ۽ بوتگیں جیڑھاں بی ایس اولم متاسر بوتگ ۽ دیم ۽ ھم بیت۔ 2014ء اڑاندیا جیڑھے چہ بی ایس او ۽ تہی جیڑھانی سوب ۽ پیداک نہ بوتگ بہ گندے ایدگہ پارٹی ۽ تنظیمانی نیام ۽ گر ۽ چیلانی سوب ۽ بی ایس او مپت ۽ ھدا متاسر بوتگ۔

سگار پینل: بی ایس او ۽ سر ۽ یک دگہ بہتامے ایش است انت کہ بی ایس او ورنہاںی زند ۽ ھمستمان ۽ جنجالے ۽ پیرین لیت، بزآنکہ آھاں کوشارین لیت ۽ دومی ایش کہ بی ایس او ورنہاں چہ وانگ ۽ زانگ ۽ عمل ۽ دور دار لیت، اے بارو ۽ تھی ھیال چے انت؟

ابرم بلوچ: منی دل ۽ پیسر ۽ اے گپ گشینگ بہ بیت کہ زند ۽ چندچی یے؟ زند ھمیش انت کہ پاکستان پوج روڈانی سر ۽ ورنہاں دار لیت ۽ مررگہ کنت، شپ ۽ نیم پاساں لوگ ۽ دور کنت، ازت ۽ ننگاں لگتھال کنت، بازارانی تہ ۽، دگانی سر ۽، لیجھاں لیب ۽ گوازیانی سر ۽ ھرچ جاہ ۽ بہ گندے شرپ بہ کن یا کہ پدم ۽ بالانگ ۽ مردم ۽ شزار یک بہ کن، یا کہ زندگی ھمیش انت کہ ورنہاںی تہ ۽ نشہ ۽ عام کنگ ۽ آبے کار ۽ زوال کنگ انت، دو ٹکے ۽ نو کرمی ۽ ہاتر ۽ نوجوان ذہنی نادر اہجوڑ کنگ انت، میڈیکل کالج ۽

ایڈمیشن سسی ایس ایس نہ بوگ سسرء ورننا و تکیشی سسر کنگ انت، یا کہ زند ہمیش انت کہ نوجوان ہر روج روڈ ایکسڈنٹانی میان سسر کینسر نادرا ہی سوب سمرگ انت۔ ہھے زندانت؟ اگاں زندایش انت گڑا منی ہیال سچریشی سمرگ ستر انت۔

منی ہیال بی ایس او آزادء ورنناہان سسر یک آزاتیں زندے داتگ یا کہ آہان سسر آزاتیں زندے سگوازیگ سسکین سسر داتگ۔ یک جتائیں زندے کہ چہ پاکستان سسر داتگیں گلا میں زند سسر جم سسر جتانت سسر ورنناگانی زند سسر ترس سسر سہارے سسر آماج سسر نہ کنگ، بہ گندے سسر آچہ یک مزن سسر ترسناکیں جنجالے سسر کینتگ انت، آہان سسر یک نوکیں زندے بکشاتگ سسر، ورنناہان سسر راجی گلامی سسر مارشت داتگ سسر، ورنناچہ نشہ سسر کینتگ انت، آہان سسر وانگ سسر سکین سسر داتگ، چا گرد سسر زمہ واریانی زورگ سسر سکین سسر داتگ، چا گرد سسر زمہ وار سسر باسائیں ورننا سسر جوڑ کنگ انت۔

دومی گپ وانگ سسر بہ بیت منی ہیال سسر بلوچ ورنناہانی وانگ سسر سسر سسر بی ایس او سسر گیش کار دگہ کسے سسر نہ کنگ، البتہ بی ایس او وانگ سسر نام سسر بلوچ ورنناہان سسر پاکستانی مشینری سسر بہر جوڑ کنگ سسر ہلاپ انت، وانگ سسر نام سسر سسر ذہنی گلام جوڑ کنگ سسر ہلاپ انت۔ اے گپ سسر من تچک سسر کشاں کہ بی ایس او نہ تننا وانگ سسر نام سسر بلوچ ورنناہانی پاکستانی مشینری سسر بہر جوڑ کنگ سسر ہلاپ انت، بہ گندے سسر آئی سسر ہلاپ سسر بی ایس او سسر گگیری ہم کنگ سسر انت سسر ایسی سسر دارگ سسر ہاتر سسر بی ایس او سسر وس سسر واک سسر ہرچ بیت آوتی جہد سسر

کنت۔ پہ راستیں وانگ ءہاتر ءبی ایس او ءچہ درستاں گیش بلوچ ورناسکین دانگ انت ء
 داں مرچی ءپہ وانگ ءہاتر ءچہ درستاں گیش کاربی ایس او کنگ ءانت کہ بلوچ ورنابہ
 وان انت۔ وتی جند، وتی راجی پچار، وتی ڈیھ ء ڈیھ ء راستیاں سرپد بہ بنت دانگ آہانی
 وانگ کارامد بہ بیت۔

سگار پینل: تئی سیاسی سپر ءبی ایس او آزاد ء سیاست ء دورانیہ ءچہ پیمل سیاسی جیڑہ ء
 جنجال دیم ء انگ انت کہ تئی هیال ء دیم تر ء اوں ہاداب ء جیڑہانی دیم ء آہگ ء گمان
 است انت، بی ایس او چہ جتاگیں جیڑہاں وت ءچہ پیمر کنت کنت؟

ابر م بلوچ: راجی آجوتی جہد ء ہرچ گام گوں جیڑہ ء جنجالاں بندوک انت، راجی جنر ء
 چونیں ہم جیڑہ ہے بہ بیت بی ایس او الم متاسر بیت، بلے منی وتی ہرچی کہ تجربت انت
 من ہمے سرپد ہاں کہ بی ایس او ء ورنات ء ایدگہ پارٹی ء تنظیمانی تہی جیڑہ ء جنجالاں
 مان مہ گیشین انت ء کدی یک مخصوصیں تنظیم ء پارٹی ء پلہ مرزی ء مہ کن انت۔ آ
 راجی آجوتی ء جہد ء ہوار در ستیں پارٹی ء تنظیمانی یک حساب ء پلہ مرزی ء شرب ء بہ کن
 انت۔ ماگو سنگیں وھد ء عملی سورت ء دیستگ بی ایس او ء سنگتاں پارٹی ء تنظیمانی جیڑہانی
 تہ ء وت گون کنگ یا کہ تہنایک نیمگے ء پلہ مرزی کنگ گڑاچہ ایشی ء بی ایس او متاسر
 بوتگ۔ منی گوں بی ایس او ء سنگتاں دز بندی ہم ہمیش انت کہ آتہنابی ایس او ء باسک

بہ بنت ءِ گوں بی ایس اوءِ پلیٹ فارم ءِ راجی آجونی جہدءِ دیمءِ بہ بر آنت، وتی صلاحیتاں راجی آجونی جنزءِ دیمروئی ءِ سرءِ ہرچ بہ کن آنت ءِ راجی آجونی جنزءِ ہواریں درستی تنظیم ءِ پارٹیاں یک حساب ءِ بچار آنت ءِ یک حساب ءِ آہانی حمایت ءِ شرپ ءِ بہ کن آنت۔

دومی ما عملی سورت ءِ یک چیزے تجربت کنگ Comfort Zone ءِ جیٹہ انت۔ سنگت وت ءِ کدی Comfort Zone ءِ تءِ ایر مہ کن آنت، زمہ واری بہ زور آنت، زمہ واریاں گوں دل ءِ جان سرجم بہ کن آنت، احتیاط ءِ نام ءِ سرءِ انچو مہ ترس آنت کہ کار ءِ چند مہ بیت، آسائش ءِ آرام پسند جوڑ مہ بنت، اگاں سنگتاں پہ وت ءِ Comfort Zone ایرکتہ گرڈا بز انکہ ماوت وتی روٹگاں گڈگ ءِ ایس۔

سگار پبلی: انچو کہ تو گمشگ ات بی ایس اوءِ ورنہمک آزاتی لوٹوکیں ادارہ ءِ شرپ ءِ بہ کن انت، چوشکہ بلوچ جنزءِ چہ یکے گیش آزاتی لوٹوکیں ادارہ وجود دار انت ءِ ہمک ادارہ ءِ وتی سیاسی طریقہ کار انت، پدالے انسانی ابرم ءِ بہرے کہ آالم چہ مخصوصیں سوچ ءِ پگر ءِ طریقہ کارے ءِ گیش متا سربیت، ہمے تضاد ءِ چون گیشن ءِ، ادءِ بی ایس او وت ءِ چون میان ءِ داشت کنت؟

ابر م بلوچ: اے گپ راست انت کہ انسان ءِ سیاست ءِ کجام طریقہ کار، پگر، ہیال

دوست بنت آیاں چہ متاسر بیت بلے یک مخصوصیں گلے ۽ طریقہ کاراں چہ متاسر بوگ ۽ مراد ایش نہ انت کہ دومی ۽ ایر بہ جن یادومی ۽ ہلاپ ۽ بہ رو۔ منی نزیک ۽ بی ایس او ۽ سنگت وت ۽ بی ایس او ۽ پابند بہ کن انت، بی ایس او بحیثیت ادارہ راجی آجوتی جنرے ۽ گوں ہواریں سیاسی پارٹی ۽ تنظیم ۽ گوں چے پیے سیادی دارگ لوٹ لیت، آوت ۽ ھے تنظیمی پیسلہ ۽ پابند بہ کن انت گڑا کما کم بی ایس او ۽ جیرہ پیداک نہ بیت بلے اگاں ہرچ سنگتے گل ۽ پیسلہاں چہ ابیدوتی ذاتی واہش، پسند ۽ ناپسند ۽ بنیات ۽ آدگہ تنظیمانی جیرہانی دزما نجنی بہ کنت یا حمایت ۽ مخالفت بہ کنت گڑا منی دل ۽ جیرہ پیداک بیت۔

سگار پینل: کسانیں مدتے بیت کہ بلوچ سیاسی مہلوک ۽ تہ ۽ یک ڈسکشنے بدات بوتگ کہ بی ایس او بلڈ انت دو بریکجاہ بہ بیت، آہانی گور ۽ بند پتری درور 2006 ۽ بی ایس او انظام (سنگل بی ایس او) انت، چوشیں عمل ۽ گنجائش است انت یا کہ اناں؟ اگاں نہ گڑا سوب چے انت؟ بحیثیت بی ایس او آزاد ۽ کماش تی ہیال ۽ لیکہ چے انت؟

ابر م بلوچ: منی ہیال ۽ بی ایس او سیادی گوں نظریہ ۽ انت۔ بی ایس او آزاد پہ بلوچ راجی آجوتی ۽ پاکستانی کبڑہ ۽ ہلاپ ۽ جہد کنگ ۽ انت ۽ آدگہ نودر بر گروپ پاکستانی کبڑہ ۽ من انت ۽ پار لیمانی پارٹینی ونگ انت۔ اتحاد ۽ یکجائی گوں نظریہ ۽ پگڑ ۽ بوت کنت، نظریہ ۽ پگڑیک مہ بنت چوشیں ہج وڑیں اتحاد ۽ یکجاہی بوت نہ کنت۔

2006ء ہبرء کن ءے آئی ءد رور مئے دیم ءء انت، بی ایس او انظام ءء و ت ءء چینکس و هدد داشت کت؟ آئی ء پر شنگ ءء سوب ءء تہی جیڑہ مئے ءء شسے دیم ءء انت۔ آزمانگ 2005 داں 2006 بوتگ، آزمانگ ءء چیز نوک گیشن بوتگ انت، راہ تچک بو ان بوتگ انت، آو هددء سنگنتاں جہد کنگ کہ بہ گندے جا ورائی هساب ءء بی ایس او یک بہ بیت ءء راجی آجوتی جنز ءء دیمروئی ءء وئی کرد ءء پیلو بہ کنت ءء ورناپار لیمانی پارٹیانی دست چیز ءء پاکستان ءء مشینری ءء بہر جوڑ مہ بنت، بلے ہما زمانگ ءء ہم آیکجا ہی یک سائلے ءء گیش و ت ءء داشت نہ کنت ءء پُرش ای ت، آزمانگ ءء مرو چیگیس زمانگ ءء مز نیں پر کے آست انت، آزمانگ ءء چیز نوک گیش ءء ات انت، بلے مروچی چیز سر جم ءء گیش اتگ انت، هچ وڑیں کنفیوژن ءء ابہام نیست، ہر کس بلوچ راجی آجوتی لوٹ ای ت اے لکیر ءء اے نیمگ ءء انت، ہر کس پاکستان ءء کبڑہ ءء من ای ت ءء آئی نظام ءء تہ ءء نندایت آلکیر ءء آدم انت۔

سگار پبیل: بی ایس او آزاد وئی لٹیریری کارانی تہ ءء براہوی ءء بلوچی زبان سر ءء کار کنگ ءء انت، بلوچستان ءء ایندگہ کسانیں زبانی بابت ءء ہاموشی گندگ بیت سوب چے انت؟

ابر م بلوچ: چونانہا بلوچ سیاسی ادارہائی گور ءء لیٹریچر چہ بندت ءء اردو ءء بوتگ انت۔ مئے سیاسی لیٹریچر ءء تہ ءء اردو ءء روتگ همینکس مہم بوتگ انت کہ مئے سیاسی مردماں گشتنگ بلوچی ءء براہوی وانگ نہ بنت، مردم ایٹاں سر پد نہ بنت۔ مز نیں جہد ءء کوشست ءء رند

نوں مئے گورء سیاسی لیٹرچر بلوچی ء براہوی ء آہگ ء انت۔ آہم انگت سکیں کسانیں لیولے ء بوگ ء انت، انگت باز کار لوٹ ایت۔ منی ہیال ء بلوچ راج ء در ستیں زبانی سرء کار بہ بیت، نبشتہ بہ بیت، لیٹرچر بہت بلے چوشکہ بلوچی ء براہوی مزینیں زبان انت، ایسانی سرء مآلیول ء کار کنگ ء نہ ایں کہ کار کنگ لوٹ ایت۔ بہ گندے بلوچی ء براہوی ء وانگ ء نبشتہ کنگ ء رواج دیگ ء سپر دی متر ء مکم کنگ بہ بیت ء ہمے وتی ماتی زبانی سرء کار کنگ ء چاگرد ء آدگہ زبانی سرء کار کنگ بہ بیت۔

سگار پینل: بی ایس او آزادی سرء باز وهداں چہ وتی مردمانی نیمگ ء گلہ کنگ بیت ء دژمن ء نیمگ ء پروپیگنڈہ کنگ بیت کہ بی ایس او آزادی گوں بلوچ مسلح تنظیمیں بندو ک انت؟ اے گپ تو بحیثیت ء چیئر مین چون گیشین ءے؟

ابرم بلوچ: اے گپ ء چند چوناہا کالونیل پروپیگنڈہ بہرے۔ اے پروپیگنڈہ ء دوہنگی مکد انت: یکے وتی زلم ء زور اکیاں اخلاقی ء قانونی جواز دیگ، دانکہ کجام ہم وهد ء بی ایس او آزادی سرء کریک ڈاؤن کت بہ کنت ء لس مہلوک یالس نودر برانی میان ء یک جوازے جوڑ بہ بیت، چوشکہ ہمے گشتن کہ ”کسے ء زور آور ء ہلاپ ء چیزے کنگ گڑا جنگ بوتگ۔“ نوں ہمے داب ء دژمن مارا کنگ ء انت ء پدائے چند مردماں اے گپ ء سرء قائل کنگ ء انت کہ بی ایس او آزادی سرء کریک ڈاؤن پہ ہک جنگ بوتگ۔

نوں اِدءِ جُست ایش انت کہ ہما بلوچ ورنآہانی سیادی نہ گوں بی ایس او آزادءِ بو تگ ءنہ
 سلاہندیں گلاں دژمن ءاے پرچہ کُشتگ انت؟ یا ہما بلوچ استاد ء دانشور کہ آہانی
 سیادی نہ گوں سیاسی گلاں بو تگ ءنہ سلاہندیں گلاں آپرچہ کُشتگ بو تگ انت؟ یا بلوچ
 زہگ ء زالبول پرچہ کُشتگ ء برگ بوگ ء انت؟ اے تننا مئے گو ما بوگ ءنہ انت
 سر جمیں کالونیل دپتر ہمے وڑانت، کالونائزر ءوتی گلامانی کُشتگ، لٹ ء کٹ کنگ پرک ء
 درک نہ کنت، آگناہ ء بے گناہ نہ چارایت آتہنا پچار ء بنیات ء مردماں کشایت، گار کنت
 ء لٹ ء کٹ کنت ءوتی ہمے زور اکیاں پدا اخلاقی جواز دنت۔ پاکستان ہم بلوچاں تننا
 بلوچ پچار ء بنیات ء کُشتگ ء گار کنگ ء انت ء پدا آئی اخلاقی جواز دیگ ء انت۔

دومی گپ مئے مائٹ سیٹ ء تہ ء سلاہندیں جہد ء گوں بندو کیں مہلوک ء
 چا گرد ء تہ ء ایندگہ لس سیاسی یا چا گردی مہلوک ء چہ جتاء سستگیں رنگے ء پیش کنگ ء
 سلاہندیں جہد ء سکیں ترسنا کیں چیزے پیش کنگ دانکہ سلاہندیں جہد ء لس مہلوک ء
 نیام ء دوری پیدا کنگ بہ بیت۔ پاکستان گوں اے پروپیگنڈہ ء سلاہندیں جہد ء انجیں
 سورتے پیشدارگ لوٹایت بز انکہ پاکستان ہرچی زلم ء زور اکی کنگ ء انت آئی ء سبب
 سلاہندیں جہد انت۔ اگاں سلاہندیں جہد مہ بیت گڑا پاکستان زلم ء زور اکی نہ کنت۔
 پاکستان وتی کبڑہ ء زلم ء زور اکیاں جواز دیگ ء ہاتر ء اے وڑیں پروپیگنڈہ کنت، مئے
 مہلوک ء کالونیل پروپیگنڈہ سر پد بوگ لوٹایت، جیڑہ سلاہندیں جہد نہ انت جیڑہ

پاکستانی کبزہ انت۔ پاکستان وٹی کبزہ ۽ ھلا س بہ کنت، چہ مئے زمین ۽ در بیت ۽ بہ روت
پدا بلوچاں ھچ ز لورت نہ بیت کہ سلا بندیں جہد بہ کن انت۔

سگار پبلی: تی دل ۽ استیں وھد ۽ بی ایس او آزاد ۽ پرو گرام و تی تہ ۽ سر جم انت یا چوش
گشت کن ۽ کہ وھد ۽ لوٹ ۽ ز لورت ۽ سر جم کنگ ۽ انت، اگاں سر جم انت گڑا کے
تچک ۽ بہ کن کہ کجام ھساب ۽؟ ۽ اگاں سر جم نہ انت گڑا چے کنگ لوٹ ایت؟

ابر م بلوچ: پرو گرام ۽ بہ گندے تنظیمی پالیسیانی سو ب ۽ ماد ۽ سر جم ۽ گیشنت مہ کنیں۔
چوناھا سیاست ۽ ھچ چیز و تی تہ ۽ سر جم نہ بیت، آوھد ۽ جاورانی ھساب ۽ روم زوران
کنت، آھانی تہ ۽ زوری ۽ ھرابی ھم بنت۔ بی ایس او ۽ پرو گرام شر انت ۽ و تی سر جمیں
وس ۽ واک ۽ گوں پرو گرام ۽ سر ۽ عمل کنگ ۽ انت۔ البتہ من سر پد باں کہ بی ایس او ۽
نوں لہتیں کو ھنیں طور ۽ طریقہانی بدل کنگ ۽ ز لورت آست، بی ایس او آزاد بلوچ راجی
جنز ۽ بہر انت، بلوچ راجی جنز ۽ دیروئی دیگ ۽ ہاتر ۽ نوکیں دور ۽ لہتیں لوٹ ۽
تقاضسانی نیات ۽ پرو گرام ۽ تہ ۽ کسان ۽ مز نیں مٹی ۽ بدلی ۽ ز لورت آست۔ چوشکہ روایتی
سر گرمی ۽ ذمہ واریانی میان ۽ پرک ۽ گشینگ، ھرچ نیر ۽ جتا نیں ذمہ واری دیگ، نیرانی
بودنا کیانی سر ۽ کار کنگ، بلوچ راجی جنز ۽ ہاتر ۽ یک اسکو لے ۽ پیم ۽ کار کنگ ۽ دگہ ھے
وڑیں بازیں کسان ۽ مز نیں مٹ ۽ بدلی ۽ ز لورت است انت، بہ گندے اے گپ اء ۽

سرجم لکشینگ مہ بنت۔

سگار پینل: بی ایس او آزادہ سرء اے گلگ ہم مدام دارگ بیت کہ بی ایس او چہ وتی ہدء
سیمسراں ڈن کارکنگ عانت، بزائکہ اسٹوڈنٹس پالیٹکس لکیرء گوازینگ عانت۔ اے
بابت تئی ہیال پچی آنت؟

ابر م بلوچ: نہ زاناں منی کم زانتی انت یا کہ نزا نیکاری، گشت نہ کنناں بلے منی ہیالء
سیاستء چوشیں فیکسیں لکیر نیست کہ اے لکیرء آدیم اسٹوڈنٹس پالیٹکس ہلا س بیت۔
دومی گپ منی دل بی ایس اوء چوشیں کارے نہ کنگ کہ آکار بی ایس او یا اسٹوڈنٹس
پالیٹکس ہدء سیمسراں ڈن بہ بیت۔ اگاں بلوچء چا گردی جیڑہانی سرء، گارء بیگوائیں
مردمانی ہاترء، دژ منء زور اکیانی ہلا پء روانک کشگ، زھر شانی کنگ یا کہ ایدگہ
راجی ء چا گردی جیڑہانی سرء گپ کنگ اسٹوڈنٹس پالیٹکس لکیرء ڈن انت، گڑا پہ
اسٹوڈنٹس ء واستہ پہ سیاست ء کنگ ء ہاترء دگہ چے پشت کپ ایت؟ اسٹوڈنٹس
پالیٹکس تہنا پہ ہاسٹل ء روم ء پیسانی ہاترء گرء چیل ء نام ونہ انت۔

یک گلا میں چا گردے ء نودر بر ء یک آرات ء دیروئی کنگیں چا گردے
نودر برانی سیاست ء نیام ء شپ ء روج ء پرک آست۔ یک آراتیں ء دیروئی کنگیں
چا گردے نودر بر بہ گندے پہ وتی زندء کسان کسانیں جیڑہاں گوں دگوش بہ بنت یا آہانی

ہاترء جہد کنگ ء بہ بنت بلے گلا میں چا گردء نودر برانی ذمہ واری دو ہمینچو گیش آنت۔
 اگاں گلا میں چا گردے ء نودر برے بہ گش ایت کہ منی جیڑہ تننا فیس، کلاس ء ہاسٹل
 آنت گڑا آچا گرد گلامی کرزیت۔ مروچی بلوچ چا گرد سرجم ء پاکستان ء ولگوج کنگ، نہ
 زند آست، نہ پجار آست، نہ ننگ ء دود آست، اے جاوراں بی ایس او ء ذمہ واری بیت کہ
 آچا گردی ء راجی جیڑہانی بارو ء ورنہاں پہ جہد ء تیار بہ کنت، ورنہاں راجی ذمہ واریانی
 زورگ ء سکین بہ دنت ء آیاں ہمینکس بودناک بہ کنت کہ آباندا روچ مزن مزین
 راجی ذمہ واریاں وتی کو پگاں زرت بہ کن آنت۔

سگار پینل: تو بلوچ جنزء ایندگہ ادارہاں گوں بی ایس او آزاد ء سیادی ء چون گیشین
 ؟

ابر م بلوچ: بی ایس او بلوچ جنزء درستیں تنظیم ء پارٹیاں جہد ء شرپ ء ازت ء کنت ء
 راجی آجوتی ء نکتہ ء سرء درستانی جہد ء یک حساب ء شرپ ء کنت۔

سگار پینل: بی ایس او آزاد ء چیئر مین ء حیثیت ء راجی جنزء واستہ تی اہم تریں ترجیح چے
 ایت؟

ابر م بلوچ: بلوچ راجی جنزء Horizontal یا Vertical سورت ء وانگ ء
 بدل ء آئی ء جتا جتا میں تہرانی تہ ء وانگ ء شنگ ء تالان کنگ۔

سگار پینل: بی ایس او آزادیء سرءء بندش جنگ بیت، یونیورسٹیء کالجوں ملٹری کیمپس جوڑ بوتگ آنت، کیڈٹ کالج روج پہ روج گیش بو ان آنت، شہاے درگت ء چے جیڑگ ء ات ء اے جنجالانی دی مپانی ء واستہ شمسے گورءء کجام پالیسی آنت آنت؟

ابرم بلوچ: اے پالیسیانی ہلاپ ء بی ایس او ء مدام جہد کنگ کہ نگدی ء عملی چا گردے جوڈ کنگ بہ بیت، مز نیں ہدے ء داں بی ایس او سو بمند ہم بوتگ بلے چوشنہ دژ من تاکتور ترانت، آئی ء بازیں عمل سرجم ہلاس بوت نہ کنت، بلے آئی ء ہلاپ ء مہلوک ء تہ ء یاور ناہانی تہ ء سرپدی گیش کنگ کہ اے پالیسیانی ہلاپ ء روڑانی سرءء در آہگ ء یا ایندگہ گمگیری طریقہ کارانی بنیاد ء وتی جہد ء بر جاہ دارگ ء آنت ء انگت اے پالیسیانی ہلاپ ء جہد بر جاہ آنت۔

سگار پینل: بلوچ سرڈگار ء ہمسار ہلگیں ملک ایران ء پیسے مذہبی حکومت ء نوں افغانستان ء تالبانانی حکومت، چہ ایسی ء بلوچ چا گرد ء بلوچ راجی آجوتی جنزے سرءء چو نیں اسرات کپت کن آنت؟

ابرم بلوچ: چوناہا جہانی بستار ء اے یک ابرمی شے یے بلے ہاسکار ہمسار ہلگیں ملکانی تہ ء کسان ء مز نیں سیاسی، مذہبی، معاشی ء چا گردی مٹ ء بدلی دومی ملک ء راج ء وتی اسراں دور دنت۔ بلے اے افغانستان ء ایران ء جیڑہ جتا جتا آنت، ایران ء مذہبی حکومت پنجاہ

سال ءبرزانت بلے آئی ء بلوچ چا گردے سرء وتی مذہبی اسر دور دات نہ کنگ آنت، آئی ء سوب ایش انت کہ بلوچ چا گرد ایران ء چوش پاکستان ء وڑ ء وتی دژ من سر پد بیت ء اے ابرمی راستی یے کہ وتی دژ من ء آدت ء طور طریقہ کس ء دوست نہ بنت ء نہ چہ آھاں اسر انداز بیت۔ پمیشکہ پنجاہ سال ء پد ہم ماگندگ ء انت کہ ایران ء وتی مذہبی اسرات بلوچ چا گردے سرء دور دات نہ کنگ آنت۔ بلے افغانستان ء جیڑہ جتانت، افغان تالبان ء مذہبی پگر بہ گندے بلوچ چا گردے تچک ء وتی اسر دور دات مہ کنت بلے چوشکہ چہ ضیاء حکومت ء ء ہاسکار نائن الیون ء پد بلوچستان ء پاکستان، ”افغانستان جہاد، کشمیر جہاد ء ملازم“ ء سرء سک مز نہیں کس سے ء کار کنگ ء انت ء ما اسراتاں گندگ ء ایں کہ چے پیم بلوچ ورنالشکر جنگوئی، جیش العدل، داعش، افغان تالبان ء القاعدہ ء آدگہ مذہبی گلاں دیم دیگ بوتگ آنت ء اے گلانی روٹگ بلوچستان ء کنڈ کنگ بوتگ ء ایشی ء اسرات بلوچ چا گردے جتانتیں دروشمان گندگ بوگ ء آنت۔

افغانستان ء مذہبی روایات بہ بنت یا ایران ء ملازم یا پاکستان ء مذہبی کلچر ء ملازم اے ہرچ سورت ء پے بلوچ چا گردے تاوان آنت۔ بلوچ چا گردے وتی لوٹ ء تقاضہ آنت، آئی ء وتی رسم ء دود آنت ء زندگوازی نگ ء وتی اقدار آنت، آسچ سورت ء گوں مذہب ء ملازم ء بندوک بوت نہ کنت، مذہبی کلچر ء ملازم بلوچ چا گردے بہر ء بانگ کنت، آئی ء پرشت ء پرورش ء سبب جوڑ بیت۔ اے نوں بلوچ سیاسی گل ء پارٹیانی پرگرام ء سرء کار دار

ایت کہ آچے پیم بلوچ چا گردء ر کین آنت، بلے چہ اے اسراتاں ہرچ وڑء ر کینگی
انت۔

سگار پینل: بلوچ ورنہاں چے کلوه دیگ لوٹے؟

ابرم بلوچ: بلوچ ورناتوئی راستیں حیثیتء سرپد بہ بنت، وتء گوں ایدگہ راجانی
ورنہانی چمءمہ چار آنت۔ راجیء چا گردی ذمہ واریاں بہ زور آنت، ہرچ یک ورنایے
ہمے سرپد بہ بیت کہ راجی ذمہ واری کجام ہم وڑء دروشمء کہ بنت گڑالم وتی کوپگاں
زورگی انت، ہچ ورناراجی ذمہ واریاں چہ وتء ز بہر مہ کنت۔ پرچہ کہ اے دورء نوبت
پہ بلوچء ہاترء سکیں ناز راکیں دورے، اے وھد بلوچء راجی ہستمانء گوں بندوک
انت۔

زور گرے کو ہنیں شور بندیء نوکیں ڈروشم

وشین بلوچ

بلوچستان ہمارا ڈگارانٹ کہ اودے بلوچ جہمند آنت، بزائکے ہمارا ج کہ یکیں دودے ریدگ، یکیں دودمان ء ساہگ ء زندگوازیگ ء آنت۔ بلوچ بندر ء بازگی راجے۔ دومی نیگ ء بلوچ باز زبانی (Multi-lingual) راجے ہم زانگ بیت کہ آئی ء زبانی تہ ء مستریں زبان بلوچی ء براہوئی آنت۔ ایدگہ زبان چوشکھ کھیترا نی، سرائیکی، جدگالی سکیں گونڈیں کسے ء ماں بلوچستان ء آست آنت بلے گیشترگپ جنوک بلوچی ء براہوئی ء آنت۔ براہوئی گپ جنوک مزنیں کسے ء جھالاون ء نیگ ء نندوک آنت ء بلوچی ء گپ جنوک گیشتر سیتان ء بگر مکران، رکشان ء کوہ ء سلیمان ء آست آنت۔ چوشکھ بلوچستان ماں میانی رودراتک ء مزنیں بستارے دارایت ایٹی ء سبب روزیگی ء گزرائکی راہ ء رندانٹ۔ دگہ آئی ء کدرتی مادن ء مڈی بوت کت کن آنت، زمینی زید ء دگہ بازیں سبب بوت کن آنت۔ اگاں چوش بہ گوشے کہ میانی رودراتک ء مستریں پنجائی سپیاری دروازگ بلوچستان آنت تہ رد بوت نہ کنت۔ پمیشکھ وھدے انگلستان وتی زور گیری ء شہار ء سیمسراں ودینگ لوٹ آیت تہ ہندوستان ء ایردستی ء پد آئی ء چم بلوچستان ء زید ء سک بنت۔ بلے اے دگ ء پترگ ء گوں آئی ء روج ء اول ء اژاندانی

آماج بوگ کپ ایت۔ بلوچ بند پترے بچارے تے آئی ءھیچ زور گیر ءدیم ءسر جہل نہ کرتگ
چوشکھ درور بازنت، انچوشکھ سکندر وھدے وتی لشکر ءگوں ایران ءتہت ءتاراج کنگ ء
پدیم پہ بلوچستان ءکیت انت تہ بازیں زانکارانی گوٹنگ ہمیش انت کہ سکندر ءلشکر
بلوچاں گوں جنگ کنان ءپروش وارت، پدا بلوچستان ءبندنی دمگ اور ماڑہ ءچہ روت
انت۔ بلے دگہ یک ڈاکو منٹری یے است انت کہ اود ءہمے چیز پد کنگ بوٹنگ کہ
بلوچستان ءسکندر موسمانی نگگی، گرم ءلوار ءسبب ءآئی ءلشکر ءبلوچستان ءنشت کت نہ
کنگ، ہمیشکھ آود ءداں دیراں متل نہ بوٹنگ انت۔ بلے راستی چوش نہ انت، اے
بیانیہ (narrative) انگریزاں دیم ءآورتگ۔ چریشی ءابید وھدے
پرتگالی/پرتگالی ماں مزن ہور ء(خلیج) کلینت تہ آھاں (پرتگالیاں) ماں بحرین ءاراد
کلات 1559 (The Arad Fort) ءگپتگ ءرند ءہمے کلات ءرا 1602 ء
عمانی گرانت۔¹

پرتگالی اراد کلات ءگرگ ءگوں میانی رودراتک ءبازیں دمگاں ایر دست
کن انت ءمیانی رودراتک ءبازیں دمگاں روانت لٹ ءپل کن انت۔ انچوشکھ وھدے
آبلوچستان ءبندنی شہر کلمت ءکلینت تہ یک ءدورند ءبلوچ بامر دحمل ءجیند ءدست ء
پروش وارت، تنی وھدی آھانی لانچ ماں کلمت ءنشانی ایر انت۔ بازیں رند ءپرتگالی

¹ فقیر شاد، میراث، چاپ ءشنگ 2016، تاکدیم 150۔

حملء گوما سہلء تران کنگ لوٹ انت بلے حمل رازیک نہ بیتء حمل آھاا وتی دمگء
ایر کپگء نیل ایت، بلے گڈی رندء وھدے حمل دستء گوش ماں تیابء سوادء
روت انت تہ آگوں وتی کماندار سہرابء چیزے جانشوانی ہمہرائیء پرتگالیاں گوں
ڈک و رانت، ھے میانء جنگ بیتء سہراب پرتگالیانی دستء نمیرانء حمل دزگیر
کنگ بیت۔ چدء پد وھدے کہ آسہلء ترانء جریدگ نہ بیت تہ آئیء راماں زندانء
کش رانت۔ بلے ڈنی بازیں نمشتہ کاراں حمل دزے پیشد اشنگء پرتگالی بیاری لیک
اتگ انت۔ چونھااے بیانیہ مدام زورگیر ٹیک انت کہ آیرد ستیں راجء بامرداں نام
کشگء مردمانی دلاں وتی پسگانی دوستدارگء تنء کشگء جہدء کنت۔ ھے رنگء انگریز
ماں بلوچستانء بولانء کشگء ایر کپ انت تہ یکبرے آلوٹ انت کہ کلاتء بادشاہ
بزاتکہ مہراب خان بلوچ گوں آھاا سہلء تران بہ کنتء آھاا اے کشگء پہ کارء
بارء موکل بہ دنت۔ بلے مہراب خان ھچبر اے گپء نہ من ایت، ہمیشکہ آھانی کلوهء
کاسداں مان نیار ایت۔ 1839ء وھدے انگریز کلاتء انگیر کن انت تہ مہراب
خان سدء گیش کنگراں گوں نمیران بیت بلے یک روچےء روزگارے وتی سرء جہل نہ
کنت۔ پرچہ کہ آنمیرانیء پلسپہء زانکار انتء آسر پد بوتگ اگاں آپد بہ کنزیت یا سرء
جہل بہ کنت تہ آئیء راج نہ مان ایت۔ مہراب خانء نمیرانیء پد وھدے بلوچستانء
انگریزانی ھلاپء گنگیری چست بیت تہ انگریز بلوچ راجی جنزء ھلاپء جتا جتائیں

زربمشت پروشی (Counter of insurgency) ء ہاترء شور بندی جوڑ کنت۔ انچوشکہ وھدے کیت پونگر اولسرء بلوچستان ء کیت تہ آزر بمشت پروشی ء ہاترء ترسنا کیں کار شور ء شور بندی سازیت۔ ایشانی سرء یک پہ یک ء گپ ء باوست جہل ء کنگ بیت۔

زبانانی بنلا ء بلوچانی بہر ء بانگی شور بندی:

ھمک زور گیرے وھدے دگہ ملک ء سر ڈگارے ء سر ء ایر دست بیت تہ آ راج ء راجتائیں زور گیری بیانہ ء ڈسکورسانی بنیات ء بہر ء بانگ یا کہ راجی پچار ء گار ء گور کنگ ء ہاتر ء جتتا جتائیں کار شور ٹھین ایت۔ ھمے رنگ ء وھدے کہ انگریز بلوچستان ء ایر دست کن انت تہ بلوچ بنداتی روچ ء گھگیری جنزء نیگیج کن انت، گڑا زور گیر بلوچ راجی جنزء پروش دیگ ء ہاتر ء جتائیں بیانہ ء پندل سازگ ء جہد ء کنت۔ انچوشکہ ایشانی توک ء یک مز نیں بیانہ یے زبان انت۔ چوشکہ بلوچ باز زبانانی راجے زانگ بیت بلے ایشی ء ابید انگریز انچیں لیکہ ء بیانہ بلوچ راج ء میان ء سازیت کہ اے بیانہ انگریزانی در آھگ ء پد ھم وھدے کہ پاکستان بلوچ سر ڈگار ء ایر دست کنت تہ آ ھم ھمے بیانہ ء گیش و دین ایت۔ زبانانی بہر ء بانگی شور بندی اولی رند ء مارا پونگر ء کتاب ”Travels in Baloochistan and Sinde“ ء تہ ء بلوچاں زبانانی بنیات ء بہر ء بانگ کنگ ء جہد ء کنت۔ آ بلوچی ء براہوئی زبان ء بنلا ء یک

ایرادے (تضاد) ءودى کنگ ءجهدء کنت۔ چوشکھ اے تبک ءھیل بلوچاں چہ باز دگری دار آنت انچوشکھ پیسء گپ جنگ ات کہ نول اے بابت ءگپ ءھال کنگ ءزلورت نہ انت، چونائی ءبراہوئی بلوچاں چہ وت ءشر ترس ٹک تیرس راجے ءبستار ءپہر بند آنت ءراستی ءراستک ءباور کن آنت۔² پوننگر بلوچ راج ءمیان ءزبانى دگری ءبنیات ءجتا کنگ ءجهدء کنت۔ اے ڈسکورس برطانیہ ءدارگ ءپد ہم وھدے بلوچ سر ڈگار ءپاکستان ءوڑس درابرمی (Unnatural) ءوتگلڑس ملکے ایر دست کنت تہ آوتی واجہ ءھاکم ءڈسکورس ءزورایت ءبلوچانی میان ءشنگ ءتالان لے کنت۔ تنی وھدی اے بیانیہ ءاسر بلوچ لس مہلوک ءسء پشت کپتنگ انت۔ دنیا ءچوشمیں بازس راج است انت کہ آھانی یک زبانه نرات چوشکھ ماگاں ہندوستان ءدرور ءبہ زورایس تہ آئی ءیک سدء بیست ءشش زبان آنت بلے آھانی ربیدگ، نندگ ءپاد آھگ، دودمان درست یک آنت۔ ہمے رنگ ءبلوچ ہم یک باز زبانی راجے بلے اے وڑس ڈسکورس پمیشکھ زورگیر جوڑ کن آنت دانکہ زندگیس راج زبانی بنلا ءبہر ءبانگ بہ بنت ءآھانی زربشت نزور ءتاوانبار بہ بیت۔

² Travel in Balochistan and Sindh by Lieutenant Henry Pottinger,
Printed for Longman, Hurst, Rees, ORME, and Brown, Paternoster-
Row, 1816.

کدے بالادے دگری ء زور گیر ء شور بندی:

انگریز زوگیراں بلوچ راجی شناس ء آئی ء سر ڈگار ء ایر دست کنگ یا کہ مادن ء
 مڈیانی لٹ ء پل ء ہاتر ء ہمینکدر کہ شت نے کر تگ تہ آروگ ء چک ء پد نہ بوتگ
 آنت۔ آئی ء بلوچ راج ء کستر ء چہ کستریں دگریانی پٹگ ء ہاتر ء مزن مزین کتاب ء
 ڈسکورس شنگ ء تالان کر تگ۔ آدگری توری زبانی بنلادے بہ بنت، کدے بالادے گوں
 بندوک بہ بنت یا کہ زمینی، تہ آئی ء ونگڑیں بیانیہ جوڑ کر تگ۔ بازیں ڈسکورسانی تالان
 کنگ ء آمرین ہدے ء سو بین بوتگ بلے چیزے آئی ء انچیں ڈسکورس بوتگ آنت کہ
 چریشی ء زربشت ء ہاسیں تاوانے نہ وار تگ۔ انچو شکہ کدے بالادے دگری انچو ہمکمیں
 ڈسکورسے نہ بوتگ کہ انگریز نبشتکاراں دیم ء آرتگ۔ آھاں نہ بائیو لو جیکل زانشت ء
 رد ء ٹپاس اتگ نیکہ انتھر و فولو جیل رنگ ء چار ء بیچار کر تگ، بلکیں تہنا زور گیر ء راجی
 زربشت ء پروشنگ دیگ ء ہاتر ء اے وڑیں ڈسکورس ساز اتگ آنت۔ اے نبشتکارانی
 درستان گیش اے رد ء ہنری پونگر ء وتی سپر نامگ ء کتاب ء نبشتنگ ء آئی ء جہد ہمیش
 بوتگ کہ بلوچی ء براہوئی گپ جنوکاں زبانی، کدے بالادے زمینی رد ء جتا جتا میں راجے ء
 بستار ء پیش بہ دارایت۔ انچو شکہ آاے بابت ء چوش وتی لیکہ ء دیم ء کارایت کہ آ
 سر زاہری رنگ ء ڈروشم ء بلوچاں چہ جتا آنت یک راجے ء رادگہ راجے ء گوں ہمگرنج
 کنگ نہ بوتگیں ہبرے۔ براہوئی وتی سر ڈگار ء برز بالادیں مردم انت، برز ء پتی ء

ہاسیت ء سبب ء آہانی پتن ء کسانیں ہڈ ء کامپول آنت، آہانی شکل ء سورت گرد گرد آنت ء کرچکاں چہ پُر آنت۔³

بن ء بیجہ ء انگریز زور گیر ء آئی ء کارندگانی ہیال ہمیش بوتگ کہ بلوچان ء ہمک حساب ء بہر ء بانگ کنگی آنت پمیشکہ رنگ، کد ء بالاد ء حساب ء ہم آہاں جتنا کنگ ء رپک ء ہنر ساز اتگ بلے چوشکہ اے کتہ کاری آہانی بے سوب بوتگ پرچہ کہ براہوئی گپ جنوکانی رنگ ء دروشم، کد ء بالاد بلوچ گپ جنوکاں چہ ہاسیں پرک ء تپاوت نہ دار آنت۔ اے ڈسکورس ء ہتہنیں من ء مراد ہمیش بوتگ بلوچ زربشت جھلاوان ء دمگاں زور بہ ترانت ء بلوچ سر مچار اے دگ ء مکم ء تو انگر مہ بنت۔ پرچہ کہ انگریز زور گیرانی مستریں راہ ء کشکانی لوگ گیشتر براہوئی ہبر کنوکانی بوتگ آنت ء براہوئی ہبر کنوک مزینیں کسائے ء بولان ء مجھ ء دمگاں جہمنند بوتگ آنت کہ ہما زمانگ ء وھدے انگریز زور گیر ء اے دگ ء کہ سپر کرتگ۔

بلوچستان ء سیمسر ء زمینی بہر ء بانگ:

1876 ء منگ نامگ ء سبب ء دست نہ جنگیں زمین زور گیرانی چملاں بلوچستان ء گواچنی ء آئی ء مادن ء مڈی ء زمینی بستار درست یک پہ یک ء پدربوت آنت۔ زور گیریں ہاکماں بلوچ راج ء راجمان ء سینپاری ء باھوئی لوٹگ ء ابید تاکتانی نوکیں

³ Ibid. p.70

سیمسراں آہگ ء کول ء اکرار کنگ بوت۔ وھدے کہ روس ء تاکت نزور تربوت گڑا انگلستان کم کم ء دیم ء کنزان بوت ء ءھے رنگ ء آئی ء وقتی کدم بلوچستان ء سرزمین ء ایر کت ء انت۔ انچوشک انگلستان وھدے ہندوستان ء تہ ء ننگ ء ہاتر ء موکل دیگ بیت گڑا نوزدہ سد ء گڈس ء بلوچستان ء وقتی ہاکمی ء تمنی بروبری ء بنیات ء کار کنگ ء ہاتر ء کیت۔ اے ہما زمانگ آت وھدے کہ انگریز مہراب خان ء نمیران کنگ ء پد گوں ایدگہ سرداراں مند انت ء مال ء مڈیانی پلپانچ ء ابید بلوچستان ء سیمسراں یکبرے نوک سازگ ء جہد ء کن انت۔

چوشک سیمسرانی بہر ء بانگ یا کہ کلات استان ء تہ ء بہر ء بانگی پیدا ک کنگ برتانیہ ء مز نہیں شور بندی یے بوتگ۔ انچوشک پونگہر ء مکران چہ کلات استان ء جتا سپد بوتگ بلے رکشان آئی ء بہرے لیک اتگ۔ ہمے رنگ ء بہر ء بانگ ء ہاکمی کنگ برتانیہ ء یک کار شورے بوتگ ء بہر ء بانگ ء ایر دست کنگ ء نام ء ہم اے شور بندی زانگ بیت۔ اے شور بندی برتانیہ ء ہندوستان ء وقتی ایدگہ کالونیائی تہ ء کار مرز کنگ ء مذہبی ء نسلی بنیات ء مردم ء بہر ء بانگ کر تگ انت۔ اے شور بندی ء وسیلہ ء برتانیہ ء وقتی کالونی ء مردم گر ء دار کر تگ انت۔

برتانیہ ء بلوچستان ء زمین بازیں نیمگاں بہر ء بانگ کر تگ، انچوشک ڈیورنڈ لائن ء وسیلہ ء یک بہرے اوگانستان ء ونڈ ء دور داتگ، گولڈ سمٹھ لائن ء وسیلہ یک بہرے

ایران و اراک 1877ء برتانیہ بلوچستان ایجنسی و اراک جوڑ کنت۔ 1871ء 1872ء و ہدے بلوچستان زمین و بہرے گولڈ سمٹھ لائن و وسیلہ و سیدستان بلوچستان ایران و دیگ بنت و بلوچ ایک سر ڈگارے پاکستان و ونڈ و کپ ایت۔ ڈیورنڈ لائن 1839ء کشنگ بوتگ و ہدے و اہسر اے موٹا نیم ڈیورنڈ و کابل و ایم و عامر و گوما ڈیورنڈ منگ نامگ و سیمسر و گیش و گیوار کنت۔ برتانیہ و قی مکس و ہاتر و بلوچستان پدا برتانیہ بلوچستان جوڑ کنت و آئی و تہ و بہر و بانگ و شور بندی و ایم و آرت۔

برتانیہ بلوچستان و پیشن، چمن، دوکی، شیرہ رود و شاریگ ہوار بوتگ آنت۔ لیڈو جاگہانی تہ و شالکوٹ، نوشکی، نصیر آباد و بولان ہوار بوتگ آنت۔ استان و سیمسر و کلات، خاران، مکران و لسبیلہ یکجاہ بوتگ آنت۔ اے بلوچستان ایجنسی و نام و زانگ بوتگ آنت و تمنی دمگاں تمن جہمند بوتگ آنت انچوشکہ کوہلو، کابان و مری و بگٹی نندوک بوتگ چاگی و سنجرانی۔

ہمے رنگ و و ہدے کہ انگریز زور گیر بلوچستان و یلہ دینت گڑا آہندوستان و ہم دو ٹکرانی تہ و بہر و بانگ کنت آئی و نیت ہمیش بیت اگاں ہندوستان بہر و بانگ کنگ مہ بیت آ میان رودراتک و یک مزنیں تاکتے جوڑ بوت کنت پمیشکہ آئی و را Destabilize کنگ و واستہ بہر و بانگی شور بندی لے کار مردکت و پمیشکہ آسر پد ات کہ پاکستان و آئی و نپ و سیت گیشتر بر جاہ مان آنت۔ ہمے رنگ و و ہدے پاکستان

جو ٹبیت گڑا ہم برتانیہءِ بازیر شور بند یانی سرء کار بند بیت ءِ آ بلوچستان ءِ بازیر دمگاں چہ آئی ءِ تچ گپیت چوشکہ کراچی ءِ مزنین بہرے آ سندھ ءِ تہ ءِ ہوار گج ایت ءِ نصیر آباد ءِ را پنجاب ءِ ونڈ ءِ دور دنت۔ زور گیری ڈسکورس ءِ تہ ءِ دگہ ہم چیزے گندگ کیت انت گوں چوشکہ دگی پرک ءِ تپاوت ءِ پیداک کنگ۔ انچوشکہ وھدے کسے بلوچستان ءِ کجام ہم شہرے ءِ چہ کراچی ءِ بہ روت انت تہ اود ءِ جہمنندانی نر ءِ اے مردم مکرائی یے۔ اے دگی پرک ءِ پیر یا سیمسرانی بہر ءِ بانگ ءِ مستزیر کار شور ہمیش انت کہ بلوچ راجی زرمبشت ءِ مہم ءِ بوگ یا پروشنگ دیگ ءِ کار ارزان تر بہ بیت ءِ استان مردماں آسانی ءِ گوں گر ءِ دارکت بہ کنت۔

مذہبی پرک ءِ تپاوت:

زور گیر مدام ایردستیں راج ءِ انچیں جیڑھاں دست جنت کہ آنازرک انت ءِ ہمائی ءِ سبب ءِ زور گیر وتی پندل سازیاں ٹہین ایت۔ وھدے کہ پاکستان ءِ بلوچستان ایردست کتہ تہ ایٹی ءِ پد روچ ءِ اول ءِ بلوچ ءِ کگیری ءِ جہد بندت کتہ بلے چوشکہ آ بازیر سبب ءِ چہ بے سوئی ءِ دیمپان بوت۔ ہمے رنگ ءِ چد ءِ رندسہ دگہ زرمبشتاں سر چست کتہ بلے آزرمبشتاں اُلسی ءِ لیکسی مہکی ءِ مکک گوں نہ بوگ ءِ سبب ءِ بے سوب بوت انت۔ وھدے کہ 2000 ءِ پد بلوچ آجوتی جنز لیکسی ءِ اُلسی رنگ ءِ دو بر سر چست کنت تہ زور گیر جتاجتائیں شور بند یانی رد ءِ بلوچ آجوتی زرمبشت ءِ پرورش دیگ ءِ

لاناڪ بنا ديت۔ زور گير مدام گنگيرىءَ هلاپءَ تجربتءَ ڪٽه ڪارياں ڇڪاس ايت۔ همے ردءَ وهدهے بلوچءَ گلامىءَ جيرهءَ لوگ په لوگءَ سياسى باسڪءَ ڪارندگاني وسيلهءَ سر بوان بيتءَ روج په روج بلوچ يا گياني ارش گيشتر بوان بنت۔ ته دومي نيمگءَ زاننڪاريں تنبڪه هم بلوچ زربشتءَ همڪوڳيءَ اوشنت انت ته زور گير وتي مذهبى ناشر ڪاراں بلوچستانءَ اير گيجگءَ شور بنديءَ ديمءَ ڪار ايت۔ يك نيمگه آذ ڪريءَ نمازياني ميانءَ يك ڏسڪور سے لس مهلوڪءَ ميانءَ ڪار ايت كه ذڪرى مسلمان نه انت۔ هدا پيگبرءَ نه من انت، هجءَ ايدگه چيزاں نه من انت بزانه ڪافرءَ جهودى انت۔ دومي نيمگه آئىءَ بنداني روچاں يك بيانیه يه هميشه ات كه اے جنگ تنهيك تنبڪه يهءَ گون انت كه آ هم ذڪرى انت كه آهاني مذهب دگرےءَ مسلمانانى هلاپءَ انڊياءَ ديمءَ آور تگليس ٿولى يه كه مسلماناں بهرءَ بانگ ڪنائينگءَ شور بنديءَ سرءَ ڪار بند انت۔ انچوشكه اے مذهبى ناشر ڪاراں بلوچ زاننڪارنى ڪشتهءَ ڪوشءَ بگردانكه زالبولانى سرءَ تيزاپ پريچنگ يا كه ڇجگورءَ دربر جابانى بند ڪنگءَ هلاپءَ بهار ديكءَ ماند ارگ، يا ذڪر انهءَ زيار تيانى چست ڪنگءَ آهاني سرءَ ارش ڪنگءَ درچے 2009ءَ گڏ سرءَ گندگ بيت۔ بلوچستانءَ هونر پيچى تنهنا وردى پو شين لشڪرى ڪارندگاں نه ڪر تگ، بلڪيس آهاں ناشر ڪاريں ٿولىءَ زر هر يدس ڪنشد هانى ڏيهه اسڪواڏ هم جوڙ ڪت انت، انچوشكه بنگله ديشءَ الشمس والبدراءَ ر تگليس مذهبءَ پو شاکاں گون بلوچ راجمانءَ ناشر ڪارىءَ پڙ ڪه بهرءَ بانگ، جنگءَ پسادءَ

پیدا کنگ ء مز نہیں کسا سے ء داں دزگلائش انت۔ اے مذہبی ناشر کاریں ٹولیان ء پدرانیں وڑے ء پوج ء پشت ء پنائی گون انت، اے مز نہیں مدتے ء داں بلوچستان ء نندوکیں شیا (شیخ) برادری ء بلوچ راجدوستیں سیاسی کارندگاں جنگ ء کنگ ء انت۔

نوں ہمے ٹولیان مدت ء کمک ء گوں হাস بلوچستان ء دمگ مکران ء پاکستان ء چیریں ادارگاں بلوچان ء ذکری ء نمازی ء رنگ ء بہر ء بانگ کنگ ء جہد ء انت۔ اے مذہبی ناشر کاریں ٹولی ایف سی ء پانگساں ابید ء ترس ء لرزے سیاہ کانچیں گاڑیاں گوں سلاہ ء توپکانی ہمبرائی ء گوز آنت ء بلوچ سیاسی کارکندگانی آوار جنگ ء کرد ء اوں پیلو کنگ ء انت۔ انوں زوتاں چیریں ادارگانی سرجم ء برجمیں کمک ء گوں آناشر کاریں ٹولیاں بلوچستان ء دمگ آواران ء یک ذکرانہ یے ء سر ء بیڑ بُرتگ ات کہ ہمیشی ء سبب ء ہت بلوچ نمیران بوت، چریشی ء چہ بی ایس او آزاد ء بنجاہی سنگت نمیران رزاجہانگیر بلوچ ء پت بکتیار بلوچ ء ہمبرائی ء مزار بلوچ، نیاز بلوچ، امید بلوچ، سعید بلوچ، اللہ بکش بلوچ ء دادجان نامیں بلوچے جنگی جاہ ء نمیران بوت انت ء پیر بکش ء بچار، پلین ء شاہ دوست، ہاشم ء مزار، شنبے ء کریم داد، بدل ء سعید محمد، حاجی ایبتان ء عصا، نورجان ء ہارون ء گلام محمد بے کساس ٹپ ء ٹور بوت انت۔ ہمے یکیں روج ء بلوچستان ء دمگ کچھ ء بازار پیدا رک ء اوں چیریں ادارگانی جوڑ کر تگیں مذہبی ناشر کاریں ٹولیاں توپک ء زور ء گاڑی داران ء سہ گاڑی داشت ء مردمانی بچارانی جست ء پرس ء پد ذکری پر کہ ء گوں سیادی

دارو کیس سہ بلوچان ءیکس گاڑی ءہمبرائی ءآوار جت انت۔⁴ شاپک ءبگر داں بلوچستان ءبازیں دمگاں مذہبی ناشر کاراں بلوچ زانکار جنگ ءکشتنگ انت انچوشکہ 2011 ءپروفیسر سبءدشتیاری نمیران کت۔ انچوش 2013 ءڈگری کالج خضدار ءدو پروفیسر کہ وتی دربر جاہ ءچہ آہگ ءہنت کہ آہانی سرء تیر گواری بیت۔ چریشاں پروفیسر عبدالرازق زہری نمیران بیت ءپروفیسر حکیم بلوچ بے کساس ٹیگ بیت۔ اے ڈرچ چیریں ادار گانی مدت ءمک ءانچوش بر جاہ مان ایت کہ 4 دسمبر 2014 ءزری دربر جاہ ءکار مستر زاہد آسکانی نمیران کنگ بیت۔ مذہبی ناشر کاریں ٹولیانی وسیلہ ءزور گیراں بازیں دربر جاہ ماند اشتنگ انت ءبلوچ جنکاں وانگ ءچہ دور کنگ یا آہاں مردیناں چہ جتا کنگ، آہانی میان ءپرک ءپیر کنگ ءمستریں پندل زور گیر ءچیریں ادار گانی بوتگ دانکہ بلوچ راجی زرمبشت پرشت ءپروشی ءنیمگ ءبہ جنز ایت۔

جنگ ءدور دیگ ءشور بندی:

2000 ءوہدے کہ بلوچ راجی زرمبشت ءسرچست کت تہ زور گری ءشور بندی مزنیں کساس ءمہم نہ اتت بلے آر دیں کہ 2006 ءنواب اکبر خان بگٹی ءسرء پوجی آپریشن ءآئی ءنمیرانی ءپد بلوچستان ءیک السی آشوبے ءسرچست کت کہ

⁴ مذہبی شدت پسند اور ڈرگ مافیہا کو منظم کر کے بلوچ سماج کو تباہی کی جانب دھکیل رہا ہے، کرسی ۱۵، بلوچ، 1 دسمبر 2014۔

اے آشوب تھی وھدی انگت بر جاہ انت۔ چدء پد وھدے بلوچ راجی زر مہشت کوہوئے
کاہانء چہ در کپتء بلوچستانء اید گہ دمگاں سر بوت ء سیاسی سنج ء سامر دمانی تہ ء آھان
بوت، تہ زور گرء واستہ اے راجی سنج ء سہاشل سریں کُننگے ء چومان اتک۔ پمیشکہ
زور گرء بلوچ سیاسی باسک ء کارندگاں بگر لس سکین دیوکیں یا کہ کمک کنوکیں مردم
چست کنگ ء آھانی زانگولیں جونانی دور دیگ ء شور بندی یے سازگ بوت۔ اے
جنگ ء دور دیگ ء درج تہنا پاکستان ء چیریں ادار گانی شور بندی نہ انت بلکیں روبرکتی
بلوچستان ء ہم اے شور بندی ء درج گندگ بیت۔ پاکستان ء ایران دوئیں بلوچ سر ڈگار ء
لنگر، جنگ ء پرویشک ء ناروائیں روشنت ء جاورالانی بابت ء میان اُستمانی سنج ء زانت ء
ودی کنگ سک باز جنجال انت۔ مارا بازیں زانگولیں جون دست کپ انت کہ آباریں
چینکس وھدیگ انت کہ چگل دیگ بوتگ انت ء چرایاں زانگولیں ٹپانی نشان پد رانیں
رنگے ء گندگ بنت، دومی زور انسری آوار جنی کہ درستان گیش انچائیں گپے زانگ
بیت۔ اے رھبنداں پاکستان ء 'جنگ ء دور دیگ' ء شور بندی ء نام دیگ بیت۔ چوشکہ
2006ء پد سر جمیں بلوچستان ء سیاسی مردمانی چست کنگ ء درچے بندات بیت،
انچوشکہ بی این ایم ء رھشوناں بگر مزنیں کچ ء کسائے ء آھانی باسک چست کنگ ء دور
دیگ بوت انت، انچوشکہ 2009ء بی این ایم ء کماش گلام محمد بلوچ، لالا منیر بلوچ ء شیر
محمد بلوچ ء پاکستانی چیریں ادار گ کہ عدالت ء زور انسری آوار جن انت ء پنچمی روچ ء

مرگاپء آھانی زانگولیں جون دور دیگ بنت۔ چست کنگ ء دور دیگ ء درچ نہ تنہا رودراتکی بلوچستان ء گندگ بیت بلکیں اے درچ روبرکتی بلوچستان ء ہم یکیں ڈولے ء گندگ بیت۔ انچوشکہ 2016 ایشی ء مسترین درورانت، وھدے روبرکتی بلوچستان ء شہر روشن آبات ء میتگ ء سرجمیں مردین کاچکی ء نام ء زورانسری چست کنگ ء پد آھان ء مرگ ء سزادیگ بوت۔ بلوچستان ء تنی وھدی ہرارانی کساس ء مردم چست کرتگ انت ء پد آھانی زانگولیں جون ماں ویرانگاں دست کپتنگ انت۔ رودراتکی بلوچستان ء اے شور بندی ء مسترین درور 2014 ء دست کپ ایت، وھدے توتک ء 167 بلوچ آوار جنگیں مردمانی اجتماعی کبرے درکیت انت۔ چریشی ء ابید جنگ ء دور دیگ ء شور بندی ء رد ء پاکستان ء ہرارانی کچ ء نودر بر جنگ ء دور داتگ انت۔ انچوشکہ اے درچ ء بی ایس او آزاد ء بنجائی زمہ وارانی آوار جنی ء آسانی جونانی دور دیگ ء بگر آئی ء سدانی کساس ء باسک ہم جنگ ء نمیران کنگ بوتگ انت۔ انچوشکہ 2011 ء بی ایس او آزاد ء سیاسی باسک کمبر چاکر ء الیاس نزر چست کنگ ء پد آھانی جون ماں ویرانگاں دور دیگ بنت۔ اے زورانسری آوار جنگیں ء آسانی جونانی دور داتگیں مردمانی لڑباز مزن انت ء ایدگ ہرارانی کساس ء بلوچ زانتکار، داکتر، وانندگیں نودر بر، لس مہلوک، سیاسی رھشون ء کارندگ انگت داں پاکستان ء چیریں ادارگانی زندان ء بندیک انت کہ آھانی حال ء اھوال ہچ نیست انت۔ اجتماعی کبرانی دروشم ء تنی وھدی بازیں

جونے ماں بلوچستان ءء دراتنگ۔ همے رنگ ءء انوں زوتاں بزاتکه 2023 ءء آواران ءء لهنتیں کبر پوجی، بنجانی نریک ءء مردماں دیستگ انت ءء گمان بوگ ءء انت که اے جون بلوچ گار ءء بیکو انیں مردمانی بنت۔ پر چه که تنی وهدی چوشمین بازیں بلوچ است انت که 13 یا 15 سالان چه زندانانی بندریک انت، کس زانت کت نہ کنت که سلامت انت یا ناں۔ اے شور بندی ءء رد ءء تنی وهدی هر اران چه گیش بلوچ مهلوک چست کنگ ءء دور دیگ بوتگ انت ءء اے درج تنی وهدی هم مزین کس اس ءء انگت داں بر جاہ انت۔

سی ٹی ڈی ءء ٹکڑیں میٹر:

چوناہا سی ٹی ڈی ڈیتھ اسکو اڈ ءء نو کتریں دروشم انت کہ ایٹی ءء تہ ءء چیزے نوکیں مٹ ءء بدلی آرگ بوتگ۔ چوشکہ اگاں بند پتری حساب ءء تپاسگ بہ بیت تہ سی ٹی ڈی بزاتکه کاونٹر ٹیر رازم ڈیپارمنٹ بلوچستان ءء اولی رند ءء 2010 ءء دیم ءء آرگ بوت کہ اے ادارگ پولیس ءء بہرے زانگ بیت۔ اے نوک جوڑ بوتگیں ادارگ چوناہا زورگیریں لشکر ءء پیدا کر تگیں زہگ انت ءء ہمانی ءء دیم ءء آور تگیں شور بندی انت۔ گو سنگیں چیزے سالان بزاتکه 2009 ءء بگرداں 2016 ءء پاکستان ءء چیریں ادارگاں مذہبی ناشر کارانی ماں بلوچستان ءء ایرکنگ ءء زانکاریں تبکہ ءء راچکچین کنگ یا کہ در برجاہانی ماند ارگ ءء مستریں ڈبہ ہماہانی زمہ واری ءء کوپگاں بوتگ بلے دو می نیگ ءء دگی ازگاریں تمن ءء دلارانی ٹہیننگیں ٹولی کہ ڈیتھ اسکو اڈ ءء نام ءء زانگ بیت۔ چوشکہ

چیریں اداراگاں وھدے اولی رندے ڈیتھ اسکوڈھک دمگاں سرگرم کتہ گوں اے
ٹولی گیشتریں مردم ہاتنت کہ آھانی کہولے مردم راجی سرچارانی دست دلا ری
سبب جنگ بوتگ انت کہ رندے زور گریں استان اے مردم پرمات انت بلوچ راجی
زربشت ہلاپ دیم آرت انت۔ اے رنگ ڈیتھ اسکوڈے بازیں کہولے کہ راجی
زربشت گوں ہمگرنج آت تہ آھاں زورانسری آوارجت انت بازیں مردمانی جنگ
دور دیک مسترین دست ہمے دگی دلارانی انت۔ پرچہ کہ زور گرمدم ہمے دگی دلارانی
سبب گیشتر مہم بوت کنت، اگاں اے ردے آوت زور بہ دارایت تہ آئی پروش
ورگ مزنیں گپے نہ بیت۔ انچوشک بلوچستان چیریں اداراگانی دزچیریں دگی ڈیتھ
اسکوڈے سورت بہ بنت یا کہ اے نوک دیم آرتلگیں پولیس بہرگ کہ سی ٹی ڈی نام
زانگ بیت، تہ اے دوئیں زور گرے نیشنل ایکشن پلان یا کہ این اے پی دیم آرتلگیں
شور بندی انت کہ ایٹی و سیلہ بلوچ راجی زربشت وگوج کنگ بہ بیت۔ دومی دیم
اگاں چیزے سال زور گرے بلوچ گارے بیگوائیں مردمانی مدام وتی رسانکدرے وسیلہ ہمے
پندل سازی جار (Propagation) شنگ اتلان کرتگ کہ اے گارے بیگوائیں
مردمانی نام گرانٹ اسلے اے کوہ آنت۔ یا کہ بازیں رندے اے ہم ڈسکورس
دیم آرتگ کہ زورانسری آوار جتگیں مردم اوگانتان ایران یا ڈنی ملاں شنگ
انت۔ بلے چریشی ابید وھدے ہمے گاریں مردمانی کہول بیگوائیں بنجل ایدگ

زہر شانی ءروانکا نی سنگ ءپد نہ کنز اتگ انت تہ زور گر ءہمے مار اتگ کہ آئی ء ڈسکورس ء
چہ لس سورت ءہچ وڑیں پرک ء پیرے گندگ نہ بوگ ء انت۔ ہمیشہ آئی ء سی ٹی ڈی
وڑیں ادارگے ماں بلوچستان ء آور تگ۔

اے نورس چہ ڈیتھ اسکو اڈ ء گیشتر مسمکتر سیکورٹی ء رد ء استانی دیم ء آور تگیں
رہنداں گیش پیلو کنگ ء انت۔ انچو شنگہ ایشی ء کارندگاں پوجی ہیلکاری تچک ء اسپیشل
سروس گروپ، نیوی سیل یا ایس اے ایس ء نیمگ ء دیگ بوگ ء انت۔⁵

چو شنگہ سی ٹی ڈی ء سر ء پُ بلوچستان ء 2015 ء گندگ بنت، انچو شنگہ سی ٹی ڈی
چیریں ادارگاں ہمے واستہ اے دگ ء آور تگ دانکہ او تگڑیں جنگ ء نام ء گار ء بیگوائیں
مردماں بہ جنت ء دور بہ دنت۔ دومی نیمگ ء اگاں چارگ بہ بیت تہ زور گر ء سی ڈی ٹی ء
آرگ ء دوزنیں ڈسکورس دیم ء آور تگ۔ اوٹی ڈسکورس ہمیشہ انت کہ آسی ڈی ٹی ء
وسیلہ ء گار ء بیگوائیں مردماں عدالتاں آرگ ء پیش کنگ انت ء گاریں مردمانی سر ء مزین
مزنیں ملام ء کیس جنگ ء انت۔ دومی ڈسکورس ایش انت کہ گاریں مردماں و تگڑیں
میٹر ء نام ء جنگ ء دور دیگ ء انت ء وتی رسانکدر ء وسیلہ ء ہمے گپ شنگ ء تالان کنگ ء
انت کہ اے بلوچ سر مچار انت ء دیم پہ دیگی جنگ ء جنگ بوتگ انت۔ بز انکہ زور گر ء
ہما بلوچ گار ء بیگوائیں کہولانی پر و ش دیگ (Counter) ء ہاتر ء اے دوئیں بیانیہ

⁵ CTD- The Encounter Specialists of Balochistan,
TBP Report, March 13, 2021.

دیمہ آور تک انت دانکہ دگہ جوازے پشت مہ کپ ایت۔

انچوش اگاں سی ٹی ڈی سرے پُر بلوچستان چارگ بہ بنت تہ اوّلی ویل
2015ء بلوچ سیاسی ایکٹیوسٹ شفقت رودینی ء ابراہیم نیچاری ء رار ساندر ء دیمہ بی
ایل اے ء باسک ء ناشر کار ء دروشم ء پیش کنگ بوت انت۔ پدارند ء آگوں دگہ یکے
مردم ء گوما مستونگ ء نزکیں دگہ کلی گنداوگ ء جت ء دور دات انت۔⁶ دومی
نیمگ ء پولیس ء گوئنگ ہمیش ات کہ آھاں شفقت ء ابراہیم چیریں بنجلانی درگیجگ ء
بُر تک انت، تہ اود ء سیمی مردم ء تیر گوری ء سبب ء شفقت ء ابراہیم جنگ بوتگ انت ء
سیسی مردم پولیس ء تیرانی زد ء اتلگ۔

اے ویل ء پد بازیں آشوبی گلانی نیمگ ء ہم گمان پد رکنگ بوت کہ پاکستانی
چیریں ادارگاں وتی شور بندی ٹینتگ، بز انکہ گوئگیں ”جنگ ء دور دیگ“ ء نوک
تریں دروشم ہمے ونگڑیں دیمہ پہ دی میٹر ء رنگ ء دیمہ آرگ بوتگ۔ زور انسری آوار
جنگیں مردم نوں سی ٹی ڈی انچیں میٹراں جنگ ء دور دیگ ء انت دانکہ ”میان اُستمانی
چار وکیں ادارگان ء رد دات کتہ بہ کنت۔“

جون 2018ء وھدے کہ چار بلوچ کہ (آیانی تہ ء یک زالبولے حور ات)
نمیران کنگ بوت انت تہ بلوچ سیاسی سروک ء الس مہلوک ء نیمگ ء چہ سی ٹی ڈی ء

⁶ CTD- The Encounter Specialists of Balochistan, TBP Report, March 13,2021.

اے کرد باز ایر جنگ بوت۔ بلے دومی نیمگ ء سی ٹی ڈی ء گوٹنگ ہمیش ات کہ چانپہ
یے ء میان ء ناشر کاراں آھانی سرء تیر گواری بندات کرتنگ کہ آجنگ بوتنگ انت۔
بلے بلوچ سیاسی گل ء ونگٹریں میڑء۔ جنگلیں مردمانی کہولاں سی ٹی ڈی ء دروگیں بیان رد
کت۔ آھانی گوٹنگ ہمیش ات کہ سی ٹی ڈی ء ونگٹریں میڑء میان ء مئے مردم جنگ
انت۔

نوں اے ونگٹریں میڑ زور گرء ہاترء نوکیں شور بندی یے بلے اے گوٹنگیں
شور بندی ء چہ نوکتر انت۔ 2020 ء اگست ء ماہ ء سی ٹی ڈی ء داوا کرتنگ ات کہ آھاں
راجن پور ء پنج ناشر کاریں مردم کشتنگ۔ بلے رندء ہمے پدربوت کہ اے پنچیں گارء
بیگوائیں بگٹی تمن ء مردم بوتنگ انت۔ 7 ہما کس کہ آھانی پجار کنگ بوتنگ ات چو اے
ڈول ء ات انت دوست محمد بگٹی کہ آکر اپی ء چہ زوانسری آوار جنگ بوتنگ ات، گلام
حسین بگٹی کنڈ کوٹ ء برگ بوتنگ ات، ماسٹر آلی بگٹی پٹ پیدر ء ء عطا محمد بگٹی
بھولپوری ء چہ زور انسری آوار جنگ بوتنگ انت۔

18 جنوری 2021 ء ایگل فورس آف پولیس ء نیمگ ء چہ ہمے داوا کنگ
بوت کہ پٹ ء پول ء میان ء آھاں کٹکے ء سرء دو مردم دزداتنگ کہ آوٹنگ ء بدل ء
تنگ انت، آھے مردم کہ ماپداز گیر کنگ انت۔ ایگل فورس ء گوٹنگ ہمیش ات کہ

⁷CTD- The Encounter Specialists of Balochistan, TBP Report, March 13,2021.

آھاں دستى بمب گون بوتگ، گرگ ۽ پد ماسى ٹى ڈى ۽ دست ۽ داگ انت۔ اے دوئس بيسٲ سالى ورننا جميل ۽ سميج پر کانى ۽ تروزنک بوتگ انت۔ آسى ٹى ڈى ۽ نيمگ ۽ درند ۽ عدالت ۽ برگ بوتگ انت ۽ آھاں ونگلڙيس بهتام جنگ بوتگ۔

انچوشک مارچ 7 ۽ سى ٹى ڈى ۽ داوا کر تگ ات که آھاں مستونگ ۽ دمگ ۽ پنجنى ايل اے ۽ باسک ۽ ناشر کار جنگ۔ آھانى گوشگ همميش ات وهدے که چيريس بنجلى چانپ ۽ شنگ انت که اود ۽ بى ايل اے باسکاں تير گوارى بندات کر تگ که چرے ميڙ ۽ زده آھانى پنج نير جنگ بوتگ۔ بلے بلوچ سياسى گلاں سى ٹى ڈى ۽ اے بيان رد کر تگ ۽ اے پنچيس مردمانى ته ۽ دو نير جميل ۽ سميج پر کانى تروزنک بوتگ انت، آھم جنگ بوتگ انت که 18 جنورى ۽ ايگل فورس ۽ گپنگ ۽ سى ٹى ڈى ۽ دست ۽ داگ انت۔ آ دگ سه نيس عارف مرى، يوسف مرى ۽ شاه نزر ۽ نام ۽ چه زانگ بوتگ انت۔⁸ اے ھا بلوچ بوتگ انت که پيسر ۽ چه زور گر ۽ زور انسرى آوار جنگ انت ۽ پد ازور انسرى جنگ ۽ نام ۽ جنگ ۽ دور داگ انت۔

اے نوک ترى شور بندى ۽ مستريں لوٹ همميش انت که بلوچ راجى زر مبشت کجام هم وڙے ۽ پروش به وارت۔ دومى بلوچ گار ۽ بيگوائس مردماں ميان اُستمانى ادار گانى ديم ۽ دپيش دارگ ۽ جهد کنگ۔ سسى ونگلڙيس ميڙ ۽ وسيله ۽ چين ۽ اھمے کلوه سر کنگ که

⁸ CTD- The Encounter Specialists of Balochistan, TBP Report, March 13, 2021.

ناشر کار و لگوج کنگ بوگ ء انت ء سى پیک ء راه تچک کنگ بوگ ء انت۔ چریشی ء آ
 چین ء وڑیں مز نیں تا کتاں چہ زر گپت ء همے زراں بلوچ راجی زر مبشت ء هلاب ء هریچ
 کنگ ء بلوچ ء چکپینی ء نوک تریں شور بند یانی رد ء کار بندگ ء انت۔

بلوچ راجی جنزء گیر آشوبی تاکت

ہارون بلوچ

دنیا راجی جنزائے گپء گواہیء دینت کہ کجام ہم ہندء دمگاں وھدے کہ
 زوراک ء زالم ء ہلاپ ء ایردستیں راجاں آجوتی ء آشوب ء جنگ بندات کنگ گڑا اودء
 الم چندے گیر آشوبی تاکت ء دلار پیداک بوتگ۔ ء ہمے گیر آشوبی ٹولی مدام پہ چندے
 کسانیں نپ ء سیتانی لالچ ء ہاترء زور آورء ہمبھراہداری ء جاڑیگ بوتگ آنت۔ اگاں
 انگریزء راہندی ء دگی دلار گون مہ بوت نیں گڑا آکدی ہم ہندوستان ء بلوچ راج ء
 ایردست کنگ ء سوبمند نہ بوتگ آت، پرچہ کہ زور گیر آردیں کہ یک ایردستیں راجے ء
 ہندء زمین ء سرء روت آنت داں ہما ایردست ء زلم آماچیں راج ء زمین، زبان، دودء
 ربیدگ، پگرء سساء ہوار آہانی کار ء بار، نندگ ء پاد آھگ، مذہب ء زندگی ء ہمر وچی
 نیں چست ء ایراں سرجم ء جتا کنت۔ یک زور گیرے ء آردیں کہ ہما ہندی دلار ء چانوگر
 مدت ء ملک مہ کن آنت ء گیر آشوبی تاکت زوراک ء ہمبھراہداری ء مہ کن آنت داں آ
 زور گیر کدی اوں یک دگہ ملک ء ہندء سرء دیراں وتی زور گیری ء ایردستی ء برجم

داشت نہ کنت ء نیکہ اودء گیش جل ات کنت۔ بلکین زور گیر ء زور گیری ء مہکم کنوک
مدام ہندی چانو گر بنت کہ پہ وتی کسان کسانیں نپ ء سیتانی ہاتر ء زور گیر ء
ہمبر اهداری ء کن آنت۔

بند پتر ء تاک اے گواہی ء دینت کہ اپریکہ ء تہ ء وھدے اپریکہ ء ڈیھ ء بہا
کنگ ء بنت، گڑا اے بہا کنگ ء تہ ء ڈنی ء یور پی زور گیراں چہ گیش ہندی دلار بز انکہ پتی
بور ژوا ٹولی ء دست مان بیت۔ ہمے رنگ ء اینگو اوگان جنگ ء لہنتیں اوگانیاں وت
انگریز ء مک مکہ کتیں گڑا انگریز ء دست ء اوگان ء زمین چھر زور گیری ء آماج نہ بوتگ
آت۔ اے درور مارا الجزائر، ایران، عراق ء دنیا ء در ستیں تباہ ء گلا میں راجانی توک ء
گندگ ء کیت انت کہ ہما یر دست ء زلم آماجیں راجمان ء گوں بندو کیں جتائیں ٹولیاں
مردم کہ آھانی پاندگ گوں زور گیریں استان ء بندوک آنت یا ہمے لس مہلوک کہ آرد
دیگ بیت ء پہ لب ء لالچ آشوب ء جہد ء ہلاپ ء کار مرزگ بیت۔ انگریز دنیا ء سر ء
زور گیری کنگ ء سو بھند تریں پالیسیانی تہ ء اے پالیسی در ستاں مہکم تر ء کار آمد تر بوتگ
کہ میتگ ء مردماں پہ زر ء زیور بہا بہ زور ء وتی نپ ء سیتانی ہاتر ء کار مرز بہ کن۔ دومی
جہانی جنگ ء انگریز ء جنء پوج ء اینکس کساس ء جنگ ء نہ بیت کہ وتی ر کینگ ء واستہ دو

ہمیں چھ ہندوستانی جنگ بیت کہ کس اس 13 لک گیش بنت کہ انگریز و ترقی ر کینگ ء ہاتر ء کار مرزایت، چوشکہ چریشی ء چہ ہزارانی کس اس ء مردم بیران بنت۔ اے مردماں پہ جنگ ء واستہ ء انگریز ء زور گیری ء راماں ہندوستان ء مہکم کنگ ء ہاتر ء ہندی دلارانی جوانیں بستارے بوتگ۔ ایردستیں راج ء تہ ء اے ٹولی جٹائیں بہر ء بانگیانی آماج بیت، ایشانی تہ ء یک ٹولی یے ہمازرداریں تبکہ انت کہ آئی پاندگ گوں استان ء بندوک انت، یک ٹولی یے ہمیش بیت کہ ہندی آشوب ء سوب ء چہ وتی میراس ء آسراتیانی زبہر بوگ ء ترس ء بیت، یکے ہمے ٹولی بیت کہ ہمے استان ء چہ آئی ء راکسانیں نپ ء سیستے رسگ ء امیت بیت۔ اے ٹولی تہ ء کار ء باری مردم ہم ہواربنت کہ آہانی کار ء بارگوں استان ء بندوک بیت، گڑا آراجی جنز ء آشوبی عمل ء ہلاپ بنت۔ دگہ یک ٹولی یے چہ آشوب ء جند ء توک ء پیدا ک بیت کہ وھدے آشوبی عمل ء بہر بیت ء استان ء راجمان ء توک ء آئی ء ر ایک بستارے بیت گڑا آاے سرپد بیت کہ اے بستار مجتی ہمے وڑمان ایت، گڑا آئی ء ر الب ء لچ رددینت ء استان ء نیمگ ء برانت۔

اگاں مابلوچ بُند پتر ء چہمشانکے بہ دینیں گڑا اے پڑ ء مارا مزنیں درورے دیم ء کیت انت۔ جنرل ڈائروٹی کتاب "بلوچستان کے سرحدی چھاپہ مار" (رجانک گل خان

نصیر) تہٴ نشتہ کنت کہ اگاں "عیدو" (انگریزہ ہندی دلار) مہ بوتیں گڑا مارا بلوچ لشکرہ چیزے روچانی تہٴ کشنگ ء بلوچستان ء چہ نیست ء نابود کنگ ات بلے اے عیدو ء برورد بوتگ کہ ماینگانی مردم وتی ایر دست کنگ انت۔ عیدو انگریزے نہ بوتگ بلکیں بلوچے بوتگ بلے آئی ء وپاداری گوں انگریزہ بس لہتیں آسراتی ء زرہ ہاترہ بوتگ۔ ہمے عیدو ء ہمراہداری ء سوب ء انگریزہ ہزاراں بلوچ نمیران کنگ ء بلوچستان ء سرہ انگریزہ زور گیری مکم کنگ، انگریزانی پروپیگنڈا سر مچار ء جہد کارانی توک ء شنگ ء تالان کنگ انت پرچہ کہ انگریزہ بلوچی ء براہوئی زبان ء گپ نہ زاننگ، آہانی پروپیگنڈا عیدو ء بلوچ ء ہند ء دماگ شنگ کنگ انت۔

انچیں درورے مارا انگریزہ بلوچستان ء ایر دست کنگ ء وھد ء ہم دیم ء کیت انت کہ وھدے نمیرانیں محراب خان انگریزہ ہلاب ء جنگ ء جارہ جنت ء بلوچ زمین ء بلوچستان ء آجوتی ء رکنگ ء پہ گلیجے زورایت ء بلوچستان ء سرجمیں سرداراں اے جنگ ء بہر زورگ ء ازہ دز بندی ء کنت بلے جنگ ء بہر زورگ ء بدل ء ہندی سردار ء گیر آشوبی تاکت وتی پاند گانی واستہ انگریزہ ہمراہنت۔ انگریزہ لشکر آردیں کہ مستونگ ء کیت گڑا نیسانیاں سردار آہانی آپ ء تام ء کن انت، آھاں ہار گورہ دینت کہ بلوچ ء

جندء زمینء ایر دست کنگء اتلگ انت، پرچہ چریشیء چہ ایشاں انگریزء نیمگء لتیں
 مالء مڈی رستگ۔ اگاں ماپاکستانء نیمگء چہ بلوچ زمینء ایر دستیء گپء بہ کن ایں ہم
 مارا گندگء کیت کہ وھدے بلوچ آمید گھسء نیمگء پاکستانء گوما الحاق کنگء گپ
 ترندیء ایر جنگ بیتء بلوچ آمید گھس پاکستانء الحاقء گپء وتی آجوتیء سرء ارشے
 گش ایت، گڑادومی نیمگء خاران، لسیدلہء مکرانء سردار لتیں کسانیں پلڈ گانی واستہ
 وتی بے مرادیں سوچء گوما کراچیء جناحء دیمء وتء بہا کنگء واستہ جاڑیگ بنت۔
 چریشیء چہ پاکستانء رالے جواز رس ات کنتء آئیء دل ڈڈبیت کہ انوں پشت کپتنگیں
 بلوچستانء آجوتی کلاتء بنجاہ انت کہ اودء پدازور انسری ایر دست کنت لے۔

اے درور ایوکء بلوچستانء ناں بلکیں سر جمیں آجوتی جُزانی توکء مارا
 دست کپ انت بلکیں جُزاناں اگاں کجام ہم ہندےء سرکارء استان مردمانی سرء لمء
 زور کی کنگء انت، مردمانی ہکاں جنگء انت، یا انگریزء مگر بی استان راجء مالء مڈیاں
 وتی ہندء برگء انت، یا نیوکالونیزمء پالیسیء ردء نوکیں زور گیری دگہ ملکء
 سیاست، سیکورٹیء Foreign Policyء سرء اسرء سوخ دارگء انت یا بازیں
 ہندء دمگاں زور گیریں استان شریں جنز وکیں مکاں نام نہادیں ڈیمو کریسی، مردمی

ہک، آجونی ءو ٹکڑیس لبرزانی ردء پوروشنگ ءو دء سیول وارودی کنگ ء انت کہ آھانی تء ء
انوکیس درور Arab Revolution انت کہ اودء لبیاء وڑیس استان تباہ ء بر باد
کنگ بوت انت، بلے سر جمیس عمل ء توک ء اودء مارا اے یک ہندی دلاریں ٹولی یے
گندگ ء کیت انت۔

فینن جاہے گش ایت کہ اے دگی دلار ء چچہ آنی منگ ء مک ء چہ اید زور گیر
وتی زور گیری ء مہم کت نہ کن انت۔ ہمے رنگ ء لینن ایشانی سرء تران کنان ء گش ایت
کہ اے ہا مردم انت کہ اے یک نیمگے وت ء راجمان ء راج ء بہرے گش انت، بلے
راستی ء اے زور گیر ء مردم انت، ایشانی رنگ ء دروشم جتا جتا انت، باز جاگہ ء اے
مردم وت ء آشوبی پارٹی ء گلانی توک ء ہور ء تور کن انت۔ باز جاگہ ء ایش مردمانی دیم ء
وت ء سرکار ء ہلاپ پیشدار انت، بلے آذہنی ہساب ء استان ء دوزاہ ء ہمراہ انت، پرچہ
کہ ذہنی ہساب ء استان ء ہک ء کار کنگ ء انت ء استان ء کاراں ارزان کنگ ء انت۔
اے استان چہ جتا میں دروشم ء آسرائی ء مڈی گرگ ء انت، باز جاگہ ء نوکری ء چاکری،
باز براں زر ء مال ء دروشم ء، باز جاگہ ء استان ء نیمگ ء چہ ایشاں آجونی دیک بیت کہ شتا
استان ء ہلاپ ء انجیں گپ بہ کن ات بلے ہما بوکیں عمل کہ جنزگ ء انت آئی ء

ھلاپء بہ کن ات ءورناھاں چہ راستیں عمل ء جنزء گتباہ کن ات۔ جتائیں راجمان ء چاگرد ء توک ء اے تاکت جتائیں دروشم ء کار کن ات۔ پاکستان ء توک ء نام نہادیں سوشلسٹ کلاس ایشی ء مستریں درورے ماراگندگ ء کیت ات کہ یک نیمگے آشوبی ء مراکسی لیکمانی گپ ء کن ات ءدومی نیمگ ء بلوچ راجی آجوتی ء جنزء ھلاپ ء کارکنگ ء ات، کجانہ کجا پاکستان ء گوں وتی وپاداری ء پیش دار ات۔ باز جاگہ ء چہ ھمے سرکار ء استان ء آسراتی ء عیش ء نوشیں زندگی یے کنگ ء ات بلے لس مہلوک ء توک ء وت ء را آشوبی پیش دارگ ء جہد ء کن ات۔ اے پاکستان ء ھا آشوبی ات کہ پوج، پاکستان پرستیں پالیمانی پارٹی ء باز جاگہ ء تاوان دیگ ء نیمگ ء روت ات بلے اے آشوبیان ء کدی تاوان دیگ ء جہد ء نہ کنت، پرچہ کہ اے لیکسی (نظریاتی) ھساب ء سرکار ء استان ء کار ء کنگ ء ات۔

بلوچستان ء انوکیس وھد ء اے رنگیں کسانیں ٹولی مے دیم ء کانت کہ وت ء را مارکسی ء لیننی فلسفہ ء منوگر ء آشوب دوست پیشدار ات۔ وت ء را بلوچ لس مہلوک ء دیم ء آشوبی جہد کار زاہر کنگ ء جہد ء کن ات ءدژ من (استان) ء زور اکیانی ھلاپ ء باز جاگہ ء گپ ء تران ھم کن ات، اے مردم یک نیمگے وت ء بلوچ راجمان ء توک ء

منارینگ لوٹ آنت کہ ماستان ۽ ہلاپ ایس، بزانکہ راجمان ۽ تہ ۽ وتی ازت ۽ بستار ۽ برجم داشت بہ کن آنت ۽ وتی واستہ جاگہ جوڑکت بہ کن آنت، بلہ وھدے کہ توھے مردمانی چیریں دیواناں نندے، ایشاں گوں گپ ۽ رپ کنگ بندات کن ۽، گڑاے مردم بلوچ راجی جنگ ۽ ایر جنگ ۽ بندات کن آنت، توپک ۽ سلاہندیں جھد ۽ ہلاپ ۽ گپ کنگ بندات کن آنت ۽ پراہمنیں جھد ۽ لینن ۽ مارکس ۽ لہنتیں گپانی سر ۽ سیاست کنگ ۽ اے گیشینگ ۽ بے سوہیں جھد ۽ کوششت ۽ کن آنت کہ انوگیں جاوراں سلاہندیں جنگ نہ بیت۔ اے وتی من ۽ اے منانک ۽ دینت کہ مالس مہلوک ۽ جھد ۽ ناں بلکیں بلوچ سلاہندیں جھد ۽ ہلاپ ایس بلہ اے بندپتری راستی ۽ کئے ردکت کنت کہ اے سلاہندیں جنگ چارورناہانی جنگ نہ انت، یک سرجمیں گلام ۽ زلم آماچیں راجے ۽ زالم ۽ ہلاپ ۽ آجوتی ۽ آزاتی ۽ جنزانت، بلہ وھدے ہمے مردم مہلوک ۽ تہ ۽ روانت گڑاجنر ۽ منوک بنت دانکہ لس مہلوک ۽ چماں مہ کپ انت۔ اگاں مامارکس ۽ لینن، ہینگلس، ٹراٹسکی، فیدل کاسترو، نکروما، ماؤزے تنگ، مکمل سنگ، جنرل گیاپ، بلکیں ہمک سوشلسٹ لیکسی رہشون ۽ سروکائی گپ ۽ بہ کنیں گڑایک مردم ۽ ہم راجی آجوتی جنر ۽ توک ۽ سلاہندیں جھد ۽ ارزشت ۽ انکار نہ کنگ، اگاں مابلوچ راجی رہشوناں بچار

ایں کہ آما کسی لبرزانک ءدومی سوشلسٹاں چہ اسرزرنگ اش آھاں ہم راجی جنزء
توک ءسلاہندیں جنگ ءرادرستاں گیش ارزشت داتگ آتوری فدا احمد ءروشم ءبہ
بیت، نمیرانیں حمید شاہین کہ یک سرجمیں ءپکائیں مارکسی یے بوتگ۔ ایشانی دروربہ
بنت یاراجی راہسٹون نواب خیر بخش مری ءجنزل شیر وف مری ءایدگہ سنگتانی۔ اے
گروپ یک نیمگے سلاہندیں جہد ءگوں بندوکیں سنگتانی رتنگیں ہون ءسرء وتی
آشوب ءاوگام ءجنگ لوٹ آنت ءدومی نیمگ ءراجی آجوتی جنزء واستہ سلاہندیں جہد ء
ایر ہم جن آنت۔ اے ہمے گیر آشوبی تاکت آنت کہ گلا میں راجمان ءبہر آنت،
سرزہر ءآشوبی آنت ءراجی جنزء ہلاپ ہم آست آنت۔ ایش کجانہ کجاہا استان ءکمک ء
کنگ ءآنت کہ آئی ءبلوچ ءزمین وتی ایر دست کنگ۔

اگاں ماسیاسی میدان ءچشمانکے بہ دئیں گڑا بلوچ چا گرد ءمارا نیشنل پارٹی ءبی
این پی گندگ ءکابنت کہ اے مردم سرزہر ءبلوچ ءوسائل، زمین، حک ءحاکمیت،
ہک ءخودر ادیت، بیگوائیں بلوچانی آجوتی، ہک ءاگبال، روزگار ءدومی جیڑہ ءجنجالانی
سرء بلوچ ءآسرائی ءگپ ءکن آنت، بلوچ نیشنلزم ءبلوچ راج ءبندپتری زمین ءگپ ء
کن آنت، بلوچ ءوشہالی ءوشدلی ءگپ ءکن آنت، ہمک روچ ءرد ءبلوچ ورنانہانی دز

کپتگیں جو نانی ءُ زلم ءُ زوراکى ءُ آپریشن ءُ ہلاپ ءُ بیان ءُ درشان شگ کن انت بلے
دومی نیگ ءُ ماگدایں گڑاھے تاکت راجی جنزء بابت ءُ یک ر دیں بیانیہ یے دیم ءُ کار
انت، ماگدایں کہ نیشنل پارٹی وھدے کہ ہکومت ءُ کیت انت گڑا سرجم ءُ نیشنل پارٹی ءُ
دگی لیڈر ڈیٹھ اسکوڈ جوڑ کن انت، شہرانی توک ءُ ہاسکار کیچ ءُ توک ءُ بی ایس او آزاد، بی
این ایم ءُ دومی سیاسی گلانی باسکانی آوار جنائنگ ءُ نیشنل پارٹی ءُ باسکانی دست مان انت،
نیشنل پارٹی ءُ گوں بند وکیں بازیں مردے بلوچانی گسانی سوچگ، بلوچانی چکانی بیگوائی ءُ
مردمانی جنگ ءُ شگ ءُ ہوار بنت۔ دومی نیگ ءُ ہھے سائل ءُ وسائل ءُ کہ گپ کنگ بیت،
گوا در ءُ سودا ءُ ڈاکٹر مالک وتی چماں بند کنت ءُ جنت، بہ گپت ءُ مالک ءُ جند ءُ کہ "من
وزیر اعلیٰ بوتگ آں، بلے من معاہدہ نہ وتگ ءُ معاہدہ سائن کنگ" اد ءُ چہ زانگ بیت
کہ وھدے ایٹاں چیزے پانڈگ رستگ گڑا ایٹاں بلوچ ہونر پچی، بلوچ ءُ وسائل ءُ
سرجمیں زلم ءُ زوراکى کنگ انت۔

ھے رنگ ءُ اگاں بلوچستان نیشنل پارٹی بزانتہ بی این پی ءُ گپ ءُ بہ کن ایں گڑا
بی این پی گو شگیں پنج سال ءُ چہ گیش انت کہ دوئیں جاگہ ءُ ہکومت ءُ توک ءُ انت،
گوا در ءُ زمینانی بہا کنگ بہ بیت، وڈھ ءُ مردماں چہ بنکی آسرائی ءُ ز بہر کنگ بہ بیت یا باز

جاگہ ۽ سرکار ۽ چانو گرانی ہمارا ہداری تہ اے یکیں وھدہ ۽ دو شکار کنگ لوٹ انت، بزآنکہ یک نینگے اے مردم اے گپ ۽ کنگ لوٹ انت کہ ماجھدہ مردم ایں، بلے انوگیں وھدہ ۽ لہتیں گپ ہمے پیدا ک انت کہ بنجاہ ۽ اختر مینگل ۽ حکومت ۽ گرگ ۽ واستہ گوں پاکستان ۽ پوج ۽ مزین ڈیلے کنگ کہ آھانی تہ ۽ راجی جنزہ ۽ سلاہ بندیں گلاں غیر مسلح کنگ ہم ہوار انت، زانگ بیت کہ اے مردم گوں بلوچ راجی جنزہ ۽ لیکہ ۽ تپاک نہ دار انت پرچہ کہ اے ہم وتی تہ ۽ توکی نندہ ۽ نیادانی تہ ۽ بلوچ راجی جنزہ ۽ ہلاپ ۽ کن آنت ۽ مردمانی تہ ۽ یک بیانیہ یے جوڑ کنگ ۽ جھدہ کن آنت کہ اے وھداں استان ۽ گوں جنگ کنگ سر ۽ سنگ ۽ میڑینگ انت بلے دو می نیمگ ۽ چہ ہمے جنگ ۽ پاندگ چست کنگ ۽ وتی سر جمیں کوشت اش برجم دانشنگ۔

ایوک ۽ سیاست ۽ میدان ۽ ناں بلکیں اے رنگیں گیر آشوبی تاکت چاگرد ۽ ہمک ٹولی ۽ ٹوک ۽ ساڑی انت، چوشکہ گوشتگیں روچ ۽ دو گلوکار سرکاری پروگرام ۽ شینگ ات انت ۽ پاکستانی نام نہادیں آجوتی ۽ روچ ۽ شاد کامی برجاہ دانشنگ، اے شاد کامی بس پہ چندے کلدار ۽ برجاہ دانشنگ بلے وھدے کہ راج ۽ نیمگ ۽ چہ ایشاناں رد ۽ بد کنگ بوت گڑا ایشاں دپ لونجان کتہ ۽ گشتہ کہ ماروزر بردستی برگ بوتگ، بزآنکہ

بلوچستان ء توک ء پوچ گو شگلیں شش سال ء داں بس ہمے دوئیں مردماں زور ء زبردستی
 سوت جنگ ء بارت انت، دگہ ہچ گلوکار ء نہ بارت، ہمے رنگ ء نعیم دلپل نامیں سرکاری
 آفیسرے کہ بلوچی ء گشند ہی کنت، آئی ایس پی آر ء پروپیگنڈا ء ہوار بیت ء بلوچی زبان ء
 سنوتے گش ایت ء ہمے سنوت ء پدا وھدے کہ بلوچ مہلوک آئی ء سر ء نگد کنت، گڑا آ
 گش ایت کہ من ء میوزک کیر ر ء واستہ موہے رستگ، بزاتکہ اے یک نیمگ ء وتارا
 راج ء چہ سنگ نہ لوٹ انت، پرچہ کہ ایشانی ازت ء شرپ گوں راج ء بندوک انت
 بلے دومی نیمگ ء اے کجانہ کجاستان ء کاراں ہم ارزان کنگ ء انت۔

ہمے رنگ ء گاں ما بلوچی ء براہوہی لبرزانک ء گپ ء بہ کن ایں گڑا اے رنگیں
 گیر آشوبی تاکت مز نہیں کسا سے ء کایت کہ بلوچی ء براہوہی لبرزانک ء بے پائیدگ
 ء بے کاریں کتاب ء ایدہچ شنگ کنگ ء نہ انت، وھدے کہ یک راج ء راجنگ گپیت
 گڑا ہمارا راج جنگ ء لیکھی حساب ء مہکم کنگ ء لبرزانک ء مز نہیں بستارے بیت، بلے
 وھدے کہ بلوچ لبرزانک ء سر ء گپ کیت گڑا جوازے دیم ء آرگ بیت کہ سرکار ء کار ء
 نیل ایت بلے دومی نیمگ ء کسان کسانیں آسرائی ء زر ء لاچ ء واستہ سرکار ء استان ء
 اشتہار ء شنگ کنگ ء آھانی بیانیہ ء جوڑ کنگ ء وھدے اے مردم گوں استان ء ھمدست

آنت۔ راستی اے مردم پہ دانائی بلوچی لہزائک ء و تکی چیزے پاندگانی واستہ چہ جُزء ء
 راج ء راستیں دروشم ء چیر دیگ لوٹ آنت۔ لہتیں پہ سرکاری نوکری ء ہاتر ء ء لہتیں
 دگہ لوٹ ء گزرانی ہاتر ء بلوچی لہزائک ء راجہ جہد ء جنگ ء دور دارگ لوٹ آنت۔
 اگاں راجے ء راجنگ بہ گیت ء راجی زبان ء شنگ بوکیں لہزائک ء جنگ ء سان درامہ
 بنت گڑا ہما لہزائک ہما جنگ زدگیں ء زلم آماچیں راجے ء زبان ء دیمر وئی ء سبب چون
 جوڑ بوت کنت؟ ء ہما لہزائک کہ شنگ بوگ ء انت آ بلوچی لہزائک چون بوت کنت کہ
 آئی تہ ء بلوچ ء جاوہر ء ہرچ روچیگیں رد ء بلوچ پُسگانی کپتگیں لاشانی زاہری گندگ ء
 مہیت انت۔

اے گیر آشوبی تاکتانی پڑچہ اد ء ہلا س نہ بیت، بلکیں پہ چار کلدار ء چانو گری ء
 بگرداں کلم ء کتاب ء بہانگ ء بہاہمک پڑ ء ترا اے رنگیں تاکت گندگ ء کایت کہ کجام
 نہ کجام رنگ ء راجی جنز ء ہلاپ ء مک آنت، بلے سرزہر ء وتار راج ء دوزواہ ء ہمدرد
 زاہر کن آنت۔ اے پڑ ء لہتیں سرکاری ٹیچر مارا گندگ ء کایت انت کہ سرکار ء بیانیہ ء
 گونڈوانی زہن ء دیگ لوٹ آنت ء راجی جہد ء گوں بندو کیں بی ایس او آزاد ء ورنہاں ء
 دومی راجدوستیں ورنہاں چاگرد ء تہ ء شدت پسند، شخصیت پرست، ہیر وازم ء انجیں

نام ء تو ار کنگ ء جہد کن آنت، بز انکہ بلوچ ورنہاں چہ راجی جنزء دور بہ بنت ء پاکستانی وانگ ء توک ء بہ ر و آنت ء پیدا کر پٹ بہ بنت۔ اے ردء تراہمک پٹ ء مردم گندگ ء کئیت انت، بازیں نام نہادیں نبشنتہ کار کہ وت ء راجی دانشور گش آنت بلے راستی ء ایشانی دانشوری دژ من ء واستہ بیانہ جوڑ کنگ انت۔ ہمے رنگ ء بلوچ ورنہاں مان کیشینگ ء ریپینگ ء واستہ بی ایس او ء نام یک ہر اہیں رنگے ء کار مرز بیت ء ورنہاں چہ ہک ء دیں بی ایس او ء دلپروش کنگ ء یک ناکا میں جہدے کنگ بوگ ء انت۔ سرفیس ء بی ایس او ء نام ء کار مرز کنوک کہ آہانی رو تک چہ مینگل گروپ ء بہ بیت، پچار یا چہ بامسار ء ایدگہ ٹولیاں بہ بیت، کل استان ء بیانہ ء سر ء جتا جتائیں دروشم ء کار کنگ ء آنت، کسے نیشنلزم ء ساہگ ء کسے سوشلزم ء دگہ لیکھے ردء بلے راستی ء اے سرجم ء گیر آشوبی تاکت انت کہ ورنہاں چہ راجی جنزء دور دارگ ء جہد ء کنگ ء آنت۔ چونہا گیر آشوبی تاکت ایوک ء جنزء چہ ڈن نہ بنت بلکیں جنزء جند ء تہ ء اوں انچیں تاکت ء سوچ است بنت کہ آوتی توک ء گیر آشوبی روشنت ء بہر بنت چوشکہ بلوچ راجی جنزء تہ ء انچیں سوچ گندگ بیت، پہ درور یورپ ء نشنگیں سنگتانی سنگگ انت کہ جنگ ء آسرنیست، انسانی ہکانی نام ء جنزء توک ء یک نرم مجازی یے (سافٹ بیانہ) ء

پیدا کنگ ء جہد کنگ ء انت، وتی توک ء بز ان اے ہمے لوٹ آنت کہ جنگ ترندی ء
گوں مہ جُزایت، اے مردم ساپ ساپ بلوچ جنگ ء ہلاپ کت نہ کن آنت گڑا
جتائیں دروشم ء ہاسکار سلاہ بندیں جہد ء ہلاپ ء وتی گپ ء باو ستاں دیم ء کار آنت۔ اے
یک ہسا بے ء استان ء کار ء کنگ ء انت بے اے عمل بے دلگوشی ء بے سمائی ء جہد ء
ہلاپ ء بوگ ء انت۔ ہمے وڑا نچیں تاکت آست کہ بلوچ جہد ء را کسانیں کسا سے ء
جنزینگ لوٹ آنت ء اے گپ ء دیم ء کار انت کہ بلوچ بہ وان آنت، بلوچ ء وانگ لوٹ
ایت، بلوچ ورنہ جنگ ء کم ء وانگ ء گیش دلگوش بہ دینت۔ اے وتی توک ء جُزء تہی گیر
آشوبی سوچ انت یا بازیں انچیں ہیال گندگ ء کیت کہ نیشنل پارٹی ء بی این پی ء آہانی
نودربر ونگ منگ بہ بنت ء ہوار گیجگ بہ بنت، ایش ہما مردم آنت کہ ایشانی نزء
ریڈ کلائزیشن ء عمل، گیش آشوبی بوگ ء عمل، جہد ء کشاد کنگ ء دژ من ء ہلاپ ء
ترندیں گالیج ء زورگ، جنگ دوستی ء تہنا پسندی یے زانگ بیت۔ بلوچ راجی جنزء
واندہیں ٹولی (انٹولیکچوئل کلاس) ء را جُزء تہ ء استیں اے گیر آشوبی تاکت شریں
وڑے ء پدر کنگ لوٹ آنت دانکہ لس مہلوک ایشاں جُزء بہرے سرپد مہ بیت ء آہانی
گپاں چہ اسر مہ زورایت۔

بلوچ راجی جنزء گوں بندو کیوں رھستون ء گلاں اے ہیال دارگ لوٹ ایت
کہ اے گیر آشوبی تاکتاں چہ لس مہلوک ء آژنائء سر پد بہ کن آنت۔ گندگ بوٹگ ات
کہ وھدے ہدایت الرحمن ء گوادر ء یک جُزے بندات کت ء بلوچ ء بلوچستان ء گپ
جنگ بندات کت گڑا راجی جنزء گوں بندو کیوں لہنتیں مردماں آئی ء توسپ ء ساڑاھگ
بندات کت بلے دیر نہ گوست کہ وھدے مولاناء راستیں دروشم مردمانی دیم ء زاہر
بوان بوت، گڑا مردم ء پدا ہدایت الرحمن ء ہلاپ ء بیانیہ جوڑکنگ ء جہد کت، اد ء چہ
مردم مان گیش انت، پرچہ کہ راجی جنزء گوں بندو کیوں پارٹی ء لیڈر شپ ء اے گپ ء
مارشت بوگ المی انت کہ گیر آشوبی تاکت وت ء راجا گرد ء توک ء منارینگ لوٹ آنت
ء آ مدام جہد کن آنت کہ راجی جنزء گوں بندو کیوں مردم آھانی ہلاپ ء گپ مہ کن
آنت، دانکہ آمرمدانی توک ء سر بہ بنت ء وھدے کہ اے تاکت مردمانی توک ء سر بنت
پدا لس مہلوک ء دل ء چہ ایشاں سرجم ء دورکنگ ء مزنیں جہدے ء پکار بیت۔ پمیشکہ
اے گپ ء زانگ ء پھمگ المی انت کہ راجی جنزء گوں بندو کیوں لیڈر شپ ء پارٹی مدام
ھیال بہ کن انت کہ لس مہلوک ء دیم ء اے گیر آشوبی تاکت ء آھانی راستیں رنگ
دیم ء آرگ بہ بیت، پرچہ کہ لس مہلوک ء پھک ء دل وتی اوست گوں راجی جُزء

بستگ۔ راجی جنزء گوں بندو کیس سنگت لس مہلوک ء آجونی ء آسودگی ء ہاترء وتی
ہوناں ریچگ ء آنت ء ورنو وتی نگر ہیس سرانی کر بانیاں دیگ ء آنت ء آردیں کہ یک
مردے ء پارٹی ء کجام ہم گروپے راجی جنزء چہ بندو کیس لیڈرشپ ء جنزء نیمگ ء
منگ بہ بیت، گڑ راج آئی ء سرء بیسہ کنگ بندات کنت ء زوت آئی ء گوما وتی نزیکیں
سیادی یے جوڑ کنت۔ پمیشکہ اے گپ ء زانگ ء پمگ المی انت کہ راجی جنزء گوں
بندو کیس سنگت اے گیر آشوبی تاکتانی مارشانی دیم ء بہ دار آنت ء آہانی پمگ ء سنجء
مہلوک ء تہ ء پیداک بہ کن آنت ء مدام ایشاں راج ء دیم ء پد رکنگ ء جہد ء بہ کن آنت،
گڑ لس مہلوک چہ اے مردماں وت ء پھریزگ بندات کن آنت ء راجی جنزء ہلاپ ء
ایشانی بیانیہ ء ہا سیں رنگے ء راجمان ء تہ ء جاگہ کنگ ء سو بمند نہ بنت۔

پروپیگنڈا آئی آر زشت

نو کا پ بلوچ

پجار:

دنیاء کجا اوں جنگ ء جد لے ء کہ سر کش راتگ داں اود ء لس مردمانی
 همبر اهداری ء جنگ ء منوک بوگ ء هاتر ء پروپیگنڈا جو انیں ارزشتے بوتگ ء داں
 مرچی شریں وڑے ء کار بندگ بوگ ء انت۔ همے پروپیگنڈا برورد ء لس مردم پہ
 جنگ ء جاڑیگ بوتگ انت۔ انوگیں زمانگ ء پروپیگنڈا ایوک ء لیکھے ء رابدل کنگ ء وزم
 ء کار ڈول نہ انت اے ڈیجیٹل دنیاء کہ مازنگ ایں پروپیگنڈا وتی گھس ء ایمنی ء گوں
 ننگ ء سیاسی چست ء ایرانی بہر بوگ ء دلجمیں وسیلے پیلو کنگ ء کرد ء بکشائیت۔
 چوناهار پروپیگنڈا ایوک ء جنگانی هاتر ء کار مرزنہ بیت بلکیں مذہبی لیسمانی پراہ ء شاهیگانی ء
 هاتر ء اوں پروپیگنڈا مزنیں ارزشتے دارایت، همے وڑے برنس ء تہ ء گراکاناں وتی نیگ ء
 آرگ ء هاتر ء پروپیگنڈا برے یک رنگ ء کار مرزگ بیت بلے ایشی ء اسرار اجمان ء سر ء آ
 هساب ء کپت نہ کنت چونکہ جنگانی وهد ء کپ ایت۔ اے پیہمیں جاوراں باز براں

پروپیگنڈاء سوب ۽ دوستگت ۽ صہبلائی میان ۽ احوال اوں هلاس بنت کہ آئیانی لیکہ چیزانی بابت ۽ دگر گرہنت۔ پروپیگنڈاء زد ۽ آهگ ۽ رند همک جیڑہ راجمانی هساب ۽ چارگ بیت ۽ آهمک روچی نیں چیزانی بهرے بوت کنت۔ دنیا ۽ دیروئی کنگ ۽ همبرائی ۽ پروپیگنڈاء رنگ ۽ دروشم بدل بوآن بوتگ انت، زیک انٹرنیٹ ۽ ٹیکنالوجی ۽ آسراتی دلجمیں وڑے ۽ مردمانی گور ۽ نہ بوتگ تہ پروپیگنڈاء دروشم اوں دگرے بوتگ ۽ مرچی دگرے بلے اژدری نیں گپ ایش انت پروپیگنڈاء ارزشت زیک مزن بوتگ ۽ مرچی اوں مزن انت۔ ہمیشہ آئی ۽ ارزشت ۽ آشنا بوگ ۽ هاتر ۽ پروپیگنڈاء چند ۽ گیشینگ الہی انت۔

پروپیگنڈاء کوھن ۽ کدیمیں پچارے ۽ رد ۽ پروپیگنڈاھاسیں چیدگانی پیداک

کنگ ۽ نیات ۽ اجتماعی رویہ پراگ (manipulation) ۽ کار ۽ کنت۔ The

Institute for Propaganda Analysis 1973 ۽ کنگ انت

کہ پروپیگنڈاھیال ۽ لیماں هوار کار ۽ کردے ۽ درشان انت کہ نپر ۽ ٹولیان نیمگ ۽ کڈن

کنگ بیت دانکہ دومی نپر یاٹولی ۽ کار ۽ کردیا کہ لیکہ ۽ راپیسر ۽ چہ جوڑ کر تگیں کسد ۽ هاتر ۽

نفسیاتی هساب ۽ وتی نیمگ ۽ کنگ ۽ توان ۽ بہ دارایت۔ چوناهار پروپیگنڈا پوتی سیاسی ۽

راجمانی لوٹ ء گزرائی گرگ ء ہاتر ء جُزائی تہ ء کار مرزبیت دانکہ ہما جُز ء لیکہ ء مَسد لَس
 مہلوک ء دنیاء دیم ء پد رہ بنت، پمیشکہ پروپیگنڈا کنگ ء پیسر ہما من ء مرادانی گیشینگ
 آلی انت کہ چہ اود ء جنز دیمروئی کن انت۔ پروپیگنڈا ء گیشتریں دلگوش آئی ء بیانہ انت
 کہ آئی ء تہ ء ہما جنز لیکہ ء کلوه بندوک انت۔ بیانہ ء دیم ء برگ ء پہ جنز ء ہاتر ء مردم
 جاڑیگ بو ان بنت، پہ دروراگاں مئے گور ء ہمے اوگام کہ "تی لوگ بُن انت، تی شہر بُن
 انت، پادا بلوچ پادا بلوچ" سرجم ء جنز ء بیانہ ء گیشتریں ایت کہ بلوچ پادا بیانہ انت پرے
 ہاتر ء کہ آئیانی گس بُن انت، اے بیانہ مردماں پہ گمگیری ء جھ جنگ ء جاڑیگ کنت۔
 بیانہ ء شنگ کنگ ء واستہ جُتائیں رسانکدر ء دگہ جاگہ ہوار انت، چوشکہ روانک ء نندانک
 یا کہ زہر شانیاں بگرداں سوت ء تامراں بیائے درستانی وسیلہ ء پروپیگنڈا بوت کت
 کنت۔

سر جمیں تران:

باز براں پروپیگنڈا ء اسر مردمانی لیکہ ء روشنائی سر ء بدلی آورت نہ کنت، چوشکہ
 یک نامداریں دکانے یاھوٹلے ء بابت ء پروپیگنڈا کنگ ء اسر مردمانی سر ء آوڑ ء نہ کپ
 انت چیا کہ اے چیز ء جنز دوتی تہ ء انچوز کت نہ دارایت کہ یک راجمانے ء بدلی ء مانزمان

بوت بہ کنت۔ پروپیگنڈاء، بنگپ، سادگی، ارزانی، مردم، چہ اے راستی، گستا، کنت کہ آ انگت پروپیگنڈا، یے، بہر، انت، آیاں، سامانہ، بیت کہ پروپیگنڈا، چنکدر لس چیزے۔ بلے سکس تو انائیں، ویل، چوشکہ، جنگانی، زمانگ، اسر، سانکدر، اسر، پشدارگ، بنت، مردم، اسر، وتی، اسر، جوانی، پشت، گینتک، کن، انت، ہمے، چیزانی، برورد، راجمان، تہ، جنگ، چارگ، تپاسگ، نگاہ، بدل، بوت، کنت۔ لس، مردمانی، اسر، پروپیگنڈاء، اسر، جنگ، باج، برگ، برگ، میان، دگری، پیدا، کت، کنت۔ ڈاکٹر، فلپ، ٹیلر، وتی، کتاب، munitions of the Mind، تہ، پروپیگنڈاء، ارزشت، گیشین، لیت کہ پروپیگنڈا، وتی، تہ، نہ، شر، انت، نیکہ، ہر، اب، انت، اے، انچیں، گلانی، رہندے، چہ، گیش، نہ، انت کہ، آمد، ماناں، یک، ہا، سیں، درو، شے، جی، طگ، اسر، پر، کنگ، ہا، تر، جا، ٹیگ، بہ، کنت، جنگانی، وھد، ایشی، مکسد، بس، مردماں، جنگ، بہر، کنگ، آئی، مٹوک، کنگ، انت۔ جنگانی، وھد، پروپیگنڈاء، ارزشت، ہمے، واستہ، مزن، لیگ، بیت کہ، ایشی، سوب، مہلوک، ہمکو، پگی، جوانیں، تاکتے، پیدا، کنت، مہلوک، را، وتی، نیمگ، آرگ، سنچ، ہمنچو، اثر، دری، انت، ہمنچو، کہ، جنگ، کنگ، سنچ، بود۔ جنگانی، تہ، پروپیگنڈاء، اسر، سان، بے، کساس، مزن، بوتگ، است، انت۔ بند، تر، چوشیں، ہزاراں، درور، دزک، بیت کہ، اود، پروپیگنڈا، جنگ، را، دیم، برگ،

ہاترے جوانیں رھندے بوتگ۔ سکندر اعظم ہما بنداتی نامانی تہ ہوار انت کہ آئی ء
 جنگ ء وھدے پروپیگنڈا رھند کارمرز کنگ، یک جنگے سکندر اعظم پر ووش ورگ ء
 لاچار بیت تاں آسماکت کہ اگاں وتی نزوری پیشدارگ بہ بیت دیم ء لشکر گیشتر سوب
 کنت، گڑا ایشی ء چہ رگ ء ہاترے آپر وپیگنڈا رھندے کارمرز کنت ء وتی دیم ء لشکر ء را
 ترس آماچ کنگ ء ہاترے مزینیں ہیلمٹ ء بکترے تیار کنت ء در کپگ ء پیسرتی لشکر ء
 دیم ء ایرے کنت داں دومی لشکر ایشاں بہ گندایت دیم ء میت ء آدر کپت بہ کن آنت۔
 ہھے وڑے جنرل ڈاڑوتی کتاب "بلوچستان کے سرحدی چھاپہ مار اور گوریلہ جنگجو" ء تہ ء
 گوش ایت کہ ماسر داراناں وتی دیم ء سلاہانی دور دیگ ء ہاترے جنگ ء پیسرتی پروپیگنڈا کنگ
 کہ مارا ہزارانی کساس ء لشکرے گوں شمسے سرء ارش کنگ ء پیداک ایں ء گاڑی ء دگ
 آنچیں چیز ما مرداناں پیشداشنگ آنت ء آہاناں گشتنگ کہ اے نوکیں جنگی ساز ء سامان
 آنت۔ اے کارے کنگ ء رند سرداراں وتی سلاہ دور داٹگ آنت ء گوں آئی ء ہوار بوتگ
 آنت۔ پروپیگنڈا ء چوشیں درور مارا ویتنام ء جنگ ء اوں دزکپ ایت بکرنڈے امریکہ ء
 لشکر لہتیں ویتنامی ماہیگیر آوار جن آنت ء آہانی چھاں بند آنت ء آھاں یک زروانے ء
 کرے برانت ء میل ء کن آنت ء گش آنت کہ اے یک گمگیری کنوکیں ٹولی یے ء بہرانت

کہ ایشیاء را "پیٹریاٹ" پائیں زہم "کٹنگ بیت ایشیاء رند ہمے ماہیگیریل کنگ بنت ء
 بُجائی شہر ء دیم دیگ بنت، دانکہ آہمے گپ ء شنگ ء تالان بہ کن انت ایشیاء سوب ء
 ویتنامی داں زمانگے انچیں ٹولی یے ء پرورش دیگ ء جہد ء بنت کہ آراستی ء نہ مان ایت۔
 دگہ چوشیں درور مارا نازی بُجز ء تہ ء اوں دز کپ ایت کہ اود ء پر وپیگنڈا نازی بُجز ء لیکہ ء
 بروسہ ء راجر منی ء مہلوک ء دلاں مان گیجگ ء ہاتر ء ارز شنداریں وسیلے بوتگ پوسٹر،
 تامر ء دگہ انچیں رسانکدرانی سوب ء آ (نازی اسٹ) جر منی ء مہلوک ء وتی نیمگ ء کار
 انت، چیا کہ آہمے پوسٹر، تامر ء رسانکدرانی تہ ء جر منی ء باندات ء ر کینگ ء لیکہ ء ر اپڈر
 کن انت۔ نازی بُجز ء پر وپیگنڈا انچو مکم بوتگ کہ آئی ء درور پر وپیگنڈا ء بند پتر ء مزن
 کنت ء گیشن ایت کہ کجام کساس ء نازیاں وتی مکسد ء گرگ ء ہاتر ء مہلوک پہ وت
 جاڑیگ کرتگ۔

چوناہاولی جہانی جنگ ء وھد ء اوں دوئیں نیمگ ء پر وپیگنڈا کار مرزگ بوتگ
 بلے نازی جر منی ء دوار ء جنگ ء کپگ ء رند پر وپیگنڈا ہکومت ء ارز شتریں کاراں چہ
 کارے بیت کہ چانسلرے ء بستار ء ہٹلر ء اولی کار راجی سنج ء پیدا ک کنگ ء پر وپیگنڈا ء
 ہاتر ء Reich Ministry ء جوڑ کنگ بیت کہ ہکومت ء بہرے بیت آئی

(ہٹلر) ءِ مستریں بروہہ ہمیشہ بوٹگ کہ سرپدیانی (information) گرءِ دار (control) کنگ ہمیںچو اثر دیری انت ہمیںچو کہ لشکر ءِ روزیگ انت۔ ہٹلر جوزف گوئبل ءِ راڈا ریکٹر کنت ءِ Reich Ministry ءِ مکم ءِ جوزف نازی پروپیگنڈا روتاگ، تامر، ریڈیو ءِ پوسٹراں ہوار روانک ءِ دربر جاہ ءِ کتابانی تہ ءِ تالان کنت ءِ آجر منی ءِ مچ رسائکدراں وتی پروپیگنڈا ءِ کنگ ءِ سو بمند بیت۔ گوئبلز وتی رودپتر (ڈاڑی) ءِ نبشتہ کنت کہ ”کس گشت نہ کنت کہ پروپیگنڈا الگ ءِ پڑمانا بہ بیت، اے پروپیگنڈا ہاسیت ءِ از زشتانی پڈر کنگ ءِ کساس بوت نہ کنت ایشی ءِ را (پروپیگنڈا) سنگین ءِ مہذب بوگی نہ انت ءِ نیکہ سارت ءِ ایمن، اے بس سو بمند ی ءِ راہانی رھشونی ءِ بہ کنت۔“ چرے گیاں پڈر بیت کہ پروپیگنڈا آنچائیں وڑے ءِ نہ بیت بلکیں آئی ءِ وتی وزم ءِ کارڈولے بیت بلے ہامر دمانی ہاتر ءِ کہ بوگ ءِ انت آیشی ءِ را پروپیگنڈا ءِ ناراستی یے سما بہ کن انت (چوناہا آشوبی پروپیگنڈا مدام راستی ءِ بنیات ءِ کنگ بنت) داں مہلوک ءِ یکجائی پہ ہما جُزءِ گول بندوک بہ بیت کہ آئی ءِ را جوانیں باندا تے دیم ءِ انت۔ اے بُند پتری راستی یے کہ دنیا ءِ چچ آشوبی جُزءِ چہ مہلوک ءِ نہ سستگ ءِ ہک آشوبی جُزءِ پروپیگنڈا ءِ پروگرام وتی زمینی راستی ءِ آسراتیانی ہساب ءِ گون بوٹگ بلے ہما پروپیگنڈا تہ ءِ جُزءِ

لیکی بنیات ء چیز جُزینگ بوٹگ آنت کہ آہانی تہ ء مارشت، جوزگ بے کساس بوٹگ، مرچی اوں دنیا ء جتا ئیں ہیال ء لیسانی بابت ء پروپیگنڈا بوگ ء آنت بلے راجدوستی ء آشوبی پروپیگنڈا چہ ایدگہ پروپیگنڈا ہاں جتا ء سنگین آنت، آہانی تہ ء وژدلیس باندا تے ء واہاں ہوار آجوتی ء آسودگی گندگ بیت۔ راجدوستی ء آشوبی پروپیگنڈا ء من ء مراد لہتیں چیزانی ہاتر ء بنت کہ آجہل ء یک پہ یک گیشینگ بوٹگ آنت۔

- مہلوک ء تہ ء راجمانی (سماجی) ء سیاسی سنج ء پیدا ک کنگ ء آھاں پہ جُز ء بہر بوگ ء ہاتر ء زانت ء سرپدی دیگ۔
- دژمن ء پندل ء ایدگہ چست ء ایراں مہلوک ء دیم ء پڈر کنگ۔
- مہلوک ء راجہ سیاسی نابلدی ء راجمانی کوردیدی ء کنگ ء راجی لیکہ ء سر ء یکمشت ء مکم کنگ۔
- مہلوک ء میان ء ہونی ء کھولی سیادی ء ارزشت ء راجھلاس کنگ ء آہانی میان ء لیکی (نظریاتی) سیادی ء پیدا ک کنگ۔
- اجتماعی نپ ء سینتانی زانگ ء آیاں مہلوک ء دیم ء پڈر کنگ۔
- گلای ء کھر ء از ابانی پڈر کنگ ء راجی آجوتی ء ارزشت ء سرپد کنگ۔

- سرجمیں جُزءِ راگیشینگ۔
- گل سازی و دیمِ برگ، سنگتانی تہءِ کارِ بُو دُءِ سنجِ پیداک کنگ۔
- دگی چستِ اَیراناں جُزءِ بہر کنگ ءِ آہانی تہءِ مہکمی ءِ پیداک کنگ ءِ جہد کنگ۔

چرے گپاں گیشِ اِت کنت کہ آشوبی جُزانی پر وپیگنڈاءِ بیانیہ چے بیت ءِ آہانی تہءِ ہمارا ستی ءِ لوٹ کجام کساس ءِ مان بنت کہ آہانی بُنیات ءِ جُزءِ دیمِ برگ ءِ ہاتر ءِ مردم پیداک بیت۔ دنیا ءِ ہر کار ءِ کردے ءِ دیمِ برگ ءِ ہاتر ءِ رھند ءِ کار ڈول جو انیں وڑے ءِ گیش ءِ گیوار لوٹ ایت کہ آہانی بُنیات ءِ ہما کسد ءِ گرگ ارزان تربیت، ہمے وڑے پر وپیگنڈاءِ دیمِ برگ ءِ ہاتر ءِ لہتیں بُنکی رھندانی زانگ المی انت ابید ءِ آہانی زانگ ءِ پر وپیگنڈاءِ بہ گندے دلجمیں وڑے ءِ سو بمندہ بنت۔ ہمے بُنکی رھنداں چہ یکے ایش بوت کنت کہ پر وپیگنڈاءِ لیکھی بُنیات مدام مہکم بہ بنت، ہما وھد ءِ داں لیکہ ءِ جند وتی تہءِ تو انگر ءِ مہم مہ بیت پرانی ءِ پر وپیگنڈا سو بنداں کار ءِ کردے بوت نہ کنت پر چہ کہ لیکہ چیزاں گیشین ایت، لیکہ ءِ بُنیات ءِ کہ کارے کنگ بیت گڑا آوتی اسر ءِ پشت گنج ایت۔ دگہ رھندے ایش اوں بوت کنت کہ پر وپیگنڈا مدام راستی ءِ پڈر بہ کنت ہما راستی کہ آہانی شکل ءِ گوناپ گار کنگ بوتگ بلے آہانی پر وپیگنڈا کنگ سانسئسی بُنیات ءِ

بہ بیت مہلوک ءرا برسہ دیگ بہ بیت کہ بجز یہ ہماہانی آجونی ءآسودگی ءہاتر ءانت، چیز آنچیں ارزائیں زبانی ءپروپیگنڈا کنگ بہ بنت کہ ہمک مردم ءپہم ءبیانت، دانکہ آئی اسرارجمان ءسر جمیں مہلوک ءسر ءبہ کپ آنت۔

پرے کار ءکنگ ءہاتر ءسر ءشون زورگ جوانیں رھندے۔ اے پروپیگنڈا کنگ ءرند آئی ءاسر ءاسر ءزانگ ءرھند انت۔ سر ءشون زورگ ءرند سما بیت پروپیگنڈا کجام کساس ءسو بھند بوگ ءانت۔ سر ءشون ءکارڈول ءٹینگ ءرند گل ءپارٹی رد ءبدیں اسر ءتاواناں چہ رک ات کن آنت۔ گل یا پارٹی کہ کارے کنت آوال چا کنگ، پنتاک ءروانک ءمندانک یا زہر شانی ءدروشم ءبہ بیت تہ سر ءشون ءگرگ ءرند زانگ بیت کہ کار ءاسر کجام کساس ءپشت کپتنگ، بزانتہ گل یا پارٹی ءبابت ءمہلوک ءھیال ءلیکہ چے آنت ءآہانی امیت چون آنت۔

آسر:

پروپیگنڈا مدام جنزانی تہ ءایوک ءنہ بیت، بجزانی دیم ءدارگ ءہاتر ءڈرمن ءگور ءاوں پروپیگنڈا ءپروگرام ءکار جوانیں وڑے ءاست بنت، انچو شکہ بلوچ ءبجز ءدیم ءدارگ ءہاتر ءزور گیریں پاکستان روچے پروپیگنڈا یے کنگ ءانت دانکہ آبلوچ مہلوک

ءور ناہاں چہ بجزء بہ سندلیت ءوگوں وت مشکول بہ کنت لے۔ پرے کارء ہاترء آئی ء
جوڑ کر تگیں این جی ازو ءوگہ آچائیں ٹولی کہ اودء ورناناہاں وتی نیمگ ء برگ ء ہاترء
جتائیں پروگرام ٹہینگ بیت ء آئی بنیات ء بلوچ ورناناہاں مشکول کنگ بیت، پہ درور
جتائیں ٹورنامنٹ ء فیسٹول ء ایر کنگ ء اودء ڈی سی پوج ء اید گہ سرکاری افسرانی آہگ ء
مہمان بوگ۔ ہمے فیسٹول ء مراکشانی سوب ء ڈر من بلوچ ورناناہاں چہ بجزء سندگ ء
جہدء انت آہانی سرء وتی بیانہ ء مشک ء انت ء آیاں ترء گردء برگ ء پوجی میوزیمیاں
پیشدارگ ورناناہانی دل ء پوچ ء ازت ء شرپ ء پیدا ک کنگ ء کوشتے۔ ہمے وڑء
زالبولان بلوچ جہدء بے دلگوش کنگ ء ہاترء ڈر من جتائیں دروشمے ء پروپیگنڈا کنگ ء
انت، آہاں جتائیں لیسانی سرء مان گیشینگ ء انت۔ ماگنڈایں کہ مرچی فیمینزم ءوگہ
آنچیں لیسانی بنیات ء آہر ء بانگ بوگ انت ء بلوچ ء راستیں جہدء چہ گستا انت۔ اے
کارانی داستہ ڈر من ء پروپیگنڈا ء مشینری جتائیں تبہانی مردم انت کہ سرزاهرء این جی
اوزءوگہ آنچیں ادارہانی گو ما بندوک انت بلے ڈر من ء بیانہ ء ادیم ء برگ ء انت۔ ہمے
جتائیں تبہانی تہ ء گلوکار ء یو ٹوبراں بگرتا مر ساچ ء نبشتہ کاراں در اہوار انت۔ لتیں
لب ء لالچانی بنیات ء ڈر من ء بیانہ ء ادیم ء برگ ء مہلوک ء چہ آشوبی سماء گستا دارگ ء

جہدء آنت۔ ایسیء ابید دژ من وتی پروپیگنڈاء سو بمندیء ہاترء ہما مردماں کار گرگء
 انت کہ آبلوچ راجمانء وتارا بلوچء جیرہانی پھازوک پیشدارگء جہدء آنت۔ اگاں ما
 مرچی گوادرء ہدایت الرحمنء سروکیء چست بوتگیں زربشتء ہورتیء بچاراں تہ سما
 بیت کہ آئیء تہء استانی بیانیہ کجام کساسء است انت کہ ”بلوچ پہ وتی بنکی ہکانی ہاترء
 جمہوریء پراپیمینس جہدء کوشست کنگء آنت۔“ اے بیانیہ بلوچ ورناء مہلوکء راجہ
 آشوبی جنزء دوردارگء دلجمیں پروپیگنڈاے بوت کنت۔

ہمے وڈء ورنہاں چہ بلوچ راجی لیکہء دوردارگء نودر برسیاستء رمان
 گیشینگء ہاترء دژ منء گورء پروپیگنڈاء جتائیں برنامہء شور بندی است آنت، پہ درور
 وانگی ادارہانی تہء جتائیں روچء ویلانی پُشدرء مراکش کنگء نودر براں زرء داد دیگ یا
 نودر برانی بنکی جیرہانی گیش کنگ دانکہ آ آشوبی سنجء سماء ہیل کت مہ کن آنت یا ہمے سی
 ایس ایسء ایدگہ سرکاری نوکریانی دمبء بہ کپ آنتء وتی راجی زمہ واریء پراموش
 بہ بنت۔ میان اُستمانی حسابء بچارے تہ سما بیت دژ من وتی رسانکدراں برے یک
 بیانیہ یے ہمے واستہ دیمء آرگء جہدء آنت کہ بلوچ جہدء رالیکی بنیاتء مان بہ کشین
 ایت، برے بلوچء جنزء رانڈیاء کارندگے گوشگء برے مذہبی ناشر کاریء اسلامء

ہلاپء جنگء نام لے دنت، دانکہ میان اُستمانی ہسابء بلوچء جہدء لیکہ مان بہ گیش
ایت۔

اے پیمیں کارانی دیمء دارگء ہاترء بلوچ جہدء راوتی جتاہیں پروپیگنڈاء ٹول
دیمء آرگی آنت دانکہ بلوچ مہلوکء ہوار پاکستانی لس مردمء میان اُستمانی ملک آئیء
لیکہ ءرا سر پد بہ بنت ء بلوچ جہدء منوگر بہ بنت۔ پرے کارء جہدء راوتی پروپیگنڈاکنگء
ہاترء کار شور ء شونبندی انچو ٹھینگی آنت کہ آہانی اسرء چہ کسے رک ات مہ کنت، راستی
زوت منگ بیت بلے آئیء رادیمء برگء ہاترء کار لوٹ ایت، مرچی بلوچ جہدء را
زیکیں پارٹیء بزانت ء بنیات ء جنزینگ بہ گندے سو بمندیں کار شورے مہ بیت۔
مرچی زمینی جاور مٹ بوتگ آنت پمیشکہ کارانی تہ ء مٹیء زورت باز است ایت،
پروپیگنڈاء کار مرزگ ء مشینری پارٹیء گلانی گورء مرچی ہیں آسرائی ء جاورانی وڑء بوگ
لوٹ آنت، پہ درور مرچی بلکیں جلسہ ء جلوس بنتاک ء چاکنگ ء عمل پروپیگنڈاء وسیلے
بوت مہ کنت بلے مہلوک ء راوتی نیمگ ء آرگ ء دگہ رھند است آنت۔ 2 فروری
2022ء وھدے بلوچ سر مچار نوشکی ء پھجگورء پنجابی لشکرء کیمپانی سرء ارش کن آنت
داں 3 روچء جنگ ء دار آنت ء ہمے میان ء گوں راج ء ہمتران بنت ء وتی اھوالاں

دینت۔ چرے عمل ء بلوچ پیر ء ورنہ جہد ء چہ بے کس اس دلجم بنت ء وتی زمہ واری ء مرمت
 ء مارشت ء کن آنت ء چرے چیزاں میان استمانی حساب ء بلوچ ء جہد ء لیکہ ء سر ء دلگوش
 دیگ بیت ء ترانے بندات بیت۔ دژ من اوں وتی شور بند یانی دوار ء چارگ ء ہاتر ء سر
 سر جنت۔

اے بلوچ جُخر ء مہمکی ء دیونیانی برورد انت کہ مرچی دژ من ء پروپیگنڈا بے
 سوب بوگ ء آنت، بلے پروپیگنڈا مہمینچو کہ گیشتر کنگ بیت جہد مہمینچو دیم ء جنزان
 کنت دانکہ وتی منزل ء سر بوگ ء مز نیں مدت مہ جنت۔

ریکوڈک منصوبہء بلوچ راجی مجنز

البرز بلوچ

ریکوڈک کہن یک سُرء پیتلء کہنے کہ بلوچستانء دمگ ریکوڈک چاگیء انت۔ ریکوڈکء نام چہ ہمے میتگء نامء زیرگ بیتگ۔ ریکوڈک دنیاء مستریں کہناں چہ یکے کہ اودء 5.9 بلین ٹن پیتلء 41.5 اونس ملین ٹن سُرء امبار است انت۔ چاگی کوہیء ریکی زمینےء بلوچستانء ہما دمگاں چہ یکے کہ اودء مڈیانی مزینیں امبارے دست کپ ایت، ایشیء درور ریکوڈکء سیندکء وٹریں منصوبہ انت کہ اے منصوبہبانی نامء سُرء اودء مڈیانی لٹء پیل بوگء انت۔ اے ہما جاہ انت کہ اودء پٹء پولء رند گراں نہادیں مڈیانی مزینیں امبارے دست کپتنگء دگہ چنچو جاہ است کہ انگت پولگ نہ بیتگ انت۔ بلوچستان یک انچیں زمینے کہ اودء سُرء ایندگہ گراں نہادیں گواجنانی امبار است کہ ایشانی تہء ہرچی کہ زور گیرء جمء کپتنگ انت آہانی لٹء پیل بر جاہ انت۔ ہمے دمگاں چہ یکے چاگی انت کہ اودء دومزینیں امبار دست کپتنگء آہانی لٹء پیل کیشلء بر جاہ انت۔ چاگیء چوناہا آئیء زمینء وڑء ڈولء حسابء کسانیں مرتخ (مارس؛ یک سیارہ) گشگ بیت۔ اے گپء ہم پر اموش مہ بہ ات کہ اے ہما زمین انت اودء زور گیریں استانء وقی ایٹم بمب پہ چکاسگء ایشیء دلبندء

تراکینٹنگ آنت کہ روچ مرچیک آء اول اود آء مردم ناڈراہ آنت۔

ریکوڈک منگ ناگ:

ریکوڈک منگ ناگ (معادہ) یک منگ ناگے کہ Chaghi Hills

Exploration Joint Venture Agreement

(CHEJVA) آء نام آء زانگ بیگ، آسٹریلین کمپنی BHP Billiton آء

بلوچستان ونگٹریس حکومت آء میان آء 1993 آء ماں بلوچستان آء سہر آء پیتل آء شوہازگ آء

نام آء سر آء منگ بیگ۔ ایٹی آء تہ آء 75 درسد ہمے کمپنی آء نپ آنت آء 25 درسد حکومت آء

منگ بیگ۔ 2000 آء ہمے کمپنی وتی اے پروجیکٹ آء Mincor

Resources نامیں کمپنی یے آء دنت کہ 2006 آء ایٹی آء پڈاٹی سی سی زیر ایت۔

ہمے سال آء اے منگ ناگ آء سر آء بلوچستان ہائی کورٹ آء کیس بیت کہ اے درکانودی

یے بلے استانی آمیدگیس ایٹی آء کانودی گش ایت آء کیس زیرگ نہ بیت۔ ہمے ڈول آء

فروری 2011 آء ٹی سی سی بلوچستان حکومت آء پھ کلونڈگ آء گواجنانی کشگ آء واستہ یک

نمدی یے دنت بلے ایٹی آء ہمے سال آء نومبر آء بلوچستان حکومت نہ من آیت، نہ منگ آء

بنیات ہمیش بنت کہ اے دراتلگیس سہر آء مڈیانی ریفائننگ (گیچن کنگ آء زگریں

مڈیانی کشگ) پاکستان آء بہ بیت، زمین آء کرایہ گیشتر کنگ بہ بیت، ہرچ آء درچانی موڈل

دیج آء دیگ بہ بیت آء ہندی مہلوک آء واستہ نوکری آء آسراتی گیشتر کنگ بہ بنت۔

نومبر 2011ء ٹی سی سی کمپنی " World Bank Group's International Centre for Settlement of Investment Dispute (ICSID) "ء روت ء پاکستان ء ہلاب ء کیس کنت ء گوش ایت کہ آئی ء اے منگ نامگ ء دارگ ء چہ 11.43 بلین ڈالر ء تاوان بیتگ۔ 2013ء زور گیریں پاکستان ء سپریم کورٹ CHEJVA ء منگ نامگ ء روت کنت ء گوش ایت کہ بلوچستان حکومت وتی تاکتاں چہ ڈن شنگ کہ بلوچستان حکومت ء اے تاکت نیست کہ اے وڑیں منگ نامگ بہ کنت ء ہمیشکہ اے کمپنی ء پے مڈیانی کشنگ ء اجازت دیگ نہ بیت۔ بلے 2017ء ICSID اے پیسلہ ء کنت کہ ٹی سی سی وتی تاوانانی گرگ ء حک است انت ء آچہ پاکستان ء نیمگ ء جنگیں کرپشن ء بہتاماں ہم روت کنت کہ پاکستان ء ٹی سی سی کمپنی ء سرء جنگ انت ء اسلم خان رئیسانی ء رشوت زرتگ۔ 2019ء ICSID زور گیریں پاکستان ء منگ نامگ ء پروشنگ ء ٹی سی سی ء پے کار ء دارگ ء سرء \$5.97 بلین جرمانہ جنت۔

2022ء ٹی سی سی وتی جرمانہ آنی گرگ ء واستہ بریٹش ء آمد گھس ء روت ء زور گیریں پاکستان ء مڈی (assets) آں رہن کنگ ء کیس ء کنت گڑا آمید گس پاکستان ء گھم دنت کہ یک ماسے ء تہ ء اے جرمانہ آں بہ دے، بلے زور گیریں پاکستان اے جرمانہ آں دات نہ کنت ء وهد سرجم بیت۔ ہمے سال ء دسمبر ء ماہ ء آمید گس حکمے

دنت کہ زورگیریں پاکستان ۽ مڈیاں زپت کن ات کہ ایشانی تہ ۽ Roosevelt Hotel آں، Scribe Hotel ۽ 40 درسد پی آئی اے ۽ نپاں ۽ منھال انکورپوریٹڈ ہوار انت۔ ہمے میان ۽ اے ڈنی مڈیانی سر ۽ زپت کنگ ۽ کار بندات بیت ۽ پاکستان ۽ ڈنی وزیرانی اکاونٹ ہم ٹپاسگ بنت، بلے زورگیریں استان ۽ گور ۽ انچوزرنہ بیت کہ جرمانہ آں بہ دنت گڑا آ امید گھس ۽ چہ ڈن گوں ہمے کمپنی ۽ مزاکرات کنگ ۽ کوشست کنت ۽ بلوچستان ۽ مڈیانی لٹ ۽ پیل ۽ رازیک بیت ۽ 2022 مارچ ۽ یک رازیک نالگے ۽ سر ۽ کلینت ۽ کمپنی ۽ ماں ریکوڈک چاگی ۽ کار کنگ ۽ اجازت دیگ بیت۔ بلے اے پروجکٹ نوں کینیڈین کمپنی بیرک گولڈ ۽ گون انت۔

بیرک گولڈ کمپنی:

بیرک گولڈ یک کینیڈین کمپنی یے کہ سہر ۽ ایدگہ گواجانانی پٹ ۽ پول ۽ کنت ۽ ایشانی کنگ ۽ بہانگ ۽ سر ۽ کار ۽ انت۔ اے ملٹی نیشنل کمپنی دنیا ۽ بازیں جاہاں وتی منصوبہ بانی سر ۽ کار ۽ انت۔ بازیں ایردستیں استاناں ایشی ۽ وتی لٹ ۽ پیل ۽ چنگل ایر کنگ انت۔ اپریکے ۽ بازیں استان کانگو، مالی، گھنی، زامبیا ۽ تنزانیہ ۽ ہوار دگہ بازیں استاناں ایشی ۽ لٹ ۽ پیلے منصوبہ است انت۔ وھدے دنیا ۽ کیشتریں ایردست آجو بنت گڑا زورگیری وتی لٹ ۽ پیل ۽ وڑ ۽ ڈول ۽ مٹ کن انت چوشمکہ پیسر ۽ اے زورگیری ٹچک ۽ ہما سر ڈگار ۽ تہ ۽ نشتنگ انت ۽ لٹ ۽ پیل کنگ بلے نوں کہ وھدے آچہ ہمے استاناں کنگ

بنت گڑاے زور گیریں تاکت ملٹی نیشنل کمپنیء نام سرء وتی لٹ ء پیل ء بر جاہ دار انت۔
 ہمے ڈول ء اپریکے ء بازیں ایرد ستیں استانانی تہ ء انگت زور گیراں ملٹی نیشنل کمپنیانی نام ء
 سرء وتی لٹ ء پیل بر جاہ داشتگ کہ ایثنانی تہ ء بیرک گولڈ اوں هوارینت کہ بازیں
 ایرد ستیں استانانی تہ ء لٹ ء پیل کنگ ء انت۔ اپریکے ء بازیں منصوبہ جوڑ دیگ بیتگ انت
 ء گتگ بیتگ کہ دیروئی ء وشہالی کیت بلے مرچی ماگندایں کہ اپریکے چنچو بدہال کنگ
 بیتگ ء اود ء مہلوک ء پہ ورگ ء نکن نیست۔ سہر ء تلایں سرڈگارے ء واہند بیگ ء ابید
 ہم مزن بر اپریکے ء مہلوک مردمی بنگی ہکاں چہ زہر کنگ بیتگ انت بلے دومی
 نیمگ ء ہمے زمین ء چہ بیرک گولڈ ء وڑیں کمپنی گراں نہادیں گواجنانی لٹ ء پیل ء کنگ ء
 انت ء وتی زند ء وشہال ء وتی استانانی واستہ سیت ء نپ چست کنگ ء انت۔ انچوشکہ
 بلوچستان یک ایرد ستیں استانے کہ پاکستان ء دست ء ایرد دست کنگ بیتگ ء ہر حساب ء
 آئی ء لٹ ء پیل بیگ ء انت۔ بیرک گولڈ ء زور گیریں پاکستان ء وسیلہ ء ماں بلوچستان ء
 دگ ریکوڈک ء وتی لٹ ء پلپیں منصوبہ جوڑ کنگ ء آہانی لٹ ء پیل ء کنگ ء انت۔ اے
 منصوبہ کہ جتائیں وهداں جتائیں کمپنیاں گوں بیتگ بلے نوں آستیں وهد ء بیرک گولڈ
 کمپنی ء گون انت ء ایشی ء ہرچ 11 بلین انت کہ ایشی ء تہ ء نیم درسد بزاں 50 درسد
 کمپنی بیگ انت ء نیم پاکستانی ہکومت ء کہ ایشی ء تہ ء بلوچستان ء بہر 25 درسد انت ء
 اے بیست ء پنچیں درسدانی تہ ء 10 درسد پاکستانی کمپنی ء ٹیکہ دارانی انت۔ منصوبہ ء

تہء کلونڈگ، سُہرء کٹنگء واستہ از باب لوٹ ایت ءِ ہمے نیون ءِ چہ ایشانی شنگ ءِ واستہ
ٹیکہ پد پاکستانی لشکرء ادارہ ایف ڈبلیو اوء گون انت۔

بلوچ زمین ءِ سرء اسر:

ہر کجا کہ زور گیر زمین ءِ چیرء گواجنال (معدنیات) کلونڈگ ءِ چہ کش ایت
اودء زمین ءِ موسم ءِ سرء ہم مز نہیں سانے کپ ایت۔ پہ درور اے گواجنانی کہ جتائیں
چیزاں گوں جوڑ انت ایشانی تہ ءِ وڑ ءِ وڑیں زہریلہ نیں گیس مان۔ وھدیکہ ایشاں کلونڈ
ئے ءِ کش ءِ گڑ ایشاں چہ ہمے پشت کپتنگیں ءِ زوال بیتنگیں گسڈ ءِ گیس اودء زمین ءِ
آزمان ءِ شنگ بنت۔ اودء زمین کشت ءِ کشاری ءِ لائک نہ بیت ءِ ہشک بیت، اودء موسم ءِ
تہ ءِ ہم مٹی کیت، چوشکہ ہمے زہریلہ نیں گیسانی سوب ءِ ہمے ٹک ءِ اوزون لیر ءِ تاوان
رس ایت ءِ ہور ہم بیت نہ کنت ءِ مردماں ساہ ءِ شنگ ءِ ہم جیرہ بیت۔ ایشی ءِ چہ وڑ وڑیں
نادراھی ہم شنگ بیت، چوشکہ شوک، ہیسک، پوست (جلد) ءِ نادراھی ءِ ہوار دگہ
مزن ءِ کسانیں نادراھی ہم اتک کنت۔ یک اھوالے ءِ ردء کہ اے منصوبہ ءِ کارانی تہ ءِ
سُر ءِ پیتل ءِ جتا کنگ ءِ گیچن (ریفائن) کنگ ءِ واستہ باز آپ لوٹ ایت ءِ ریکوڈک ءِ اینچو
آپ نیست، اگاں اودء آپاں پہ ہمے کار ءِ واستہ بہ زیرے گڑ اودء ڈکالی کیت۔ گو سنگیں
یک رپورٹے ءِ اے گشگ بیتگ کہ ریکوڈک منصوبہ ءِ واستہ باز آپ لوٹ ایت کہ اودء
زمین ءِ چاتاں اینچو آپ نیست اگاں ادء کار مرز بہ بنت گڑ اودء مہلوک ءِ ورگ ءِ کشت ءِ

کشاریء جنگلیں چات ہشک بنت۔ ریکوڈک چونہا ہشکیں دگے اودے زمینء اپنچو
 آپ نیست پمیشکہ اگاں اودے ہمے ورگے آپ پہ اے منصوبہء ہرچ بہ بنت گڑا اودے
 مہلوک پہ تن مرایت۔ چوشکہ اے ڈیاں یک زور گیریں استانے شنگے برگے آنت،
 ہمے واستہ آئیء اودے جہنمندیں مہلوکے چچ پگر نہ بیت۔ نہ اودے زمین نہ موسمے
 مٹی (کلائمیٹ تبدیلی) نہ مہلوکے پگر بیت کہ آپون یک زہریلہ نیں آزمانے چیرے
 ساہ کش آنت۔

دومی نیمگے اے منصوبہء نام سرے ہندی مہلوک چہ وتی زمیناں لڈینگ بنت
 اے آہانی روزیک چہ آہاں پنگ بیت اڈنی مردم پہ کارے برگ بیت۔ یاو ہندی مہلوکے
 چیر استیء نوکری دیگ بیت اے آہاں گلام کنگے دگے رواجے رواج برگ بیت۔ چوشکہ
 گوادر مئے چمانی دیمے آنت کہ اودے سی پیکے نامے سرے دیمروئیء ہور کیں اوگام جنگ
 بیت بلے مرچی ماگند ایں اودے مہلوکے ہال چون آنت۔ گوادرے مہلوکے زمین چہ
 آہاں پچگرگ بنت لہتیں پہ زورے لہتیں چہ وڑے ڈولیں لبے لالچاں اڈنی کابنت اڈیر
 آنت اش۔ اودے روزگاری کار درست ڈنی مردماں گون آنت اڈنی آباتکاریاں سر جمیں
 شہر کپتنگ۔ اودے بلوچ ماہیگیر مرچی چہ وتی روزیکے زہر کنگ بیتگ آنت اے مہلوک
 دگلنی سرے کوکارے آنت۔ گوادر مرچی سر جمے ایر دست گندگے کیت۔ ہمے رنگے
 ریکوڈکے نامے سرے ماں چاگیء آباتکاری کنگ بیت کہ چرائیء بلوچ مہلوکے زندے

سرجمیں تک ءپہنات اسر زور آنت۔

ریکوڈک منگ ناگ ء آمید گسی ٹولی:

ریکوڈک ء منگ ناگ (معاہدہ) کہ 2022 ء بہیت ایٹی ء چہ بلوچ ء چھ پانڈگ نہ رس ایٹ بہ گندے بلوچستان ء ء ء اٹنگیں ہماستانی ٹولیاں چیزے بہ رس ایٹ، بلے اے مڈی راجی مڈی آنت کہ ایٹاں بلوچ راج ء رزاء ہلاپ ء کٹنگ ء برگ بیگ ء انت۔ اے بندات ء کہ اے منگ ناگ کنگ بیت گڑا بلوچستان ء ونگڑیں ہکو مت ء ونگڑیں راجدوستیں پارٹی (این پی ء بی این پی) ایٹاں من ایٹ ء پر وجیکٹ ء ہوار بنت، بلے وھدے کہ ایٹاں نپ کم رس ایٹ گڑاوتی سیاست ء دارگ ء واستہ اے تنہا بیاتانی تہ ء ایٹی ء ہلاپ بنت۔ چوشکہ بی این پی مینگل ء راہشون ثناء بلوچ ء برات سیندک پر وجیکٹ ء کار مستر انت ء ثناء بلوچ وت ہم اے پر وجیکٹ ء کار مستراں چہ یکے بیتگ۔ ریکوڈک ء زمین ء سر ء بازیں آمید گسی (پارلیمانی) ٹولی وتی چانینگ ء گرگ ء واستہ وتی مستراں وش کنگ انت ء بلوچ راجی مڈیانی لٹ ء پل کنگ ء ہوار آنت۔ ایٹانی تہ ء لہتے آمید گسی (پارلیمانی) ٹولی وتی سیاست ء ر کینگ ء ہاتر ء اے گش آنت کہ مامنگ ناگ ء ہک ء نہ ایس ء مائش ایس بلوچ ء ر اے پروگرام ء نیم بہر دیگ بہ بیت۔ نول جسٹ ایٹس انت کہ اے آمید گسی پارٹی پر چہ چوشیں پنڈل سازگ ء آنت؟

اسل ء بلوچ راج مرچی سر پد انت کہ آئی ء ہلیگیں راجدوستیں پارٹی ء گل

کجام آنت ء کتے پہ آھاں ہلکیگیں جہد کنگ ء آنت۔ بلوچ مہلوک ء تہ ء مرچی سنج ء سرپدی اتلگ کہ زور آور آمیدگی (پارلیمانی) پارٹیانی مکم ء چہ بلوچ سرزمین ء مڈی ء گواجناں لٹ ء پیل کنگ ء آنت ء اے ٹولی زورگیر ء واستہ اے لٹ ء پیل ء کار ء ارزان کنگ ء آنت۔ آبلوچ مہلوک ء رد دیگ ء آنت کہ اے منصوبہ بلوچ مہلوک ء واستہ وشہالی کارایت، بلے اے گپ چورژنائیں روج ء پد رانت ء گواجنی گپے کہ اے منصوبہ تہنا بلوچ ء گلامی ء ودینگ ء مکم کنگ ء پندل آنت۔ بلوچ مہلوک مرچی سرپد رانت ء آھانی بیسہ چہ اے دو تل ء دو پو ستیں ٹولیاں سستگ، نوں پمیشہ اے آمیدگی ٹولی بلوچ مہلوک ء بیسہ ء وتی نیمگ ء آرگ ء واستہ رسانکدر ء بیان بازی کن آنت ء بلوچ مہلوک ء اے بے سویں باور کنائینگ ء جہد ء کنگ ء آنت کہ آاے منصوبہانی ہلاپ آنت۔

یک نیمگے آمیدگی (پارلیمانی) پارٹی بلوچ راج ء آجوتی جہد ء ہلاپ ء پہ زورگیر ء واھگ ء کار کنگ ء آنت ء بلوچ مہلوک ء پاکستان ء گلامی ء منارینگ ء سیاست ء کنگ ء آنت ء دومی نیمگ ء بلوچ راج ء مڈی ء گواجنانی سوداء جنگ ء آنت۔ اے پارٹی زورگیر ء وش کنگ ء ہاتر ء زورگیر ء اے منصوبہ ء منگ ء آنت ء ایشاں ہوار آنت بلے دومی نیمگ ء اے دو تل ء دو پو ستیں آمیدگی پارٹی رسانکدر ء بیان دیگ ء آنت کہ ما ایشی ء ہلاپ ایں۔ بلے گپ ایش آنت کہ اے آمیدگی ٹولی ریکوڈک منگ ناگ ء پہ

ستک ءُ دل تیار نہ آنت بہ گندے آوتی دروگیں سیاست ءُ ر کینگ ءُ ہاتر ءُ بلوچ راج ءُ
 دیم ءُ وت ءُ پلکارگ ءُ کوشست کنگ ءُ آنت ءُ دومی نیگ ءُ گپ ایش انت کہ اے مڈی
 بلوچ نیگ آنت ءُ بلوچ ءُ لوٹ ءُ تب ءُ ایشانی سودا بیت کنت، نیکہ ایشانی سودا ءُ کنگ ءُ نیم
 شریدار بیت ءُ دگہ استانان بھ اے اجازت نہ دنت کہ آبا آنت بلوچ ڈیہ ءُ گلام بہ کن
 آنت ءُ آئی ءُ راجی مڈیاں بہ پل آنت۔

بلوچ راجی گواجانی لٹ ءُ پل:

بلوچ زمین چہ گواجناں پُر انت کہ ایشی ءُ تہ ءُ سہر، کونکہ، گیس، تیل، گراں
 نہادیں سنگ۔ (سنگِ مر مر ءُ ایندگہ)، پیتل، آسن ءُ زر ءُ تہ ءُ بے بہائیں ماہیگ ءُ ایندگہ
 دریائی ساہدار ہوار آنت۔ بلوچ زمین چہ بلوچ مہلوک ءُ دست ءُ پچگرگ بیتگ ءُ
 زور گیریں پاکستان ءُ ایران ءُ ایر دست انت، اے زور گیریں استان بلوچ ءُ گواجن ءُ بے
 بہائیں ہرانگانی لٹ ءُ پل ءُ کنگ ءُ آنت۔ بلوچ راج اے دگ ءُ سیر تریں نکاں چہ یکے
 بیگ ءُ ابید مرچی گلامی ءُ سوب ءُ دنیا ءُ دنز ءُ مجاں گار انت ءُ بلوچ مہلوک بہ شد مرگ ءُ
 انت۔

بلوچ راجی گواجانی (معدنیات) لٹ ءُ پل انگریز ءُ بگرداں مر چیگیں زور گیر
 پاکستان ءُ بر جاہ انت کہ زمین ءُ تہ ءُ کنڈیں گواجن بہ بنت یازر ءُ تہ ءُ ہرانگ (ماہیگ ءُ کار
 ءُ باری) چہ زور گیریں پاکستان ءُ دست ءُ پلگ بیگ ءُ آنت۔ سیندک ءُ ریکوڈک کہ اود ءُ

سُہرے تِلّہاءِ امبار آست آنت بلے پاکستان ملٹی نیشنل کمپنیانی وسیلہءِ ایٹھانی پلپانچ ءِ کنگ ءِ انت۔ سوئی ءِ گیس بہ بیت یا بولان ءِ ایندگہ دمگانی کونلہ ءِ کھن اے گلاں زور گیریں استان کشگ ءِ وتی استانی روزیک ءِ مہکم کنگ ءِ انت۔ بلوچ ءِ زمین در در کنگ بیتگ ءِ آئی ءِ دلبند ءِ چہ ہرانگ کشگ ءِ پُلگ بیگ ءِ انت۔ دومی نیمگ ءِ بلوچ زر ءِ چہ چین ءِ ہمرائی ءِ مزن مزینیں کار ءِ بار بندات کنگ ءِ انت کہ اد ءِ چہ زور گیریں استانان پاندگ بیت ءِ ایردستیں راج گیشتر ایر دست کنگ بنت۔ چونہاد نیاءِ ہر کجام زور گیر ءِ ہمے تب ءِ مکسد بیتگ کہ آ ایردستیں راجانی گواجنانی پلپانچ ءِ بہ کنت ءِ آھاں ار زانیں نہاد ءِ بہاکت بہ کنت۔ اے گپ مار زانگ لوٹ ایت کہ بلوچ ءِ زمین ءِ یک سکین مزینیں ار زشتہ آست، ہمیشہ ہرچ تاکتوریں زور گیر اے کوشست ءِ انت کہ آ بلوچستان ءِ لٹ ءِ پیل ءِ تہ ءِ وڑے نہ وڑے ءِ ہوار بہ بیت۔ دیہتر ءِ بہ گندے مے ڈژمن گیشتر ءِ مستر بنت بلے اے گپ یات دارگی انت کہ اے زمین میگ انت، ایٹھی پہازوک مالیں۔

ریکوڈک منصوبہ ءِ بلوچ آجونی بجز:

ریکوڈک پروجیکٹ مرچی ہلکیگیں بلوچ راجی گلاں رد کنگ ءِ آھاں تچ ءِ اے چیز پدر کنگ کہ اے منصوبہ بلوچ راج ءِ ہلاپ آنت ءِ بلوچ راجی بجز ءِ گل اے اجازت ءِ بھ دات نہ کن آنت کہ ڈنی کمپنی یے بیٹ ءِ زور گیریں استان ءِ مک ءِ چہ بلوچ ءِ مڈیاں بہ پل ایت۔ بلوچ سلاہندیں گلاں ہوار سیاسی پارٹی ءِ نودر بر گلاں اے رد

کنگ آنت ء آھانی تھکیں جارانت کہ آے پلپانچ ء منصوبہاں جنزگ ء نیل آنت ء ایشانی دارگ ء واستہ ہر کجام ہم سنگر ء جمد کنگ ء تیار آنت۔

ہر کجام جاہ یا ملک ء کہ جنگے یا جنزے بر جاہ بہ بیت گڑا اود ء پھ زور گیر ء واستہ سرمایہ کنگ ء لٹ ء پل کنگ گران بیت ء ڈنی کمپنی ہم اود ء سرمایہ داری کنگ ء واستہ باز جیر آنت ء دل جن آنت۔ جنگ ء میان ء کار ء بار ء سرمایہ داری بیت نہ کنت، چوشکہ مئے گور ء گوادر یک مز نہیں در ورے کہ اود ء چین ء پاکستان ء سرمایہ داری کنگ ء واستہ جتائیں منصوبہ بندات کنگ بلے بلوچ راجی جنز ء اے بے سوب کنگ آنت۔ اے زور گیری سرمایہ داری کہ 2000 ء چہ بندات انت مرچی بے سوبی ء آماج انت چیا کہ بلوچستان ء یک آجونی ء جنگے جنزگ ء انت ء بلوچ رھشون ایشی ء ہلاپ ء اوشاتنگ آنت۔ گوادر منصوبہ 2018 ء داں 80 در سد سر جم بیگی بیتگ بلے بلوچ راجی گمگیری ء سوب ء مرچی آئی ء 20 در سد کار ہم سر جم نہ انت۔

دیتر ء ریکوڈک ء سر ء گپ ء تران کن ایں کہ ریکوڈک منصوبہ ء بلوچ راجی گمگیری چون داشت کنت؟ انچو کہ پیسر ء گشتنگ ات کہ جنگ آماجیں دمگاں دلجمیں کار ء بار بیت نہ کنت، ہمے وڑ ء ریکوڈک ء منصوبہ 1993 نیگ انت بلے انگت سر جم نہ بیت ء کساس 30 سال ء اوشت ء آماج بیتگ ء مرچی ایشی ء دو بر بندات کنگ ء منگ نامگ کنگ بیتگ۔ گوست ء کہ بے سوب بیتگ، آئی ء وڑے نہ وڑے سوب بلوچ راجی

آجوتی جُزانت کہ آئی ایشیہ دیم داشتگ۔ ءُ ڈنی کمپنی ہم سرپد آنت کہ آدء سرمایہ داری کت نہ کن آنت کہ بلوچستان ءتہ ء جنگلے جُزنگ انت، پمیشکہ ریکوڈک ء منصوبہ ء سرء کار کنو کیں اولی کمپنی ء اے منصوبہ یلہ کنگ ء گولڈ بیرک کمپنی آ کمپنی نہ انت کہ بندت ء گول ایشیہ ء منگ نامگ بیٹگ بلکیں اے دگہ نوکیں کمپنی یے کہ اے منصوبہ زرتگ ء۔ انوں زوتاں یک اھوالے ءتہ ء گولڈ بیرک کمپنی ء اے شُبین زاهر کنگ آت کہ زور گیریں پاکستان آئی ء سر جمیں سیکورٹی ء زمہ ءہ زورایت ء سر جمیں دگ ء وتی سیکورٹی ء ترند بہ کنت۔ دومی نیمگ ء اے گپ ہم زانگی انت کہ زور گیریں استان ہمے ملٹی نیشنل کمپنیانی مک ء چہ مز نیں زڑی مکے گیت کنت ء بلوچ راجی جُز ء ہلاپ ء کار مرزکت کنت۔ اے یک مز نیں منصوبہ، ایشیہ سو بین کنگ ء زور گیریں پاکستان ء مز نیں زڑی مکے رست کنت۔ اے منصوبہ بہ گندے گندگ ء کسان گندگ ء بیٹ، بلے اے پہ بلوچ راجی جُز ء مز نیں جنجالی یے آورت کنت، پمیشکہ ایشیہ بلے سوب کنگ سک بازالمی انت۔

آسر:

نوں بلوچ راجی جُز ء دیم ء اے یک مز نیں جیڑ ہے کہ آاے منصوبہ ء چون داشت کنت ء آئی ء دارگ ء واستہ چے شور بندی بیت کن آنت۔ دنیا ء کجام ہم کمپنی یے بہ بیت آئی ء سرمایہ داری کنگ ء واستہ پُرا یمنیں چا گردے در کار انت وھدیکہ جاہے

ایہنی مہ بیت گڑا کمپنی جُمد کنت کہ جاورانی سازگار کنگ ءِ واستہ گوں جُخزاں تران بہ کنت۔ اگاں بلوچ راجی جُجز ءِ ہاسکار سلاہ بندیں گل اے منصوبہ ءِ دارگ ءِ تاوان دیگ ءِ سوہین بیت آنت گڑا دنیا ہم ترا تا کتے منگ ءِ لاچار بیت ءِ کمپنی ہم بہ گندے بلوچ رھشونانی گومانندگ ءِ جاڑی بہ بیت۔ اے بلوچ راجی جُجز ءِ رھشونانی گور ءِ یک تلاہیں موہے کہ آاے ڈولیں منصوبہ ہانی وسیلہ ءِ وت ءِ منارینت کن آنت۔ ایشی ءِ ہلاپ ءِ یک مہمکیں سلاہ بندیں گھگری یے درکار انت۔ چوشکہ سی پیک ءِ رد ءِ بلوچ سلاہ بندیں رھشون ءِ یک تجھیں شور بندی یے ات ءِ آمرچی کساسے ءِ بے سوب کنگ بیتگ، ہمے وڑ ءِ ریکوڈک منصوبہ ءِ رد ءِ ہم بلوچ راجی جُجز ءِ سلاہ بندیں گلاں یک گھگری شور بندی ءِ عملے پکار انت۔ انچیں منصوبہ ءِ بے سوب ءِ کبزہ کنگ ءِ وسیلہ ءِ چہ بلوچ راجی جُجز ءِ یک تا کتے جوڑ بیت کنت، بلے اے بابت ءِ یک تڑندیں گامے زیرگ لوٹ ایت۔ ہمے وڑ سلاہ بندیں سنگر ءِ چہ ایشی ءِ بے سوب کنگ ءِ عمل بہ بیت، دومی نیمگ ءِ سیاسی سنگر ءِ چہ دنیا ءِ دیم ءِ وتی یک تاکتوریں بستارے ہم منارینگ بیت کنت۔ یک مہمکیں شور بندی یے ءِ وسیلہ ءِ مازور گیری پلپا نچیں منصوبہ ءِ نہ ایوک ءِ داشت کن ایں بلکیں وتی ہم یک مز میں تا کتے جوڑ کتہ کن ایں۔

بلوچ راج ءِ اے پلپا نچیں پندل سرپد بیگی انت ءِ ایشانی دارگ ءِ وتی عملی کردے پیلو کنگی انت۔ بلوچ ورنہاں وتی زمین، ننگ ءِ ناموس ءِ راجی پچار ءِ ر کینگ ءِ

واستہ بلوچ راجی جُمدء بہر نیگی انت ء دُژ من ء ہلاپ ء جہد کنگی انت۔ یک گپے ء چہ
 یہال نیگی نہ انت کہ اے زمین ء تہ ء مئے پیر ء کماش ء بامردانی جون کل انت، آہانی
 ارواہ اے زمین ء دلبنذ ء واب انت ء اے زمین ء کوش آہانی دلیری ء بوہ ء کن انت۔
 اے زمین ء ہرچ ہلکے مئے میر اس انت ء ایشی ء رکینگ مئے راجی ء بنگی زمہ واری
 انت۔

میانی رودراتک ء نوک مٹ بوتگیں سیاسی ء روزگی

چست ء ایر

سحر بلوچ

پتار:

بازیں کرناں میانی رودراتک (Middle east) سلطنت ء واستہ یک مزنیں چار اھے بوتگ۔ جیوسٹریٹیجک لوکیشن ء سبب ء ایشیا ء یورپ ء نیام ء انت۔ بیستمی کرن ء میانی رودراتک ء تیل ء دگہ مادن ء مڈی در کابینت گراڈنی ماکانی ہیال میانی رودراتک ء نیگم ء کیت۔ چوشکہ اولی جہانی جنگ ء وھد ء گندگ بیت کہ میانی رودراتک ء گیشیں ایر دستی برطانیہ ء پرنس ء بیت۔ ء سرد جنگ ء وھد ء امریکہ ء سویت یونین ء دژ منی اے دمگاں پروکسی جنگ (proxy war) ء دگہ نسلی سلاھبند پیدا کنت۔ وھدے برطانیہ ء پرنس در کپ آنت ء سویت یونین پُرش ایت، امریکہ یکیں استان (ریاست) بیت کہ اے دمگاں پہ وت یک ممکیں مکام ء بتارے دار ایت۔ بلے عراق ء جنگ اسرائیل ء پلستین ء جیڑہ ء انوگیں وھد ء تیل ء گیس ء سرء جنگ ء دگہ بازیں جیڑہانی سبب ء امریکہ ء اے دمگاں یک پراھگے (vacuum)

ہورک کرتگ ء مرچا اے پراہگ چین، روس ء ترکی ء وٹیں نوآباہکاراں گپتگ۔
 ڈنی استاناں ابید میانی رودراتک (Middle east) ء سعودی عرب، ایران ء
 اسرائیل ء ڈژمنی ء اے دگ گیش لگتھال کرتگ۔ مرچی میانی رودراتک ہما جاہ انت
 کہ دنیا ء مسترین مذہبی جنگ داعش ء ڈروشم ء ہمود ء کنگ بوگ ء انت، سنی ء شیاء
 بنیات ء کنگ بوگ ء انت، تاکت ء واستہ کنگ بوگ ء انت ء تیل ء دگہ انرجی ء واستہ
 کنگ بوگ ء انت۔ عرب اسپرنگ (Arab Spring) ء پد میانی رودراتک ء
 مردم دنیا ء درستاں گیش پد منتگیں مردم جوڑ کنگ بوگ انت، انچوشکہ ایشی ء درور ء
 یمن انت کہ دنیا ء روزگی، سیاسی، راجمانی ء مردمی پدمانی ء آماج انت ء شام ء مردم پناہ ء
 زورگ ء ترکی ء یورپاں درپہ درانت۔

سیاسی جیڑہ ء ابید میانی رودراتک روزگی (معاشی) رد ء ہم سک باز پد منتگ۔
 اولی گپ ایش انت کہ میانی رودراتک ء لہتیں استان تیل ء گیس ء رد ء سک باز ہمکم
 انت، چوشکہ سعودی عرب، ایران، عراق ء دگہ۔ بلے اے ماکاں کار جاہ ء ٹیکنالوجی ء
 سر ء دلجمیں ہچ کار نہ بوگ۔ دومی نیمگ ء بازیں استاناں تیل ء گیس ہم در نیت انت ء
 کار جاہ ء ٹیکنالوجی ہم نہ بوگ ء برابر انت ء جنگ ء سکیورٹی ء جیڑہ ہم نگیگیں جاورانی
 دیمپان انت۔ دگہ بازیں جیڑہانی سبب ء میانی رودراتک پدا دنیا ء ہمار اجاں گول ہوار
 انت کہ ایشانی روزگی سک نزور انت۔ بلے انچوشکہ یوکرین جنگ ء پدا ستمانی رھبند ء

بگرداں ملکانی ڈنی شور بندیاں بچارتہ سیاست ء تب بدل بوتگ۔ جنگ چونہا انجیں چیزے کہ سیاست ء تب بدل کنت۔ ء اے نوکیں تب ء نوکیں سیاسی ء روزگی جیڑہ ہم گونوت ء آؤرتگ آنت۔ میانی رودراتک ء نوک بدل بوتگیں سیاسی ء روزگی جیڑہ چو اے ڈول ء آنت۔

میانی رودراتک ء نوکیں سیاسی جیڑہ:

میانی رودراتک ء ایران ء سعودی ء جیڑہ کم نہ انت بلکیں گیشتر آنت۔ بیست ء یکمی سال ء کرن ء نوک نوکیں دروشم ء دیم ء آهان کن آنت۔ ایران، سعودی ء اسرائیل گولہنتیں استاناں میانی رودراتک ء مہکمیں استان آنت ء وتی چند ء زمین ء سر ء جنگ ء نہ آنت بلکیں دگہ ڈیہ ء راجانی میان ء نشنگ ء جنگ ء آنت، انچوشکہ سعودی ء ایران یمن ء چست بوتگیں جنگ ء بنیات آنت۔ میانی رودراتک ء جنگ آماچیں راج چوشکہ یمن، شام ء لبنان ء وتی جتائیں جیڑہ است آنت۔ اے راجانی جنگ جتائیں جیڑہانی سر ء بوگ ء آنت، بلے یک چیزے است آنت کہ ایک ڈول آنت، آایش آنت کہ اے جنگ آماچیں ڈیہ ء راجانی میان ء سعودی عرب ء ایران جتائیں نیمگاں جنگ کنگ ء آنت ء جتائیں ٹولیاں مکہ ء کنگ ء آنت۔ اے جنگانی ماتھنیک بنیادے ء چارات نہ کن ایں بگندے ایشانی بازیں سبب آنت۔ ایشانی تہ ء یکے ایش آنت کہ ہمک دمگاں انجیں استان است کہ آوتی دمگ ء وتواجہ بوگ لوٹ آنت۔ ایران ء سعودی عرب میانی

رودراتک ۽ سرءِ وتی ایردستی ۽ ایرکنگ لوٹ آنت ۽ وتی یک مہکمیں اسرے دوردیگ لوٹ آنت۔ انچوشکھ ایران انوں گیشترجہدکنگ ۽ آنت کہ وتی پوجی تیاری میڈی ٹیرین (Mediterranean) ۽ مہکم بہ کنت، ہمے ڈول ۽ عراق، شام ۽ لبنان ۽ دنیا ۽ تہ ۽ مستریں ۽ مہکمیں پر و کسی جوڑ کر تگ آنت۔ ۽ سعودی عرب ایران ۽ ہمے مکسد ۽ دارگ ۽ کوشت ۽ آنت، پرچہ کہ عراق ۽ یمن دو انچیں راج آنت کہ سعودی ۽ گوما سیمسری سیادی دار آنت، دو می نیمگ ۽ سعودی کدی ہم نہ لوٹ آیت کہ یمن پرانی ۽ دو می لبنان جوڑ بہ بیت۔ انچوشکھ لبنان ۽ ازبولہ (Hezbollah) اسرائیل ۽ ہلاپ ۽ جنگ ۽ آنت۔ ایشی ۽ ندرگ 2014 ۽ گندگ بیت وھدے کہ ایران ۽ پر و کسی یوتیز (Houthis) سعودی ۽ سیمسر ۽ نزیک ۽ کابنت۔

ایران ۽ سعودی ۽ ابید ڈنی استاناں وتی سیاسی ۽ روزیگی پلڈگ ۽ واستہ میانی رودراتک ۽ تہ ۽ دزما نجنی کر تگ۔ ایشانی دزما نجنی (intervention) ۽ سبب ۽ وت ماں وتی تضاد میان استمانی تضاد جوڑ بوتگ آنت۔ انچوشکھ 2011 ۽ شام ۽ بشار الاسد ۽ ہلاپ ۽ زہر شانی بیت۔ آیاں سرکار لٹ ۽ کٹ کنت ۽ ملک سول جنگ ۽ آماچ بیت، بلے اے میٹر ہما وھد ۽ میان استمانی میٹرے ۽ شکلے زورایت وھدے کہ ڈنی استان شام ۽ جٹائیں ٹولیاں زر ۽ توپکاں ہوار مردم دیگ ۽ ڈرچے (سلسلہ یے) بندات کن آنت۔ انچوشکھ روس ۽ ایران اسد ۽ مک ۽ کن آنت، امریکہ ۽ یورپ برھلاپیں استانانی

ناوشیء سببء اسدء ہلاپء کمک کن آنت۔ دومی نیمگء مزن ہور (خلیج)ء استان سعودی عرب، قطرء ایدگہ اسلامی ٹولیاں کمک کن آنت۔

میانی رودراتکء وودا تگلیں تیلء ارزشتء ہا کتانی تچء ہا تک:

میانی رودراتک (Middle east) مانشولی (گلوبل) جہتء 4 درسد جی ڈی پیء سرء آنتء دنیاء تیلء گیسء ہا ترء با نامدار انت، ہمیشکہ تا کتوریں استانی واستہ اے زمین سک بازارشت دارایت۔ پرچہ کہ میانی رودراتک دنیاء گیش انرجیء سپلائی (supply)ء دارایتء انچوش گندگ بیت وھدے اودء تیلء گیسء نہاد گیش بیت گڑا سر جمیں دنیاء تیلء گیسء نہاد گیش بیت، چریشیء سر جمیں دنیامتا سر بیت۔ چریشیء ابید دنیاء 20 فیصد تیل آبنائے ہر مز (Strait of Hormuz)ء گوزایت۔

ء آبنائے ہر مز انچو بازارشت دارایت کہ بازیں زانکار ایشیءء jugular of global economy گوش آنت۔

مذہبی ناشر کاریں گلء میانی رودراتک پرشتء پروشیء سیمسراں سر کرتگ۔ انچوشکہ داعش 2011ء پد عراقء شامء سک باز مکلمء تو انگر بیت، امریکہء ایدگہ استانی ٹوپ گواریء داعش نرور تزیایتء نوکی آئیء راشامء عراقء کپتگلیں زمین گون نیست، بلے انگت آاے دمگاں یک مز نیں جیڑہے۔

داعشء پد حزب اللہ میانی رودراتکء ہا ترء دگہ یک مز نیں جیڑہے۔ حزب

اللہ عربی گالےء دراتنگ کہ ایسیء مانا انت "ہدء ٹولی (party of God) -"

حزب اللہ شیلہ (شیعہ)ء منوگرانی یک سیاسی سلاہبندیں گلے لبنانء یک سیاسی پارٹی

یے ہم۔ اے گل 1980ء وهدءء جوڑ بیت وهدے کہ اسرائیل زر باری لبنانء سرء

اُرش کنتء آئیء راتوی ایر دست کنت۔ حزب اللہء ایران مالیء پوجی حسابء کُمک

کنت۔ حزب اللہ شامء ہم یک سکیں تاکتوریں دروشنےء است انتء جنگء ہم ہوار

انت۔ انچوشکہ 2010ء امریکہء سر وزیر باراک اوباماء گشت کہ حزب اللہ درستاں

تاکتورء ہمز مندء بودنا کیں گلے۔ حزب اللہء ایرانء نیگمء شامء تہنا \$700 لک

رس ایت۔ دومی نیگمء حزب اللہ جو چند میانی رودراتکء زر باری امریکہء منشیاتء کار

ء بار ہم کنت۔

انوں میان استمانی جہتء دگہ یک نوکیں جیڑہے ودی بوگء انت کہ

اے جیڑہ آپء گوں بندوک انت۔ آپ مردمی زندمانء بکنی شے انت کہ آئیء ابید

مردم پیم بوت نہ کنت، دومی گپ ایش انت کہ استان بیدء آپء شریں کشار پیداک

کت نہ کن انتء نیگہ آوتی استانء دیر وئی دات کت کن انت۔ انچوشکہ انوں آپء

جیڑہ میانی رودراتکء سک باز دیمء آہگء انت۔ میانی رودراتکء مستریں استان مصر

انتء 95 درسد آباتی تیلء سرء وتی زندء گوازینگء انتء گیشتریں آباتی دریاء نیلء

دگء نشنگ انت۔ بلے دریاء نیلء مستری تہنا مصرء گوں نہ انت، پرچہ کہ نیلء

گیشتریں بہر ایتھوپیا (Ethiopia) ء ہم است انت۔ بلے اگاں کے بندپتر (تاریخ) ء بہ چارے گڑا عرب سپرنگ (Arab spring) ء پیسر نیل ء سرء ہکو متی مصر ء کرتگ ء آئی ء نزور ء نیز گاریں راج چہ وتی نزیگ ء آہگ ء بیہار ء پاد تراپ داتگ انت۔ بلے عرب سپرنگ (Arab Spring) ء پد مصر سک نزور تریلت چد ء پد نیل ء سرء ایتھوپیا گیش ایر دست بنت۔ مرچی باندا ایتھوپیا اود ء ڈیم جوڑ کنگ ء انت۔ مصر ء ہاتر ء اے ڈیم سکلیں مز نیں جیڑ ہے پرچہ کہ مصر پیسر ء آپ ء جیڑ ہاں گوں گر ء چیل بوتگ، ہمیشکہ مصر ء بازیں رند ء آئی ء راپو جی ء سیاسی بیہار داتگ۔ انوں انچو شکہ موسمی ء ابرمی مٹ ء بدلی ء سکلیں مز نیں جیڑ ہے ء آپ ء کمی ء سبب ء مصر ء ایتھوپیا ء ہاتر ء یک مز نیں جیو پولیٹیکل چیلنجے ودی اش کرتگ۔ ایشانی جیڑہ تہنا نیل ء سرء اسر دور دیگ نہ انت بلکیں ایدگہ دومی دریاہاں ہم اسر مند کنگ ء انت، چوشکہ آہانی تہ ء پرات (Euphrates)، اردن (Jordan) ء دجلہ (Tigris) ہوار انت۔

روایر کپتی (یورپین) استاناں میانی رودراتک (Middle east) ایر دست کرتگ، ہمے ڈول ء میانی رودراتک ء کدرتی مادن ء مڈی ء جیوسٹریٹیجک لوکیشن وتی دز چیراں کرتگ انت۔ میانی رودراتک ء مادن (mineral)، روزگی سیم ء زر (economic wealth)، ڈیموگرافی (demograph)، زمینی

مڪام (geography location) آئيءَ (مياڻي روڊراتڪءَ) مال ءِ مڏي انت، هڻي سببءَ مياڻي روڊراتڪءَ جيڙهه ءِ اڙاند روڄ ڀر روڄ گهڻيتر بوان انت۔ دنيا ءِ گهڻي ڪدر تي ماڊن ءِ مڏي مياڻي روڊراتڪءَ تہءَ است انت، چوشڪه مزنيں ڪسائس ءِ بَر تگگيں ماڊناني (fossil fuels) ڏروشم ءِ است انت۔ 2015ءَ 55.5 فيصد تيل ءِ ريزور (reserve)، 27.5 فيصد گيس ءِ ريزور (reserve) بس عرب مڪاں بو تگ۔ بله چر ليشي ءِ ابيد 2015ءَ ڊيم ءِ تگگيں جو انٽ عرب اينامڪ رپورٽ ءِ رڊءَ مياڻي روڊراتڪ انچوماڊناني گنج ءِ انگت بازيں راجي، روزيگي پڊ منٽگي ءِ آماچ انت۔

بله يو ڪرين جنگ ءِ پڊ مياڻي روڊراتڪ ءِ يڪ نو ڪيں چيزه گندگ بوگ ءِ انت، آچيز ايش انت ڪه يورپ مياڻي روڊراتڪ ءِ مڪاني گومازيڪ بوان انت۔ انچوشڪه اولي سرد جنگ ءِ گندگ بيت ڪه دنيا ڊو ڪيميپاني ميان ءِ بهر بو تگ، يڪه سويت ڪيمپ ءِ ڊومي امريڪه۔ بله انوگيں اُستمانسي سياست ءِ يڪ جتائين چيزه گندگ بوگ ءِ انت، انچوشڪه يورپ روس ءِ هلاپ ءِ انت ءِ روس ءِ سرءَ پابندي ءِ بندش لِهه هم جنگ۔ بله ڊومي نيگ ءِ ماگنڊاين ڪه يورپ مياڻي روڊراتڪ ءِ مڪاني گومازيڪ بوان انت۔ چوشڪه يورپ ءِ پابندي ءِ پڊ ڪرڊ ءِ روس وٽي تيل ءِ گيس ءِ ماں يورپ ءِ بھ ءِ شَر (Supply) بند ڪر تگ۔ هڻي پڊ ڪرڊ سبب ءِ يورپ مياڻي روڊراتڪ ءِ مڪاني نيگاں وٽي ڊگوش گور ڪر تگ۔ يو ڪرين جنگ ءِ رواير نندي (يورسيپين) رهشوناں سعودي عرب، يواي ءِ

قطرہ ترے تاب کت دانکہ ہائیڈروکاربن (hydrocarbon) ء سرء منگ نامگے
دیمء بمیت انت ء ایشانی پیداوار گیشا گیش کنگ بہ بیت۔ انچوش گُش انت کہ 2023ء
یورپ میانی رودراتک ء گوما سک نزیک بیت۔

باز وهد بیت کہ یورپی ملاک پائپ لائن ء وسیلہ ء چہ روس ء گورء گیس
آورتگ۔ بلے نول جنگ ء سوب ء روس ء گیس یورپ ء پیدا ک نہ انت، ہمیشک یورپ ء
مصر ء اسرائیل ء گوما گیس ء سنیپاری بندات کت۔ یو اے ای ء ہم پرائس ء گوما ڈیزل ء
منگ نامگ ء سرء دز رندجت۔ گیس ء ہاتر ء یورپ ء چم قطر ء ہم سک انت۔ امریکہ ء
شام ء سرء بالی ارش کت ء ایران ء ٹولیانی ء سرء اول انچیں ارش کنگ بوت، ہم ٹولیانی
جوڑشت (structure) ء آسرائی پرشت انت، دومی نیمگ ء ترکی ء ہم شام ء
گردانی سرء بالی ارش کت۔

2022ء انرجی ء جیڑہ ء ابیدیک جیڑہے وردنی سیکورٹی ء گول بندوک انت۔
وهدے روس یوکرین ء گلہ ء کش ء آراء (export) ماں میانی رودراتک ء بندش
جنت، تہ اے ویل ء یوکرین ء رچہ آئی ء ہمساهگاں باز سست ء جتا کرت کہ گلہ ء کش ء آراء
(export) ء واستہ نوکیں راھے شوہاز کنگ بہ بیت، گرٹا اے جیڑہ انچوشکہ تو جیل
(حل) نہ بیت تہ مصر ء یو اے ای رونندی ملاکئی گوما کشت کشاری ء ارار کت۔ ترکی ہم
باز کوششت کنت کہ چہ یوکرین ء گلہ در بہ کنت۔ ترکی کہ نیٹو (NATO) ء باسکے ء

یوکرین ء شریں سنگتے بلے آروس ء سرء پابندی نہ جنت۔

میانی رودراتک ء امریکہ کجاوشاتنگ؟

امریکہ ء انوگیس مزن وزیر جو بائیڈن 2021 ء ماں وانٹ ہاوس ء کیت ء آ
 وقی گوما میانی رودراتک ء ہاترء یک نوکیں لیکے کارایت گوں۔ آگیشتر لوگی جیڑہانی سرء
 زور دنت انچوشکھ کووڈ-19 ء روزگی جیڑہ ء موسمی میانی سرء دلگوش ء گور کنت۔ دومی
 نیمگ ء آگیش سفارتکاری ء سرء زور دنت انچوشکھ آلوت ایت کہ ما ایران ء گوما پدا
 یکبرے نندایں ء 2015 ء منگ نامگ دو بردیم ء آرگ بہ بیت۔ ہے رنگ ء یمن ء
 جیڑہ ء اتو جیل (حل) کنگ ء واستہ سفارتکاری ء سرء زور دنت۔ بلے لہتیں جیڑہانی
 سبب ء بائیڈن انتظامیہ میانی رودراتک ء یک پراہگے یلہ دنت بلے امریکہ یوکرین ء
 جنگ، انزجی ء وردن ء جیڑہ ء امریکہ ہمسنتی آئی ء چہ دور روگ، اے چیزانی جیڑگ ء پد
 2022 ء بائیڈن انتظامیہ میانی رودراتک ء واستہ نوکیں لیکے پیش کنت۔ انچوشکھ نومبر
 2022 ء آ میانی رودراتک ء لہتیں ملاں ترء تاب کنت ء لہتیں ملاکی گوما کرار نامگ ء
 سرء دزرنڈ ہم جنت، انچوشکھ اسرائیل ء سعودی عرب۔ اے منگ نامگ ٹیکنالوجی،
 ساسبر سکیورٹی ء آئی ٹو یو ٹو (I2U2) گون بنت۔

آئی ٹو یو ٹو ء تہ انڈیا، امریکہ ء اسرائیل ء یو اے ای ہوار انت۔
 I2U2 امریکہ ء یک نوکیں پریم ورکے۔ ایٹی ء تہ استان سرمایہ کاری، آپ ء سرء

نوکیں انرجی، سپر، پراہگ، جانسلامتی، وردنی سکیورٹی، سرء سیکھا کارکن انت۔ چوشکہ امریکہ اسرائیل، لبنان، زری، نیپاری، ہم سفار تکاری، آرگ بوت۔ برزء نبشنگیں پریم ورک ہمانت کہ ایشی، وسیلہ، امریکہ، وتی پوجی کمک، ابید وتی دزگٹیاں منتل دارگ لوٹ ایت۔ بلے ہمے یکیں وهدء دزگٹیاں برابر کنگ، واستہ یو کرین جنگ، چین مزین چیلینج، پاد تراپ انت۔ بلے دومی نیمگ، گندگ بیت کہ میانی رودراتک، مزین تاکت یکے دومی، گوماتاوان، کمک کنگ، انت۔ چریشی پدربوگ، انت کہ نول ہمک استان وتی پیلماں وت کنگ لوٹگ، انت۔ پرچہ کہ یو کرین جنگ، پدبازیں استانے وتی واہشت، بودشت، ردء، انچوش پدربوگ، انت کہ میانی رودراتک، ایمنی آرگ بہ بیت۔ چہ اے گپ، پدرا انت کہ دگی جیڑہ میان استمانی ناشرکاری، سیاسی پناہ، جیڑہ، نہادگی دزما نجنی، سبب، میان استمانی جیڑہ جوڑ بوتگ، انت۔ اے چیز، امریکہ، روس، چین، دگہ ملاں دلبدی رستگ کہ وتی دژمنی، یک نیمگ، ایر بہ کن، بازیں جاہاں هواری، گول کار بہ کن۔ ایشی، مسترین درور 2015، اکرارناگ، انت کہ ایران، ازگاری، کم کنگ، انت۔ شام، سیول وار، بند کنگ، بازیں جہد کنگ بوتگ، بلے کلیں کوششت بے سوب بوت، انت۔ وهدے 2018، ڈونلڈ ٹرمپ جے سی پی اے، چہ درکیت، ایران، سرء یکرنڈے پدا پابندی جنت۔ بلے یو کرین جنگ، سرد جنگ، وڑیں تچ، تاکے ودی کرنگ، بلے اے سرد جنگ، میانی رودراتک سیاسی

روزگی حسابء سگ بازجتا انت۔ پرچہ کہ انوکیس میانی رودراتکء استان تاکتوریں
 ماکانی گپانی سرء اشتوک نہ انت بلکیں وتی چندء دگی دژ منیء گیش سامند انت، انچوشکہ
 سعودی، ایران، اسرائیل ء ترکی انت۔ چوشکہ انوں گندگ اول بیت کہ ایران گیش
 سلامت ء پھاز مارگ ء انت۔ پرچہ کہ یوکرین ء جنگ ء روس ایران ء ڈرون ء دگہ جنگی
 سامان ء زورگ ء انت۔ دومی نیمگ ء شام ء جنگ، اسرائیل ء پلستین ء جیڑہ گیشترتہ ء
 توکی انت۔

ھے ڈول ء دسمبر 2022ء سعودی عرب ء چین ء سر وزیر کیت۔ آئی ء سرء
 وڑوڑیں گپ ء تران بوت ء تنی وھدی انگت بوگ ء انت۔ اے ترء تاب ء سعودی ء
 نیمگ ء یک چیزے پدر کنگ، آلیش انت کہ سعودی ء وتی ڈنی شور بندی ملٹی پولر
 حساب ء جوڑ کر تگ ء یونی پولرنہ زرتگ۔ انچوشکہ مزن هور (خلج) ء ملک روس ء جیڑہ ء
 سرء بے ریانت ء تیل ء نہاد ء گیش نہ کن انت۔

بلے اگاں پشت ء کمو بچا ریں تہ مزن هور ء امریکہ ء سیادی لھتیں سالوں پیسر
 نلگیک تر بوان بوتگ انت۔ اسل ء میانی رودراتک ء بازیں استانے امریکہ ء ایردستی ء چہ
 نوں بیزار انت۔ 2003ء وھدے امریکہ عراق ء سرء ارش کنت، داں 2011 بگر
 عرب سپرنگ ء ایران ء گوما 2015ء منگ ناگ ء بیاتہ میانی رودراتک ء استان چین ء
 روس ء نیمگ ء وتی دگوش ء گور کن انت۔ چین انوں میانی رودراتکی راجانی مستریں

روزگیء گزرانکی (معاشی ء اقتصادی) ہمراہ انت۔ دومی نیمگ ء روس انرجی ء پٹرءیک
 اذردری نیں ہمراہے۔ انوں مزن ہو رء نوک آوکیں رھشون دیمء اتلگ انت،
 انچوشکہ سعودی ء محمد بن سلمان، یوای ای ء محمد بن زیر النیال انت کہ ایک آزات ڈنی
 شور بندی یے ء منو گرانٹ۔

ایران ء روس:

میانی رودر انت ء ایک سیاسی بدلی یے روس ء ایران ء سیادی ء گوں ودی بیت۔
 اے گپ ء چھ شک نیست کہ روس ء ایران ء سیادی ہرج و ہدء شربو تگ انت، انچوشکہ
 شام ء روس ء ایران پوجی تاوان ء کمک ء ردء بشار الاسد ء سرکار پاہاز اتگ۔ ہمے رنگ ء
 وائیٹ ہاؤس ء احوال نامگ ء ردء روس ء ایران سیادی انچوش مہکم انت کہ ایران روس ء
 پوج ء رالشکری ہیکاری ء کمک کنگ ء انت۔ تہ دومی نیمگ ء روس یوکرین ء سرء
 ایران ء ڈرون ء ہم کار مرز کنگ ء انت۔ انچوشکہ ایران ء سرء ہم پابندی است انت
 ہمیشکہ ایران ء ہاتر ء المی انت کہ ایدگہ ملک بیانت ماں ایران ء سرمایہ کاری بہ کن
 انت۔ چوشکہ روس تیل ء گیس ء حساب ء ایران ء مستزیں سرمایہ کار انت، روس
 ایران ء 2.7 عرب سرمایہ کاری کنت۔ یک مزنین درورے Inter-
 Transport corridor انت کہ یک ریلوے لائنے ایران روس ء
 آذربائیجان ء یکجاہ کنگ ء انت۔

یوکرین جنگ، پیسروس، ایران، امریکہ، میان، 2015ء رازیک نامگ، دو بر آرگ، ہاتر، ایک میانی کردے، پیلو کرتگ۔ بلے پابندی، پدروس، وتی میانی کردے، چہ پدکنزایت۔ پرچہ کہ روس اے گپ، شرسر پدانت کہ اگاں ایران، امریکہ، رازیک نامگ سو بین بہ بنت گڑا امریکہ، اے دگ، باز پاندگ بیت، ایران، نیوکلر پروگرام، روس، ہاتر، انگت جیڑھے نہ یے۔ پمیشکہ ایران، ہمنچو ایوک کنگ بہ بیت تہ اے روس، ہاتر، پاندگ انت، پرچہ کہ ایران روس، ٹیکنالوجی، واسٹیگ انت، چوشکہ امریکہ ماں میانی رودراتک، پرائی، واستہ یک دژمنے، انچوشکہ ایرانی زانکار گوش انت کہ مگر، گوں بندو کیں ایران روس، گوں وتی نیوکلر، گیش تاوان دنت۔

عراق، سیاسی جیڑھانی توجیل سازی، سیادیانی شربوگ:

اکتوبر 2021ء عراق، وھدے کہ گینکاری بیت تہ انچوش گوش انت کہ اے گینکاری، عراق، بازیں سال، سیاسی جیڑھ ہلاسی، سیمسراں سر بنت۔ اے گینکاری، سدرسٹ (Sadrist) کہ یک شیا (شیعہ) زربشتے شکست وارت۔ یک دیے آنوکیں کابینہ یے کارانت، یک نوکیں پارلیمنٹے۔ اے نوکیں حکومت، بنجائی دگوش روزیگی گہبودی، روزگار، اسی کار، بارے رہبندی، ہلاپ، جہد کنگ انت۔ چوشکہ یک استانے، ہاتر، مستریں چیز آئی، استان، ڈنی شور بندی انت، پرچہ کہ بازیں استانے، بے سو بی، سبب ہمیش انت کہ ایک آراتیں ڈنی شور بندی یے جوڑکت نہ

کنت، ہمیشہ میانی رودراتک ء چوشین باز کم ملک آنت کہ آھانی ڈنی شور بندی جوان آنت۔ ہمیشہ عراق ء نوکیں حکومت ھمے جہد ء کنگ ء آنت کہ آڈنی شور بندی ء ابرو بر بہ دارایت۔ ء نوکیں حکومت ء مسترین زور ھمیش آنت کہ مزین ھور (خلیج) ء ملاکانی گوما وتی سیادی ء شر بہ کنت۔ دومی نیگ ء ایران ء ترکی ء گوما ھم وتی سیادی ء شر بہ کنت۔ یک نیگ ء عراق ء بازیں ٹولی داعش ء ھلاپ ء امریکہ ء مک ء لوٹگ ء آنت، دومی نیگ ء نوکیں حکومت ء سیادی ایران ء گوما ھم شرانت۔ نون عراق ء نوکیں حکومت ء دیم ء چیلنج سک بازانت۔ مزینں جیڑہ امریکہ ء ایران ء گوما سیادی ء برور کنگ آنت۔ ایٹی ء ابید حکومت ء عراقی کردستان ء میان ء گیس، تیل ء بھٹ بل ء ھاتر ء سئل ء تران (Negotiation) ھم بوگ ء آنت۔ ھمے ڈول ء عراق ء ھرچی کہ بیت تہ ایران ء ترکی ء ھاتر ء سک بازار شت دارایت ء ایران ء ترکی ء عراق ء سیاسی ء سکیورٹی جیڑہانی سر ء مزینں اسر است آنت، ایٹی ء یک درورے کردانت کہ انون ھم ترکی ء ایران ء عراق ء تہ ء کردانی سر ء ارش کرتگ۔

میانی رودراتک ء نوکیں ورنائیں پدرتچ:

2011 ء پدر میانی رودراتک ء وانند گیس مردمانی کساس گیش بوٹگ ء مرچی میانی رودراتک ء ورنائیں پدرتچ گیش دنیا ء گوما یکجاہ ء نزدیک آنت ء ایک نوکیں پگر ء لیکھے ء واھندانت۔ چوشنگہ کہ 2011 ء زہر شانی بہ بنت یا کہ 2021 ءے، ماگند ایں کہ

سرجمیں زہر شانیء گنگیریانی بارورنائیں پدربچانی کوپگان انت، کہ آبے رھبندی، ناروائی، زالمء لشکری ہکومتء ہلاپء سیاسی جھتء سک باز باسما انت۔

میانی رودراتکء ورنہانی نوکیں پدربچ سیاسی ادارہاں سکیولرکانودء لوٹء کنگء انت۔ 2/3 ورناند ہی ادارہاں نوک کنگء ہکء انتء گیش مردم ہم اے چیزء لوٹ انت کہ مذہبی رھشون سیاستء دزما نجنی مہ کن انت۔ 2011ء بگرداں 2020ء اے لوٹ گیش بوان بوت انت، انچوشک 2011ء مصرء اے لوٹ 62 کساس بوتگء 2020ء 78 کساس، ترکیء 75 کساسء 2020ء 80 کساس ہمے ڈولء عراقء 69 کساس مردم لوٹ انت کہ مذہبء سیاست یکجاہ کنگ مہ بنتء لبنانء اے لوٹ 80 کساس انت۔

میانی رودراتکء نوکیں مٹی:

انچوشک پیسرء گشتنگ ات کہ سرد جنگء وھدء زمانگء لیکہ نوں میانی رودراتکء ہلاس بوان انت۔ چوشک انوگیں نوکیں لیکہ زیات ہائیرڈ (hybrid) تگتیںء گواچن (راستی)ء گوں بندو کین انت۔ یوکرین جنگء پد میانی رودراتکء استان نہ وتاراروسء نیمگء کنگء انتء نیکہ امریکہء یورپء جانء جنگء انت۔ اے نوکیں بدلی میانی رودراتکء سک باز مانگیش اتگ۔ سرد جنگء

میانی رودراتک سویت ء امریکہ ء یک لیجھاھے بوتگ، سرد جنگ ء پیسرنوآبادی نظام ء پادانی ترگ ء بوتگ، پدا 1979 ء آشوب ء 2011 ء عرب سپرنگ ء دنیا ء لہتیں ہونز یچیں جنگ پیدا کت۔ اے چیزاں میانی رودراتک ء گیش متاسرکت۔ انوں پدا گندگ بوگ ء انت کہ امریکہ ء روس پداوتی گیشیں دلگوش ء میانی رودراتک ء نیمگ ء دیگ ء انت، انچوشنہ روس ایران ء ترکی ء سروکی دیوان (trilateral summit) ء دو می نیمگ ء امریکہ ء عرب ء سروکی دیوان۔ امریکہ ء کوہنیں ہمنستی ہم امریکہ ء گپانی سرء انت، انچوشنہ پیسرنوآبادی گشت کہ وھدے ایشاں گنگ بیت کہ روس ء ہلاپ ء بہ بہ ات تہ چون سعودی عرب، یو اے ای ء مصر امریکہ ء گپاں رد کن انت۔ درستاں گیش ارز شداریں گپ ایش انت کہ امریکہ ء درستاں نزیکیں ملک اسرائیل ہم امریکہ ء گپاں نہ زورایت۔ چرے گپاں ہمے پدربیت کہ میانی رودراتک ء ماکاں امریکہ ء مک ء سلاہ ء زورت بوتگ ء نیکہ پہ شور ء تران ء وازمندگ بوتگ انت۔ ترکی کہ امریکہ ء یک ہمنستی یے ایک ہائبرڈ ماڈلے کارمرزکنگ ء انت، پرچہ کہ وھدے سہ نیمگی سروکی دیوان کہ ایران ء بیت تہ اے دیوان ترکی، روس ء ایران ء میان ء برجاہ دارگ بیت۔ اے سروکی دیوان ترکی ء ایران ء روس ء نزیک ء کنت ء نیو ء یک مکمیں باسکے ء بوگ ء ابید ترکی ء انگت ایران ء گوماٹوپک ء سلاہ جنگ۔

سعودی عرب ء ہم ارادہ کرتگ کہ روس ء کر ء ہمے رہبند ء پہ وت بہ زور

ایت۔ ایران ہم وقتی سیادی ءروس ءچین ءگوما شتر کنگ ءانت، اے ہم گپ است انت
 کہ ایران ءسعودی عرب سفارتی گپ ءہال ءانت۔ انچوشکہ سعودی ءنی وزیر فیصل
 ابن مرہان السید CNN نیوز ءگپ کنت کہ سعودی عرب چہ ایران ءشریں جو ابے ء
 امیت ءکنت ءسفارتی ڈول ءسینپاری ءسر ءگپ ءتیار بیت۔

ہمے وڈ ءیو اے ای ءوتار ایکن ءجنگ ءچہ کش اتگ ءشام ءہکومت اسد ءگوما
 وقتی سیادی ءگیگ تر کنگ ءانت۔ اے چیز پد ر کنت کہ میانی رودر اتک ءسرد جنگ ءچہ
 رودر اتک چون مٹ بوگ ءانت۔

انچوشکہ ترکی Donestsk ء Lohansk ءپچہ نیار ایت ءآسک باز جہد
 کنگ ءانت کہ روس ءیو کرین ءسفارتی ٹیبل ءسر ءبیار ایت، ترکی ءیو کرین ءرُش
 کنگ ءسر ءہم ایر جنگ۔ یو کرین ءگشتگ ات کہ سیاہیں دریا (Black sea) ء
 آپی گزرا نک ءبند بہ کن، بلے ترکی ءگشت بندے نہ کناں، پدا لہتیں وھد ءپد بندے
 کت۔ امریکہ ءقطر ءگوما دز بندی کت کہ یورپ ءگیس بہ دے، بلے قطر ءگشتگ ہمیش
 ات کہ روس ءوڑیں بودشت (صلاحت) آئی ءگور ءنیست کہ یک برا عظم یے ءگیس
 دات کت بہ کنت۔ قطر ءسر ءروس ءیو کرین ءسروزیر ءہم پون کت، بلے قطر ءیک
 بے ریائیں کردے پیلوکت۔

میانی رودر اتک ءروزگی جیڑہ:

میان اُستمانی کامرس (international commerce) ءِ
 جہانی دنیا ءِ ماں 1999ء ٹیکنالوجی آشوب ءِ میانی رودراتک ءِ راجانی ہاتر ءِ بازیں جیڑہ
 ودی کت ءِ پرچہ کہ اے چیز ءِ میان اُستمانی نہاد یک ءِ دیم پہ دیکی سک گران ءِ کپت،
 ایشانی ہاتر ءِ پاداریں ءِ پیوندیں پروگرامے درکار بیت، ءِ پادار ءِ پیوندیں پروگرام ءِ ر ایک
 شریں ءِ مہکمیں سرکارے جوڑکت کنت۔ بلے جیڑہ ایش انت کہ میانی رودراتک ءِ
 ہکومت نزور انت ءِ ایشانی روزیگی جوڑشت انگت ءِ روایتی جوڑشت ءِ گول بندوک
 انت۔

دہ سال ءِ پیسرتیل ءِ نہاد ماں میان اُستمانی جہت ءِ سک بُرز بوتگ، چریشتی ءِ
 سبب ءِ بازیں ملکہ سیر بوان بوتگ ءِ بازیں وار ءِ لنگڑ۔ یو این پوڈ اینڈ ایگری کچکلر آرگنائزیشن
 ءِ یو این ولڈ پوڈ پروگرام ءِ ر دءِ food insecurity ءِ سبب ءِ میانی رودراتک ءِ
 لہنتیں استان سک باز اسر مند انت کہ ایشانی تہ ءِ شام، یمن ءِ لبنان ہوار انت۔ چوشکہ
 بس یمن ءِ تہنا 17 لک ءِ گیش مردم پوڈسیکورٹی ءِ سبب ءِ روج پہ روج نگیگ تر بوان
 انت، ءِ ہمے ڈول 60% شام ءِ۔ پرچہ کہ میانی رودراتک ءِ گیش استان روس ءِ یو کرین ءِ
 کر ءِ دہل درآمد کنت۔ مصر دنیا تہ ءِ درستاں چہ گیش گلہ ءِ درآمد کنوکیں ملک انت،
 بہ گندے 80 فیصد روس ءِ یو کرین ءِ کر ءِ چہ گلہ ءِ درآمد کنت۔ ہمے ڈول ءِ یمن ہم
 روس ءِ یو کرین ءِ کر ءِ دہل ءِ گلہ درآمد کنت۔ روس ءِ یو کرین میانی رودراتک ءِ تہ ءِ گلہ ءِ

مستریں درآمد کنوک انت۔ بلے یوکرین جنگ ء پد وراکی امبارء نهاد گیش بوان انت، ء میانی رودراتک ء ملک اسر مند بوان انت۔ یہ درور 2022 ء بندت ء مصر ء تہ ء وردن ء وراک ء نهاد 12.4% بوتگ بلے نوں 26 فیصد ء سر انت۔ یوکرین جنگ ء پد میانی رودراتک ء ملکانی وراکی پاهازگ ء سر ءھیال گیش بوتگ۔ انوں آراج لاچار انت کہ وتی روزیگ ء تہ ء مٹی بیار انت ء اے مٹی ء چہ مراد ایش انت کہ تیل ء دگہ سامانی نهاد ء گیش کنگ۔ یمن ء شام کہ میانی رودراتک ء تہ ء سکین واریں ء جنگ آماچیں ملک انت ء ہمے یکیں وهد ء چیزانی نهاد ء گیش کنگ ء اسر ء ہم گندگ ء انت۔ انچوشکہ UN Food and Agriculture Organization 2022 ء گشتگ کہ یوکرین جنگ ء میانی رودراتک ء تہ ء ورد ء وراک ء نهاد ء جیڑہ ء سر ء سک باز اسر کپتگ۔

لبنان 90% دھل روس ء یوکرین ء چہ درآمد کنت۔ وهدے کووڈ 19 نزور بوان بیت گڑا تیل ء لوٹ گیش بیت۔ ء میانی رودراتک ء ہماستان کہ OPEC ء ہوار انت تہ تیل ء نهاد ء گیش کن انت ء ایشانی \$24 revenue ارب ء چہ \$39 ارب ء روت۔ ء سعودی عرب گیش revenue تیل ء چہ گپت۔ 2021 ء \$39 ارب بوتگ، بلے 2022 ء 92 فیصد بوتگ۔ ء یو اے ای ء تہ ء ہم تیل ء \$33 revenue ارب ء چہ \$46 ارب ء سر بوتگ۔

میانی رودراتک ء زرہاری اپریکے fertilizer ء مستریں پیداوار انت۔ بلے ہھے fertilizer products ء زر food prices ء نہادء دات کت کنگ ء نہ انت۔ ہمیشکے مروچی گیشتر میانی رودراتکی ملاں گراں نہادی گیش بوان انت، انچوشکے ایران ء تہ 2022ء 39 فیصد ء برزشتگ۔ بلے جسٹ ایش انت اگاں اے رندء روزگی پد منگی ء چہ مردم پاد نبیا انت گڑا چے بیت؟ بازین زانکار گش انت کہ 2010ء 2022ء بازین تپاوت انگ، مروچی ہکومت زان آنت کہ وت ء چہ زہر شانی ء چون بہ رکیں انت۔ انچوشکے مارکس ء ہیگلز گش انت کہ بند پتر مدام وتی پد ء پشت ء روت بلے یکیں جاورانی تب ء اناں۔

آئی ایم ایف (IMF) ء ردء 2021ء دنیاء تہ ء گراں نہادی 4.7 فیصد بوتگ ء 2022ء 8.8 کساس بلے 2023ء 6.5 کساس کم بیت۔ ء آئی ایم ایف ء اے ہم گپ جنگ کہ 2023ء میانی رودراتک ء ردوم 3.6 ء سربیت، پرچہ کہ ہما استان تیل در آمد کن انت ہھے تیاں بر آمد کنوکیں ملاکیں چہد اربنت۔

میانی رودراتک ء ملاکیں یک روزگی جیڑہے ایش بوتگ کہ میانی رودراتک ء ملک rentier استان بوتگ انت۔ انچوشکے امریکہ ء سعودی ء سکیورٹی کنگ ء سعودی ء تیل داتگ۔ بلے دنیاء آبادی وھدے گیش بوان بیت تہ میان استمانی سیاست ء تگ ء تاج گیش بنت، ء تیل ء کم نہادء rentier ء نظام نزور کنگ۔

وہدے اے نظام بے سوب بیت گڑاسیاسی ادارہانی گوراں دگہ روزیگی رھبند نہ بیت،
ھمے ڈول ۽ روزیگ ۽ جیڑہ گیش بنت۔

میانی رودراتک ۽ روزیگ ۽ یک راستیں دستے سیل ۽ سواد (Tourism) ۽
گوں بندوک بوتگ انت۔ بے دو چیز ۽ سواد کاری سک تاوان داتگ۔ اولی 2011 ۽
عرب سپرنگ انت کہ ایثی ۽ پد میانی رودراتک سرجم ۽ جنگ، پروکسی ۽ داعش ۽ وٹیں
مذہبی ناشرکاریں گلانی نشانگ ۽ زد ۽ کیت انت۔ دومی، کووڈ 19 انت۔ 2011 ۽
سواد کاری ۽ تہ 13 فیصد کمی کیت، انچوشکہ بحرین ۽ تہ 44 فیصد، شام ۽ تہ 41%،
مصر ۽ تہ 32% ۽ مشکٹ ۽ تہ 29 فیصد۔ بے کوڈ 19 ۽ سبب ۽ چہ 92 فیصد میانی
رودراتک ۽ ملک وتی سیمسراں بند کن انت، ایثی ۽ مستریں درور سعودی عرب انت
کہ حج ۽ بندکنگ ۽ سبب ۽ 7% جی ڈی پی (GDP) کم بیت۔

میانی رودراتک سوادکای ۽ ابیدایدگہ کہ ملک است انت آھانی مستریں کار ۽
باری رھبند clientelism ۽ گوں بندوک انت۔ ایثی ۽ مراد اش انت کہ
گورنمنٹ زری ادارہاں ڈالچار کنت ۽ وتی مردمانی گھبودی ۽ سر ۽ کار کنت۔ یو اے ای ۽
تہ ۽ تیل ۽ فنڈ ۽ وسیلہ ۽ مردماں مپت ۽ زانت ۽ زانش دیگ بیت۔ ۽ قطر ۽ بجلی
نون clientelism ۽ تہ ۽ ریاست گیش ڈنی زر ۽ سر ۽ اوشتانگ انت، بزاکمہ تیل بہا
کن انت ۽ زر زور آنت۔

دگہ یک مزین جیڑھے بے روزگاری انت۔ میانی رودراتک دنیاۓ تہ
 ہننایں دگہ انت کہ ادۓ گیشتریں ورنابے روزگار انت۔ انچوشکہ پلستینۓ 42 فیصد
 ورنابے روزگار انت۔ 37% اردنۓ بے زورگاریۓ ار جان انت۔ ءکووڈ19 ۓ پد بے
 روزگاری گیش بوتگ۔ میانی رودراتکۓ تہ 40 فیصد ورنامزن شہدر برجاہاں چہ پیگ
 بنت بلے چریشۓ اہید آہانی واستہ سرکارۓ نیگۓ چوشیں روزگارۓ درۓ وسیلے نیست
 انت۔

سواد کاریۓ بے روزگاریۓ اہید میانی رودراتکۓ روزیکۓ دگہ یک دژمنیں
 جنگۓ انچوشکہ میانی رودراتکۓ جنگۓ کارجاہ، بتکی جوڑشت
 (infrastructure) دگہ، نادر اہجاہ، بند پتریۓ دودۓ ربیدگی نمونگ پرشتگ
 انت۔ انچوشکہ شامۓ تہ ءہلب Aleppo ۓ نامداریں کلات، کدیمیں وھدۓ مندر،
 چرچۓ مسیت درست پرشتگ انت۔ میانی رودراتکۓ روزیکۓ دگہ یک جیڑھے
 بندش انت۔ بندش بازیں دروشمۓ بنت، اثاشۓ سرۓ بندش جنگ، سپرۓ سرۓ بندش
 جنگ، کارۓ بارۓ چکپر وش کنگۓ بلیک لسٹ (Blocklist) کنگ ہوار انت۔
 میانی رودراتکۓ تہ 9۹ انچیں ملک است کہ پابندیۓ جنگۓ چہ ایشانی روزگی جاورسک
 اسر مند بوتگ انت، چوشکہ ایرانۓ باز سال بیت کہ انگت چہ پابندیوں در نئیت انتۓ
 آئیۓ راتیلۓ کارجاہۓ سرۓ مزینیں پابندی جنگ بوگۓ انت۔

چین انوں کہ میانی رودراتک ۽ مستریں بیماری همبراه انت۔ چین 2000ء وھد ۽ میانی رودراتک ۽ آھگ ۽ گوں وتی جھد ۽ بنات کنت۔ ۽ ایشی ۽ یک سبب میانی رودراتک ۽ انرجی ۽ زغال (اینڈھن) انت۔ ۽ مرچی چین میانی رودراتک ۽ تہ ۽ 72 فیصد تیل ۽ گیس درآمد کنت۔ ۽ یکیں وھد ۽ یک سدارب ڈولر کمپیوٹر، گڈ ۽ ایدگہ فرنیچر ۽ سامان برآمد کنت۔ BRI ۽ وسیلہ ۽ چین بنکی جوڑشت (infrastructure) پروجیکٹ ۽ سر ۽ ہم کار ۽ انت۔ اے پروجیکٹ چوشکھ عمان ۽ تہ ۽ کار جاتی ماڈی جوڑ کنگ، مصر ۽ سوہیز کینال (Suez canal) ۽ کر ۽ شینگ لین (shopping lane) جوڑ کنگ۔ ۽ اسرائیل ۽ تہ ۽ اشدود (Ashdods) بندر گاہ ۽ جوڑ کنگ ہوار انت گوں۔

آسر:

دنیاء سیاست ۽ تہ ۽ انوں بازیں مٹی ۽ بدلی آیان انت۔ چین ۽ وٹیں تاکت امریکہ ۽ بالاد ۽ ترس آماج کنگ ۽ انت ۽ روس ۽ یکرنڈے پدا آھگ ہم امریکہ ۽ واستہ مز نہیں بھارے۔ اے وٹیں جاوراں میانی رودراتک میان استمانی سیاست ۽ بنجاہ انت۔ بائیڈن ۽ میانی رودراتک ۽ روگ، ایران، ترکی ۽ روس ۽ سہ نیمگی سروکی دیوان (trilateral summit) ۽ چین ۽ انوگیں دورہ ماں سعودی عرب ۽ چہ

گندگ بیت کہ میانی رودراتک ۽ سرء ھلمرانی کنگ ۽ واستہ پداتگ ۽ تاچہ بنا بوگ ۽ انت۔ ھمہ سبب ۽ 2023 ۽ میانی رودراتک ۽ تہ ۽ عدم تحفظ (insecurity) گیشا گیش بیت۔ ۽ ھکومتانی ھلاپ ۽ سیاسی ۽ روزگی پد متگی ۽ سبب ۽ زہر شانی ھم گیش بنت۔ داعش ۽ دگہ ناشر کاریں ٹولی گیشا گیش مہکم بنت۔ استان انچوشکہ ترکی، ایران ۽ اسرائیل سیمسرانی سرء میز اہل ۽ ڈرون گیش کار مرز کنت۔ ھمہ ڈول ۽ Non State actors نچو کہ کرد ۽ یوتی ھم ڈرون ۽ میز اہل کار مرز کن انت۔

۽ میانی رودراتک ۽ روزگی ۽ واستہ 10 ۽ چہ گیش دنیا ۽ زہر شانی کنگ بوگ، بلہ روزگی جاور انگت داں نہ مٹ اتگ انت۔ واشنگٹن ادارہ ۽ رد ۽ اردیں میانی رودراتک ۽ جیڑہ ۽ سرء گپ بیت تہ بازیں چیز دیم ۽ کیت، انچوشکہ عراق، شام ۽ یمن ۽ جنگ، ایران ۽ سعودی ۽ جیڑہ، اے جیڑہانی تہ ۽ روزگی جیڑہ مدام ڈالچار کنگ بوگ۔

میانی رودراتک ۽ مز نیں جیڑہ ۽ اسرائیل ۽ پلستین ۽ جیڑہ انت۔ بلہ پلستین ۽ جیڑہ نوکیں تہ ۽ مٹ اتگ، اردیں کہ عرب استانی سیت اسرائیل ۽ گوما ھمگر نچ بنت تہ ایشی ۽ تہ ۽ مٹی گندگ بیت، بلہ دومی دیم ۽ چارگ بہ بیت تہ اے تب انوں مٹ نہ بوگ بلکیں اے تب 1978 ۽ کیمپ ڈیوڈ ۽ چہ کیت۔ ۽ اے مز نیں مٹی 2020 ۽ وھدے پو اے ای، بحرین، سودان ۽ موراکو (Morocco) اسرائیل ۽ یک ملکی بستارے دینت تہ اے مٹی ھاروچ ۽ اے دمگاں گندگ بو ان بیت۔

ء انوں چینء میانى رودراتکء آھگ، بیرکس (BRICS) ء وڈینگ،
تیلء چینء زراينء درآمد کنگ، امریکہء سعودىء سیادی، عرب ماکانى چینء کراء پوجى
سامان درآمد کنگ، انچوشمکہ یوایء سعودى عرب چینء CH-4ء درآمد کنگ،
عرب ماکانى چینء کراء 5G ء surveillance ٹیکنالوجىء کارمرز کنگ نہ تہنا
امریکہء واستہ بلکیس روسء واستہ ہم مز نیں بھارے۔

میان استمائی سیاست ءتائیوان ءجیرہ

چاوش بلوچ

میان استمائی سیاست ءبزانت:

میان استمائی سیاست ءسرپد بوگ ءهاترء مارا میان استمائی سیاست پریسیگی انت۔ میان استمائی سیاست ءسرءء دنیا ءبازیں کو اس ءزانتکاراں وتی هیال ءلیکے نبشتی دروشم ءدیم ءآورنگ انت۔ چوشکے میان استمائی سیاست یک شاهیکانیں دنیا یے زانگ بیت ءآئی ءاسر مارا اهر دمگ ءهر راج ءسرء گندگ ءکابنت، پکیشکے اے سرہال چہ کدیم ءزمانگان نبشتہ بوان ءپیدا ک انت۔ ماگندایں کہ ہر دور ءزمانگ ءمردم میان استمائی سیاست ءبہرے بوتگ انت۔ ہمے وڑ ءبازیں راجاں استمان ءسرء ہاکمی کنگ ء استمان ءجاور پے وتی نپ ءپاندگ ءکار مرز کنگ انت۔ زور آوریں راجاں کسانیں ء نزوریں راج ایر دست کنگ انت ءآلٹ ءپیل کنگ انت۔

میان استمائی سیاست ءتہ چہ درستاں گیش ارزشتداریں شے تاکت (Power) انت۔ میان استمائی سیاست چہ "تاکت ءسیاست (power politics) ءنام ء اوں پتارگ بیت۔ میان استمائی سیاست ءاے لیکہ اولی جہانی جنگ ءدیم ءاتنگ۔

بلے ماگندیں کہ اے لیکہء بابت ءچہ زمانگاں نبشتہ ہوان ءپیدا ک انت ءنوکیں دورء
 زانکاراں چہ زمانگی نبشتانگاں مکم زرتگ ء اے لیکہء را یک سر جمیں سیاسی لیکہء
 دروشم ء دیم ء آورتگ۔ اے لیکہء سرء بنداتی لبرانک سن زو ء "جنگ ء رپک"
 (The Art of War, 6TH Century BC) زانگ بیت، چرائی ء
 پد ء "Thucydides" ء نبشتہ سکنگیس جنگی داستان (History of
 Peloponnesian War, 4th Century BC)، تومس اوبرء
 Leviathan، میکاوی ء The Prince اے ذرچ ء ہوار انت۔

اے لیکہء یک درورے مارا تھوسیدائٹس ء نبشتہ سکنگیس کتاب
 "پیلوپونیشین جنگ ء دپتر" ء پنچمی کتاب ء تہ ء دست کپ ایت۔ اے درور "میلین ء
 گپ ء تران" ء نام ء زانگ بیت۔ 1415-1416 (BC) ء ہنزو و ہدے میلوس ء
 سرء ہر چاریں نیگاں اُرش کنت ء سنگر بندایت تہ میلوش ء کماش ء ہاکماں پہ دوراہ
 پشت کپ ایت؛ یا ء آوتی مہلوک ء آجوتی ء ہاتر ء جنگ بہ کن انت ءوت ء کربان بہ کن
 انت، اگاں ناں گرتا گلامی ء سانکلاں پاداں بہ کن انت۔ ہنزو چہ میلوس ء گیش زور آور
 بیت۔ آہانی کماندار گوں وتی لشکر ء سلاہ ء امباریں 38 مز نیں لانچ میلوس ء تیاب ء
 میلوس ء ہاکمانی پٹہ ء و دار ء ہنت۔

میلوس چہ ایتنس ء وتی ہک ء برابری ء لوٹ ء کنت۔ ہنزو کماندار پٹہ دنت،

"اردیں گپ راستی نیگ انت، تہ ہر کس ءوتی راستی گوں وت گون انت۔۔۔ اردیں کسے زور آور انت، آوتی آجوتی ءر کینت کت کنت۔۔۔ اردیں ما کسے ءا یر دست کت نہ کنیں تہ ایشی ء بزانت ہمیش انت کہ مارا چہ آئی ء ترس ایت۔" بہتہز ہمیشہ میلو س ءا یر دست کنت کہ آوتی ملک ء سیمسراں پراہ ء شاہگان کتہ بہ کنت، وت ء زور آورے ء بستار ءدیم ء بیمار ایت ءوت ء پھر یزات بہ کنت۔

چوشکہ میان استمانی سیاست ء بازیں تک ء پھنات انت، اے المی انت کہ ما باوست ءدیم ء برگ ء ہاتر ءیک گچنیں میان استمانی جیڑہے بہ زور ایں ء آئی ء بڑہ ء سو باں پٹ ء پول بہ کن ایں۔ ہمے درگت ء ما چین ء تائیوان ء جیڑہے پہ درور زور ایں، آئی ء سبب، جتا میں تک ء پھنات ء تائیوان ء دا میں ایر دستیں ملکہ ء پہ میان استمانی سیاست ء ارزشت ء سر ء گپ ء تران کن ایں۔ تائیوان ء چین ء جیڑہے سر پد بوگ ء پیش آہانی بند پتر ء زانگ المی انت، ہمیشہ دی پتر ء تائیوان ء چین ء بند پتر ء سر ء کسانیں چشائے دیکیں۔ تائیوان ء جیڑہے چوشکہ امریکہ ہم یک پُر ارزشتیں لیبی یے، آوت ء دنیا ء مستریں تاکت ء دنیا ء ایمنی ء بر جاہ دارگ ء زمہ وار لیک ایت، ہمیشہ ماجہد کن ایں کہ جیڑہے اے تک، بز انکہ امریکہ ء گوں اے جیڑہے سیادی ہم چارگ ء ٹپاسگ بہ بیت۔

تائیوان ء آئی ء جیڑہے پُشدر:

1895ء وھدے جاپان ء چین ء نیام ء میٹر (Sino-Japanese)

(War) ہلاس بیت، تہ جاپان نور موسا (تائیوان ۽ پیشی نام) ۽ ایر دست کنت۔
 1911 ۽ چین ۽ ٹنگ کہول ۽ ہا کمی نزور ترائیت، تہ چین بازیں چا گردی ۽ راجمانی اڑ ۽
 جنجالانی تہ ۽ مان گیش ایت۔ کرنانی بادشاہی نظام ۽ سبب ۽ چین پرشت ۽ پرورش ۽ آماج
 بیت ۽ یک سیمی کالونی لے جوڑ بیت۔

ہمے وهداں چین ۽ دو مزینیں پوجی ۽ سیاسی ٹولی، جتائیں لیماں گوں دیم ۽
 کانت ۽ وت ماں وت مان اڑ آنت۔ یک ٹولی لے راجدوستیں گل، کے ٹی ایم
 (KTM) بیت کہ آرپبلک آف چین ۽ بیرک ۽ پہ مڑاہ ۽ شانے بُر زکنت ۽ ٹنگ ۽
 بادشاہی نظام ۽ پرورش دنت۔ کے ٹی ایم لوٹ ایت کہ چین ۽ یورپ ۽ داہیں رھندہ ۽
 پابندیں ملکہ جوڑ بہ کنت، بلے وت ماں وتی اڑ ۽ جنجالانی سبب ۽ بے سوب بنت۔

دومی ٹولی کمیونسٹ پارٹی آف چین (Communist Party of China)
 بیت کہ 1921 ۽ جوڑ بیت۔ اے گل ۽ مول ۽ مراد چین ۽ آھانی جندہ
 زمینی راستیانی رد ۽ یک کمیونسٹ آشوبے آرگ بہ بیت۔ اے یک انچیں سوشلسٹ
 چینے ۽ واب ۽ گند آنت کہ آمار کسزم ۽ لینن ازم ۽ رد ۽ جوڑ بہ بیت۔ 1926 ۽ دوئیں ٹولی
 (Communist Party of China, KTM) یکجاہ بنت ۽ وتی تپاکی ۽
 گوں سرجمیں چین ۽ یکمشت کن آنت، بلے وهدنہ گوزایت کہ دو بروت ماں وت
 کشتہ ۽ کوش بنا بیت۔ داں 1930 ۽ دوئیں پارٹی ہوارزور گریں جاپانیانی ہلاپ ۽ یکجاہ

گنگیری کن آنت بلے وھدے وت ماں وتی میٹر بنا بنت تہ دو می جہانی جنگ ء داں بر جاہ
مان انت۔

1 د سمبر، 1943ء چین، امریکہ ء برطانیہ "کاہر وڈیکر لیشن" ء د زرند جن
انت۔ اے منگ نامگ ء مکسد جاپان ء ایرد ستیں چین ء ھند ء دگ (Manchuria,
Taiwan and Penghu Islands) آل دو بر چین ء ھوار کنگ بیت۔
1945ء وھدے جاپان سر نڈر کنت تہ امریکہ کے ایم ٹی ء ساڑائیت، آلوٹ ایت کہ
کے ٹی ایم ء سی سی پی ء نیام ء سلاہ بہ بیت۔ امریکہ کے ٹی ایم ء پمیشک ساڑائیت کہ ھر
دوئیں لیکھی رد ء یکیں راہ ء مساپر بنت۔ امریکہ وھدے گند ایت کہ سی سی پی ء کے ٹی ایم
گپ ء تران ء تیار نہ بنت ء یک ھساب ء جنگ بندی ء ھلاپ ورزی ء کن انت، تہ 29
جنوری، 1947ء وتی دستاں چہ اے جنجال ء کش ایت۔ امریکہ چد ء دیم کے ٹی ایم ء
پوجی ملک نہ کنت، بلے مالی ملک یک ھساب ء بر جاہ مان ایت۔

پیپلز ریپبلک آف چین ء ریپبلک آف چین ء منہشت:

1 اکتوبر 1949ء سی سی پی ء بنجائی کماش ماوزے ننگ بیجنگ شہر ء چین ء
مزن شہر جوڑ کنت ء ریپبلک آف چین ء جوڑ کنگ ء جار ء جنت تہ کے ایم ٹی ء کماش
چیانگ کانگ شیک دو کروڑ لشکر ء دوزواھاں گوں تائیوان ء لڑ ء بار کنت۔ کے ٹی ایم
تائیوان ء کسانیں مدتے ء پھ ریپبلک آف چین ء مزن شہر نائین ایت۔ 1950ء

وہدے سی سی پی سرجمیں چینء واکداریں گل جوڑ بیت، تہ آتی لشکرء دیم پہ تائیوانء دیم دنت۔ ہمے وہدء کے ٹی ایمء لشکر پہ وتی پاہازگ ء جاڑیگ بیت۔

ہمے سال ء ماہء جونء کوریاء جنگ بندات بیت، امریکہ وتی نیول لشکرء " 7th Fleet" تائیوانء زرء گشت ء دیم دنت۔ ہمے وہدء امریکہ ء کے ٹی ایم دو برہمکار بنت۔ 2 دسمبر 1954ء امریکہ ء تائیوانء نیام ء یکے دوئی ء پھریزگ ء جار جنگ بیت۔

امریکہ چہ تائیوانء ہمے لوٹ ء کنت کہ ہر وہدے چین امریکہ ء سرء اُرش کنت تہ تائیوان امریکہ ء مک ء ساڑی بہ بیت۔

1949ء سار تیں جنگ (Cold-war) ء وہدء تائیوانء میان استمانی پٹارے رس ایت ء آرپبلک آف چینء نمائندگ ء بستار ء زانگ بیت۔ ایٹی ء یک سو بے امریکہ ء سرجمیں دنیا ء کمیونزم ء ہلاپ ء جنگ ء دوئی نیمگ ء پی آر سی ء تہنا پسندیں لیکہ ء پالیسی بنت۔ امریکہ اے وہدء تائیوانء گیشیں مک کنت۔ بلے 1971ء پی آر سی یونائیٹڈ نیشنز (UN) ء بہرے جوڑ بیت ء یو این ء جنرل اسمبلی ء آرپبلک آف چین ء ہلاپ ء گیشیں ووٹ کارایت ء تائیوان ء چہ یو این ء کش ایت۔ پی آر سی نوں چین ء یو کیس نمائندگ زانگ بیت۔ 1972ء امریکہ ء سدر پوپولز آرپبلک آف چین ء یک پرارزشتیں دور ہے کنت۔ ہمے دورہ ء نیام ء امریکہ ء چین یو ایس۔ سینو جوائنٹ کمیونیک (US-Sino Joint Communique) ء سرء دزرنڈ

(دسخط) جن آنت ء نوکیں سیادی یے: بنگلچ کن آنت۔ اے منگ نامگ (معاہدہ) دیہتر ء شینگائی کمیونیک ء نام ء زانگ بیت۔ اے ہماولی سرکاری کاگد بنت کہ ایشانی تہ ء امریکہ ء چین تائیوان ء درگت ء وتی ہیالاں تچک ء درشان کن آنت۔

شنگائی کمیونیک ء تہ ء چین تائیوان ء درگت ء وتی ہیالاں تچک ء درشان کنان ء گش ایت کہ پی آر سی ء حکومت جائزانت، تائیوان چین ء یک سوہے ء آئی آجوتی ء جیڑہ چین ء تہی جیڑہ ہے، دگہ ہچ ملک ء اے ہک نیست کہ آچین ء تہی جیڑہاں گوں دزما نجی بہ کنت۔ امریکہ چین ء اے درشان ء گوں تپاک کنت ء پی آر سی ء چین ء نماسندگ ء بستار ء من ایت ء تائیوان ء چین ء یک بہرے سرپد بیت۔ امریکہ چین ء تائیوان ء جیڑہ ء ایہنی ء گوں گیشینگ ء ساڑا ایت۔ 1970 ء دہک ء بازیں ملک یک نیمگے پی آر سی ء گوں سرکاری ء ڈپلومیٹک سیادی جوڑکت تہ دومی نیمگ ء آراوسی ء گوں وتی چیریں سیادیاں ہم برجہ دار آنت۔ ایشی ء بزانت ایش انت کہ نون تائیوان یک وتو اکیں استانے ء بستار ء زانگ نہ بیت۔ 1979 ء پی آر سی ء سروک ڈنگ شوپینگ (Deng Xiaoping) امریکہ ء دورہ کنت ء ہمے دورہ ء میان ء امریکہ ء گوں سرکاری ء ڈپلومیٹک سیادی جوڑکت۔

1 جنوری 1979 ء کمیونیک ء امریکہ تائیوان ء درگت ء وتی ہیالاں گیش

تچک کنان ء تائیوان ء گوں وتی پیسری سیادیاں ہلاس کنت۔ امریکہ ء گوں تائیوان ء

1954ء بوٹنگس منگ نامگ ہم ہلاس کنگ بیت امریکہ چہ تائیوان ء و تی لشکر ء کش ایت۔ کسائیں و ہدے ء رند امریکہ ء کانگریس تائیوان ء درگت ء یک گیر سرکاری کاگدے شنگ کنت ء تائیوان ء کمک کنگ ء جار ء ہمرائی ء تائیوان ریلیشن ایکٹ ء ہم پاس کنت۔

1982 ء و ہدے و اشنگٹن ء تائیوان ء میان ء جنگولیں بالی گرہانی سودا جنگ ء ہال شنگ بیت تہ چین اے سودا ء دارگ ء ہاتر ء امریکہ ء سر وزیر ء گوں یک نوکیں اہد ء پیمانے ء کنگ ء سو بوند بیت۔ بازیں سول ء تران ء پد ہم امریکہ ء تائیوان ء نیام ء سلاہانی سودا بے سوب بیت۔ امریکہ ء چین ء نیام ء اے پیمانے کسد آؤ کیں و ہدے دو نیمانی نیام ء سیادی ء مہکم کنگ ء دیمروئی بیت۔ امریکہ چین ء اے باور کنائیں ایت کہ تائیوان ء گوں سلاہانی سودا آئی ء دراج مدتی پالیسی نہ انت ء نیکہ دیتر ء تائیوان ء گوں سلاہانی سودا امریکہ ء دراج مدتی پالیسی یا مز نہیں کساس ء بیت۔

بیجنگ ء و اشنگٹن باز جہد کن آنت کہ تائیوان ء جیڑہ ء سر ء و تی تپاوتال کما کم بہ کن آنت بلے اے جیڑہ روچ پہ روچ گیشتر مانگیش ایت۔ 1995 ء و ہدے تائیوان ء کما شلی ٹینگ ہوی (Lee Teng-hui) امریکہ ء دور ہے ء روت تہ اے جیڑہ گیش چست بیت۔ چین امریکہ ء اے دورہ ء پد رند ء امریکہ ء باز ایر جنت۔ ہمے سال ء پوپلز رپبلک آرمی (چین ء لشکر) و تی ناوئی ء در شان کنگ ء ہاتر ء تائیوان ء کش ء

گوراں بیلسٹک میزائل تراکین ایت ء جنگی کاروائی بندت کنت۔ یکیں سال ء داں مارچ ء ماہ ء میزائل کیشنل ء گوارگ ء بنت کہ ایشانی ٹارگٹ کیشن تائیوان ء دو پورٹ بنت۔ چین ء تائیوان ء سرء ارش کنگ ء سبب ء تائیوان مالی ردء باز نرور تریت ء اسٹاک مارکیٹ ء آئی ء ارزشت ہم کپ ایت۔ تائیوان ء بازیں مردے لڑء بار کنت۔ چین ء دارگ ء ایسٹ ایشیاء ء امریکہ ء تاکت ء مہکم دارگ ء ہاترء امریکہ وتی دو جنگی ٹولیاں تائیوان ء دیم دنت۔

1995 ء میزائل کرائس، پی ایل اے ء نوک زماگی جنگی ساز ء سامان امریکہ ء تائیوان ء پاهازو کی پالیسیانی سرء مزنیں اسرے دور دینت۔ چدء پد ہم چین وتی لشکر ء جنگی بودناکی ء دیمروئی دیگ ء ہاترء باز کار کنت۔ چین ء چوش کنگ ء کسد تائیوان ء تاکت ء زور ء سیاسی ردء ایر دست کنگ بیت۔ چوشک تائیوان جنگی بنیات ء چہ چین ء باز نرور تریت، ہمیشک امریکہ گمان کنت کہ اردیں جاورال ہمے رنگ ء بر جاہ بہ مان انت تہ چین تائیوان ء پلک ایت۔ ہمے سوب ء امریکہ ء سر وزیر جورج بوش 2011 ء تائیوان ء گول پاهازو کی پالیسی ء مہکم کنت ء تائیوان ء جنگی ساز ء سامان پہ مک دیم دنت۔

1978 ء چین روزگی (معاشی) گتری کار ایت ء وتی مارکیٹ ء پہ دنیا ء پیچ کنت۔ وھدے چین روزگی بدلی کار ایت ء زرداریں پالیسی اڈ دنت تہ آدنیاء کار ء باری گلانی بہر جو ڈ بیت۔ ہمے میان ء دنیا ء بازیں ملک گول چین ء ہمسنت بنت۔ چین روزگی

بنیات ہر روچ دیروئی کنان بیت دانکہ چیزے وھدء آیک روزیگی تاکتے جوڑ بیت۔
چین گول تائیوان ء ہم کار ء بار کنت، بلے بازس زانکارھے سرپد بنت کہ آؤکیں
وھداں چوش بوت کنت کہ چین تائیوان ء مالی ء سیاسی پڑچہ دنیا بہ سندایت۔ باز کم
وھدء تہ ء اینکد رزیات روزیگی بنیات دیروئی کنگ ء سوب ء سی سی پی ء سیاسی واکداری
نزور تریبت۔

چین ء تائیوان ء میان ء سیاسی جاور نلیگ بنت، بلے آھانی بیئپار یکھساب ء
برجاہمان ایت۔ چوشکھ چین ہر روچی نیں بنیات ء روزیگی ء پوجی بستار ء مھکم بوان انت،
پہمیشکھ ہندی ء میان استمانی سیاست ء تہ ء آئی ء ارزشت ہم گیشا گیش بوان انت۔
چین ء سوہندی پہ تائیوان ء یک مزنیں جنجالے بوت کنت۔ ہمے دہک کہ ججزگ ء
انت، اے میان ء چین وت ء اسٹریٹیجیکلی تائیوان ء چہ بازگیش مھکم کنت۔ چین لائنک
بستگ ء تائیوان ء آجوتی ء ہلاس کنان ء آئی ء وتی بہرے جوڑ کنگ ء جہد ء انت۔ چینی
رھشوناں اے باور کنائنگ ء سوہمند بوتگ انت کہ آتائیوان ء جیرہ ء پہ ایمنی گیشوار
کنگ ء واھشندار انت۔ اے درگت ء چین ء پالیسی انت کہ آتائیوان ء "One
China Principle" ء بنیات ء گول چین ء ہوار بہ کن انت۔ اے رھندء ردء
چین ء تائیوان نیکیں ڈیھ انت ء ہچ ملک ء اے ہک نیست کہ چین ء سرزمین ء سرء آئی ء
وتواکی ء آجوتی ء گول دزماختی بہ کنت۔ تائیوان ء گول وت ہوار کنگ ء ہاتر ء دیہتر ء

ہینگ "یک استان ء دور رھبند (One Country Two Systems)" ء
 پالیسی ء جوڑ کنت ء ھمے سوب ء یونگ کانگ (Yongkang) چین ء بہرے جوڑ
 بیت۔

گو سنگیں 30 سالانی تہ ء تائیوان ء سیاسی پڑ ء باز دیمروئی کنگ۔ اے رد ء
 تائیوان ء جمہوری ر بید گانی ردوم یک ھاسیں ارزشتے دارایت۔ ھمے وڑ ء تائیوان ء
 جھمندیں مردمانی دود ء ر بیدگ ء تہ ء ھم دیمروئی بیت ء آھاں ماں تائیوان ء تہ ء یک
 ھاسیں سیاسی پجارے رسایت۔ تائیوان ء اولی ہندی سرکماش لی ٹینگ ھوی (Lee
 Teng-hui) بیت۔ وھدے چیانگ کائی شیک (Chiang Kai-Shek)
 ء آئی ء پشد بیران بنت تہ تائیوان ء ہندی مردم تائیوان ء واکدار جوڑ بنت۔ لی وھدے
 سرکماش جوڑ بیت، تہ آتائیوان ء چہ چین ء جتائیں سیاسی ء دود ء ر بیدگی پجارے دنت۔
 1999 ء لی جھد کنت کہ چین ء گول آزاتیں بستارے ء سیادی بہ ٹہ لیت، بلے چین
 اے ھبر ء ایر بُرت نہ کنت ء ووقی لشکر ء جاڑ یک کنت۔ مزنیں بدلی یے ماں 2000 ء
 بگر داں 2004 ء میان ء کیت وھدے تائیوان ء گینکاری بیت۔ چن شوئی بیان
 (Chen Shui-Bian) گینکاری ء بان ء بارت ء ھما اولی سر وزیر بیت کہ کے ایم
 ٹی ء باسکے نہ بیت۔ چن شوئی ڈیموکریٹک پروگریسیو پارٹی (DPP) ء باسکے بیت۔ ڈی
 پی تائیوان ء یک روایتی گلے بیت ء 1999 ء پیسرہ تائیوان ء آجوتی ء جھد ء بیت۔ چن

شونی بیان (Chen Shui-Bian) لی ٹینگ ء جہدء برجم داران ء تائیوان ء لس مردماں پہ جتائیں پچارے دیم ء آرگ ء جہدء دیمروئی دنت۔ 2002ء چین جتائیں ء آجوائیں تائیوان ء جارء جنت۔

امریکہ ء ایسٹ ایشیاء ساڑی بوگ ء سبب ء ماگنداس کہ چین ء تائیوان ء میان ء جاور کئے گیگ بنت ء ایشانی میان ء جنگ نہ بیت۔ 2003ء وھدے تائیوان ء سرکماش چن گینکاری کنگ ء نوکیں رھبندے جوڑ کنگ ء لوٹ ء کنت تہ امریکہ ء تائیوان ء سیادی کئے گیگ بنت۔ 2004ء وھدے چن گینکاری ء سوین بیت تہ امریکہ ء گوں سیادی دو بر مھکم بیت۔ ہمے وڑ ء امریکہ ء تائیوان یکے دوئی ء گوں بندوک بنت، ایشی ء یک سو بے تائیوان ریلیشن ایکٹ ء دوئی امریکہ ء لس مردمانی تائیوان ء دوزواہ بوگ بیت۔ امریکہ تائیوان ء گوں سلاھانی بئپارء برجاہ دارایت۔ امریکہ ء گوں تائیوان ء چین ء سیادی آھانی امریکہ ء گوں ہمراہاری ء گوں بندوک انت، پہ درور چین یا تائیوان ء تہ ء کجام ہم استانے امریکہ ء پالیسیاں ایر جنت، یا آھاں گوں تپاوت دارایت، تہ امریکہ گوں آستان ء جوانیں سیادی نہ دارایت۔ امریکہ ء اے دودیمی کرد ء چہ پڈر بیت کہ امریکہ چین ء تائیوان ء نیام ء جنگ نہ لوٹ ایت، بلے آے ہم نہ لوٹ ایت کہ اے جیڑہ گیشوار بہ بیت۔ پمیشکہ آتائیوان ء ہم ہر ہماکار ء مکن کنت کہ آئی ء آجوائی ء نیگ ء گامے دیم ء بارت۔

اے سوب انت کہ تائیوان ہجبر دل ایکیم نہ انت کہ امریکہ ہر وهدء
جاوراں آئیء ہمر اہداریء کنت، البتہ آاے ہبرء زانت کہ داں امریکہ است انت،
چین آئیء سرء اُرش نہ کنت۔

استیں جاورہال:

گو شتگیں سالء کمیونسٹ پارٹیء نیشنل کانگریس ماں 16 اکتوبر داں 22
اکتوبرء برجم دارگ بوتگ۔ سی سی پیء ہمک پنج سالء سرء کانگریسء دیوان بنت۔ ہمے
دیوانء سی سی پیء درائیں زمہ وار ساڑی بنت، چینء سرجمیں جاورالانی سرء باوستء
پد آؤکیں پنج سالء پالیسی ٹہینگ بنتء شورء سلاہء پد نوکیں کماش گچین کنگ بیت۔
ہمے وڑء اے سالء ہم نیشنل کانگریسء سی سی پیء دو ہزارء سسے سد (2300)
کونسلر ساڑی بیت کہ چراہاں 200 کونسلر پہ پارٹیء بزہی کمیٹیء گچین کنگ بنت۔
بزہی کمیٹیء چہ 25 باسک پارٹیء پولیٹی پورو (Politburo)ء ہاترء گچین کنگ
بنت۔ پولیٹی پورو اسٹینڈنگ کمیٹیء چہ 7 باسک گچین کنت کہ آچہ درستان گیش واکدار
بنت۔ سی سی پیء بیستی نیشنل کانگریسء شی ژنگ پینگ (Xi Jinping) پارٹیء
بجائی کارگشاد ناینگ بیت۔

بیستی نیشنل کانگریسء سی ژنگ پینگ تران کنانء یورپء تائیوانء ملک
کنگء سوبء ایر جنت۔ ہمے دیوانء پی آر سیء چارٹرء تہء بدلی آرگ بیتء تائیوانء

آجونیء ترندیء ہلاپ ورزی کنگ بیت۔ شی ژنگ پینگ وتی کُشتناک ءتہ ءچین ء لس
مردماں تائیوان ء جیڑہء گیشوار کنگ ء واکدار لیک لیت ء جنگی پڑء دیمروئی کنگ ء ہم
پیسلہ زورگ بیت۔ ماگندایں کہ چین ء ہر و ہدء باریگ ء تائیوان ایر دست کنگ ء جہد
کنگ ء لوٹ اتگ کہ تائیوان ء گمگیری کنگ ء جوزگ ء توکل ہلا س بہ بنت۔ بلے دومی
نیمگ ء ماے ہم گندایں کہ تائیوان ء وتی وتو اجہی برجم داشتگ، چہ چین ء وت ء
رکیننگ ء چین ء نوکیں شور بند یانی سرء جیڑا اتگ ء وتی رکیننگ ء تو جیل ہم ساز اتگ۔

چین ء تائیوان ء سرء زور اکیانی سوب ء تائیوان ایر دستی ء کتہ ہر گورء شنگ ء
تالان بوتگ۔ تائیوان چوشکہ دنیاء مستریں سیلیکون چپ (semiconductor
chips) ء جوڑ کنوک انت، آکساس دنیاء 80٪ چپ جوڑ کنت۔ ہمے وڑء امریکہ ء
بازیں جہدے مئے دیم ء انت کہ آتائیوان ء میان استمانی جہت ء پچارے بہ دنت۔

دومی نیمگ ء تائیوان ء وت ء چہ چین ء رکیننگ ء ہاتر ء وتی پاہازگی رہبند
مکم کنگ۔ چین ء استیں چست ء ایرانی سبب ء امریکہ ء تائیوان ء نیام ء سیادی گیش مکم
بوتگ ء تائیوان ء روزگی ردء باز دیمروئی کنگ۔

استیں و ہدء تائیوان جہد ء انت کہ وت ء روزگی ردء گیشا گیش مکم کنان ء وتی
پاہازگی رہبند ء جوان ء چہ جوانتر بہ کنت ء میان استمانی جہت ء جاہ کنان ء دومی ملک ء
راجاں گوں انچیں سیادی یے بہ دار لیت کہ وت ء چہ چین ء رکینت بہ کنت۔

سی پیک و دنگی و سیاسی جیڑہ و بلوچ جنرہ سر آئی و اسر

نیوگ بلوچ

پنجار:

Afghanistan In امریکہ و پیٹ و پوکار سلینگ ہر یسن و تی کتاب
 Shadow: Baloch Nationalism and Soviet Temptation
 ء تہ و بلوچستان و اسٹریٹجک ڈساں بیان کنت و گش ایت کہ
 بلوچستان و اسٹریٹجک ڈس ابرمی مال و مڈی آنت کہ دنیا و تا کتانی چم اش سک آنت، ابید
 چریشی و بلوچستان و ہشک و ڈلگین زمین و صچ نیست کہ دنیا و تا کت و تی نیمگ و بہ کش
 ایت و دنیا و گور و جیک بہ کنت۔ بلوچستان و تی اسٹریٹجک ڈس و سوب و دنیا و بو تگیں
 گریٹ گیمانی زد و انگ۔ دنیا و بو تگیں جہانی اولی گریٹ گیم برطانیہ و روس و میان و
 نوزد ہی کرن و بو تگ کہ برطانیہ و اے ترس بو تگ کہ اگاں روس ماں او گانستان و سر
 بہ بیت گڑا بلوچستان و راہ و چہ زری ہند (مجر ہند) و گر میں آپ و سر بیت و برطانیہ و پر و ش
 دنت و جہانی تا کتے جوڑ بیت۔ برطانیہ و تی تا کت و پھر یزگ و ہا تر و بلوچستان و کیت و
 ایر دست کنت۔ سرد جنگ کہ دومی جہانی جنگ و پد دانکہ 1990 و سویت یونین و

پُرٹنگ ۽ رند هلاس بيت۔ همے ميان ۽ امريڪه ۽ روس ۽ اوگانستان ۽ جنگ ۽ چه بلوچستان اوں جنگ ۽ آماچ بيت۔ 11 ستمبر 2001ء بلوچستان ۽ دو بر امريڪه جنگ ۽ هاترء ڪارمرزڪنت۔ 11 ستمبر 2001ء ويل ۽ چه تيوگيس دنيا يڪشت بوت ۽ تالباناني هلاپ ۽ جنگ اش ڪرت۔ امريڪه ۽ تالباناني هلاپ ۽ جنگ ڪنگ ۽ په بلوچستان ۽ سرزمين، پسني ۽ جيوني ۽ زرڪارمرزڪرت انت۔ گوست ۽ هر (هر تيميس چست ۽ اير) ندرگ بلوچستان ۽ اسٽرٽجڪ ڏس ۽ سوب ۽ دري تاڪتاں وتي سيت ۽ نپاني هاترء ڪارمرزڪنگ انت۔ اگاں جهاني اولي جنگ به بيت ياڪه انوگيس چين ۽ ايدگه جهاني تاڪتاني مياني ايشيا ۽ مياني روايرشت ۽ مال ۽ مڏياني لٽ ۽ پيل به بيت۔

بيستمي ڪرن ۽ نولس اسٽرٽجڪمين، گش ايت ڪه زري هند دنيا ۽ چست ۽ ايراني جاگه بيت ۽ هرچ هاستان ڪه گيش تاڪت ۽ دارايت داں دنيا ۽ هاڪم همايت۔ زري هند ۽ ابرمي مال ۽ مڏي سڪ بازانت ۽ ايشي آپ سال ۽ ڏرائين ماهان گرم انت ۽ ڪار ۽ بار سرجمين سال ۽ بوت ڪرت ڪنت۔ ديترء الفرڏ ميڪندر، زميني راه ۽ دراني سوب ۽ دنيا ۽ تاڪت جوڙ بوگ ۽ بابت ۽ گش ايت ڪه هر هما جهاني تاڪت ڪه اود ۽ اسٽرٽجڪ ڏس ۽ مال ۽ مڏي بے ڪچ ۽ ڪساس ۽ است انت ۽ هما جاگه ۽ وتي دزچير ۽ به ڪنت گڙا هاد دنيا ۽ مستري ۽ ڪت ڪنت۔ سر ميڪندر ۽ ڪار ۽ بنگلي گپ "يوريشيا" ۽ سر ۽ بيت۔ همے درگت ۽ مياني ايشيا يوريشيا ۽ دل گنگ بيت ۽ بلوچستان، اوگانستان ۽ مياني ايشيا ۽ درياني ۽ زري راه دنت پميشڪه

بلوچستان دنیاءِ تاکتانی چمّ و چیر عانت۔

1990ء سہویت یونین و پُرٹگال و پد دنیاءِ سرءِ ایوک و امریکہ و مزین و اجہی بوت و لبرل ایکونومی و گمان اوں گیشتر بیت۔ انڈیا و برازیل روزیگی حساب و مزین تاکت جوڑ بوگ و گوں دنیاءِ اش ہیران کُرت۔

1990ء ایڈورڈ لیتوٹک "جیو ایکونومیکس" رھندء دیم و کارایت کہ دنیا وتی رکینگ و ہاتر و تنہا لشکری تاکت نہ بلکین روزیگی تاکت و بنیات و وتی تاکت و گیش کنگ و انت۔ جیو ایکونومیکس و رھندء راز انکاراں چوشین پتار نہ داتگ کہ آئی و سرء درست تپاک بہ کن انت۔ بلے ایڈورڈ لیتوٹک جیو ایکونومیکس رھندء "ریپلسٹ اپروچ" زیر و سم گیم و حساب و چارایت کہ دنیاءِ تاکتوریں استان روزیگی رھندانی کار مرزگ و گوں اسٹریٹجک و سیاسی سیت و نیانی گرگ و سوہین بوگ و جہد و کن انت۔

بلوچستان و یک تھاریں بند پترے کہ ہر و ہدء زور گیرانی ایر دست و بوٹگ و زور گیریں برطانیہ و بہر و بانگ اوں کنگ بلے انگت و بلوچستان و اسٹریٹجک ارزشت و تہ و کمی نہ تنگ۔ انچو شکہ جہانی تاکت گیش جہد کنگ و انت کہ زر و زمین کار و باری راہ و دراں وتی دز چیر و بہ کن انت۔ دنیاءِ استان وتی روزیگی تاکت و گیش کنگ و جہانی تاکت جوڑ بوگ و ہاتر و دنیاءِ مال و مڈی و ٹرانزیکٹ کوریڈوراں وتی دز چیر و کنگ و ہاتر و جنگ و انت۔ استیں و ہدء بلوچستان دنیاءِ تاکتانی لوٹ انت پرچہ کہ بلوچستان زمینی و

زری راہ دنت ء ابرمی مال ء مڈیاں چہ سر رتیج انت۔ دنیا ء استان سیکورٹی شور بند یانی
 ہاتر ء روزگی شور بندی ٹہنگ ء انت۔ دنیا یک روزگی سرد جنجے ء توک ء گوزگ ء
 انت ء ہمے جنگ ابرمی مال ء مڈی بزاں کہ ہائیڈروکاربن، تیل، گیس، سہر، کونل، کوپر ء
 سر ء انت۔ اولی بلوچستان پاکستان ء توک ء مستریں زمین انت ء مکتریں آبادی انت ء
 ابرمی مال ء مڈیاں سر تیج انت۔ دومی بلوچستان یک دروازگے ء کار ء کنگ ء انت کہ
 "ترکمانستان، اوگانستان، پاکستان، انڈیا" ء گیس پائپ لائن ء "ایران، پاکستان، انڈیا" ء
 مز نیں گیس پائپ لائن پروجیکٹ بلوچستان ء زمین ء چہ گوزگ ء انت۔ سیسی، گوادری ء
 اسٹریٹجک ڈس بلوچستان ء ارزشت ء استیں جاوراں گیش کنگ ء انت۔ پر چہ کہ گوادر
 بدن گوں سی بیک پروجیکٹ ء، زمینی ء روزگی حساب ء بندو کیں پروجیکٹے۔

دنیاء مز نیں استان ہمے جہد ء انت کہ وتی وتو اجہی ء ہما جاگہ ء گیش بہ کن انت
 کہ اود ء ابرمی مڈی گیش بہ بیت۔ میانی رو ایرشت (مڈل ایسٹ) ء میانی ایشیا ابرمی
 مڈیاں چہ سر چکار انت کہ میانی ایشیا ء مڈی انگت ء دز جنگ نہ بوتگ انت۔ چین وتی
 وتو اجہی ء پد گوں پاکستان ء 1950 ء دہک ء جو انیں سیادی یے دارایت۔ چین گندگ
 بیت کہ گوست ء بگر داں انوگ ء دوزواہ ء دز مناں گوں شر نیں سیادی یے دارگ ء
 انت۔ امریکہ جہانی ء انڈیا ء دگی، چین ء مز نیں دز من انت بلے انگت ء اول چین ء
 گیشتریں کار ء باری سیادی گوں ہمے استاناں بندوک انت۔ انچو شکہ پیسر ء پاکستان ء در

استانی شوربندی سیکیورٹی ۽ مینیات ۽ گیشینگ آنت، نوں چین ۽ گوما کار ۽ باری رھبنداں
گوں دراستانی شور بندیاں جیوا کو نو میکس ۽ مینیات ۽ گیشینگ آنت۔

بلوچستان ۽ 700 چیزے کلو میٹر ۽ زر گوں بجیرہ عرب ۽ بندوک آنت ۽ زمینی
رد ۽ گوں اوگانتان ۽ ایران ۽ باڈرانی بندوکی ۽ گوں وتی توک ۽ وت نامدار آنت۔
اسٹریٹ آف ارموز کہ جہانی نامداریں تنک ۽ دریائی راہ آنت، کہ اد ۽ چہ 40 در سد ۽
گیش تیل مزین لانچانی سر ۽ برگ بوگ ۽ آنت۔ انچوشکہ گشنگ بیت ایران ۽ سعودی
عرب گہاب تنگ (جہل نہ آنت) آنت کہ مزین لانچ ترات نہ کنت گڑاھے لانچ
بلوچستان ۽ گراب ۽ کابنت ۽ پدا و اتروتی جاہ ۽ روات آنت۔ چین، بلوچستان ۽ گوادری ۽ زر ۽
پاکستان ۽ ہمکاری ۽ گوں بندن ۽ ماں 2003 ۽ چہ جوڑ کنت کہ چین کمیں وھد ۽ گیش
کار ۽ بارکت بہ کنت۔ چہ مڈل ایسٹ استاناں تیل ۽ گوادری ۽ راہ ۽ چین ۽ سرکت بہ کنت۔
سی پیک پروجیکٹ پاکستان ۽ آئی کش ۽ گور ۽ استانی ہاتر ۽ مالی و شہالی ۽ ما زمان آنت۔ سی
پیک یک کار ۽ باری پروجیکٹے کہ اے اوگانتان ۽ مینیاں ایشیا ۽ استاناں زمینی راہ دنت ۽
بجیرہ آرب ۽ روگ ۽ ہاتر ۽ گوادری پورٹ پہ چین، سنٹرل ایشیا ۽ روس ۽ ہوا اید گہ استانی
واستہ یک دروازگے ۽ بستارے دار آیت۔ ہمے ہاتر ۽ چین ۽ 2013 ۽ پاکستان ۽ گوما
"چین پاکستان گنڈرائکی راہ داری" پروجیکٹ ۽ بندات کنت۔ پروجیکٹ ۽ سر ۽ کار
2015 ۽ بندات بیت۔ پروجیکٹ ۽ بنگلی مول ۽ مراداں چہ یکے ہمیش آنت کہ چین ۽

جاگہ "کا شکر" گوں گوادر بدن ء روڈ ء وسیلہ ء جڑاتنگ، پرچہ کہ گوادر بدن، چین ء دگ کا شکر چہ چین ء جند ء مز نہیں شہرانی بندناں گوں باز نر یک تر انت۔

گوادر ء جھلیں زر سی پیک ء ہاتر ء یک ارز شداریں ء بلوچستان ء اسٹرٹیجک جاہ ء ارزشت ء در شان کنت۔ اے زر رواپر کپت ء گوں ساؤتھ اپریک ء میانی ایشیاء گوں ہوار گنج بیت۔ بلوچستان ء مز نہیں کسا سے ء در اتلگیں مال ء مڈی اے زمین ء مڈیانی ارزشت ء گیشا گیش در شان ء کن انت کہ آہانی سر ء ہندی ء میان استمانی تاکتانی چم سک انت۔ بلوچستان ء گوادر زر ہما ہند انت کہ میانی ایشیاء مڈیاں دنیا ء را سر کنگ ء واستہ ارز شداریں کردے پیلو کتہ کنت۔ اے درگت ء امریکہ، چین، انڈیا ء ایران اے ہند ء دمگاں وتی جیو پو لیٹکل نپانی واستہ گیشا گیش کار کنگ ء انت۔ چین ء نیگ ء سی پیک ء جوڑ کنگ ء اے ہند ء دمگاں وتی تاکت ء گیش کنگ ء جہد ء امریکہ سک باز ہلاپ انت ء آئی ء دارگ ء ہاتر ء وتی راہ ء رندانی گیشینگ ء جہد گوں دزگٹ انت ء سی پیک ء سر ء باز جاہ ء وتی ایرادے اوں دیم ء آؤرتگ۔

سی پیک ء بلوچستان:

2002 ء گوادر زر ء 0.25 بلین ڈالر ء پروجیکٹ گوادر بدن بندات کنگ بوت کہ گوادر ء راہانگ کانگ جوڑ کنگ ء ہبر بوت۔ بلے گندگ بیت کہ بدن ء جوڑ بوگ ء گوں گوادر ء مہلوک ء راہید برنگ ء جنجال کنگ ء دگہ چچ وشہالی نہ رستگ۔

بندن ۽ جوڙ بوگ ۽ پڊ بے روزگاری، تنگدستی ۽ نیزگاری گوار ۽ روج پھ روج وڏان بوت آنت کہ گوار ۽ مردمانی یکیس کار ۽ بار زر ۽ ماہیگیری انت کہ درآمدیں ٹرالراں مکران ۽ زر ۽ انگ ماہیگیری کنگ ۽ آنت ۽ ایدگہ جہمنندیں مردم بے روزگار ۽ لاچار کنگ آنت کہ وتی پت ۽ پیر کی زمین ۽ جائیداداں کسیں زرانی ہاتر ۽ بہا بہ کن آنت۔ سی پیک پروجیکٹ ۽ 2013 ۽ بندات بوگ ۽ گوں گوار ۽ بلوچستان ۽ سیاسی جاوہر گیشتر نلگ بنت۔ سرجمیں بلوچستان ۽ سی پیک ۽ ہلاپ ۽ زہر شانی کنگ بوت۔ پرچہ کہ مردماں پھم اتگ آت کہ گوار بند ۽ سی پیک پھ بلوچستان ۽ وشہالی ۽ ایمنی نیار آنت۔ انچوشکہ کراچی ۽ بندن جوڙ بوگ ۽ پڊ کراچی چہ بلوچانی دست ۽ پچ گرگ بوت ۽ بلوچ جہمنند کم کنگ بوت آنت ۽ درآمدیں مردماں کراچی ۽ جہمنندی دیگ بوت۔

سی پیک پھ چین ۽ پاکستان ۽ بازار زشت دارایت کہ سی پیک چین ۽ مزنیں روزگی پروجیکٹ "ون بلیٹ ۽ ون روڈ" شہ رگ گشگ بیت۔ اگاں سی پیک بے سوب بہ بیت بزاں کہ ایدگہ پنچیں کوریڈور زہم بے سوب بنت۔ گوار بندن ۽ سی پیک پروجیکٹاں استانانی میان ۽ اسٹریٹیجیکٹسانی سر ۽ کبزه کنگ ۽ جنگ گیش کنگ کہ سی پیک پروجیکٹ زری، زمینی ۽ گرانی راہانی ہواریں پروجیکٹ انت۔ انچوشکہ بلوچستان ۽ سیاسی پارٹی ۽ نودر بر گل سی پیک پروجیکٹ ۽ پھ بلوچ ۽ بدگش آنت۔ ہمے پیم ۽ بلوچستان ۽ لوٹوکیں سلاہ بندیں گل راوں سی پیک پروجیکٹ ۽ ہلاپ آنت۔ گلانی رہشون ہمے گش

آنت کہ سی پیک پہ بلوچستان ء تو اجہی ء راہ ء اژاند ء پاکستان ء مزینیں پندلے۔ اے درگت ء سلاہ بندیں گلاں بازیں ہند ء دمگاں سی پیک ء گوں بند وکیں پر و جیکٹانی سر ء سلاہ بندیں ارش اوں کنگ ء ءوتی کساس ء گیشا گیش تاوان دیگ ء جہداووں کنگ۔ اے درگت ء بلوچ راجی آجوتی جُجز ء سی پیک ء مگیری ء ءوتی گامانی ترند کنگ ء آئی ء دیم دارگ ء ہاتر ء فدائی ارش ہم بندات کُر تگ آنت۔ اے وھد ء داں چار فدائی ارش سی پیک ء چینیاںی سر ء کنگ بوتگ کہ آئی ء مول ء مراد ایش گل ء ہمے دیم ء آؤر تگ کہ چین پاکستان ء گوما بلوچ راجی آجوتی جُجز ء ہلاس کنگ ء ہاتر ء یکجاہ کار کنگ ء آنت گوں ء چین ء کوشست ہمیش آنت کہ بلوچ راجی آجوتی جُجز ء ہلاس بہ کنت ء ءوتی سرمایہ ء مکمیں رنگے ء دیم ء بہ جُجزین ایت۔ بلوچانی اولی فدائی ارش کنوکیں زالبول، شھید شاری بلوچ، کراچی ء چینی ٹیچرانی سر ء جولائی 2022 ء ارش کت ء اے ارش ء چین ء پاکستان وانگ ء ہیران کت آنت۔ فدائی ارش ماں اولی رند ء بلوچستان ء گوادر ء چینی انجینیرانی سر ء شھید ریحان ء 2018 ء کت۔ چد ء دیم بازیں فدائی ارش ماں چین ء پاکستانی لشکر ء سر ء کنگ بوتگ۔ بلوچ راجی گلانی نیمگ ء چہ بازیں ارش چہ پاکستان چین اکنامک کوریڈور (سی پیک) ء مزینیں تاوانے رستگ۔ گڈی رند ء کہ وھدے کراچی ء چینی ٹیچرانی سر ء بلوچ سلاہ بندیں گلے ء نیمگ ء چہ سوہمندیں ارشے کنگ بوت گڑا چین ء پاکستان ء سیادیانی میان ء سک باز ہرابی گندگ ء اتک ء چین ء پاکستان ء گوں بلوچ راجی

گلاں چہ رنگ ء ہاتر ء وتی چند ء لشکر ء سیکورٹی ء ایر گیجگ ء لوٹ ء ایر کنت کہ پاکستان ء نیمگ ء چہ اے لوٹ منگ نہ بیت۔ بلے بلوچ راجی گلائی اُرش ء چہ چین ء اے گپ ء مارشت بوتگ کہ بلوچ زمین ء سر ء آئی ء سرمایہ کاری تنا و ہدی ء داں گوں ایمنی ء جُز اے نہ کنت داں ہما و ہدی ء بلوچ راجی گلاں گوں تران ء ہبرے مہ بیت۔ بنداتی و ہدی ء چین بلوچ راجی جُز ء یکر کنت ء کسان کسانیں اُرشاں وتی واستہ مز نہیں جیڑ ہے سر پد نہ بیت۔ بلے و ہدی بلوچ راجی گل جیڑ انت کہ چین کسانیں اُرشاں چہ دز کش بوگ ء نہ انت گڑا بلوچ راجی جُز ء گوں بند و کیں گل مز نہیں اُرش ء کاراں بندت کن آنت۔ مروچی بلوچستان ء توک ء چینی ابید چہ پونج ء آرمی ء سپاہیاں چھ ہند ء د مگاں تر ات ء گشت کرت نہ کن آنت، اگاں یک ہسابے ء بہ چارے تہ سی بیک بلوچستان ء تہ ء چھ فعال نہ انت۔ البت زر ء نیمگ ء چہ گوادر ء تہ ء چین کسان مز نہیں کار ء بار بوگ ء انت۔ چین پہ سی بیک پرو جیکٹ ء برجم دارگ ء ہاتر ء پاکستان ء زر ء جنگی ساز ء سامان دیگ ء انت۔

پاکستانی اھواکار اسد علی تور گش ایت کہ سعودی ء سفیر نواف سعید الماکی ء گشتگ کہ سعودی گوں پاکستان ء گیش روزگی ہمکاری کت کنت۔ اے ہبر د لگوش دیگ بہ بیت کہ سعودی عرب گوں پاکستان ء سی بیک پرو جیکٹ ء بنیات ء 10 بلین ڈالر "موڈرن ریپسٹری اویل پیلڈ" جوڑ کنگ ء منگ نامگ کنگ۔ ہمے زوتاں بازیں استاناں

سی پیک ء گوں همبراه داری کنگ ء واہگ پڈر کنگ ء در امیدیں کار ء باری کمپنی ء ملاکوں
 25.4 در سد ہرچ کنگ۔ چین ء پاکستان ء اید در امیدیں ملک ہم سی پیک ء سو بندی ء
 ہاتر ء گوں پاکستان ء ہمکاری کت کن آنت ء پاکستان ء زری مک کنگ ء ہاتر ء جاڑیگ
 آنت۔ بز انکہ بلوچستان ء استیں آجونی ء زربشت ء ہلاس کنگ ء پو واہگدر آنت۔ انڈیا،
 ایشیا ء دمگانی تہ ء وتی مزن واجہی ء وڈینگ ء ہاتر ء چین ء ہلاپ ء گوں ایران ء ہمکاری ء
 چاہبار بدن ء سر ء کار کنگ بندات کنگ۔ بلے گوادر بدن اسٹریٹیجیک ڈس ء چہ چاہبار
 بدن ء گیش بوگ، ایران ء انڈیا پلان ہراب بوت، پرچہ کہ گوادر بحیرہ عرب ء توک ء
 آنت ء چاہبار بدن بحیرہ عرب ء ڈس نہ آنت۔ ایران ہم وتی سیت ء نپانی ہاتر ء گوں
 پاکستان ء چین ء سیادی ء زریکی دارایت ء سی پیک ء ہوار بیت۔

آسر:

بلوچستان ء راجی آجونی جنز ہمنچو کہ گیش بوان آنت ہمے حساب ء پو پاکستان
 ء پاکستان ء دوزواہیں ملاکی واستہ ناوشی ء تاوان آنت۔ پاکستان درمی استانی مک ء گوں
 بلوچ لس مہلوک، نودر بر، استاد، رھستون ء جہد کاراں بیگواہ کنگ ء کنگ ء آنت۔
 بلوچستان ء نودر برانی کار ء بیگوانی یک بلائیں جیر ہے کہ ہمے جیرہ ء درگت ء ہک روچ
 بلوچ مات ء گوہار ماں روڈانی سر ء زہر شانی کنگ ء آنت۔ بلے جہانی مردمی ہکانی
 پہازو کیں گل بلوچ لس مہلوک ء آوار جنگ ء کنگ ء بابت ء ہاموش آنت۔ پرچہ کہ

دنیا ۽ تانگورس ملکانی نپ گوں ایرد ستیں بلوچستان ۽ بندوک آنت۔ اگاں بلوچستان آجوبہ
 بیت ۽ وتی زمین ۽ مال ۽ مڈیانی ۽ توا جہی ۽ وت بہ کنت گڑامزنین تاکت وتی مستری ۽ گوں
 بلوچستان ۽ سر ۽ ایردستی ۽ حساب ۽ توا جہی کت نہ کن آنت۔ سی پیک پروجیکٹ پہ
 بلوچستان ۽ جہمندانی ۽ استہ و شہالی ۽ ایمنی ۽ مانزمان گنگ بیت، بلے سی پیک ۽ بلوچانی مال ۽
 مڈی، چکچینی ۽ توا جہی ۽ هلاس کنگ ۽ ابیدرگہ ۽ شہالی یے نہ داتگ۔ پاکستانی سرکاری
 رپورٹ ۽ رد ۽، گوادر بندن 750 ڈالر ۽ چین ۽ 40 سال ۽ ہاتر ۽ کنٹریکٹ حساب ۽ بہا
 داتگ۔ بلوچ راج بلوچستان ۽ دیمروئی ۽ شہالی ۽ هلاپ نہ آنت بلکیں کجام ہم پروجیکٹ
 ۽ ڈنی استانی گوماسیادی ۽ بلوچ راج وت بہ من آیت ۽ بلوچ راج وت کنت۔ اگاں چین
 لوٹ ایت کہ سی پیک سو بوند بہ بیت گڑا پاکستان نہ بلکیں بلوچستان ۽ اسلی وارسیں
 جہدکاریں سروکانی گوماگپ ۽ تران بہ کنت۔

پاکستان ۽ نیگیس روزیگی جاوہراجی جنزء لوٹ

دادجان

پاکستان اے وھدی سکس گرانس جاوہالانی تہ ۽ گوزگ ۽ انت۔ آئی ۽ سبب یکے نہ انت بلکس سک باز انت ۽ روج ۽ روج ۽ روج ایشانی تہ ۽ گیشی آیان انت۔ پاکستان ۽ آدگہ جیڑھاں ھوار مسترین جیڑھاں چہ یکے ایش انت کہ پاکستان ۽ روزیگ تباہ ۽ بر باد انت ۽ اے ملک کنگال بوگ ۽ نیمگ ۽ روگ ۽ انت۔ دنیا ۽ مزینس روزیگ بلد اے گپ ۽ کنگ ۽ انت کہ پاکستان چیزے وھد ۽ توک ۽ سری لنگ ۽ پیم ۽ کنگالی ۽ نیمگ ۽ روت انت، پرچہ کہ ملک ۽ کر ۽ چوشس ھچ پیمس شور بندی یے نیست انت کہ اے وتی روزیگ ۽ شرترکت بہ کن انت چوشکہ روزیگی جیڑہ ۽ جنجال روج ۽ روج گیش بوان انت، روپیہ ۽ بستار روج ۽ روج کتر بوان انت ۽ ڈالر برز روان انت۔ انیگیس وھد ۽ زر باری ایشیہ تہ ۽ کترس زر پاکستانی روپیہ انت کہ یک ڈالرے 225 ۽ چہ برز تر شنگ کہ چہ ایشیہ پاکستان ۽ برآمدات گیش بوگ ۽ ابید ھم مزینس ڈالر ۽ زرے پیدا کہ نہ انت۔ دومی نیمگ ۽ پاکستان ۽ وام 130 ارب ڈالر ۽ چہ گیش بوگ انت کہ پاکستان ۽ را آوکیس دوسے سال ۽ توک ۽ 73 ارب ڈالر ومانی پشت ۽ اد ۽ کنگ لوٹ ایت۔ پاکستان ۽ را ھمک سال 23 داں 24 ارب ڈالر دیگ لوٹ ایت۔ ۽ اگاں پاکستان ۽ ایکسپورٹ ۽

گپ بہ بیت گڑا آہک سال گیشا گیش 31 ڈالر ٹیک انت۔ وھدے پاکستان ۽ جنڈ ۽ زر ۽
مبادلہ بزائکہ پاکستان ۽ گور ۽ ڈن ۽ چہ مال ۽ ڈی ۽ المیس چیزانی آرگ ۽ واسٹہ استیں زر 4
ارب ڈالر انت کہ ایش پاکستان ۽ زلوری چیز بزائکہ تیل، پیٹرول، بجلی، گلہ ۽ دومی انچیں
آژردی میں چیزانی واسٹہ گیشا گیش داں ھتگے ۽ شت کت بہ کن انت۔ پاکستان ۽ ٹوک ۽
انیکیں اتلگیں سیلاب ۽ پاکستان ۽ راڈن ۽ چہ مز نیں ڈالرے رستگ کہ انچو گمان کنگ
بوٹگ کہ اے ڈالر مردمانی بدل ۽ پاکستان ۽ روزیگ ۽ گتری ۽ کار مرزگ بوٹگ انت۔
بلے انیکیں نوکیں رپورٹ ۽ رد ۽ آئی ایم ایف، ورلڈ بینک ۽ ھواریں راجی گل ۽ دومی
روزیگی گل پاکستان ۽ چہ اے زرائی بابت ۽ رپورٹ گرگ ۽ ایشانی ھرچ کنگ ۽ بابت ۽
جست کنگ ۽ انت کہ اگاں پاکستان اے جیڑہ ۽ ردیں رپورٹ جم بہ کنت ۽ زر ھرچ
کنگ ۽ بدل ۽ سرکاری کارانی ھاتر ۽ کار مرز کنگ بہ بنت گڑا اے گمان کنگ بیت انت کہ
پاکستان اے عمل ۽ سبب ۽ سزادیک بیت۔ ھے رنگ ۽ آئی ایم ایف ۽ گوما بوٹگیں منگ
ناگ کہ شش سال ۽ منگ ناگے بوٹگ گوٹگیں سرکار ۽ آئی ایم ایف ۽ شرت پورانہ
کنگ انت، انچو شکہ آئی ایم ایف زردیگ ۽ بدل ۽ اے شرت ۽ ایر کنت کہ ملک ۽ ٹوک ۽
گیس، بجلی، پیٹرول ۽ دومی زلوری چیزانی نہاد مز نیں کساسے ۽ گیش کنگ بہ بنت پرچہ کہ
اے رنگ ۽ ملک گڑا اے یکین ۽ دات کنت انت کہ من زر ٹگیں واماں واتر دات کن
انت، پاکستان یک نیمگے آئی ایم ایف ۽ وامانی واسٹہ لاچار انت ۽ دومی نیمگے ۽ اے گپ ۽

مارشٹل ڈارائٹ کہ آئی ایم ایف لوٹ روچ پہ روچ گیش بوان آنت کہ پاکستان ۽ گیشیں روزیگی جیڑھانی توک ۽ دور دیگ ۽ آنت۔ بلے اگاں پاکستان ۽ گپ کنگ بہ بیت گڑا پاکستان اے وهداں چوشیں جاہے ۽ نہ آنت کہ دنیا ۽ ملک ۽ گل آئی ۽ سر ۽ بیسہ بہ کن آنت ۽ آئی ۽ اروام بہ دینت۔ انچوش بوتگ آنت کہ ڈنی بازیں کمپنی پاکستان ۽ توک ۽ وتی کاراں بند کنگ ۽ آنت بزائک نوکیں سرمایہ کاری ۽ بدل ۽ استیں جنز وکیں سرمایہ کاری بند بوگ ۽ آنت پرچہ کہ ہمک کمپنی کجام ہم جاہ ۽ کہ سرمایہ کاری کنگ ۽ آنت آئی ۽ واسٹہ اہم تریں شئے آئی ۽ سرمایہ ۽ آئی ۽ حفاظت کنگ آنت، چوشکہ پاکستان ۽ انیگیں وهد ۽ برآمدات (Export) گیش کنگ ۽ در آمدت (Import) کم کنگ ۽ واسٹہ بازیں کمپنی سر ۽ بندش جنگ کہ آوتی کسان کسانیں سامانانی ڈن ۽ راہ دیگ بند بہ کن آنت، چریشی ۽ چہ بازیں کمپنی اے ترس ۽ چہ پاکستان ۽ توک ۽ سرمایہ کاری ۽ بند کنگ ۽ لاچار بوگ ۽ آنت۔ ہرچ کمپنی یے کہ ملک ۽ توک ۽ زر کاری کنگ ۽ آنت آہانی سر ۽ اے وهداں بندش جنگ بوتگ کہ آپاکستان ۽ چہ ڈن ڈالردیم دات نہ کن آنت، بزائک اگاں یک رنگے ۽ چارگ بہ بیت گڑا پاکستان ڈیفالٹ ۽ توک ۽ آنت۔ پاکستانی روزیگ ۽ جاواریش آنت کہ یک ملکہ ۽ چہ وام زورگ بوگ ۽ دومی ملک ۽ دیگ بوگ ۽ آنت ۽ لہتیں ملائی وام پاکستان ۽ سر ۽ انچو گیش بوتگ آنت کہ اگاں کجام وهد ۽ پاکستان اے ملائی واہشانی ہلاپ ۽ گالگیجے ۽ نیمگ ۽ بہ روت آنت گڑا اے ملک وتی وامانی وسیلہ ۽

پاکستان ۽ کنگال کتہ کن انت۔ پاکستان ۽ اے وهداں گراں نہادی ۽ شہر 26 درسد
گیش انت کہ آؤکین وهد۽ اے برزترشت کنت کہ زرباری ایشیاء ۽ توک ۽ سری لنکا ۽
پدرستاں چہ تباہ ترین روزیگ زانگ بوگ ۽ انت۔ آئی ایم ایف اے وهداں پاکستان ۽
اے نیات ۽ وام دیگ ۽ تیار انت کہ دگہ مزین ملکہ ۽ نیمگ ۽ چہ اے شرت دیگ بہ
بیت۔ اے وهداں سعودی عرب آئی ایم ایف ۽ ومانی دو بر موگ ۽ شرت ۽ دیگ ۽
انت بلے سعودی ۽ روشنت ہم وهدپہ وهدھراب بوان انت۔ دومی نیمگ ۽ پاکستان ۽ را
سعودی ۽ را 3 بلین ارب دیگی انت کہ پاکستان ۽ کر۽ اے وهداں پہ دیگ ۽ ہیج زر
نیست۔ دومی نیمگ ۽ اگاں سعودی عرب ۽ وتی زر چہ پاکستان ۽ لوٹ انت گڑا پاکستان ۽
واستہ ڈیفالٹ ۽ امکان سک بازبت انت۔ وتی روزیگ ۽ گتر کنگ ۽ واستہ پاکستان جہد
کنگ ۽ انت کہ سعودی عرب ۽ چین ۽ بلوچستان ۽ توک ۽ سرمایہ کاری ۽ گیشیں لب ۽
لاچ بہ دنت دانکہ آچیزے وام پاکستان ۽ را بہ دنت، چوشکہ چین ۽ وتی یک debt
trap ۽ بیلو میسی است انت کہ آئی ۽ رد۽ پاکستان ۽ وڑیں کنگالیں مکاں انچو وادار کنت
کہ آپدا وادام آئی ۽ وازمندگ بہ بنت۔ دومی نیمگ ۽ چین ۽ بلوچستان ۽ توک ۽ مالی،
سیاسی ۽ لشکری ہمک رنگیں نپ است انت، ہمیشکہ چین ۽ مزین کسا ۽ بلوچستان ۽
توک ۽ وتی نپانی واستہ وادام پاکستان ۽ رازر ۽ مال دانگ ۽ انگت داں دیگ ۽ انت بلے
زانگ بوگ ۽ انت کہ سی پیک ۽ توک ۽ بازیں کرپشن ۽ بلوچ راجی آجوتی ۽ جنر۽ مکھی ۽

چین ء مردم ء سرمایہ ء سرء بلوچ راجی لشکر ء اُرشانی پدء چین ء ہم بلوچستان ء توک ء وتی
 نثریں بانداتے گندگ پیدا ک نہ انت کہ گو سنگیں چیزے وهد بیت کہ پاکستان ء زور
 کنگ ء بوتگ کہ چین ء وتی لشکر ء بلوچستان ء توک ء بَنجَل جوڑ کنگ ء بل ات، بلے
 پاکستان ء اے لوٹ نہ من اتگ انت پرچہ کہ اے رنگ ء امریکہ ء بلوچ جنگ ء توک ء
 دور کنگ ء امکان آست بوتگ ات انت۔ اینگیں گڈی دورہ ء پاکستان ء سعودی ء را
 بلوچستان ء توک ء آئل ریفائنری ء جوڑ کنگ ء واستہ گشتنگ، بلے بلوچستان ء جاواں چہ
 سرپد بوگ ء پد سعودی عرب بلوچستان ء توک ء اے رنگیں سرمایہ کاری کنگ ء بابت ء
 جیٹگ ء انت۔ پاکستان ء واستہ اے وهداں یک مزینیں اڑاندے بلوچ راجی جنر انت
 کہ بلوچ ء مڈیانی آسانیں رنگے ء بہا کنگ ء نئیگ ء انت ء ڈنی کمپنیاں بلوچستان ء توک ء
 سرمایہ کاری کنگ ء چہ ترسگ ء انت۔ ہمیشکہ پاکستان بلوچستان ء مڈیاں پہ وتی روزیگ ء
 گمتر کنگ ء واستہ آپ ء پیم ء بہا کنگ ء انت۔ بلے ہمک ہند ء کہ موقعے رسگ ء
 انت چوشمہ اینگیں ریکوڈک منگ یک مزینیں درورے کہ اگاں اے منگ نامگ بے
 سوب کنگ بہ بیت تاں دیر نہ گوزایت کہ پاکستان کنگال بیت، پرچہ کہ اے منگ نامگ ء
 بے سوبی ء سورت ء پاکستان ء راشش 6 بلین ڈالر بیرک گولڈ ء رادیگ لوٹایت کہ
 اے وهداں پاکستان ء جند ء کہ استیں ڈالر 7 بلین ڈالر انت۔ ہمے ہاتر ء پاکستان اے
 جہد کنگ ء انت کہ بلوچستان ء یکرندے پداوتی روزیگ ء گمتر کنگ ء کار مرز بہ کنت۔

بلے اگاں چین ء سعودی ء کسانیں مکے پاکستان ء بہ رس ایت ہم پاکستان ء روزیک ء را
مز نہیں نپ ء پاندگے نہ رس ایت کہ روزیگی جاور سک نگیگ آنت۔ اگاں آھانی نیمگ ء
چہ لہتیں پرو جیکٹس بحال کنگ بہ بیت ہم پاکستان ء روزیک ء دیراں داں جنزینت نہ
کن آنت۔ دومی نیمگ ء پاکستان ء سیکورٹی جیڑہ ء جنجال روجیہ روج گیش بوان آنت ء
سیکورٹی ء سبب ء گیشیں ملک اے رنگیں جاگہ ء وت سرمایہ کاری ء نیا آنت۔ ڈی ڈیلو ء
یک رپورٹے ء رد ء پاکستان ء استان ء کر ء انوں اے وھداں اے رنگیں بودنا کی نیست
آنت کہ آمر نہیں سیکورٹی جیڑہ ء جنجالاں او پارکت بہ کنت پرچہ کہ جنگ سرجم ء گوں زر
ء مال ء بندوک آنت ء اگاں استان ء تہ ء جنگ بندات بوت گڑا پاکستان زوتاں زوت
ڈیفالٹ ء نیمگ ء روت پرچہ کہ اگاں یک ملکہ ء توک ء جنگ بندات بیت گڑا اود ء زر ء مالی
سُر ء پُر بند بنت، بز انکہ ہرچی کہ ڈنی ء ہندی کمپنی کہ بنت آوتی کاراں بند کن آنت
چریشی ء چہ روزیک گیش تباہ بیت آنت۔ پاکستان ء جاوراں انوں ہمے گندگ پیدا ک
آنت کہ اگاں پاکستان ء آمر نہیں جنگ ء گپنگ گڑا پاکستان زوتاں زوت ڈیفالٹ کنت ء
پاکستانی لشکر ء کر ء اے مز نہیں تاکت نیست آنت کہ آمر نہیں جنگ ء دیم ء داشت کت بہ
کنت۔ مروچی بلوچ راجی جنزیک انچیں جاہے ء سر بوتگ کہ آاے وھداں اے
زکت ء دار ایت کہ آ پاکستان ء مستریں روزیگی ہنکین چوشکہ بلوچستان ء ہند ء دمگاں
انوں پاکستان ء استیں سرمایہ آست آنت کہ آچا نہ پاکستان اکنا مک کوریڈور، ریکوڈک

پروجیکٹ، سیندک، ہاڈروپاور پلانٹ، سوئی ء دومی اہمتریں روزگی نشانگ اگاں
مز نہیں تاوان دیگ بہ بنت ء اے سرمایہ دارانی دیم ء مز نہیں اٹاند پیداک کنگ بہ بیت
گڑ ابوت کنت کہ اے وتی سرمایہ ء کسانیں مدتے ء واستہ بند بہ کن آنت۔ چوشکہ چین ء
2003 ء گواد ء یک ارشے ء پد وتی کار بند کنگ آت اگاں ریکوڈک وڑیں یک مراسا
(پروجیکٹ) یے ء بند کنگ ء بے سوب کنگ ء بلوچ راج سو بمند بہ بیت انت گڑ اے
گپ ء گمان گیش بنت کہ پاکستان کسانیں وھدے ء توک ء ڈیفالٹ کنت۔ وھدے کہ
پاکستان ڈیفالٹ کنت گڑ امیاں استمانی دنیا ء تاکت اے دگ (ریجن) ء دے وتی سرمایہ ء
واستہ لاچار بنت کہ آبلوچ راجی جنز ء ارزشت ء راستی ء بہ من آنت، پرچہ کہ بلوچ ء رزاء
منشاء ء ابید اے دمگاں گوں ایبئی ء ہج رنکیں روزگی چست ء ایر بوت نہ کنت۔ انوں
اے بلوچ لیڈر شپ ء واستہ یک مز نہیں ٹوکے کہ آھاں اے وھد ء جاورانی واستہ وت ء
چینکس جاڑیگ کنگ ء چہ پاکستان ء انوگیں اے نگیگیں جاوراں چون پاندگ چست
کتہ کن آنت۔ پرچہ کہ اے گپ وتی توک ء ابرمی راستی یے کہ اگاں یک راجی جنزے
راستیں وھد ء مہکم ء مز نہیں پیسلہ زرت مہ کنت ء وھد ء جاورانی پاندگ ء چست کتہ مہ
کنت گڑ وھد بدل بوگ ء دیر نہ کنت۔ اگاں باندا پاکستان ء روزیگ مہکم بہ بیت ء آئی ء را
شریں مکمے بہ رس ایت گڑ ابوت کنت کہ آبلوچ راجی جنز ء ہلاپ ء چہ انوگ ء ہم
گیشیں ء مز نہیں زلم ء زور اکی یے بند ات بہ کنت۔ چوشکہ مروچی ترک ء کرد جنگول،

انڈیا کشمیری جنگول، ایران کردش ءدومی سلاہ بندیں ٹولیا نی واسٹہ کار مرز کنگ ءانت۔
 انوگیس وهدء بلوچ راجی جنزء کرء اے موہ آست انت کہ آاے جاورانی پاندگ ء
 چست بہ کنت ء پاکستان ء هلاپ ء ممکمیں جنگے ء نیمگ ء بہ روت انت۔ چوشکہ
 پاکستان ء روزیگ مہکم نہ انت ء انوگیس وهدء پاکستان ء رامیان استمانی پتر ء چچ رنگیں
 ممکمیں مکے نیست انت، اگاں چین ء گپ کنگ بہ بیت گڑا چین ء پاکستان ء دوستی گوں
 بلوچستان ء پاندگاں بندوک انت ء امریکہ ء ساوتھ ایشیا ء ٹوک ء پاکستان ء ہاسیں
 ہمنستی یے نیست انت ء ہمانت کہ امریکہ چہ پاکستان ء درشتنگ، آئی ء گوں پاکستان ء
 پاندگ کم بوتگ انت۔ ہمے رنگ ء اگاں ویسٹ ء گپ کنگ بہ بیت گڑا آانوں یو کرین ء
 تء و ت جنگ ء ٹوک ء انت ہمیشہ آ پاکستان وڑیں ملکہ ء جنگ ء آئی ء مک ء نہ کن انت۔
 بلوچ ء لوٹ ایت کہ وتی سفار تکاری ء مہکم بہ کنت، بلوچ لس مہلوک ء وتی جنزء بہر
 کنگ ء ہاتر ء نوکیں شور بندی بہ ساز ایت کہ آ راجی جنزء را مہلوک ء تء ممکمیں رنگے ء
 دیم ء بیار انت دانکہ انوگیس جاورانی پاندگ چست کنگ بوت بہ کنت ء دژمن ء
 هلاپ ء یک ممکمیں جنگے ء گوں میاں استمانی تاکتانی دیم ء وتی تاکت ء بہ منارین انت۔
 انچوشکہ گندگ بوگ ء انت کہ پاکستان ٹی ٹی پی وڑیں ٹولیا نی ہم دیم ء دارگ ء لاچار
 انت کہ آئی ء رامزنیں مہلوکی مکے گوں نیست ء لس مہلوک آہانی هلاپ ء زہر شانی
 کنگ ء انت بلے بلوچ راجی جنزء را یک ممکمیں مہلوکی پلہ مرزی یے گوں انت ہمیشہ

اگاں بلوچ راجی جنر پاکستان ۽ هلاپ ۽ مہکمیں جنگ ۽ روت انت گڑا بلوچ راج ۽ پلہ
مرزی آئی ۽ ہمراہ بیت۔ پاکستان ۽ روزیگ مرگ ۽ سر ۽ انت ۽ مروچی راستیں گپانی تہ ۽
بس یک مز نہیں تیلانکے لوٹ ایت اگاں پاکستان ۽ رانوگیں جاورانی تہ ۽ کہ آئی کر ۽
مہکمیں روزیگی نیست ۽ سیاسی چست ۽ ایر تباہ انت، پونچہ وتی مہلوک ۽ مکم ۽ چہ در
اتلگ، اگاں اے وهداں یک مہکمیں جنرے دیم ۽ آرگ بہ بیت گڑا پاکستان ۽ پروشنگ
یک وابے نہ بیت بہ گندے یک راستی یے بیت ۽ دنیا ۽ پلہ مرزی گوں تاکت ۽ بندوک
انت۔ اگاں بلوچ راجی جنر یک تاکتے ۽ رنگ ۽ دیم ۽ اتک گڑا ڈنی پلہ مرزی ہم وابے نہ
بیت پرچہ کہ دنیا ۽ واستہ ملک ۽ چہ گیش وتی نپ ارزشت دار انت۔

براهوئی شیخ

چیرمین ابرم بلوچ نائٹرو یو!

سگار پبیل

سگار پبیل: خوانوک آتے تینا سیاسی سفر ناباروٹ گڑاس پابو، ہموار افکر و خیال آگ مسنوہرانے بی ایس او آزات تون تھیسو؟

چیرمین ابرم بلوچ: اینو نابلوچ راجی آجونی ناتحریک خاص وڑاٹ اکبر بگٹی، چیرمین غلام محمد آن پد دنواسہ بلوچ اُراس افک کہ ہرادا جنگ اتون عملی و اخلاقی باروٹ سیالی تختے۔ ننا اسکول ناوخت اسک، نن دا حالیت آتے تیناخن تھیٹ خنگ اسن، و ہندا حالیت آتے ٹی ردانن و بھلن مسونن۔ ہرا خلق آن کہ کنا تعلقداریء اوڑے سیاسی شیف بڑیک زیات نسر، جو انو سیاسی ماحول اس جوڑ نُس، ہندا چاگرڈ آن نن ہجاز گڑا ہیل کنگ و مونی ہنگ کن ہجاز موقع رسیگا، ہندابی ایس او ناسرکل، برانز، ریلی، جلسہ و مچی تے ٹی مدام زیات آن زیات اور مسونن و بی ایس او تون خرٹک مرسا اسن۔ و چاگرڈ ناندنا حالیت آگ بلوچ راجی آجونی ناتحریک تون ننا سیالیء جوڑ کریر۔ 09/2008 اٹ ای ہفتیمیکو یا ہشتیمیکو جماعت ٹی خواناٹہ، باقاعدہ بی ایس او آزات ناباسک جوڑ مسٹ۔ وخت اتون اور دشمن نازور ایکیک دے پدے زیات مسرولے ننا سفر

بی ایس او تون جتا جتا غا سیاسی و راجی شیف بڑی متون نس۔ 2009 آن ہلیس
 2011 اسکان ای یونٹ و، سنکین نا جتا جتا انگا او غده آتازی آکاریم کرینٹ و
 2011 نا بناء آن تنظیم نا بنجہای اسٹریکچر ایسر کنگ مس واسہ آرگنائزر باڈی
 اس جوڑ کنگ مس، ہندا وخت ائی ای تینا، سنکین نا آرگنائزر گچین مسٹ وداکان
 گڈ ہشت سال اسکان ای اسہ وڑ تنظیم نا جتا جتا او غده آتازی آکاریم کرینٹ۔
 2020 اٹ تنظیم نا بنجہای لس مجلس نا کماش گچین مسٹ۔

ارٹھیو اگہ ای رد مفر گڑا کنا بلوچ تحریک تون او ار منگان ہلیس اینو
 دے اسکان شیفی بڑی تا بنیات کنا خیال کنا فکر متنے بلکن ڈغار تون تفوک جوزہ
 غاک مسنو۔ اننتہ کہ فکر اسہ بھلو گڑا سے، فکری منگ نا خاتران ننے اسہ بھلو پند
 اس خلوی تمک۔ کنے ہندا ڈیھ تون دوستی نا جوزہ اینو دے اسکان تورینے۔
 فکری منگ کن داسکان پین بھلو پند اس خلوی تمو۔

سگار پبیل: اسہ بھلو وخت اس مریک کہ بی ایس او آزات نالیڈر شپ میڈیا
 غان مرء ہند نہ کہ پرنٹ میڈیا مرے یا لیکٹر ونک میڈیا، دانا سوب آک انت ء؟
 چیئر مین ابرم بلوچ: دا تنظیم نا حکمت عملی ء۔ 2012 ٹی تنظیم ہندا حکمت عملی
 ء جوڑ کرے و اینو دے اسکان ہندا حکمت عملی نازی آکاریم منگ ء۔ اند نہ
 2009 ائی دشمن تینا تیوہ زور ء خلک کہ تنظیم نا جند ء ایسر کے، تنظیم نازی آ

بھلو کریک ڈاؤن جنگ سے بنا کرے۔ اسے بھلو کچ اسٹیٹ تنظیم نازمہ وار آتے بیگواہ کنگ و شہید کنگ مس، و ہڑدے نابینات آداحالیت آتے ٹی ترندی برسائے۔ دننگ حالیت آتے ٹی اسے انقلابی تنظیم اسے نارداٹ بی ایس او ناہندا خیال آتے کہ زندہ منگ، راجی تحریک ناخاتران کاریم کنگ آن زیات اینو وخت انا خواست۔ منگ کیک میڈیا غابنگ نا تینا اہمیت ارے و لے نا خڑک آد نو پین ہم بھاز طریقہ مسنے وارے ہر افٹا ملک اٹ نن تینا و رنا و مخلوق۔ سر منگ کینہ۔ تنظیم نا خڑکا بھلا سوب ہندا مسنے کہ او تینا طریقہ کار آتا تھٹی بدلی، مسنے و نن ہندا سر پد مسن کہ دا حکمت عملی تنظیم کن بھلو سر سہبی اس ہیسنے و داسکان ہم ارے۔

سگار پبلی: اینو نا و رنا تاسیاست و گدرینگو کاسیاست ہند تکہ 2006 آن پد، و رنا تاسیاست ٹی انت فرخ ارے و اخس دیمروی نا کنڈا ہنڈانے یا نزوری تا گواچی؟ دا باروٹ نم انت پارے؟

چیئر مین ابرم بلوچ: ہر وخت و زمانہ نا تینا راسٹیک مریرہ و او فتنے اسے خن اٹ ہنگ منگ۔ 2006 آن مہالو دا چا گڑد نا تینا راسٹیک و حالیت آک مسنو، الم او وخت انا تینا نزوری و جوانیک ہم مسنو و اینو نا وخت انا تینا نزوری و جوانیک اریر، نن دا فتنے اسے وڑ ہنگ و سر پد منگ کپنہ، بلکن دا فتنے جتا جتا خوانوئی و سر پد

مروئی۔ اگہ نن دافتے اسہ رنگ اٹ ہنگ نا کوشت ۽ کین گڑا دا پانگ مرو کہ دروناوخت آن اینوناوخت گیشتر جوانے یا کسس دن ہم سوچ خلنگ کیک کہ اینوناوخت آن ہنوکا وخت گیشتر جوان منے ولے کنا خرک آ راستگی ہنداوے کہ نن ارتقاء نا عمل آن گدرینگ اُن، ہر وخت تدوکا یا بروکا وخت اتون تفوک ۽۔ مُست انازوریک مریر یا جوانیک دافقیان ننادیمروی منے۔

مُست اناوخت متلب کہ اینونا بلوچ تحریک نابناء آن پد بلوچ سیاست ناتپوہ ماحول ہنداوڑ دیسہ کرے کہ اوٹی سیاسی تضاد و # پیچیدگیک ملنگار نامونا بسر۔ نودر بر آتا سیاست راجی سیاست نانشخ ۽، اوڑان پیشن ناگڑاس اف، ہندا خاتران نودر بر سیاست ناتپئی ہم ہنت کہ غنجل کسر او فک نامونا درشان مسر۔ اندنکہ بی ایس او آزات ہم ہندا فتاسہ بھلو مٹیل اسے۔ اندنکہ 2009 آن مُست انا بلوچ نودر بر سیاست ۽ دننگا بھلا کریک ڈاؤن و دشمن نازوراکي تا آز موندہ الوکہ، بھلو کچ اسیٹ ورناتا سیاست تون اواری ہم ہندا حالیت آتانبیات آکس، ولے ہر اتم کہ دشمن نازوراکي تیمی ترندی بس گڑا پختہ و سوگو آ سنگتک تینے توریر و نزورانگ سنگتک پد مسر۔ داکان گڑاک پین درشان مسر، کسر آک پین ساف مسر، ہندنکہ مہالو حالیت و جوزہ آتانبیات اٹ ورناک بی ایس اتون اواری مسر و پد اچنکا بھلا سختی و سوری تا سوب پد مر سا کریر۔ ہندا آز موندہ آتیان پد

ورناک جون آتے کوپہ ایننگ، بیگواہ مننگ، دشمن نازوراک تاملونا سلینگ، و
 داسکان ہم سلوک۔ دا کل گڑا تے خننگ دا وفتے مون تس آن پد بی ایس او
 تون او ار مننگ، و سلینگ، پوہ مننگ، ہند نکہ درونا آز موندہ و حالیت آک اینونا
 ورناء ترند و سوگو کریو۔ داہیت ہم خیال اٹ مرے کہ جدوجہد نا عمر، بخش
 مرغن مس او ہموخس زیات سوگو کریک، اونا سگ زیات کریک، آز موندہ
 غاک زیات مریرہ گڑا ن پاننگ کینہ کہ درونا حالیت و آز موندہ آتیاں گدرینگ
 آن پد اینونا بلوچ نو در برنا سیاست ٹی ترندی زیات بسنے، جہد، اسہ وڈر جاتخنگ
 نا آز موندہ مسنے، سیاست، مننگ و پسمننگ نا طریقہ آتے ٹی بدلی بسنے۔

سگار پبلی: اینونا وخت اٹی بی ایس او آزات کیڈر سازی نا عمل تدو کا وخت انا
 حساب آنزور متنے؟ ہند نکہ کہ تدو کا وخت خاص وڈاٹ 2006 یا 2008 نا
 سیاسی وخت اٹی بی ایس او آزات نا تہٹی بھلو کچ اسے اٹ لیڈر شپ خننگ
 کریک کہ اوفا بلوچ سیاست اٹ بھلو اثر و رسوخ اس کریک ولے چنکو وخت
 اس کریک کہ بی ایس او آزات نا پارہ غان دنو کیڈر اس خننگ ٹی بھک؟ دانا
 نزوریک انت؟

چیئر مین ابرم بلوچ: ہنو کا وخت اٹ کاریم کنگ کن موقع بھاز مسنے، بھاز آ
 کاریمک ارزانی اٹ مسنو، و غٹ کاریمک پاشی اٹ مسنو۔ اینونا وخت و درونا

وخت اٿي فرخ ارے۔ ھنوڪا وخت اٿ چنڪا چنڪا ڪاريمڪ ھم پاش ڪنگ مسنونن
 چنڪا چنڪا ڪاريم تے ھم تينا پن آڪرين، وے اينو دن اڪ۔ اينو ناھليت آتا
 خواست دا اڪ بلڪن دادے ڪه ني بھلو ڪاريم اس ھم پاش ڪنگ ڪپيسے و تينا پن آ
 ڪنگ ڪپيسے۔ بي ايس او آزات نا ڪيڏر ساري نا عمل اينو ھم بر جاء، بي ايس او آزات
 نا ڪيڏر آڪ اينو ھم بلوچ راجي آجوتی نا تحريڪ ٿي جتا اڻگا ادارہ آتے ٿي جو انو ڪرڏ
 موناهنگ ۽۔ وے اينو نا ڪيڏر راجي آجوتی نا تحريڪ نا خواست آتا بنيات آپاش
 ڪاريم ڪنگ افس و ھندا خواست آتا سوب تينا ڪاريم وچا ھنداري ۽ پاش ڪنگ ڪپيسے۔
 ڪناخيال پانڪ ڪه دا ڪرڏا ملي ھم اف۔ اھم ڪرڏا ڪاريم ۽ وبي ايس او نا ڪيڏر آڪ بلوچ
 سياست نا تھي جو انو ڪرڏا س موناهنگ ۽۔

سگار پبليڪيشن: بي ايس او آزات ھر وخت رياستي بست و بند تون اواري مننگ نازي آ
 سخت ۽ پاليسي جوڙ ڪرينے، وے چنڪو وخت اس مريڪ ڪه سي ايس ايس و
 رياست نا ايلو ادارہ آتا تھي بلوچ نو در بر آتا رجھان زيات مننگ ۽، زياتي نا سوب
 آڪ انت ۽؟ گنه بي ايس او آزات دا ما مله آتے ٿي بے سھب مسنے؟

چيئر مين ابرم بلوچ: ايسن ڪالونيئل ايجو ڪيشن سسٽم نا چند ھندا در و شتم ٿي مريڪ۔
 ڪالونيئل ايجو ڪيشن سسٽم غلام نو در بر آتا نيام اٿ اسه ريس (رمب) انا ما حول
 اس جوڙ ڪيڪ، او فنانغ ڪاري وز ھني لائحي تے ايسر ڪيڪ، او فتنے بيرہ تينا رياستي

سسٹم نامشین جوڑکیک، تیوہ جہان ناکالونیک ہنداوڑ مسنو ومننگ ء۔ پاکستان ہم اصل اٹ ہندا ایجوکیشن سسسٹم نازی آکاریم کرینے وداسا ہندنکہ ٹیکنالوجی و سوشل میڈیا ناوخت ء، ہندا ٹیکنالوجی و سوشل میڈیا ناسوب داگڑا نازی آگیشتر کاریم کنگ ء۔ پاکستان اینوناوخت اٹی کمیشن کلچر نازی آسخت بھاز وسائل خرچ کنگ ء کہ بلوچ ورناک زیات آن زیات داپاکستانی مشینری ناٹخ جوڑ مریر، پاکستان نامسخت ہنداوے کہ او بلوچ ورناتا سوچ خلنگ نالانچی تے نابود کے، چاگڑد ناراستگی تے ایسر کے واوفتے بیرہ پاکستان نامشین کے۔ کنناخیال پانک کہ دابی ایس آزات نابے سہبی اف، ہندنکہ دانا جتا جتا سوب ارے، دانا کل سوب آتے ہروئی تمک۔ بی ایس او اینو ہم ترندی اٹ کمیشن نابرخلاف کاریم کنگ ء، بلوچ ورناتا نیام اٹ گواچن خواننگ ناماحول اس جوڑ کنگ ناخاتران او فتنے کالونیل ازم، راجی غلامی نابرخلاف سح مننگ و شعور تنگ و سیاسی ورناجوڑ کنگ ناخاتران لیٹر پیچر نازی آکاریم کنگ ء، اسٹڈی سرکل آتازی کاریم کنگ ء و سیاسی ماحول اس جوڑ کنگ نازی آکاریم کنگ ء۔ ولے نن تینا نزوری تیان نممن افن، ننا نزوریک اریر، سیاسی ماحول نانزوریک اریر، داویل آتازی آداسکان ہم بھاز کاریم کنگ ناگرج ارے۔ بھلوکچ اسٹڈی لٹریچر ناگرج ارے۔ نن ہنخس بھاز کاریم کرون ہموخس جوانو سیاسی ماحول اس جوڑ کرون، کبھی ورناتے تینا

سیاسی لٹریچر و سیاسی شرہء سرکننگ کروں وہم و خوش زیات بلوچ ورناتے پاکستانی مشینری جوڑ منگان رکھوں۔

سگار پبلی: بی ایس او مدام کمیشن کلچر ء شیف خلیک انتے کہ داڑان بلوچ ورناک پاکستانی مشینری ناں بلوچ جوڑ مریرہ ولے مدرسہ کلچر ناہر خلاف بی ایس او وختس ہم ہیئت کپک، حالانکہ مدرسہ کلچر ہم سی ایس ایس ناوڑ ہزار آبلوچ چناو ورناتے بلوچ چاگرڈ آن کشنگ ء، پاکستان دافتنے تینا مذہبی مشینری ناں بلوچ جوڑ کنگ ء و بلوچ چاگرڈ ناہر خلاف کاریم اٹ ہنگ ء۔ داہاروٹ نماخیال انتے؟

چیئر مین ابرم بلوچ: داغٹ کالونیل ایجوکیشن ناڈ سکورس ء۔ پاکستان بیرہ اسے یا اراآخہ بلکن بھلوکچ ایسٹ ایجوکیشن ڈسکورس آتازی آکاریم کنگ ء۔ مدرسہ کلچر ہم کالونیل ایجوکیشنل ڈسکورس ناں بلوچ اسے، ہختس ورناک کہ کمیشن کنگ ء اوکان زیات 90/80 درسد ورناک یا مخلوق مدرسہ آتے ٹی خواننگ ء، مدرسہ کلچر نامسخت ہم ہندادے کہ بلوچ ورناتے نابود جوڑ کنگ مرے و اینود شمن تینا دامسخت ٹی سرسبب ہم مننگ ء۔ اگہ کم آن کم دے ہزار بلوچ ہم مدرسہ آتے ٹی خواننگ ء گرڈ ادفیان اسٹ اس ہم سائنسدان، پروفیسر، انجینیر، آئی ٹی ایکسپرٹ، ماہر معیشت، ریسرچر و ایلوٹلہ غاک کہ ہر اچاگرڈ و راجی دی بروی کن الی ء جوڑ مننگ افس۔ ہندو نابود ء نسل اس جوڑ مننگ ء ہرانے تینکہ، نئے تینا

خا ہوت کن ونئے کہ تینا چا گڑدوراج اکن گڑاس کنگنک۔

بی ایس او تون اواریوہ بلوچ سیاست دا جیڑہء اسل ہم راجی جیڑہ اس سرپد منئے۔ مدام ہندا بیانیہء موناہنگ منئے کہ مذہب حساسء جیڑہ اسے اونازی آہیت منگ کپک، ننادا بیانیہ غان پاکستان سوادار فیئے مذہبی ڈسکورس نازی آ کاریم کرینے و اینونن خنینہ کہ دا بیانیہ غاک تیناروتہ آتے اخس ترند کر ساء۔ ہزار آتاکچ اٹی ورنناک نابود و بے کار جوڑ کنگنک مسنوو منگ، چا گڑ نادا بیرومی و مستی ہنگ ہندا ورناتون تفوک، وختس کہ داخلہ بھلوکچ اسے اٹ ورنناک نابود مریر گڑا تیوہ چا گڑد زیمی مریک۔ نن مدام ہندا انرہء خلینہ کہ بلوچ چا گڑد مذہبی چا گڑد اس افک بلکن سیکولر چا گڑد اس منئے، داہیت راستہ کہ بلوچ چا گڑد مذہبی چا گڑد اس منئے و لے اینوارے، اینوپاکستان مذہبی ڈسکورس نازی آ بھلوکچ اسیت کاریم کنگنک۔ مکران بلوچستان کل آن زیات سیکولرء علاقہ اس منئے و لے اینونی پھجگورٹی ہن ہر گڑاخنوس کہ نن ار اٹے سر مسون۔ تربت نا وڑانگا سیاسی مرکز اٹ ہم بھلوکچ اسے اٹ مدرسہ جوڑ کنگنک، و مذہبی لٹریچر نا زی آکاریم منگ، ورنناک تبلیغ آتاہنگ۔

داہیت گواچنء کہ نن، ہچو مذہب اسے تون کاریم افک داہر بندغ نا تینا عقیدہ و جیڑہ اسے، و لے بلوچستان نا تہٹی پاکستان مذہب، ہراوڑ کارمرز کنگنک

ء و ہر اوڑ کہ مذہبی بنیات نازی آکالونیل ڈسکورس جوڑ کرینے او فامونا سلینگ و
 برخلاف کاریم کنگ ناسخت بھاز بکارارے۔ اگہ نن دافتنے ہنداوڑ بختیسہ کرین
 گڑا بروکا وخت اٹ ننتون بودی وگشادء ورنامروف۔ ایسن دامایوسی ء ہیت
 افس، دچا گڑدی ویل ء۔ بی ایس اوتون اوار غٹ راجدوست تنظیم و پارٹیک دا
 ویل آتے منرودا فتازی آکاریم کیر۔ دا ڈسکورس آتے مون تنگ ہم مریک و
 ایسر ہم کنگ مریک۔ ولے اسیکہ نن ددے اسہ کالونیل جیڑہ اس منوہی ء و
 اوکان پددا فتازی آکاریم کروئی ء۔

سگار پبلی: بلوچ سیاست نا پچار ادارہ آتا بنیات آٹے ہند تکہ بی ایس او آزات، بی
 این ایم یا ایلو ادارہ خاک، ولے برجاء وخت ائی بندغ آک مونی بنگ ء ہند تکہ
 ہدایت الرحمن؟ دارویہ مستی بلوچ سیاست ناتھی سوگو مرسا تنظیم و پارٹی تا
 سیاست ء زوال ناکند آدنک ناسوب جوڑ منگ کیک، داویل ء نم امر ہریرے؟
 چیئر مین ابرم بلوچ: بلوچ راجی تحریک ناتھی پچار اینو ہم ادارہ آتا ساڑی ء۔
 ادارہ خاک بندغ آتین بڑ ء۔ کنا خیال پانک کہ ہدایت الرحمن نامونا بنگ اسہ
 سیاسی ابھار اسے، دا ہندا ابھار ناشخ ء۔ وخت انا حساب آمنگ کیک سیاست ٹی فرد
 آک مونا بریرولے دافر دی سیاست وخت اتون اوار گم مرسا کاک، ادارہ خاک
 سلیرہ۔ خیر سیاست ناتھی بچ گڑا سے ناگمان رد کنگ مفک۔ منگ کیک بلوچ

سیاست ہم اسے دے ہند اڑان زیبی مرے و فرد آک بریر ادارہ تے آن تینے بڑز ہلیر ولے زوت اٹ دونو گمان افک، اگہ اینونا وخت تون نن داحالیت آتے بلوچ سیاسی ادارہ تتون مون پہ مون کین گڑا کنا خیال پائے نن سیاسی ادارہ تتون انصاف کنگن افن۔ بلوچ سیاسی ادارہ تاجہد اتون اسے بھلو سیاسی دفتر اس ارے۔ او بھلو پند اس خلکنو اسل بھلو آرمونڈہ اسے آن گدریزنگانو، او فقا روتہ خاک بھاز سوگو، دونوچ وڑو گمان اس افک کہ بلوچ سیاسی ادارہ خاک زوال ناپارہ خاکار او فتا جاگہ بندغ اس ہلے۔

سگار پبلیکیشن: اندن کہ نم پانگ تسرے، منگ کیک فردی سیاست مستی بلوچ سیاست و زیبی کے و فرد آک تینے ادارہ آتیاں بھلن ہلیر، گڑا نم انت پارے دانا منفی زیم آک انت انت منگ کیرہ؟

چیز میں ابرم بلوچ: فرد و فردا ناکرڈ سیاست ناتھٹی اسے ابرمی وراستکی اسے ولے چاگرڈ نادیمروی کن دالمی و کہ فرد ادارہ آن بھلن مف۔ جہانی سیاست ناتاریخ اٹ دنکا حالیت آک بھاز مسنو ہراڑے فرد ادارہ آتیاں بڑز سرپد منگانے و او چاگرڈ زوال ناکرڈ اہنانے۔ اگہ پکے دے بلوچ سیاست اٹ ہند نوگڑا اس مس گڑا ہمو دے بلوچ سیاست و چاگرڈ و زوال نانیمہ غادیک، بخش وخت ناند ریک ادارہ آتا سوگوئی کن مسنویا بلوچ سیاست، بخش دیمروی کرینے دا کل و دیر اس دیک۔

سگار پبلی: بلوچ سیاست ناتھنسی اسہ رجحان اس خننگ مریک کہ سیاست تدینی تانہیات آسنگ۔ بھلوتدینی اس مریک بلوچ مخلوق کسر آتازی آپیشتمک ولے منہ وخت آن پداگم مریرہ اسکان کہ پین تدینی اس بش مننے؟ دانا سوب آک انت؟

چیزمین ابرم بلوچ: منگ کیک دا کننا کم علمی مرے ولے ہندا تدینیک ءہرا تحریک آتے جوڑ کیرہ وتیوہ سیاسی تاریخ ہندن مننے۔ اکبر خان ناشہادت تیا اسہ تدینی اس مننے ولے تیوہ بلوچ سیاست نادر وشم ءمٹ کرینے، ہندن غلام محمدنا شہادت بلوچ چاگرڈاٹ بھلو مٹی و بدلی تا سوب جوڑ مننے۔ ہندن لگ کہ نن خواننہ کہ دننگا تدینی تیان غٹ مخلوق سال تا سال کسر تازی آمرے، کننا خیال پانک دا بیرہ اسہ خواہشت اس منگ کیک ولے عملی در وشم اٹ نئے دن مننے و نئے دن منگ کیک۔ نن پانہ کہ ہر تدینی آن پد مخلوق پیشتمک ولے پدا منہ وخت آن گڈ دوارہ چپ مریک، اصل ٹی مخلوق نئے چپ منگ ءونئے کہ دا گڑا تے گیرام کنگ کرینے، بلکن دا تدینیک بندغ آتاز ہن اٹی چھاپ منگ ء، دا تدینیک بندغ آتا تربیت ءکنگ ء، اخس سال مریک کہ مخلوق کسر تازی آ پیشتمک ءولے نن دا ہم خنینہ کہ مخلوق ددرینگ تنے، ہر وار آن پد بندغ آک ہموجوزہ آتون پیشتمک ءاننے کہ وڑناوڑا سے اٹ ادارہ آتالس مخلوق تون

رابطہ بر جاء، داہندا تسلسل نانشء۔ و لے ادارہ آتا مخلوق تون سیالی ء گیشتر کروہی ء۔ سیاست ناخواست ہندا دے و ننا سیاست ہم ہندا خواست ء کیک۔ انتے کہ لس مخلوق تون دا سرپدی مریک کہ ارا گڑا جوانے وارا گندہ ء۔ و لے زلم و زوراکي تا بر خلاف بش منگ واسہ مشت سلینگ ناسخ ادارہ آتا پارہ غان تنگ مریک۔

سگار پبلی: اندنکہ نم تدینی تازی آہیت کنگ نسرے، ہندا مسہ یا چار سال نانام اٹ بلوچستان ناتھی بھلو بھلو سیاسی تدینی مسنے و لے بلوچ آجوتی تون تفوک سیاسی ادارہ آتا پارہ غان خاص ء کڑداس نظر ٹی بک، سوب آک انت ء؟

چیئر مین ابرم بلوچ: کنا خیال پانک کہ داننا زانجاری تون کاریم محک کہ نن امر بلوچ راجی تحریک ء خوانینہ و نوشته کینہ، اگہ نن بلوچ راجی تحریک یا سیاسی ادارہ آتے اسہ جوڑشت یا فزیکل دروشم ناصورت اٹ خوانن یا ہرن گڑانن داندینی تیٹی راجی تحریک وادنا ادارہ آتے خنپنہ، و لے راجی جنز وادفا ادارہ آتے ہوسوچ نانبات آہروئی ء کہ او بلوچ چا گڑد اٹ اخس تالان ء گڑانن داپانگ کینہ کہ دا تدینی تا بر خلاف مخلوق ناہر ارد عمل مسنے اور د عمل تیوہ بلوچ راجی تحریک ادارہ آتا سوچ ناسوب آن مسنے۔ بلوچ سیاسی ادارہ غاک داندینی تیٹی فزیکل خننگ متنو و لے بلوچ سیاسی ادارہ غاک داوخت اٹی اوار مسنو۔

سگار پبیل: بی ایس او آزات ناتھی نما بھلا آز موندہ ار امنے؟

چیز میں ابرم بلوچ: وے دمدرینگ نا آز موندہ۔ بی ایس او آزات ناسگت آتا زند و مرگ انانیا مٹ وے خلینگ و جھدء اسہ وڑ بر جاتھنگ، بھاز چنکاسن اٹی تینا بالاد آن گیشتر ء ذمہ واری ارفنگ و پور و کنگ، وکل آن بھلا گڑا جھد آن وے دمدرینگ دا کنا کل آن بھلا آز موندہ۔

سگار پبیل: بی ایس او آزات کن کبیں آوخت ار امنے؟

چیز میں ابرم بلوچ: کنا خیال آبی ایس او آزات کن وخت اسل کبیں متے انتے کہ راجی آجوتی نا جھد ہندن مریک۔ راجی آجوتی نا جھد امن و آسراتی متون اوار منگ کپک ہندن پار کہ خاخر تون گوازی کنگ نامٹ مریک۔ اگہ نن بی ایس او آزات نا حالیت آتے ہمو نودر بر یاٹولی ہراک پاکستان نا کوزہ ء منیرہ او فقا حالیت آتون اوار کبیں ہرن گڑا نن رد اُن۔ حالیت آک جوان و خراب ہمو فتنے کن مریرہ و لے نن کن حالیت آک ہندا و ہرا فتنے نن مون تنگ اُن، بی ایس او آزات راجی آجوتی خواک و پاکستانی کوزہ نامونا سلوک ء۔ جہان ناتھی بچ وڑانا کوزہ گیر اس تینا بر خلاف سلوک و شرہ کروک مخلوق تون خلکنی اٹ پیش تبنے، گڑا پاکستان ننتون انتے خلکنی اٹ پیش بر ویا پاکستان آن انتے نن خلکنی نا او میت ء تحن۔ کنا خیال ء کہ ہرا دے آن بی ایس او آزات راجی آجوتی نا ہیبت ء کرینے

اوڑکن حالت آک ہمودے آن ہی سخت مسنو و اینو اسکان ہندا حالت آتون
مولن پہ مولن۔

سگار پبلی: بی ایس او آزات ء زور کنگ ٹی گیشتر دیر نادو مسنہ دشمن نایاتینا ہی
نیام انا ویل و جنجال آک مسنو کہ ہر افتا سوب بی ایس او ء زیات نسکان
رسیگانے؟

چیز میں ابرم بلوچ: کنا خیال پانک کہ دشمن ہر وخت ہندا خوانک و گوشت
کنگ ء کہ بی ایس او زور مرے۔ ولے داہم اسہ خرین ء گواچن اسے کہ تینا تہہ
انا جنجال آک بی ایس او نازی آ بھلوزیم اس شاغانو و اینو اسکان اریر، و ہر وخت اٹی
بی ایس او ء زور کرینو۔ و دانتیابی ایس او ناول آک متنو تیوہ بلوچ سیاست نامسنو
و اریر۔ ہند تکہ اسہ ریس اسے ناما حول اٹ تینے تو ننگ، بندغ آتے تینا زیر اثر
کنگ یا او فتنے کٹر ول کنگ، اسٹ ایلو ء شیف خلنگ، اسٹ ایلونانے تینٹ ہلنگ و
بھاز آ ایلو گند نیک او ارے۔ ای ہندا پوہ مر یوہ کہ راجی آجونی نا جہد اسہ بھلو جہد اسے
دنکا چنکا سوچ اتون اسہ ارا اس ہم چلنگ کپک، بی ایس او آزات تون او ار ایلو کل
سیاسی پارٹیک تینا تہہ انا سرکل آتے ٹی اسٹ ایلو ناچ آتے ٹی تمنگ و اسٹ ایلو ء
شیف خلنگ نا جاگہ غایتینا چا ہنداری ء دژمن نابر خلاف کار مرز کنگ مرے،
نن داجہد ء ار اگام مستی دننگ و بروکانسل نادو ٹی اسہ مونی ہنو کو تحریک اس تمنگ

کینہ۔ ای ہنداپوہ مریوہ کہ بی ایس او ناسنگتا ک تینے ہندا گندہ انگاہیت آتیاں مر کیر و ہندا ساڑی آعادت آتے ایسر کیر و تینا تیوہ لائچی و فکرء راجی تحریک نامونی دنگ ٹی خلیر۔

سگار پینل: بی ایس او آزات نازی آہندا سوجء کہ او آجوتی نا پو و گرام آتون و تعلیمی ادارہ آتا تہٹی تونگ سیاست کنگ کپک۔ بایدے کہ آجوتی نا پو و گرام آتیاں بیدس ہم سیاست کے، نم انت سرپد مریوے کہ جہد آجوتی ناخاتران نودر بر تنظیم آتے کن المیء کہ آجوتی نا پو و گرام آتے او ارار فر و مونی کار؟

چیئر مین ابرم بلوچ: ایسن داہیت بنیات آن ردء کہ نودر بر راجی آجوتی نا جہد اٹ او ار مف۔ کنا خڑکا بلوچ نا چا گڑدی و سیاسی حالت آتا پام کنگ آن داہیت تینٹ در شان مریک کہ چا گڑد نا تہٹی بھلا و سو گو آتپہ نودر بر آکء، دامنگ کپک کہ چا گڑد غلامء و او نا سو گو انگانپہ چپ کر فنگ و توفنگ مرے۔ منگ کیک جہان نا تہٹی چندی پنی آسوشلسٹ تحریک آتے ٹی ورنایا نودر بر آتا کڑد متنے، ولے بلوچ چا گڑد نا تینار استکیء۔ کنا خیال پانک کہ غٹ آن زیات جہد ہندا نودر برء کروئی تمک، ورناک لائخء، زندانا جتا انگانپو آتے ٹی آزموندہ کنگء و پیشن نا جہان تون ہمگامء۔ ابید راجی آجوتی نا، چا گڑد نا دیر وئی کن بھلا بخ ورنانا متون تفوکء، راجی آجوتی پیشن نا گڑاس اف چا گڑد نا جیڑہ اسے۔ داہیت بھاز

اہمیت سمجھ کہ بلوچ ورناک کل آن زیات تینالا کھی تے، علم زانت ۽ راجی آجوتی نازی آ خرچ کیر، راجی آجوتی نا جہد ۽ زیات آن زیات زمہ واری تون ار فر، ایلو ہیت دادے کہ بی ایس او آزاد اپرو گرام آتے رکھنگ کپک۔ کنا خیال پائے بی ایس او آزات بیست سال آن گیشتر مریک کہ بی ایس او آزات جہد آجوتی تون تفوک ۽ و تعلیمی ادارہ آتا تھی تو لوک جہد کنگ ۽ ویرہ ہندا بیست سال اٹی تیبانی ایس او آزات سلتنے بلکن او گیشتر سو گو مسنے، راجی آجوتی نا تحریک بیرہ سو گو ۽ سنگت تنے بلکن بلوچ چا گڑد ۽ سر پد ۽ ورننا ہم تسنے۔ ورناتے اسہ جو انوکسر اس نشان تسنے و ہندا جہد بر جاء۔

سگار پبیل: بی ایس او آزات نا بناء آن ہلیس اینو دے اسکان ارا بنیاتی خیال سر کل اٹ پھیری خلنگ ۽، اسٹ بی ایس او آزات نا بنیاتی مسخت آجوتی ۽، راجی آجوتی نا سیاست ۽ مونی دننگ وار ٹمیکو پارہ غادا خیال کہ بی ایس او ۽ الم اسہ پارٹی سے نازیردست مر سا سیاست کروئی ۽؟ بی ایس او نا پارٹی تا دوٹی مننگ یا مفنگ نانت فائدہ و نسخان ۽؟ دا باروٹ نما خیال و نظریہ انت ۽؟

چیرمین ابرم بلوچ: کنا خرٹک آ بلوچ چا گڑد و سیاست ناراستی ہندا دے کہ بی ایس او، چو پارٹی سے ناشیف آکاریم کپ و نئے کہ او فتا ونگ اس مرے گڑا گیشتر جو انو وڑا سے اٹ کاریم کنگ کیک۔ او نا ارا یا مسہ بنیاتی ویل ۽، اولی ویل

دادے کہ بلوچ چاگرڈاٹ پارلیمانی و غیر پارلیمانی پارٹیک درزن اسے آن زیات ء، اگہ بی ایس او اسہ خاص ء پارٹی سے ناونگ جوڑ مرے گڑاار ٹمیکو پارٹی تینا خاتران نوشتہ کیک کہ ورناک کل او پارٹی تون ء، گڑا اظاہر ء کہ بروکا وخت اٹی ہمو پارٹی ء اور ناتے مونی درونی تمک ہندا خاتران او تینکہ پد اسہ پین بی ایس او اس جوڑ کیرہ، ہندا اوڑ ہر اسہ پارٹی تینکہ اسہ جتاو بی ایس او اس جوڑ کیک، اگہ پارٹیک دے ء گڑا بی ایس اوک ہم دے مریرہ، ہند تکہ کہ داسا ہم ارے کہ نیشئل پارٹی تینکن اسہ بی ایس او اس جوڑ کرینے، مینگل تینکن جتا جوڑ کرینے۔ داوڑ ورناک جو انو کاریم اس کننگ کیرہ یا کپسہ ولے اسٹ ایلونا کا ٹم ء الم پر غور۔ ار ٹمیکو بھلا ویل دادے کہ ہند تکہ ورناک لائخ مریرہ، اوقا تہٹی لائخی مریک، تینا وئی نا کچ آہنس گشاد مریرہ اگہ ہندا اور ناتے پلیٹ فارم اس تننگ مرے، ماحول اس تننگ مرے ہراڑے اوفک تینا لائخی تے آزاتی اٹ کار مرز کیر، فیصلہ سازی کیر، ویل و جبال آتے تینٹ ایسر کیر، گڑا ہندا ورناک بروکا وخت اٹی گچین ء راہشون جوڑ مننگ کیرہ، وچاگرڈکن جو انوراہشونی اس مننگ کیک، ولے ایلو پارہ خان اگہ بی ایس او پارٹی تاونگ مس گڑا ہندا ورناک تینا لائخی تازی آزیات کاریم کننگ نا جاگہ غازیات چا پلو سی ء بناء کیرہ انتے کہ او چارہ بی ایس او نازا زی آ اسہ پارٹی اس ارے، ہنتس مرے ولے گڈیکو فیصلہ ء پارٹی کیک، گڑا ادا

ورناک دیمر وی کن کوشت کپسہ بیرہ چاپلوسی و منافقتی کیرہ، گڑا اوڑ آخبت کن اسہ جوانو نتیجہ اس پیشتمپک انتے کہ بیرہ چاپلوس جوڑ مریرہ ہندن کہ اینو عملی دروشم اٹ ہندا کاریمک مننگ ء۔ مسٹیکو ویل دادے کہ اگہ بی ایس او پارٹی سے ناو ننگ جوڑ مرے گڑا ہمر کہ پارٹی نارہشون آک خواسر ہمز ہنیت شیف انا تیکن ہم جوڑ مریک، پوسکنو سوچ، پوسکنو خیال، پوسکنو زہنیت مونا بک۔ ولے اگہ بی ایس او اسہ آزات ء دروشم اسے اٹ کاریم کے گڑا اور ناتا تہٹی پوسکنو سوچ، پوسکنو خیال، پوسکنو زہنیت جوڑ مریک۔ گندہ ء گندہ و جوان ء جوان پاننگ کیرہ، اوقا تہٹی بدلی ہننگ ناصلاحیت ودی مریک، اوقک متکن انگا و بے سبب آنظریہ آتازی آکاریم کپسہ۔

سگار پینل: بی ایس او نا آزاتی ناخیال ء منوک آتا پاننگ دادے کہ بی ایس او ہر وخت تنظیم و پارٹی تا جھگڑہ آتا سوب پاننگ نا گواچی منے۔ گڑا بی ایس او آزات نا 2014 ناسیاسی اڑاند آتے نم امر ہریرے؟

چیئر مین ابرم: ہر اتم کہ چا گڑا سے ناتہٹی ویل اس ودی مریک گڑا اوڑ نہ وڑ اسے اٹ بندغاک اوڑان زیمی مریرہ، ہندا اوڑ بلوچ تحریک نانایم اٹ مروکا ویل آک بی ایس او آزیم شغانو و مستی ہم شاغسہ برور۔ 2014 نا اڑاند یا ویل آک بی ایس او ناتہہ انا ویل آتا سوب ودی متنو بلکن پارٹی و تنظیم آتا پارہ غان ودی

مر و کاویل آتاسوب بی ایس او مفتِ خدا زبکی منسے۔

سگار پینل: بی ایس اونازی آاسہ پین دوبہ اس داخنگ مریک کہ بی ایس اوورنا تازندء بیم ائی شانگ ہندنکہ اوفتے کنگ ناگواچی کیک وار ٹمیکو دا کہ ورناتے خوانگ و عمل آن مرکیک۔ داباروٹ نماخیال انتء؟

چیرمین ابرم بلوچ: کناخیال پانک کہ اسیکہ داہیت حل کنگ مرے کہ زندانا جندانت اسے؟ زنداندائے کہ پاکستانی لشکر کسرتازی آورناتے سلیفک و مرغا کیک، نن نیمہ غار اتا تہٹی پیک عزت و ننگ و ناموس آجلہو کیک، بازار آتا تہٹی، دکان تاتہٹی، گوازی تاجاگہ غاہراڑے مرے خنک نے بے شرف کیک، یازند ہندادے کہ ورناتانیام اٹ نشہء لس کرینے واوفتے نابود و زوال کرینے، معمولی آنو کری تیکن ورناتے نفسیاتی مریض جوڑ کرینے، میڈیکل کالج نا ایڈمیشن و سی ایس ایس مفننگ ناسوب اوفتے خود کشی اسکان سر کرینے، یازند ہندادے کہ ہر دے ورناک روڈ ٹکست و کینسر آن کیننگ ء، زنداندائے؟

اگہ زند ہندادے گڑا کناخیال پانک کہ داڑان مرگ گیشتر جوانے۔

کناخیال پانک کہ بی ایس او آزات ورناتے اسے آزات ء زنداس تسنے یا آزات ء زنداس گدریفنگ ناسخ اس تسنے۔ اسے جتاء زنداس کہ ہر پاکستان ناتروکا غلام انگازند آن چٹ جتاء و ورناتازندء بیم ائی شانگتے بلکن اوفتے پوسکنوزنداس

تسنے۔ ورناتے راجی آجوتی نامارشت تسنے ورناتے نشہ آن رکھانے، اوفتے خوانگ ناسخ تسنے، چاگرڈ نامہ واری تے ارفنگ ناسخ تسنے، ورناتے چاگرڈ نا تہٹی زمہ وار جوڑ کرینے۔

ایلو ہیئت اگہ خوانگ نامرے گڑابی ایس او آزات آن گیشتر ورناتا خوانگ نازی آکسس ہم کوششت کتنے۔ ہوو لے بی ایس او خوانگ ناپن آورنا تے پاکستانی مشینری ناسخ منگ نابرخلاف، خوانگ ناپن آزہنی غلام جوڑ کنگ نابرخلاف، داہیئت ای یقین اٹ پاو کہ بی ایس او بیرہ خوانگ ناپن آبلوچ ورناتا تے پاکستانی مشینری ناسخ منگ نابرخلاف، بلکن بی ایس او آزات دانا برخلاف مزاحمت ہم کنگ و دانا تو نگ کن بی ایس او ناپارہ خان، سنتس کہ منگ کیک او جہد کرو، گواچن آخوانگ کن بی ایس او غٹ آن زیات بلوچ ورناتے سبخ تسنے و اینو ہم کل آن زیات کاریم بی ایس او کنگ و کہ بلوچ ورناک خواز۔

سگار پینل: نماسیاسی سفر ناوخت اٹ بی ایس او آزات ناسیاست ناوخت اٹی ارا وڑا ناسیاسی ویل و جنجال مونایسنے ہر افتابابت ننے لگے کہ بروکا وخت اٹی ہم داوڑ ناویل آتابنگ ناگان ارے، و بی ایس او آزات تینے دن انکا ویل آتیاں امر رکنگ کیک؟

چیرمین ابرم: راجی آجوتی ناجہد اٹی ہر گام ویل و جنجال آتون تفوک مریک،

راجی تحریک آتے ٹی ہمرویل اس ہم مرے بی ایس اولم اوفتیان زمیم تمک، ولے کناجندانا،خس کہ آزمونده اریرای ہندا سرپد مرپوہ کہ بی ایس اوناورناک تینے پارٹی و تنظیم آتاویل آتون اڈیفیس و وخت اس ہم تینے اسہ ہجو پارٹی و تنظیم اسے ناکنڈاویس۔ اوراجی آجوتی ناچہداٹی اورکل پارٹی و تنظیم آتااسہ وڈشرف ۽ کیر۔ نن ہنوکا وخت اٹ عملی دروشم اٹ خنانن کہ بی ایس اوناسنگتاک تینے پارٹی و تنظیم آتامسلہ آتے ٹی تینے اورشاغانویا بیرہ اسٹ ناپارہ خان مسنوگڑابی ایس اوداڈان زیمی مسنہ۔ کنابی ایس اوناسنگت آتیان دو تفوک ہندا خواست ۽ کہ اوبیرہ بی ایس اوناباسک مریروبی ایس اوناپلیٹ فارم آن راجی آجوتی ناچہد ۽ مونی دیر، تینالانچی تے راجی آجوتی نا تحریک کن کارمرز کیر وراجی آجوتی تحریک تون اور مروکا غٹ پارٹی و تنظیم آتے اسہ کچ اٹ ہریر واسہ رنگ اوفقادافتا عزت ۽ کیر۔ ایلو نن عملی دروشم اٹ اسہ گڑاس آزمونده کرینن او comfort zone انا مسئلہ ۽، سنگتاک تینے اسل ہم comfort zone اٹی تخنپس، زمہ واری ارفروزمہ واری تے است اٹ پوروکیر، احتیاطنا پین آداحس ہم خلیپس کہ کاریم ناچندمف، آسرائی و جارات پسندمفس، اگہ سنگتاک تینے comfort zone انا تہٹی تخار گڑاندن سرپد مرکہ اوتینا روتہ آتے تینٹ کشانو۔

سگار پبلی: ہند نہ کم پاریرے بی ایس او آزات ناسنگتاک آجوتی پسند ادارہ آتا احترام کیرانتے کہ بلوچ تحریک ناتھٹی اسٹ آن زیات آجوتی پسند لشکر و ادارہ ارے، و ہر ادارہ ناتھٹی سیاسی طریقہ کار اس ارے، پدادابند غی فطرت نابخ اسے کہ اولم مخصوص سوچ، فکر، طریقہ آتیاں گیشتر زیمی مریک، ہندا تضاد آتے امر ایسر کیسہ یاد اڑے بی ایس او تینے امر نیام آتو ننگ کیک؟

چیرمین ابرم: داہیت گواچن ۱۱ کہ بندغ سیاست ناتھٹی ہر ا طریقہ کار، فکر، خیال ۱۱ دوست تھا او اوڑان زیمی مریک۔ ولے اسہ خاص تنظیم اسے نا طریقہ کار آتیاں زیم تنگ نادا اسل متلب اف کہ ایلو ۱۱ شیف خٹ یا او نا بر خلاف مر۔ کنار داٹ بی ایس او ناسنگتاک تینے بی ایس او نا پابند کیر، بی ایس او اسہ ادارہ سے نا رداٹ راجی آجوتی نا تحریک ٹی ایلو سیاسی پارٹی و تنظیم آتون ار اوڑانا سیالی تنگ خواہک، او تینے ہندا تنظیمی فیصلہ نا پابند کیر گڑ کم آن کم بی ایس او ناتھٹی، ہجو ویل اس ودی مفک، ولے اگہ سنگتاک تنظیم نا فیصلہ آتیاں بیدس تینا زاتی است خواہی، وڑنگ و بے وڑنگ نابیات آ ایلو تنظیم آتا فیصلہ تینے دو شانے یارح تھی و مخالفت کے گڑا کن خیال پاک کہ ویل آک تینٹ ودی مریرہ۔

سگار پبلی: چنکو وخت اس مریک کہ بلوچ سیاسی مخلوق نا پارہ خان اسہ شرہ سے نابناء مسنے کہ بی ایس او پایدے دوارہ یکجا مرے او فتون تاریخی دور 2006 انابی

ایس او انضمام (سنگل بی ایس او) ء، دنو عمل اسے نا گجائست منگ کیک یا آخہ؟
اگہ آخہ گڑا سوب آگ انت ء؟ بی ایس او آزات ناچیر مین نارداٹ نماخیال و
نظریہ انت ء؟

چیر مین ابرم: کنا خیال پاکہ کہ بی ایس او ناسیالی نظریہ تون تفوک ء، بی ایس او
آزات بلوچ راجی آجوتی و پاکستانی کوزہ نابرخلاف جہد کنگ ء و ایلوٹولیک یا نودر بر
آگ پاکستانی کوزہ ء منیرہ و پارلیمانی پارٹی تا ونگ ء۔ سیوتی واسٹی نظریہ و فکر نا
بنیات اٹ منگ کیک۔ نظریہ و فکر اسٹ مف گڑا بچ وڑاٹ سیوتی واسٹی منگ
کپک۔

2006 انا حالیت آگ ننا و نما مون آٹو، بی ایس او نا و اداری تینے اخص
وخت اسکان تو ننگ کرے؟ او نا پنگ ناسوب آگ تہہ انا حیرہ خاک ننا نما مون
آٹو، او وخت 06/2005 انا مسنے، او وخت گڑاک پوسکن حل کنگ مسنو۔
کسر ساف مرسا کرینے۔ او وخت سنگتاک ہندا کوشست ء کرینو کہ حالیت آتا
حساب آبی ایس او اسٹ مرے و راجی آجوتی نا تحریک اٹی تینا کڑد ء مونا ہتے و
ورناک پارلیمانی سیاست و پارٹی تتون کاریم و اوفا مشینری نا بچ جوڑ مفس۔
ولے ہمو وخت اٹی ہم دا اسٹی سال اسے آن زیات تینے تو ننگ کپک و پنگ۔ او
وخت و اینونا وخت اٹی بھلو فرق اس ارے، او وخت گڑاک پوسکن ایسر منگ

اسرو اینوناوخت ائی گڑاک حل مروک ء۔ ہیج وڑانا کنفیوژن اس اف ہر کس اس کہ بلوچ راجی آجوائی ناخواست ء تحک اوچرانا داپارہ خان ء ہر کس پاکستان نا کوزہ ء منیک واونابست و بندنا تھی تو لنگ خواہک اوچرانا ایپار ء۔

سگار پینل: بی ایس او آزات تینا لبرانگی کاریم تھی براہوئی و بلوچی بولی نازی آ کاریم کنگ ء، بلوچستان نا تھی ایلوچنکا بولی تا حوالہ اٹ چپ منگ ناسوب آک انت ء؟

چیرمین ابرم: ایس تو بلوچ سیاسی ادارہ آتے ٹی لٹریچر بنائی آن اردو ٹی مسنہ۔ ننا سیاسی لٹریچر نا تھی اردر ناروتہ غاک ہندا خس سوگو مسنو کہ ننا سیاسی بندغاک دا پارینو کہ بلوچی و براہوئی خواننگ مفسہ، بندغاک او فتنہ پوہ مفسہ، بھلوچہد و کوشست اسے آن پد منتون لٹریچر بلوچی و براہوئی ٹی منگ ء، او ہم داسکان چنکو کچ اسے ٹی منگ ء۔ داسکان پین بھاز کاریم نا گرج ارے۔ کنا خیال پانک کہ بلوچ راج انا غٹ بولی تازی آکاریم کنگ مرے، نوشتہ مرے، لٹریچر مرے، ولے اندنکہ بلوچی و براہوئی بھلو بولی ءد افتازی آ او کچ اٹ کاریم منگ اف ہر کچ اٹ کہ مروئی ء۔ وخت اس ہند نو بروئے کہ بلوچی و براہوئی بولیک ہندن مستی ہنور و سوگو مرو کہ داتینٹ تینا لمسی بولی تازی آکاریم کنگ ء بنا کرور۔

سگار پبلی: بی ایس او آزات نازی آسھلو وخت اسے آن او ناجند انا بندغ آتا
کنڈان گلہ و دشمن ناکنڈان دا پروپگینڈہ کنگ مریک کہ بی ایس او آزات سلاء بند
تنظیم آتون تفوک؟ داہیت ۽ نم چیئر مین نارواٹ امر خیرے؟

چیئر مین ابرم: داہیت انا چند ایسن تینٹ کالونیل پروپگینڈہ نا بشخ اسے۔ دا
پروپگینڈہ نار انبیاقی مسخت ۽، اسٹ تینازلم و زور اکی تے اخلاقی و قانوندی جواز
تنگ تاکہ ہرا وخت ہم بی ایس او آزات نازی آکر یک ڈاؤن مسنے یا مرے گڑا
لس مخلوق یا نور بر آتا نیام اٹ جواز اس جوڑ مرے، ہند تکہ داہیت "کس اس
دشمن نابر خلاف گڑا اس کرینے گڑا کسفنگانے" ہندا سوب آن دشمن ننے
کسفننگ ۽ پدا ننا چند انا بندغ آتے داہیت انازی آباور کرفنگ ۽ کہ بی ایس او نانا
زی آکر یک ڈاؤن حق اٹ مسنے۔ داسا داڑے دا سوج و دی مریک کہ ہمو
بندغاک کہ ہرافتا تعلقداری ننے بی ایس او تون مسنے و ننے کہ سلاء بند تنظیم
آتون گڑا او اننے کسفنگانو؟ یا ہمو استاد و بلوچ زانتکار آک کہ ہرافتا تعلقداری ننے
سیاسی تنظیم آتون مسنے و ننے سلاء بند تنظیم آتون، او فک اننے خلنگانو؟ یا بلوچ
نیاڑی و چناک خلنگ و بیگواہ منگ ۽؟ دا تینیا ننتون منگ اف بلکن تیوہ کالونیل
تاریخ اندن ۽، کوزہ گیر تینا غلام آتا خلنگ، لٹ و پیل کنگ ٹی فرق کپک، اود ڈوہ
دار و بے ڈوہی ٹی فرق تحپک او بیرہ پجار نابنیاٹ آ بندغ آتے کھسفنک و بیگواہ

کیک، لٹ و کٹ کیک۔ او تینا ہنداز ورا کی تے پدا اخلاقی جواز ایتک۔ پاکستان ہم تینا ہمو پجار نابنیات آبلوچ آتے خلنگ و بیگواہ کنگ و پدا دافتے کن اخلاقی جواز و دی کنگ۔

ارٹمیکو ہیئت ناما سنڈ سیٹ ناتھی سلاء بند جنگ اتون تفوک بند خاک چاگر دنا تھی یا ایلو سیاسی چاگر د مخلوق آن جتا و کشلوک و در و شم اسے ٹی مونہ تنگ و سلاء بند جہد و بھاز بیم لہش کرو کو گڑ اس در شان کنگ و تاکہ سلاء بند جہد و لس مخلوق نانیا م اٹ اسہ مری اس و دی کنگ مرے۔ پاکستان ہند اپرو پگینڈہ تون سلاء بند جہد و ہند و در و شم اسے اٹ ہتنگ خوانک کہ پاکستان ہنت و ژانا زلم و زور اکی اس کنگ و، او ناسوب سلاء بند جہد و، اگہ سلاء بند جہد مف گڑا پاکستان تینا زلم و زور اکی تے کپک۔ پاکستان تینا کوزہ و زلم و زور اکی تے جواز تنگ ناخا تران داوڑ انا پرو پگینڈہ کیک، ننا مخلوق و کالو نیل پرو پگینڈہ تے سر پد مروہی و، ویل سلاء بند آجہد افک بلکن پاکستانی کوزہ و۔ پاکستان تینا کوزہ و ایسر کے، ننا ڈغار آن پیشتمے گڑا بلوچ آتے، جھو بکار اس اف کہ او سلاء بند جنگ و کیر۔

سگار پینل: نما خیال آ اینو ناوخت اٹ بی ایس او آزات نا پرو گرام تینا تھی پور وء یادن پانگ کیسہ کہ وخت ناخواست آتے پور و کنگ و، اگہ پور وء گڑا داپا بو کہ

امر؟ آگہ آخہ گڑانت کنگ مرے؟

چیئر مین ابرم: پروگرام ۽ تنظیمی پالیسی تاسوب داڑے پور و پانگ کپنہ، ایہن ہم نن ہرن تو سیاست ناتہٹی ہیچ گڑاس تینا تہٹی پور و مفک، او وخت و حالت آتا حساب آردیسہ کیک، او فتاہٹی نزوری و گندئی ہم مریک۔ بی ایس او نا پر و گرام درست ۽ تینا تیوہ وس اتون پر و گرام نازی آ عمل کنگ ۽۔ ولے ای داسر پد مر یوہ کہ بی ایس او ۽ تینا متکنا طریقہ آتا تہٹی بدلی ہتنگ نا گرج ارے، بی ایس او آزات بلوچ راجی آجوتی نا تحریک نا شیخ، بلوچ راجی آجوتی نا تحریک ۽ مونی دنگ کن پوسکنا وخت اناخواست آتا بنیات آپر و گرام ناتہٹی چنکو بھلو بدلی ہتنگ نا گرج ارے، اندنکہ روایتی کاریم و ذمہ داری تانیا مٹ فرق کنگ و ہر بندغ ۽ تینا لاجی تا زی آکاریم کنگ، بلوچ راجی تحریک نا خاتران اسہ خوانگ جاہ نا وٹاٹ کاریم کنگ و پین اندو چنکو بھلو مٹ و بدلی نا گرج ارے۔ اندن پار کہ داہیت آک داڑے تیوہ ایسر مفسہ۔

سگار پبیل: بی ایس او آزات نازی آ داگلہ ہم ساندہ کنگ مریک کہ بی ایس او آزات تینا حد آتیاں بیٹشن کاریم کنگ ۽ اندن لیک اسٹوڈنٹس پالیٹکس نا لکیر آن ایہ پار گام تنگ ۽، داہیت نما خیال انت ۽؟

چیئر مین ابرم: سہاف کہ دا کننا کم علمی ۽ یا نا پوہی ۽ پانگ کپہ ولے کننا خیال

سیاست ناتھٹی د نو گچین کروک ء لکیر اس اف کہ د لکیر آن مونی پالیٹکس نا چند ایسرء۔ کنا خیال پانک بی ایس او نا چند نو کاریم کنگ اف کہ ہرابی ایس او یا اسٹوڈنٹس پالیٹکس نا حد آتیاں پیشن مریر۔ اگہ بلوچ نا چا گڑی ویل، بیگواہ غا بندغ تا خاتراں، دشمن نازور اکی تا بر خلاف ریلی کشتنگ، برانز کنگ یا ایلورا جی چا گڑی ویل آتازی آہیت کنگ اسٹوڈنٹس پالیٹکس نا لکیر آن پیشن ء گڑا اسٹوڈنٹس پالیٹکس کن پین انتس پد سلیک؟ اسٹوڈنٹس پالیٹکس بیرہ ہاسٹل نا کرہ و فیس آتا ہلنگ حساب کنگ نا پین اف۔ اسہ غلام ء چا گڑا سے ناودر بر واسہ آزات یا ترقی یافتہ چا گڑا سے ناودر بر آتا سیاست ناتھٹی نن ودے انافرق مریک۔ اسہ آزات و ترقی یافتہ چا گڑا سے ناودر بر آتے ہر س گڑا او تینا زندانا چنکا چنکا ویل آتون تفوک ء یا او فتنے کن جہد کیرہ ولے اسہ غلام ء چا گڑا سے ناودر بر آتا زمہ واریک زیات ء۔ اگہ اسہ غلام ء چا گڑا اس داپانک کہ کنا جیرہ غاک بیرہ، فیس، کلاس و ہاسٹل ء گڑا او چا گڑا ء غلامی کڑزک۔ اینو بلوچ چا گڑا ء تیوہ وڑاٹ پاکستان بھس کرینے، نئے زندا رے نئے پچار، نئے ننگ و دودا اس ارے، دا حالیت آتا ناتھٹی بی ایس او نا دازمہ واری مریک کہ او چا گڑی و راجی ویل آتا باروٹ ورناتے جہد کن تیار کے، ورناتے راجی زمہ واری تا رنگ ناسخ ایسے۔ او فتنے ہندن بودی کے کہ او بھلا بھلا راجی زمہ واری تے تینا کوپہ آتیا

ارٹنگ کیر۔

سگار پینل: نم بلوچ تحریک نایلو ادارہ آتوں بی ایس او آزات ناسیالیء امر
خرے؟

چیئر مین ابرم: بی ایس او بلوچ تحریک تون تفوک غٹ تنظیم و پارٹی تاجد و جہدنا
احترامء یک و بلوچ راجی آجوتی نایگ انازی آغٹ انا جہد آتا احترامء یک۔

سگار پینل: بی ایس او آزات ناچیئر مین نارداٹ راجی آجوتی تحریک کن نما اہم
انگاتر جج انتء؟

چیئر مین ابرم: بلوچ راجی آجوتی نا تحریک ء horizontal یا
vertical دروشم اٹ خواننگ نا جاگہ غا جتا جتا انگا تحریک آتا تہٹی خواننگ و
تالان کنگ۔

سگار پینل: بی ایس او آزات نازی آرکھ خلگا، یونیورسٹی و کالج آگ ملٹری
کیمپس جوڑ مسنو، کیڈٹ کالج آگ دے پہ دے آن زیات منگ ء۔ نم دا
باروٹ گراس سوچ خلکنرے؟ ودا جنجال آتا مون ء توننگ کن نما پالیسیک
مستی انتء؟

چیئر مین ابرم: داپالیسی تا بر خلاف بی ایس او سانده جہد کرینے کہ علمی ماحول اس

جوڑکنگ مرے، بھلوکچ اسے اٹ بی ایس او سرسبب ہم مسنے، ولے ہندنکے دشمن تاغورء، اونا بھاز آ عمل آک تیوہ وڑاٹ ایسر کننگ مفسہ ولے دافقا برخلاف مخلوق ناتہٹی یاورناتے گیشتر سرپدی تسنے کہ داپالیسی تا برخلاف کسرتا زی آپیشتمنگ یا ایلو مزاحمتی طریقہ کار بنیات اٹ تینا جہدء برجاتخانے ومونی ہم برجاتخوتہ۔

سگار پبیل: بلوچ ڈغارنا ہمسایہ ملک ایران نامست انا مذہبی حکومت واوغانستان نا طالبانی حکومت، دافتنے آن بلوچ چاگرڈو بلوچ راجی آجوتی نا تحریک نازی آ انت زیم تمنگ کیک؟

چیئر مین ابرم: ایسن تودا ہبیت تیوہ جہان اٹ ابرمیء ولے خاص وڑاٹ ہمسایہ ملک آتا تہٹی چنکا بھلا سیاسی، مذہبی، چاگرڈی، معاشی، مٹ و بدلیک ایلو ڈیھ و راج آتازی آزیم شاغرہ۔ ولے اوغانستان و ایران ناجیڑہ غاک دن جتا جتا، ایران ناتہٹی مذہبی حکومتء پنجاہ سال مریک ولے او ایران ناتہٹی تولو کابلوچ چاگرڈء زیمی کننگ کتنے، دانا سوب آک دادو کہ بلوچ چاگرڈ ہندن ایران و پاکستان ناڈول انگادشمن آن سرپدء و د ابرمیء کہ تینا دشمن نا طریقہ غاک کسء دوست مفسہ نئے اوفقان زیمی مریرہ۔ ہندا سوب آن نن خنینه کہ پنجاہ سال آن پد ہم ایران تینا مذہبی زیمء بلوچ چاگرڈ نازی آشا عننگ کتنے۔ ولے اوغانستان نا

جیڑہ جتاء، اوغان طالبان نامد ہی فکر بلوچ چاگرڈ نازی آزیم شاعنگ کپ ولے اندنکہ ضیاءنا حکومت خاص وڑاٹ نائن ایون آن پد بلوچستان ناتھی پاکستان "اوغانستان جہاد، کشمیر جہاد و ملازم" نازی آ بھلو کچ اسے ٹی کاریم کننگا، ون زیم تے خننگ اُن کہ اروڈ بلوچ ورناک لشکر جھنگوئی، جیش العدل، داعش، افغان طالبان و القاعدہ و ایلو مذہبی تنظیم آتے مون تننگ مسنو و واکل آتاروتہ آک بلوچستان اٹی کھڈ کننگ مسنو، و دافا زیم آک بلوچ چاگرڈ اٹی جتا جتا انگا دروشم اٹ خننگرہ۔ اگہ اوغانستان نامد ہی روایت آک مریریا ایران ناملازم یا پاکستان مذہبی کلچر و ملازم داہر صورت اٹی بلوچ چاگرڈ کن نسان۔ بلوچ چاگرڈ نانیتنا لوٹ و خواست، او نانیتنا دودور بیدگ و زندگدر یفننگ نانیتنا اقدار آکو، او بچ وڑاٹ مذہب و ملازم آتون تفوک افس، مذہبی کلچر بلوچ چاگرڈ بے شخ کننگ نا سوب جوڑ مریک، داداسا بلوچ سیاسی پارٹی تاپر و گرام نازی آکاریم تحک او اروڈ بلوچ چاگرڈ رکھنگ کیرہ۔

سگار پینل: بلوچ ورناتے انت کلہواس تننگ خوارے؟

چیرمین ابرم: بلوچ ورناک تینا گواچن آحیثیت۔ سرپد مریر و تینے ایلو راج آتا ورناتاخن تیان ہرپس۔ راجی و چاگرڈی زمہ واری ار فر، ہر اسہ ورنادا سرپد مرے کہ راجی زمہ واری تے ہر وڑاٹ تینا کوپہ آتیار فوئی۔ اسہ ورناسا ہم تینا

زمرہ واری تیان ٹرپ۔

بلوچ مزاحمتی تاریخ، مسیح آن مالو پر تلگیزی جلو کار آتے

اسکان

ڈاکٹر جلال بلوچ

بلوچ ڈغار ایران، اوغانستان و ہندوستان نا اخیر آتالان ء واسہ پارہ خان بحرہ بلوچ ہر اکہ اسہ بھاز منگنو تجارتی کسر اسے، ہرانا ایپار عرب آکو یعنی نن پانگ کینہ کہ قطب، جاند م، دے ٹک و دے کہی ہر کنڈ آن بروکا و ہنو کا دا خاک انا سیل ء کیرہ۔ دا ڈغار ناہندا اہمیت ناسوب آن او تینا بھلو وخت اس جلو آتے ٹی گدرا۔ اگہ بلوچ ڈغار او نا باقی تاہیت کنگ مرے تو دا (بلوچ آک) جہان نامنگنا تہذیب مہر گڑھ نا وارث آکو۔ دا منگنا تہذیب نا وارث آتے گیشتر وخت تینے و تینا ڈغار ء رکھنگ کن او فقا فطری آ مزاحمت جنگ انا پڑ آسلفینے۔ بلوچ آتے وختس آریں قبیلہ انا جلو نا گواچی منگ آ خنگ مریک ہر افا برخلاف او فک ہفت کرن مزاحمت کریر، وختس ہجاشی تو وختس یونانی، ساسانی و عرب انا برخلاف تینا وطن نارکھنگ اٹ سنگر بلوک خنگرہ تو وختس منگول، پرتگالی، مغل، اوغان، انگریز و اینو اسہ ترند بیدس فطری ریاست (پاکستان) نا برخلاف خنگرہ۔ سر حال تو ایسہن بھاز مرغن ء ولے نن دانا زی آبائی وخت آن ہلیس

حمل جیئند نامزاحمت اسکان چنکوچشانک اس شاعون۔

بلوچ راج انامزاحمتی تاریخ ناباروٹ تیوہیٹ وپول اسے ناگرجء، ولے
دوبروک کاغدا تارداٹ بلوچ آتے پیش دادی حکمران اتافوج اٹ خننگ کینے۔ پیش
دادی دور حکومت 2100 مسیح آن مالو بلوچ آک سلاء بندپڑ آتینے منفسیر۔ ہرانا
بند او آ آریں جلوکار اتا برخلاف تاریخ نامر غنامزاحمت ء درشان کریں۔ اوکان گڈ
میڈین حکمرانی یا میڈین حکمرانی نامتنگ آن پد بلوچ آتے نن ہجاشی تون جنگ اٹ
خنینہ ہرا کہ سائرس نازندء جبال کریں۔ سائرس دے ٹک اٹ خراسان، جاند م دے
ٹک اٹی ہندوستان ء فتح کریں۔ البتہ فوج انانہرا بشخ انار اہشونی ء کرسا او بلوچستان نازی آجلو
کرے گڑا بلوچستان اودے بھس کرے۔ دانگان ناخوار کروا کسر آک وگام گام آلسی
مزاحمت ناسوب اونیسٹ نابود مسر۔ وبھلا فوج آن تیا سائرس واونانہفت سنگت زندہ
رکھوک نرنگ ٹی سرسہب مسر۔⁹

ہجاشی تیان گڈ یونانی سیاہ مارک بلوچستان آمون کیرہ، سکندر ہندن کہ
تیوہ جہان اٹ تینے منفسیر ولے بلوچستان اودے ہندا خس بے حال کرے ہر افٹے
یونانیک بھلاتاغت اتا مقابلہ ٹی ہم مون تئوسر۔ پورس آن بنگ وخت آسکندر پنجپ و
سندھ انانہی علاقہ آتے فتح کرے ولے اصل امتخان آن گدرینگ داسکان انگہ تنخوک

⁹ ڈاکٹر شاہ محمد مری۔ مہر گڑھ سے ریاست کی تشکیل تک۔ مسٹیکوشینک۔ سنگت اکیڈمی آف سائنسز کونید۔ پنہ۔ 121

اس واو بلوچستان اس ہر اسہ ہم کھٹوک اسے سر سہب منگ الیتو۔
 داگدر وشیائی ریگستان اٹ (لسیلہ غان کرمان ناعلاقہ آتے اسکان) شست
 (60) دے اناسفر او نافوج اکن تیوہ بھسکاری ناسوب جوڑ مس۔ گدر وشیانا ترند آبا سنی
 ودیر انا کبوتی او فتا کھی بندغ آتے مرگ ننا گواچی کرے۔¹⁰
 بلوچستان نارکھ اکن بیرہ بلوچستان ناباتیک دشمن اتا کھر کنتو بلکن داخلہ ہرا
 دشت لوط آن بلیس کوہ سلیمان اسکان تالان ء، دائی ہر گام آد دشمن آتے کن بھس کاری
 و بربادی ناکلہو ء، او گڑا کرمان ناجنگلی آریگستان مرے، مکران نابارن آکرک یادشت
 و بیابان آک، یارخشان نیلی، آڈغار و مرمر اسکان غیر آباد آہند آک، کھیرہ ترناسہ رنگ
 آمشک یا ہر بوئی، سراوان نابڑز بالاد و بھیم تالان کروکامش تالڑ مرے یا کوہ سلیمان نا
 پیچی آکسر آک ہر افتنے ٹی پیسنگ تیناساہ آن است ار فنگ نابر بیر ء۔
 سکندر ء شکست بلوچستان نامد تس ولے کسہ داسکان پور و متوانتے کہ یونانی
 تے بروکادے تیٹ بلوچ اتا کنڈان پین بھس کاری تون مون تروئی واوفتے ساندہی کن
 یونان ناکنڈا ہپوئی اس۔

سکندر ناکذیت آن گڈ دا مچا ہندائی سلوکس خاہوت نابادشاہی ٹھیفنگا،
 ہرانا سلطنت شام، مصر، ایران ناسیم آتے اسکان تالان مس، دافتے ٹی بلوچستان ہم اوار

¹⁰ ہمرکہ بڑ پانگانے۔ پنہ۔ 126

اس۔

سلوکس حکمران انطیوکس اعظم یا انطوکس سوم تون اشکانی فرمانروا
 ارشک سوم ء شکست ترساوانا تخت آقوضہ کرے، ولے بھلو وخت اسیدکان قوضہ ء برجا
 تخنگ کتو و پار تھی تالٹ و پل یعنی گوریلہ جنگ آن تنگ مرساہوسی آن جنگ ء ایسر
 کرے و ارشک ء پار تھیانا بادشاہ منا و ہمدان ناعلاقہ کہ ہر انازی آو قوضہ کریس اودے
 پداتس۔¹¹

گوریلہ جنگ ہر اکہ اینو اسکان ہم اسہ سامراج یاتا غتور دشمن اسے کن
 حلال ء زار اسے، بلوچستان ناچا گڑ داٹی اونا طب آک درست معنے آتے ٹی او فتا باوہ پیرہ
 آسکانی (پار تھین) تتون لگیہ ہر اتینا وخت انا سپر پاور یونان ء بیرہ بلوچستان آن کشیتور
 بلکن او فتا حالیت ء ہندن کریر کہ او غٹ قوضہ کروک آہند آیتان تینا مال و مڈی تے
 ار فنگ آبیوس مسر۔ ایسن بلوچ آک آرین وخت آن ہی جنگ انا بھلاک اسر ہر افٹاکسہ
 خاک پنی ء و ایرانی لشکر ٹی او اول دستہ ناکڑ دار کن پنی اسر۔ گڑ او فنتے کن جنگ انا داوڑ
 انگام تے بدل کنگ بچ اس الو، او چانسرہ کہ دشمن ء امر شکست تروئی ء۔ بلوچ اتا جنگ
 انا پڑ آہند الا نھیک تاغتی آن ہم تاغتور آد دشمن ء داڑے گام تخنگ نا وخت تتور۔ ہر کس
 اس ہم بس چنکو وخت اسے آن پد نرنگ کن بیوس مس۔

¹¹ ڈاکٹر معین الدین۔ قدیم مشرق۔ ارنیکوشینک۔ پیہ۔ 75-76

آسکانی، آسکانی یا یونانی کہ ہر اہنے پار تھسین پارہ اینو ہم مکران ودے کہی بلوچستان اٹ آباد اریر۔ آسکانیک بیرہ بلوچستان آخہ بلکن یونانی تے شکست ترسا او فتا غٹ قوضہ کروک علاقہ غاک ہر اہنے ٹی سینٹرل ایشیاء، کردستان ودے ٹک نیام ناہند آک اوار اسر، او فتازی آ حکمرانی کریر۔ او فتاد اباد شاہی 471 سال اسکان برجامس اوکان گڈ ساسانیک او فتنے شکست ترسا دابلوچ ریاست ۽ بھس کریر۔

ساسانی تا بر خلاف ہم بلوچ آک بھلو وخت اس جنگ اٹ اختہ مسر۔ جنگ اتاد الرقباز ناوخت آن بنا مرسانوشیر وان ناوخت اسکان برجامس۔ ہراوخت او البرز، ایلان وگیلان اٹی لشکر کشی کرے گڑ اڈان جنگ ایسر مس۔ جنگ اتاد اوخت کم وود پنجاہ سال چکا۔ 226ء اٹی ساسانیک اقتدار اٹی بسر، او فتاد ور حکومت نابنائی دے تیٹ حکومت و بلوچ اتا نیام اٹ اول سنگتی و پدان سیاسی و سلاء بند جنگ اناسوب آن ہیرکانی بلوچ آتے ساسانی تا پارہ غان بھاز نسحان رسیدگا۔¹²

پنجاہ سال نادا جنگ اٹی بھلو کچ اسیدٹ بلوچ اتا نسل کشی مننگ تون اوار زندہ بچوک اتا بھلو مخلوق اس ایلو علاقہ اتا پارہ غاہمپ بٹ کرے ولے ہر بلوچ آک ہموڑے رہینگار او فک باہوٹ ناخواست کرسانوشیر وان ناباد شاہی ۽ منار۔¹³

¹² فاروق بلوچ۔ بلوچ اور انکا وطن۔ فکشن ہاؤس۔ مسٹیکوشینک۔ پتہ۔ 92

¹³ ہمرکہ بڑ پانگانے۔ پتہ۔ 92

ہندراداٹ داروایت ہم بھاز پنی ء کہ دا جنگ اٹی بلوچ آتے ڈغار آن کشینگ مس، ولے دا اسہ مفروضہ سے آن بیدے پین ہچ اس اف انتے کہ پدا نا دخت آتہی نن خننگ کینہ کہ ہر اتم نوشیر وان چین انازی آقوضہ کرے تو بلوچ آک ہم اونا لشکر ٹی اوار اسر، ہر اناز کر شاہنامہ ٹی ہم ساڑی ء۔ اسہ روایت اس دا ہم ارے کہ بھاز آ بلوچ قبیلہ خاک ساسانی تیان داد ترچر آ جنگ نابدلہ ء ہلنگ کن کرمان ناکسر ء ہلکر و کرمانی متون اوار جنگ انا تیار ی ء بنا کریر۔ ایسن ہم متکناد ورا کرمان ٹی ریٹنگو کاتے ہر وخت مؤرخ آک بلوچ پارہ، اونا اسہ صاف ء مثیل اس کوچ و کرمانی تا عرب اتا بر خلاف اوار نگا جنگ ہم ارے ہر اٹی کرمانیک کوچ قبیلہ غان کمک ناخواست کریر۔ عرب آک حضرت عمرؓ نا وخت اٹی کرمانی تازی آ جلو کریر تو طبری نا پاننگ ء کہ کرمانیک او فتون مون تننگ کن اسہ جاگہ غانج مسر۔ او کوچ آن ہم کمک ناخواست کریر و تینا ڈغار نا خرک آ علاقہ آتہی جنگ ء بر جاتخار۔¹⁴

کرمان، سیتان و ایلو علاقہ آتہی آباد مروک بلوچ آتون اوار کرمان نا بلوچ آک ہم عرب اتا بر خلاف ترند مزاحمت کریر بلکن کرمان نامد و دشمن نازی آ کھر کرو کا ڈغار ہم دامزاحمت اٹ بشخ ہلک ہر انا سوب عرب آک شاہ کرمان ء شکست تننگان

¹⁴ علامہ ابی جعفر محمد بن جریر الطبری۔ مٹ: سید محمد ابراہیم (ایم اے) ندوی، حبیب الرحمن صدیقی فاضل دیوبند۔ تاریخ طبری مستمیکو شینگ۔ نفیس اکیڈمی کراچی۔ 2004-پنہ۔ 201

پد ہم مستی گام خلنگ کتور۔ داباروٹ طبری عرب جنگجو تاہیت آک ہر اکہ ہمو وخت انا خلیفہ مکران نا حالیت اتا باروٹ معلومداری تسوسس، داوڑ بیان کیک کہ دانا خلکن پڑتا ڈغار ہم مش تیان بارے۔ اوڑے دیر انا کمبوتی۔ او نامیوہ غاک سڑوک ء۔ اوڑے دشمن آک دلیر ء۔ اوڑے جوانی کم وگندی زیات ء۔ اوڑے بھلا لشکر ہم چنک گمان مریک و چنک کچ ایسن اف انا بر بیر ء، زیان مریک۔ اونا پد انا بشخ بتر گندہ ء۔¹⁵

او وخت کرمان ٹی بلوچ اتا ساڑی مننگ ناشاہد ہم ر سیننگ۔ ہراوڑ لانگ ورتھ ڈیمز نا کتاب کوچ و بلوچ و بلوچ نسل نا ترجمہ ء کر سا میر گل خان نصیر پانگ کہ دادے الم منوئی مرے کہ چارمی کرن ہجری نابنائی وخت اٹ بلوچ آک کرمان ٹی آباد اسر۔ دا ہم مننگ کیک کہ مسہ سد سال مُست ہر اتم عرب آک کرمان ء فتح کریر تو بلوچ آک مُست آن ہموڑے ساڑی اسر۔¹⁶

ساسانی حکومت ہر اسہ سپر پاور حکومت نس اس، داڑان بیدس او قتا وخت اٹ بلوچ اسہ پارہ غان ریاستی فتح آئیٹی بنداوی کڑدار اس تختنگ اس ولے ایلو پارہ غاقباز و فیروز نا جنگ او فتنے ساسانی تا نشانہ غا ہم تخاسس۔ داڑے داہیت ء ہم کر سا کاؤ کہ تاریخ او وخت اٹی بیرہ البرز، ایلان و گیلان و او قتا داپار پیسار آباد بلوچ اتا ز کرے کیک

¹⁵ ہمر کہ بڑ پانگ نے۔ پندہ 204

¹⁶ لانگ ورتھ ڈیمز۔ مٹ و تالیف گل خان نصیر۔ کوچ و بلوچ اور بلوچ نسل۔ بیلز اینڈ سر و سز کوئٹہ۔ 1999۔ پندہ۔ 139

ہر اہل قبائذ و اوکان پد نوشتیر وان نابے دادی تون تروئی تما۔ ایلونیمہ بلوچ آک ساسانی لشکر ناشخ جوڑ مر ساخذمت ایسری تسر۔ ولے ہندن کہ ساسانی تازوال ناسوب آک پاش مر سا کریر گڑا بلوچ آک وخت یتینا حق اٹ سر پد مر سا او فتا بر خلاف ہمکو پھ مسرو عرب لشکر ٹی اوار مر سا ساسانی تا بر خلاف اسٹ مسر۔ عرب و بلوچ اتا ہمکو پچی نامونا ساسانیک ریک انادیوال اس ثابت مسر۔ دامنگ کیک "بیر گیری" ناجوزہ اس ہراڑے او فک البرز نسل کشی نابدلہ ے ہلکریا وخت بدل مسوسس و او فک دا پوہ مسوسر کہ داسا عرب طوفان ے کس توننگ کپک گڑا جو انے کہ ساسانی تیان آزات مننگ مرے تاکہ بروکا دے تیٹی پوسکنا فاتح تیان بلوچ علاقہ اتار کھ ے یخینی جوڑ کنگ مرے۔ دارداٹ "سیاہ سوار" ناکاریمک دے اناوڑ روشن ے ہر اول ایران ناہر اول دستہ ناسالار اس ولے پد آن ایرانی لشکر ے رخصت کر سا عرب آتون اوار مس۔ ایلولوز آتے ٹی اگہ عرب آک بلوچ آتون شرطی گپ و تران کتورہ گڑا نوائے او فتنے کن ایرانی سلطنت نالیسری ارزان متوکہ۔

داگپ و تران ے داوڑ ہم بیان کنگ مریک کہ بلوچ آک مسہ شرط تخار۔ ہر اہل قبائذ و اوکان پد نوشتیر وان نابے دادی تون تروئی تما۔ ایلونیمہ بلوچ آک ساسانی لشکر ناشخ جوڑ مر ساخذمت ایسری تسر۔ ولے ہندن کہ ساسانی تازوال ناسوب آک پاش مر سا کریر گڑا بلوچ آک وخت یتینا حق اٹ سر پد مر سا او فتا بر خلاف ہمکو پھ مسرو عرب لشکر ٹی اوار مر سا ساسانی تا بر خلاف اسٹ مسر۔ عرب و بلوچ اتا ہمکو پچی نامونا ساسانیک ریک انادیوال اس ثابت مسر۔ دامنگ کیک "بیر گیری" ناجوزہ اس ہراڑے او فک البرز نسل کشی نابدلہ ے ہلکریا وخت بدل مسوسس و او فک دا پوہ مسوسر کہ داسا عرب طوفان ے کس توننگ کپک گڑا جو انے کہ ساسانی تیان آزات مننگ مرے تاکہ بروکا دے تیٹی پوسکنا فاتح تیان بلوچ علاقہ اتار کھ ے یخینی جوڑ کنگ مرے۔ دارداٹ "سیاہ سوار" ناکاریمک دے اناوڑ روشن ے ہر اول ایران ناہر اول دستہ ناسالار اس ولے پد آن ایرانی لشکر ے رخصت کر سا عرب آتون اوار مس۔ ایلولوز آتے ٹی اگہ عرب آک بلوچ آتون شرطی گپ و تران کتورہ گڑا نوائے او فتنے کن ایرانی سلطنت نالیسری ارزان متوکہ۔

ہم زکرر سیننگ ہر اندر شانی زرس داوڑارے کہ:

1. نن دا شرط آ مسلمان مرینہ کہ نمتون اور عجم نابندغ آتون جنگ کرون، ولے عرب نابندغ آتون جنگ اٹی نماکمار ورفن۔

2. آگہ عرب نابندغ آتین کسس نمتون جنگ کرے گڑا اونا بر خلاف نم ننے کمک کرورے۔

3. ہراڑے نن خواسن رینگون، نم ننے جو انوٹیکلی ترورے۔

4. داگپ و ترانء ہمو حاکم ایسری تر و ہرا کہ ننے آن (اوغدہ ٹی) بھلاء۔¹⁷

البلاذری نا حوالہء تر ساسمید بلوچ نوشتہ کیک کہ 42ھ ٹی عرب اتا اسہ پین لشکر حارث بن مرۃ العبدی ناسرو کی ٹی قیقان (قلات) نازی آجلہو کرے۔ ہندی بندغاک دلیری اٹ عرب اتا بر خلاف سلیمس و دا جنگ اٹی حارث و اونا کھی صحابی قیقان ٹی کاریم بسر، بیرہ منت اس زندہ بچار۔¹⁸

جھل مگسی نا علاقہ ٹی ہرا کہ مولہ غان خڑک تمک اوڑے کم و و دیرا کلو میٹر مرۃ آ سینزده (13) قبرستانء، دا قبر آک اسلامی وڑاٹ جوڑ کروکء۔ ولے خڑک اٹ، ہجو آبادی اس ہم اف، بیرہ اراچنکو خلک "مٹو" و "کہنہ کچی" پنیء ایر۔

¹⁷ غلام رسول کلٹی۔ رند و لاشار جنگ ایک نظم۔ سید ہاشمی ریفنس لائبریری۔ 2018۔ پنے۔ 43

¹⁸ حمید بلوچ۔ تاریخ مکران۔ سٹی بک کراچی۔ شینک سال 2009۔ پنے۔ 50

نوشکار تینٹ دا علاقہ ناچاچءالکوسس وہرا تم اوڑے ناہندی بندغ آتیان
او قبرستان تباروٹ سوج کننگا تو افٹے دا باروٹ ہچ سماء الو۔ اندن گمان مریک کہ
عرب و بلوچ آتا اندا جنگ ناڈ کر داڑے در شانء۔

عرب آک بلوچستان نا بھاز علاقہ تیا جلو کریر و چنکو وخت اسے اسکان
اوفٹے فتح ہم کریر ولے داڑے ناہندی بندغ آک اوفٹے اسل جارات اٹ تولنگ
التور۔

خلافت راشده و خلافت بنو امیہ آن گڈ عباسی دور اٹ بلوچ آک ترند جنز
اس بنا کریر۔ دا جنز ناسروکی ءسیتان ناسہ جنگجو سڑدار میر حمزہ آذرک کننگ اس۔
پٹ و پول کروک آک میر حمزہ آذرک ءمیر حمزہ الشاری، میر حمزہ سیتانی، میر حمزہ
خارجی ناپن اٹ نوشتہ کیرہ۔ میر حمزہ آذرک نادا جنز 177ھ اسکان ہارون الرشید نا
دوراٹ بنا مس۔ ننے دا ذہن اٹ تحوی ء کہ اول ہرا تم عرب آک بلوچ آتون گپ و
تران کریر تو او گپ و تران اٹ دا ہم در شان اس کہ "نن ہراڑے خوان ریدنگون۔"
یعنی آزاتی اٹ۔ داڑان بیدس عرب آتا جلو نادر و شم اٹ ریاست اوفما ملک ء کرو۔
داڑے تو ریاست تینٹ اوفتاسل کشی نارنڈ اٹ اس واو گپ و تران ہرا حضرت عمرؓ و سیاہ
سوار نانیام اٹ مسوسس، عباسی خلافت اودے پد پشت شاناغاسس، و ٹیکس آتا باریم
شاعسا اوفٹے تینا با جزار جوڑا سس۔ اندا سوب آن دا حالیت اٹ جنز نابش مننگ فطری

اس واندن میر حمزہ دانا بندوئے تخت۔ داہمو حمزہ ہراناذ کر رندی شاعری ٹی ر سیننگ۔
مننگ کیک کہ رند بلوچ آک ہم دا جنگ اٹ بشخ ہلیر یاہمپ ولڈ ناوخت او فک میر حمزہ ہرا
اوقنار آج آن اس اونا دلیری ناکسہ تے بنسائینے اونا اولیاد پاریر۔ اسہ بین روایت سے نارد
اٹ او عبداللہ ناپن اٹ تینا خلیفہ مننگ نا پڑو ہم کر یس۔ اونا بادشاہی نادوراٹ اونا
ریاست بھلو شہایت اس دوئی کرے او افغانستان نادے مکی لشخ گردیزودے مکی کرمان نا
علاقہ بام (بم) ہم اونا قوضہ ٹی بس۔ مکران آن بیدس قضدار (خضدار) قنڈاہیل
(گنداوہ) ہم دافرقتہ نا قوضہ ٹی بس۔¹⁹

میر حمزہ بلوچ نادا جنز ہارون الرشید ناوخت اٹ بناء مس ہراڑے او خلیفہ
ناچین کروک گورنر عیسیٰ بن علی نابرخلاف جنگ ۽ بناء کرے وادوے شکست ترسا
بلوچ علاقہ تیان کشا۔ اوکان گڈ عیسیٰ بن علی عباسی بنجاہ آن بھاز بھلو لشکر اسے تون جوابی
کاروائی کرسامیر حمزہ ۽ شکست ناگوچی کرے۔ ولے عباسی داڑان بیدس ہم دا علاقہ آ
تینا بادشاہی ۽ سلیفنگ کتو، اونا چین کروک گورنر آک قلعہ آہیٹ بندی مسوسرانتے کہ
میر حمزہ گوریلہ جنگ ناکسر ۽ دوئی کر یس۔²⁰

میر حمزہ نا جنز ۽ ایسر کننگ کن ہارون الرشید تینٹ ہم جنگ ناسروکی ۽

¹⁹ ہمر کہ بڑ پانگانے۔ پنے۔ 164

²⁰ غلام رسول کلمتی۔ پنے۔ 54

کرے ولے اودے ناویتی آن بیدس پین بیچ اس دو بتو۔ بلوچ آتادا عظیم راہشون نا کذیت 213ھ ٹی مس، ولے تینا گڈ یکو ساہ اسکان او عرب آتار اہشونیء منیتو۔

عرب آتیاں گڈ ترک آک ہم بلوچستان ء قتل گاہ اس جوڑ کنگ اٹ، مچو کسر اس التور۔ ترک آتا اولیکو جلو یعقوب بن لیث نادور اٹ بناء مس ہر ادے عباسی دور نا تیوہ مخ تنفی دوئی اس داٹولی تیوہ بلوچستان اٹ چک تاڑتالان کرے۔ او فنا گڈی آن کرمان، ہرات، مکران، سیستان، جھالاوان داڑیسکان کہ وسطی بلوچستان ہم رکھنگتو۔

اوکان گڈ عباسیک ہر افٹے بلوچ آتا مزاحمت نامونا ہر وخت نسخان ار فونی تما او فک یعقوب بن لیث صفاری ء تینتون او ار کر سا اودے او علاقہ تا حاکم جوڑ کریر۔ یعقوب نا حاکم منگ آن پد عباسیک اوڑتون او ار مر سا بلوچ آتا بر خلاف تینا کاروائی تیٹ ترندی، بیسر ہر انا سوب آن بھاز آبلوچ علاقہ غاک صفاری تا قوضہ ٹی ہنار۔ صفاری تا بتی زوت کسک۔ او فنا زوال آن سواد ار فسا مکران نا بلوچ حاکم عیسی بن مادن مکران ٹی تینا حکومت ء سو گو کرے۔

اوکان گڈ غزنی نا حکمران آک متکنا تاریخ ء دوارہ اڑسار۔ دا جنگ آتیبی غزنوی تے کہی جنگی پڑ آتیا شکست تون مون تروی تما، ہراڑان پداو فٹے مارشت مس کہ ہندن یلہ غاڑ آبلوچ آتے شکست تنگ ارزان اف گڑا او فنا چالاخ آحاکم سوف تیبی زار شاغسہ او فٹے بلوچ اتادو ٹی تس وداوڑ کہی بلوچ آک او فٹے کنگان کسکر یا او فنا حالیت

ہندو خراب موسس کہ او جنگ کنگ نالائخ سلتوسر۔ ہر اتم داتدینی مونابس گڑا
غز نو یک وخت یتینا حق اٹ غنسا بلوچ اتا بر خلاف لشکر کشی کریر وڈن رکھنگلوک آتیاں
بھاز آک خون مسر۔

داتیوہ دور انا گہ خورٹی اٹ جاج ہلنگ مرے گڑان دان نتیجہ غاسر مرینہ
کہ بلوچاک آریں جلو آتیاں ہلیس غز نوی دور اسکان گیشتر وخت جنگ آتینی اختہ
مسنو۔ دا جنگ اتا سوب آن ہنپ ولڈ ہم مسنے ہندن کہ اینونا وخت اٹی ہم جنگی علاقہ
آتیاں مخلوک پرا من علاقہ آتا کنڈ آہنپ ولڈ کیک۔ اُسل ہندا وڑ ہر اتم سلجو فیک کرمان
وسیدتان اٹ بھس کاری کریر گڑا اوڑے آباد بلوچ اتا بھلوکچ اس مکران ناکنڈامون
کرے۔ مکران ہرا کہ مست انا کہی وخت آتیاں بلوچ آتے کن اسہ سو گوؤ باہوٹ جاہ
اس پاننگ، خیر گڑا میر جلال خان تینا سنگت اتا رکھ اکن تینا ہی وطن ناسہ سو گوؤ بشخ
مکران ے گچین کرے۔ سلجوتی تازوال آن پد منگول آک بلوچستان ے بور بور کنگ ٹی ہچو
کسر اس التوس۔ او فتا جلو اتا پلویر اٹی تیوہ بلوچستان بسوس۔ منگول اتا بر خلاف بلوچ اتا
مزاحمت ناشاہد اک ہم رسیدنگرہ۔ حمید بلوچ تاریخ مکران نابابت نوشته کیک کہ مکران نا
باتیک دا جلو اتا بر خلاف تینا علاقہ آتیت قلعہ ٹھیفیر تاکہ او فک جلو کار اتا بر خلاف
سو گووی اٹ جہد کنگ کیر۔²¹

²¹ حمید بلوچ۔ پتہ۔ 185

چانزده میگو کرن نابناء ٹی بلوچستان خاص وڑاٹ دریابی علاقہ اتا بخت اسه وار پد ابش مس۔ او وخت اٹی اسه ہند نو بندغ اس پیشتما مونا بس ہر ادے جوان وڑاٹ ریاستی ویل اتا سر پدی اس۔ دابندغ محمود قلاتی اس۔ ہر ادے داہیت اناسر پدی اس کہ بھس مروک بلوچستان ہر اکہ ہنوکا خرک انا وخت آئیٹی سانده سامراجی تاغت اتا گواچی منے، ہر افک لٹ وپل، بھس کاری ٹی ہچو کسر الیتوس، ہندا سوب آک دن انکا وخت اٹ اسه تاغور کمکار اسے آن بیدے تینا حکومت ۽ سوگو کنگ بھاز سخت مروئے۔ ہندا سوب او ترک انا بادشاہ بہالدین ایاز تون اسه جو انو تعلقداری اس سوگو کرے۔ ہندا خاطر ان پاننگ کہ محمود قلاتی نا کاریم تے پور و کنگ ٹی اسه ترک بہالدین ایاز (1311-1321) نا بھلو د وئس اس۔²²

محمود قلاتی تینا ریاست ۽ سوگو اصول آئیٹ خنگ اٹ ہچو کسر التو، ہندا کوشست آئیٹی اودے پارسی حکمران اتا برخلاف ہم جہد کروئی تما و ایلو پارہ غان دا زمانہ منگول اتا بڑی نازمانہ اس، ولے محمود سیاسی سر پدی ناشبوت تریسہ تیوہ دریابی علاقہ آتے شونداری نا مثیل جوڑ کرے۔ ظفر نامہ نا نوشتکار شامی (پانزده میگو کرن) نا حوالہ اٹ حمید بلوچ نوشتہ کیک کہ ہر مز نادر یاب نا خرک آباد مروکا شرفارس ٹی تجارت نا

22 رمضان بلوچ۔ گوادر ابھرتے، ڈوبتے سورج کی کہانی۔ 2020۔ علم و ادب پبلشر کراچی۔ پینہ۔ 43

بھلو بنجاہ اسر۔²³

یعنی سد سال اناوخت اٹ ہم بلوچستان نادر یاب آباد مرو کاشارتا فنگ
ٹی ہچو کمبوتی اس بتوسس، بلکن اوفتادیر وئی ہی اس ہر اپر تگیزی تے لٹ وپل اکن پامدار
کر یس۔

پر تگیزی جھلو آتیاں مست نن جھالاوان و کچھی آزر س چشائک اس شاغنه
ہراڑے 1410ء اٹی بلوچ آک ہمو ریاست نابندو اے تخار ہر اپدان ریاست قلات ناپن
اٹ پنی مس۔

ہر ادوت اٹی قمبرانی بلوچ آک سوراب ٹی تینا ریاست نابندو اے تخسہ تیوہ
جھالاوان اے دابست و بنداناشخ اس جوڑ کر یسر ہمو دور یعنی 1050ء اٹ مکران ٹی رند
آک تینا حکومت اے ٹیسفیر۔ شانزده میکو کرن بلوچ آتیکن ڈکھیا ثابت مس ہراٹی رند و
قمبرانی تانیا م اٹ ریاست نازی آجنگ بناء مس و کہی بندغاک اوٹی مرگ انا گواچی مسر،
داڑان بیدس رند و لاشاری تاجنگ پین بھس کاری کرے و اونا سوب بلوچ اتا تاغت بور
بور مس۔ اگہ اوفتا تین پہ تین آد ا جنگ متو کہ گڑامننگ کیک اینو بلوچستان سلاء بند،
سیاسی و معاشی رداٹ اسہ سوگوؤ ڈیہ اسے ناجاگہ اے دوئی کریکہ، و لے اسٹ ایلو نانیام
اٹ دازور اکی ناسوب غٹ او میت آک پنا روتاغت ڈھیر مس۔

²³ حمید بلوچ۔ پنہ۔ 187

شازندہ میکو کرن ٹی پر تگالیک بلوچستان نازی آقوضہ کریر۔ پر تگالیک اولی وار دا خطہ ٹی 1515ء ٹی بسر۔ داڑان مست او فک انڈیا نادر یابی علاقہ "گوا" غا قوضہ کریر۔ ولے بلوچستان کن نیم ہر مزنا قوضہ آن پد بناء مس۔ مسقط آن خرک ہر مزنا زی آ 1515ء ٹی او فقا قوضہ سر سب مس۔ بحری جاز اتازی آ توپ خانہ آتے فٹ کروک او تیوہ تجارتی کسرتیا قوضہ کر سایدس خللیس آن پھیری کریرہ۔²⁴

ہندن کہ زکر کرین کہ محمود قلاتی ناوخت اٹ بلوچستان نادر یابی علاقہ بھاز شوندار اس، ودا تجارتی کاریم تاجہ اس گڑا ہندا سوب پر تگالیک دا اشار اتازی آ جلو آتے بناء کریر۔ دا جلو اتا پلو پڑٹی حمل ناپسنی، سونمینی، اور ماڑہ و چاہار پین ترند بسر۔ داڑیسکان کہ 1581ء ٹی جلو کار آک گوادر و پسنی ء مش انڈا ہیر اس جوڑ کریر۔

پر تگالی تازلم و بے دادی تا بر خلاف بلوچاک مزاحمت ناکس ء لکر ہرانا راہشون حمل جیند اس۔ مزاحمت نادا استار ناکر ڈار ء در شان کنگ کن ناکلا سیکل شاعری ہی بس ء کہ اور اجوزہ و جنون تون تینا ڈیھ انار کھنگ کن تینا ساہ ء ندر کرے۔ دا جنگ آتینی او کہی محاذ آتیا پر تگیزی تے شکست تس ہر افے اینو ہم گوادر و پسنی ٹی پر تگیزی توپ اتا در و شم اٹ نن خنگ کینہ۔ جنگ کر سا کر سا آخر حمل، ننا حمل، بلوچستان نا حمل، حمل کہ ہر ادے نازیفنگ کن لوزاک ہم کم مریرہ، پر تگیزی تا گیرہ ٹی بر سادز گیر

²⁴ ڈاکٹر شاہ محمد مری۔ بلوچ قوم نوآبادیاتی عہد۔ گوشہ ادب کوئٹہ۔ 2015۔ پتہ-2

مریک وداوڑ ساہءندر کنگ ناداسخ ہم ایسر مریک، ولے حمل اُسٹ آئیٹی زندہء، اینو
 کہی کرن آتا گدریگان پد ہم حمل زندہء، حمل ساندہ زندہ مرو۔۔۔۔۔ انتے کہ
 مزاحمت زندایتک۔ دا کرن اتامزاحمت ناسوبء ہر اراجی پچارء زوال مننگ ایستو بلکن
 اینواسرکان ہم تیوہ ترندی تون زند بشخنگء۔

راجی جنر وزالہول آتا کڑو

ماہ گل بلوچ

داجہان ناکل آن زیاغا گڑازالہولء۔ اوچائے لمہ نادر وشم سٹ مرے،
ایڑنادر وشم سٹ مرے، زائیفہ نادر وشم سٹ مرے یا مسٹر نادر وشم سٹ، زالہول تینا
ہر درو شم سٹ زریاء تخلیق اسے۔

زالہول اسہ راج اسے ناروح مریک، اوڑان بیدس نہ زندنا تخلیق مریک
نہ کائنات نا، خاہوتی ردوم سٹی زالہول اہمء بنداوی کڑو اس مریک۔

اوبندغ تے ودی کیک، خاہوت آتے قبیلہ، قبیلہ تے نسل آہنیٹ و نسل
آتے راج آہنیٹ بدل کیک۔ داٹی، ہچو شک اس اف کہ زالہول ناست خوانی، دلیری
مش تیان بڑز مریک۔ اونا مہر، راستی بچ گڑا سے تون تول کنگ مکف۔ اگہ نن جہان نا
منکنا تہذیب آتے ہرین گڑا نننے اسہ گڑا اس خنگ کن دوبریک، کہ تاریخ سٹی زالہول
ناہرا جاگہ مسونے، چا گڑو سٹ اودے ہر اعزت رینگانے، ہمو وخت آن کہ ہر اتم انسان
کشت و کشاری یا ایلو زندنا پالو تا بناءء کرینے، دادور سٹ گڑا تازی آتیوہ مخلوق آتا برابر حق
اس۔ داغٹ گڑا تیان پد چا گڑو سٹی سوگوی نا گرج اس، داسوگوی نادمہ واری زالہول ء
رینگا۔ اودے بھگوان پاننگا۔ اوکان گڈ شکار کنگ نادو دایسر مس، وکشت و کشاری نانیمہ

غاراج آک بسر، داڑان پد بھازا گڑاک وجود نئی بسر دا کل نیاڑی ناچھد ناسوب آن
مریسه کریر۔

نن اگہ ہرین ہمو وخت آن ہلیس اینواسکان اخس کہ متکنار بیدہ تانشانیک
دو بسنو اوقنیٹ بھازا گڑاک اسٹ ایلو آن جتا مسنو ولے اسہ گڑا اس اگہ اسہ وڑٹ ننے
خننگ کن رسیگانے گڑا اوزالبول تابٹ آک مسنو۔ داڑان دا گڑا اسماء تمیک کہ زالب نا
جندہ ہمو وخت آن اینواسکان پاک ء جاگہ اس تننگانے، داڑان دا گڑا اتا باور مریک کہ
زالبول تابٹ آتے جوڑ کرینو، اوقا پوجاء کرینو، متکنا عراقی، متکننا مصری، متکننا ہند، و
مہر گڑھ دانا بھلا شیل آکو۔

اگہ جہان ناتھی ہرین گڑا اسہ گڑا اس خننگ کہ زالبول تا کڑد اراوڑ
اہمیت تخانے، چائے اواسہ جنگی پڑسے ٹی مرے، سیاسی، معاشی ہر تلہ آزالبول تینا کڑدے
تیوہ ذمہ واری تون ایسری تسنے و سر سہب مسنے، و اینو بھازا ملک آتیٹ تینا ملک آتے ہروڑ
نامیدان سٹ تورینے۔

اگہ نن جنگی پڑسٹ ہرین گڑا ننے بھازا جنز آک اند نور سینگرہ کہ ہراڑے
زالبول آک تینا زینہ تا ہم کوپہ مسنو و جنگ سٹ قربانی تننگ آن پد متنو۔ اگہ نن
جہان ٹی جنز آتے ہرین ہراڑے راج آک تینا آجوتی ء ہلکنو۔ اسہ شیل اس ننا مونا
بریک ویتنام ناہراڑے فرانس قوضہ کیک زینہ تون اوار زالبول آک تینے مونی کیرہ

جنگ کیرہ و سرسب مریرہ۔ ویتنام نا جنگ اٹی نیاڑیک قوضہ گیر فوج تون ناجائز
تعلقہ داری تخارہ، اوفتے تون خاچارہ، ہندا تعلقہ داری ناسوب آن اوفک کہی فوجی تے
کسفر۔ وخت اس کہ ویتنام آزات مس گڑا ویتنامی سرچار آک ہندا نیاڑی تے تینا ہیر و
جوڑ کریر و اوفتون برام کریر۔

یا گہ نن الجزائر ناشیل ءار فن گڑا اوڑے نن زالبول تا کڑد بھاز جو انو وڑ
اسے ٹی خنگ کن رسینگ۔ اوڑے وخت اس کہ فرانس قوضہ کیک گڑا فرانس وڑو
سامراج اسے کشنگ کن بیرہ زینہ نہ بلکن نیاڑیک ہم قربانی تنگ آن پدی مفسہ، ہمو
چا گڑد کہ ہراڑے نیاڑیک اسہ عرب کلچر اسے ناپابند مریرہ تینا چار دیوالی آن پیشن
ہنپسہ ولے وخت اس کہ زینہ تے تینا زالبول تا کمک نابکار مریک گڑا ہندا زالبول آک
مونی بریرہ و تینے فرانسسی زالبول تا وڑٹ کیرہ یعنی تینا پردہ ءبیرہ و تینا بغل جولتا تہٹی
سلاء تخرہ و تینا جنگجو تے کمک کیرہ، وخت اس کہ دشمن تے سہامک کہ دافتے کمک کروکا
داوڑانگا زالبول آکو گڑا اور کھ خلیہ اندن انگا زالبول تا پٹنگ ءبناء کیرہ، گڑا زالبول آک
پدا تینا پردہ ءار فرہ و تینا کاریم تے برجا تخیرہ، زالبول تا داجنر ناتہٹی اور منگ الجزائر نا
جنگ اٹی ترندی ہٹیک و الجزائر تینا آجوتی ءفرانس آنبار و ظالم و سامراج اسے آن زوہلیک
و سرسب مریک، داکل گڑاک دن ارزان منتوا گہ نن ہرین اسہ زالبول اسے نا اسہ
مذہبی ءچا گڑد اسے آن پیش منگ، تینا زینہ ناہم کوپہ منگ وچا گڑد آن ہراوالا تے آن

بغاوت کنگ، ولے اگہ وخت اس کہ سوال بقانا مرے، نا پچار نامرے، ناڈ غار، ناڈ غارنا وارث آتا مرے گڑا بغاوت کنگ انت کہ فنا مننگ الی، مریک، والجز اری زالبول آک بش مسر جہد کریر و سر سہب مسر۔

اندن اگہ نن بگلہ دیش ناجنرہ ہرین ودانا تہٹی زالبول تاجد جہد ہرین گڑا ننے خنگ کن بھاز گڑا ر سیننگ، دنکہ او جاگہ نازالبول آک ہراہر وڑنا قربانی تسر، در بدر مننگ آن الیس بے ہرا مننگ، تینا باوہ، چنا، ایلم، اریغ تا قربانی تنگ آن بیدس او تینا عزت آتا ہم قربانی تے تسر، بنگالی تانسلی کشی نا پدرا پاکستان وڑونا پاک ریاست اسے نا دو مریک ہرا تینا لشکرہ دالوز آتے ہیل ایتک راہی کیک کہ بنگالی نرینہ پد سلنگ اف و ننے دا جنگ ہر وڑٹ ایسر کروئی داڑکن اگہ ننے بنگالی تا عصمت دریء کروئی تما اودے ہم کبو، پاکستان نا لشکر ہندا سبخ اتون بنگالی الس نازی آجلو کیک و بلو کچ اسے ٹی نیازی، مسر تا عصمت دریء کیک، زالبول تا تیوہ خاہوت آک بھس مریرہ، داڑے اگہ نن ہرین بیرہ زالبول آک دا ظلم وزیاتی تا گواچی متور بلکن اودا جنگ نئی ہر وڑنا کمک کریر و قربانی تسر۔

بگلا دیش نا تہٹی بنگالی زالبول آک ڈاکٹر نادر و شمشٹ، سوشل ور کر تا در و شمشٹ تینا راج ننا نیازی و چنا تا کمک کریر، اسہ زالبول سوشل ور کر اس ہرا نا پن جہاں آراء مریک او جنگ آن پد تینا زند حالیت ء پاک کہ اواراں حالیت آتہٹ تینا راج ننا

زالبول وچناتے پاکستان وڑو ظالم ریاست اسے آن رکھک، واسہ ڈاکٹر اس مریک او نا پن نور جہاں مریک او پاپک کہ ہمو وخت کہ ہر اتم پاکستانی لشکر بنگالی زالبول تا عصمت دری ٹی اختہ اس گڑا بھاز زالبول آک نت کبیں مسراو پاپک کہ کنے ۲۰۰۷ آن بڑز ہند نو کیس بسر ای داکل انا چناتے بٹھیٹ ودافتے ٹی بھاز انگازالبول تا سن ۱۸ آن ۲۴ اسکان اس، داڑان بیدس زالبول آک تیناراج اکن جنگ ہم کنگ کین تیار اسر و ہنارہ انڈیا غا جنگی ٹریننگ النگ کن ولے اوڑان مست او فتاراج آجو مس۔

اگہ نن بنگالی یا ایلو راج آتا تاریخ تے ہرین گڑانے اسہ گڑا اس خننگ کن ر سیننگ کہ وخت نس کہ جنگ مریک گڑا او جنگ بیرہ نرینہ نامنگ بلکن زالبول ناہم جنگ مریک تیوہ خاہوت آک بھس مریرہ۔

ہر راجی جنزراٹی اسہ فرخ اس زالبول و نرینہ تا نیامٹ ہرینگ، ولے راجی جہد تیوہ راج نجا جنگ ۱۰ بیرہ زالبول نایا بیرہ نرینہ ناف راجی جنزرا مونا ننگ کن دافر خ ۱۰ ایسر کروئی تمک، دافر خ ۱۰ ایسر کروکا جنزرا آتا مثیل فلسطین نا جنزرا ۱۰ ہراڑے لیلی خالد نا وڑو جہد کار اسے آن راجی جنگ و راجی سیاست ۱۰ ہلنگ نا کوششت مریک گڑا دا پاننگ کہ دا بیرہ نرینہ نا جنگ اف، ہمر کہ نرینہ خاک بدر کنگانو ہندن زالبول آک ہم تینا ڈغار آن بدر کنگانو، ڈیہہ آن مرینگ ناخس مارشت نرینہ ۱۰ مریک ہمو خس زالبول ۱۰ مریک بلکن اوڑان زیات زالبول ۱۰، انتے کہ ڈغار ناو زالبول نا فطرت اسٹ

ء۔ ہڑتوماک لمہ پاننگرہ، داجنرٹ لیلی خالد دافرغ ء ایسر کرے اوتیناراجی جہد نئی اوار مس، داڑان پاش مریک کہ راجی جنگ آتے مونی دنگ ہمر نرینہ غافر ض ء ہندن زالبول آہم۔

داساگہ نن بلوچ جنز ناہٹی بلوچ زالبول ء ہرین گڑاننے بلوچ زالبول اسہ پُر اعتماد ء سنگت لے ناوڑٹ رسینگگ، بلوچ زالبول بلوچ دودر بیدہ ناسہ ایماندرو امانتدار اسے، ویتنامی بولی ناسہ خواری کش ء سپاہی اسے۔

بلوچ جنز نئی بلوچ زالبول ناکڑد ء ہر رنگ آن مُست ننے متکنا بلوچ چاگڑد نئی بلوچ زالبول ناکڑد ء ہروئی تموکہ بلوچ چاگڑد امر مسونے۔

بلوچ چاگڑد کہ مسونے اوہند نواسہ چاگڑد اس ہراڑے ہر گڑاوار مسونے یعنی اسہ کُر مچا خلق ننا مسونے، معاشی باروٹ، چاگڑدی باروٹ ہر گڑاوار مسونے، مرک آک زند آک کل برابر ی نابند او آ مسنو، گڑا امر نن داپاننگ کینہ کہ بلوچ زالبول آک بلوچ چاگڑد نناہٹی شیف مسنو۔

اگہ نن ہرین کہ بلوچ زالب نادا جاگہ ء اراگڑا زیمی کرے گڑاننے اینوپگہ داہیت بنگ کن رسینگگ کہ بلوچ زالبول تے مونی ہننگ کن اپروک آ او فتا سردار آکو، گڑانن سرداری نظام آہم اسہ نظر اس شاعنہ کہ سرداری نظام امر مسونے بلوچ چاگڑدائی، وقوضہ گیر آتاؤ و آن امر بھس کننگانے۔

سرداری نظام میراتی مننے، یعنی قبیلہ ناہرا بندرغ چاہندار اس مسونے اودے قبیلہ ناسردار کرینو۔ آگہ اواسہ فیصلہ اس کرینے گڑا اوانصاف نابند او آ مسونے، سرداری نظام میراتی مننے کل برابر مسنو۔ بلوچ چاگڑد سٹی colonial period آن مسٹ ہر گڑا برابر بری نابند او آ مسونے ہر اڑے نرینہ وزالبول ہڑتوماک برابر مسنو وخت اس کہ 1839ء ٹی colonial period نابناء مریک میر محراب خان شہید کننگ گڑا سرداری نظام ناہمو برابر بری نابنیات پر عننگ، انگریز سردار تے تینا دوٹی الیک، سرداری نظام ۽ میراتی کیک، سردار تے ڈغار ایٹک او فنے ڈغار تا خواجہ کیک، گڑا ریاست ناتھٹی ہمو پنجائی حشیت ایسر مریک، انگریز ناسوب آن سردار طاغت ناچیدہ جوڑ مریک۔ داکاریم آن پد بلوچ زالبول ناہرا جاگہ اس بلوچ چاگڑد نا تھٹی او ناہرا بشخ آک اسر، دودور بیدگ ناہرا پالوک اسر زالبول ناباروٹ او غٹ پنا، او فقا اصلی جاگہ ایسر مس، ہمو تم زور و طاغور نا تصور مونی بس، بلوچ چاگڑد سٹی بلوچ زالبول ناہمو حق آک لتاڑنگار ہر ا فنے بلوچ چاگڑد او دے تسوسس۔ ولے ہندونو جاگہ داسکان ارے بلوچستان سٹ ہر اڑے قوضہ گیر نایا سردار آتا جاگہ کم مسونے، اوڑے داسکان زالبول تینا نرینہ آن کم اف او تینا ہرانا بھلا بھلا فیصلہ تے کیک، داڑان بیدس او پیشن نرینہ تون تولک ہیت کیک او فقا مہمان نوازی ۽ کیک۔

ارٹمیو گڑا ہر بلوچ ناچاگڑد سٹی بلوچ زالبول نا جاگہ ۽ ایسر کرے او مذہب

اس۔ اگہ نن بلوچ راج ۱۹۴۷ء آں مُست ہرین گڑا بلوچاک مذہب ناباروٹ سیکولر مسنو، دانا بھلا ٹھیل دادے کہ وخت اس برطانیہ بر صغیر آن پیشتمک گڑا بلوچستان نا بخالاک (ہندو) ہرا بلوچستان ناجتا جتا علاقہ دنکہ قلات کئی تولوک مریرہ اوتینا ڈغار تے جاگہ تے ایسپہ، اوکان ہیدس داسکان او فک قلات خاران، وڈھ، لسبیلہ، حب و خضدار کئی تولوک ء۔ ۱۹۴۸ سٹ وخت اس کہ پاکستان ریاست قلات نازی آقوضہ یک ہرا نعرہ ء اسلام دو قومی نظریہ ولاء ار فیسس اودے دا کل جاگہ تے ٹی کاریم اٹ ہتیک، اواندن اسلام ناکار ڈے بلوچستان نا ڈغار نازی آکاریم اٹ ہتیک کہ ہرا اٹان پد بلوچ ڈبل قوضہ مریک۔ اسٹ انگریز ناہمو سرداری نظام و پاکستانی ناہمو اسلامی کار ڈہرادے بلوچ نازی آکاریم اٹ، میسر۔ دا اٹان بلوچ زالبول زیات آن زیات جتا انگا وٹٹیٹ زیمی مس۔ ہمو زالبول آک وخت اس کہ جنگ آتیٹ اوار مسرہ، جنگ کریرہ، ہمو زالبول تے اینومذہبی مدرسہ تادرو شم سٹ کسفنگو، اوفتے اندا سح تننگو کہ سیال ناہمو ناپردہ کروئی ء نے، تینا پردہ نا، برخہ نا خیال کروئی ء نے۔ برخہ ناہینگ آن اسٹ دا کہ اونا جند ناہلوچی تیچ آتا کلچر ء ایسر کننگو عرب کلچر ء، تنگو مونی، ار ٹمیکو دا کہ اوزالبول تیٹ جنگی لائی تے ایسر کننگو، اوفتے بیرہ ننگ و حیاء نا پوشاک سٹ بند کننگو، دا اٹان بلوچ زالبول ء دا سح ء ہیل تننگو کہ نے برداشت کروئی ء، نرینہ ناہر ظلم و زیاتی ء وخت اس کہ اوتینا نرینہ نا ظلم آتے سگیک تینا حق اکن تو ار ر فیک، گڑا اودا ظالم آریاست ناہتھی ظلم و زیاتی ناہوناہم نہ

تینے وئے کہ تینا زینہ ۽ رکھنگ کروئے۔ ائنتے کہ مذہب اودے اندن ہورک کیک کہ
اومز احمت کنگ نا جاگہ غاڈعائے تینا آسره جوڑ کیک۔

ولے داڑان بیدس ہرا وخت بلوچ قوضہ گیر نا خلاف جنگ کرینے
اوڑے بلوچ زالبول تینا زینہ تون ہم کوپہ مسونے۔ گڑا او جنگ ۱۸۳۹ نا انگریز نا
بر خلاف مرے یا ۱۹۴ آن پد پاکستان نا بر خلاف۔ ۱۹۷۳، ۱۹۷۰ نا جنگ نئی کوہستان
مری نامز احمت نا وخت اسہ بلوچ جنگجو اس انداڑسکان پاک کہ جنگ نا وخت سٹ ننے
۱۵۵، ۲۰ دے دیر وارغ ۽ بند کریر گڑا اندازالبول آک کہی میل پند کریرہ وسر مچا آتے
کن دیر ہیسرہ۔ اوننکہ نسل آتھیٹ نٹ نساہ، ہیسرہ۔ ننے ہمو وخت دامارشت مس کہ
زالبول آک نن تون اور اسہ سنگرٹی سلو کوڈر من تون جنگ تنگلو۔

واگہ نن زینہ مری ۽ ہرین او اینواسکان ٹارچر سیل آتا تھی ہرا بے دادی
تے سلنگے، او بیرہ بلوچ منگ ناسوب ۽۔ اسہ بیگواہ مروک اس یلہ مریک او اندا پاک کہ
کنامونازینہ مری ۽ ہیسر وکنے پاریر کہ دا تون زنا کرو لے ای پاریٹ کہ ای کپہ گڑا او
کنامونا اوڑ تون زنا کریر۔

داڑان بیدس بلوچ زالبول آک ہر وڑاٹ جنزٹ تینا کڑد ۽ ایسری تسنو، وخت نس کہ
سیاست نا تھی اسٹوڈنٹس آرگنائزیشن آتا، او فٹا لٹریچر نازی آرکھ خلنگ گڑا اندازالبول
آک لٹریچر آتے اسہ علاقہ آن ایلو علاقہ اسکان دیرہ سرکیرہ و اینواسکان داکاریم بر جاء۔

داڑان بیدس بلوچ مسنک تینا خواننگ جاہ تے ٹی راجی جنز ناباروٹ نوشتہ کیرہ
و سرکل ہڈایتزہ۔

و وخت اس ہندا پاکستانی لشکر علاقہ تے ٹی چھاپہ خلیک گڑانداز ابول آک
تینا سر مچار آتے کشیرہ ور کھوک ہندا آتیا سر کیرہ، یا سلیرہ لشکر نامونا تینا سر مچار آتون دُوپہ
مریرہ و دژ من تون جنگ ایترہ۔ دانا بلا شیل منگچر نا ۲۰۱۲ چھاپہء، وخت اس کہ شہید
یونس کن منگچر ٹی چھاپہ خلنگ گڑا اوڑے اسہ نرینہ اس ہم سلپک شہید یونس نا ایڑ تینا
شار نا کل نرینہ تاکا ٹم آسلیک و فوج اتون جنگ ایٹک۔ بلوچ قوم ناتاریخ کٹی دن انگا
کڑدار آتا کبوتی اف ہرا فتنے بلوچ راج بچ براست آن دپرو۔ نسل آتیت ڈاقر بانیک یات
کننگور۔ دافقا جہد جنزء طاغت بشخصہ کاک، اینو ہندا شہید آتا قربانی تا سوب آن ننے
میخینء کہ داریاست تینا ایسری نا پارہ عالم ہنوءے۔

اینوای اسہ اندوز ابول اسے ناباروٹ نوشتہ کنگ اٹ کہ اونا زات تینے ٹی
تینٹ اسہ بھلو جنز اسے او شیر زال آز ابول نا پین بانک کریمہء۔ او ہمو نیازیء کہ ہرا
اسہ اندنو جنز اس بش کرے بلوچ چا گڑ کٹی ہرا اینو اونا ہمو جہد نا اثرء کہ ز ابول آک
سیاست کٹی تینا کڑدء مونہ تنگو۔ او بلوچ چا گڑد ننا ہمو متکننا ز مریر آتے پرغا و مونی بس، تینا
سیاست نا بناءء اسہ اسٹوڈنٹس آرگنائزیشن اسے آن کرے۔ پدا ہمو اسٹوڈنٹس
آرگنائزیشن نازی آ وخت اس کریک ڈاؤن مس او نار اہشونک دزگیر مسر، خلنگار اندا

وخت نئی مونی بس ولیڈ کرے، ہمو تم لیڈ کرے ہر تم تنظیم ناجندنا سنگت آک تنظیم نا
 برخلاف پروپکینڈہ ٹی اختہ اسر، تنظیم سوگو کرے وسنگت آتے تینا سنبھالا۔ داکل گڑا تا
 کروکا اسہ زالبول نس اس۔ اسہ شیر زال ء زالبول اس۔ اگہ او کڑدار متو کہ گڑا اینو او
 تنظیم ناجندایسر موسس۔ اینو اگہ او تنظیم سوگو ء واسہ جو انودرو شم اسے ٹی اینو ہم
 بلوچ خواندہ تاتربیت ء کنگے گڑا اہمو زالبول ناخواری تا بر مء، ہر اتینا ساہ ء ہم بلوچ راج
 اکن و بلوچ جنز اکن ندر کرے۔

نظریہ تون مخلصی داثابت کیک کہ فکری سیالی دترناسیالی تیان زیات سوگو
 ء۔ اینو شاری بلوچ داثابت کرے کہ زالبول زرینہ آن نزوراف وتارخ ناسفرٹ نزور آ
 راج آتیکن اومیت نارثن اس نشان تس، تینا قربانی آن تیوہ بلوچ راج ء حیران کرے،
 ہر ہمو زالبول تے ہبکہ کرے ہر اینو تینا زات آن پیشتمنگ افس، دروشاری بلوچ ناجند
 ہیبت کتو لے اینو انا عمل ہیبت کنگے واسکان کہ بلوچ راج زندہ ء شاری ناقربانی یات
 مروے۔

داگو اچن ء کہ بلوچ جنگ آجوتی ٹی بلوچ زالبول تاج بھاز کم ء۔ منہ اندنو
 زالبول اریر ہرافک بلوچ جنز آجوتی ٹی تینا کڑد ء ایسری تسنو، بانڑی آن ہلیس زرینہ
 مری اسکان، زرینہ مری آن ہلیس فرزانہ مجید اسکان، فرزانہ مجید آن ہلیس بانک
 کریہ ولمہ یا سمین اسکان داامو کڑدار اک مسنو، ہمو زات آک مسنو ہر اجنز آجوتی کن

قید و بند، تینا ایلم لمہ، جلا وطنی نازند، تینا چنارغ، ویتنازات ۽ ہم قربان کرینو، اود اثابت کرینو کہ زالبول نرینہ آن نروراف او تینا نرینہ تون ہم کوپہ مرک، جنگ کنگ ہم کیک، لیڈ کنگ ہم کیک، تینا بیگواہ ایلم تیکن کہی میل پند خلنگ ہم کیک و آجونی ناجنگ اکن تینا نرینہ ناوڑ قید و بند ہم سلنگ کیک، یا سمین وڑولمہ اس تینا چنہا قربان ہم کیک جنگ آجونی کن، وشاری وڑولمہ اس تینا چند ۽ آجونی ناجنر اکن قربان ہم کیک۔ ودا سفر اندن برجامر وے تاکہ بلوچ تینا آجونی ۽ ملتے۔ پاکستان ناوڑ و ظالم ۽ ریاست اسے آن آجو منگ کن، بلوچ نا اینو چنا چنا ہندا او میت ستون زندہ ۽ ویتنے قربان کنگ کن تیار ۽ دا آجونی ناجنگ تینا نرینہ ناف بلکن ہر ہمو زالبول نا ہم ارے ہر اینو ظالم آریاست نا ظلم آتا گواچی ۽۔

زور کی نابیگواہیک و خاہوت اتا جہد

افنان بلوچ

گڑاس سلاء بند بندغ اتا، ہرا وختس سادہ و وختس وردی ٹی، ہرا اسل تینا پچارہ پاش کپسہ، ریاستی ادارہ آتون تفوک کارندہ غاک شمار و خلک، دے اناروشنائی یا نن انانگڈیکو پاس اٹ، اسہ اُراسے آ، پوریائی بجاہ سے آچھاپہ خلسا، کس اسے زور کی اٹ ارفنگ و تینتون دنگ، و اوکان گڈ زور کی اٹ بیگواہ مروک بندغ نابت ہچو معلومداری اس مفتنگ، داہمو بنائی شاہد آکو ہرا اسہ ڈیہ اسے ٹی زور کی نابیگواہی تا باروٹ پنگ کن رسیدگرہ۔

یعنی ریاستی ادارہ یا ادارہ تون تفوک اسہ بندغ یا لشکر اسے نا، بندغ اسے دزگیر کنگ، برمتہ کنگ، یا پین وڑاسے اٹ او نا آزاتی پلنگ، نادرست ہند اسے آ تورنگ واددے ہر وڑانا قانوندی کاروائی آن مرتخنگ، زور کی اٹ بیگواہی پاننگ۔ دا کاریم مسہ جتا وڑاٹ کننگ۔

1. اسہ بندغ اسے نازاتی آزاتی ء او ناموکل آن بیدس پلنگ۔
2. ریاستی ادارہ یا لشکر اتا وار مننگ۔
3. زور کی اٹ بیگواہ مروک بندغ نادرست ہند اسے آتخنگ ہراکان او نا بخت

انا، سچو حوالہ اس پیشینہ بنگ کپ۔

جہانی بندغی حق اتا ادارہ غاک داکاریم ء ارا کچ نابے دادی گوندہ۔ اول زوراکى اٹ بیگواہ مروک بندغ ء نادرست ء ہندا سے آتھنگ، بے دادی ناگواچی کنگ، قانونی کاروائی تیان مرتھنگ ہراڑان کہ اونا زند چر جوئی اٹ گرتی ٹی تمک۔ ارٹھی پارہ غان زوراکى اٹ بیگواہ مروک بندغ ناخا ہوت نا حالیت ہم ڈکھ آن پُر مریک ہرا کہ انتظار و ناویتی نانیام اٹ مریک۔ ہرافتے اوقتا بندغ نازند نانا بابت سچو معلومداری اس ر سینکپک۔ زوراکى نا بیگواہی تے بھلو وخت سے آن جہانی پڑ آسہ ریاستی جم سے ناوڑ اٹ کاریم اٹ ہتھنگ تاکہ نغدر کار آتور آتے شیف خلنگ ارزان مرے۔ اسہ ہم بندغ سے نازوراکى اٹ بیگواہ منگ تیا اود اسکان کچ اٹ مفک بلکن تیوہ چا گڑد اٹ بے رکھنگ، بھیم و خلیس نا حالیت تالان مریک۔ اقوام متحدہ نازوراکى نا بیگواہی تاباروٹ اٹ کاریم کروکاٹولی نارداٹ داکاریم 110 ڈیھ تیٹ بے بندغی سلوک نانیات آبرجا تھنگانے زوراکى اٹ بیگواہ مروک بندغ اتا کچ 59,212 ء، داکچ اٹی 46,400 کیس آک جہان نا 95 ڈیھ تیان رپورٹ مسنو۔ البتہ داچ کروک اسہ خاص ء کچ اسے، ولے گواچن آکچ داڑان کہی زیات ء۔ یاتی مرے کہ داکاریم کروک ٹولی 2006 آن پد عمل ٹی بسے۔ فروری 2007 اٹ پیرس ٹی اڈتروک اسہ کانفرنس سے ٹی زوراکى نا بیگواہی تے بیدس آئین و بندغی حق اتا لٹاڑنگ پن تریسہ، اونا تو ننگ کن جہانی رداٹ

57 ڈیھ دستخط کریسر۔

زوراکى نابیگواهیك جهانی رداٹ:

زوراکى نابیگواهی تا اولی کیس آک نازی جرمنی ٹی رپورٹ مسر و مدان مدان آداکاریم جهان نابیگواہی کنڈ آتے اسکان تالان مر سا کرے۔ داکاریم ء خاص وڈاٹ لاطینی ریاست آک تینا بر خلاف بش مروک تواریتاغت آتے لتاڈنگ کن بے کچ کاریم اٹ میسر۔ اسے آزموندہ سے نارداٹ امریکہ ناڈیھک چلی وارجنٹینا ٹی داکاریم 1970-1980 اسکان اسے وڈر جا اس۔ ایمنسٹی انٹرنیشنل نارداٹ اوخت بیرہ چلی ٹی 830 بندغ زوراکى اٹ بیگواہ کننگار وڈیتھ اسکوڈا ناکنڈان مسہ ہزار آن گیشتر بندغاک دزگیر مر سا خلنگار۔ زوراکى اٹ بیگواہ کننگ نا عمل ہمو وخت بناؤ کننگا ہر اتم جرمن نازی ناسم کار اسکوڈا نازی آجہانی نغداکاری بناؤ مس۔ سم کار اسکوڈا جرمنی ٹی بندغ آتے سیم اٹ سلف سایدھا کھسفیگ۔ جہانی رداٹ اٹ دانغداکاری آن تینے رکھنگ کن زوراکى اٹ بیگواہ کروک بے بندغی عمل بناؤ کننگا۔ داکاریم آن دزگیر مروکا بندغ اتا بابت ہیچ وڈاٹ سے نامعلوم داری پیشن نا جہان اسکان سر متوکہ اتنے کہ ریاستی ادارہ غاک زوراکى اٹ بیگواہ مروک بندغ آتے ارفنگ نامہ واری ء ہیچ وڈاٹ سے اٹ منیتورہ۔

ارجنٹینا وچلی آن ہم بھاز مالو گوسے مالائی داکاریم بر جا اس۔ جہانی ادارہ آتا

پیٹ وپول نارداٹ 1960 نادہائی آن ہلیس 1996 نامن گپ و تران اسکان گوٹے
 مالاٹی 45,000 بندغ ۽ ریاستی ادارہ آتا پارہ غان زوراکی اٹ بیگواہ کننگا۔ لاطینی
 امریکہ ناہفت ڈیھ تون اوار چلی، ار جنٹائن، برازیل، بولیویا و یورگوئے و ایلو سیاسی
 مخالفین آتے لتاڈنگ کن باقاعدہ اسہ آپریشن "آپریشن کونڈور" آکاریم کریر ہرائی دا
 ریاست آک سیاسی مخالفین آتے ہلنگ، دزگیر کننگ یا کھسنگ ناروٹ اٹ اندر ۽
 معلومداری اسٹ ایلو تون بدل کریرہ۔

راجی آجوائی ناجنر آتے شیف خلنگ، سیاسی مخالفین آتے لتاڈنگ کن دا
 عمل جہان ناسہ کنڈان ایلو کنڈ اسکان اسہ وڑ برجا۔ سری لنکاٹی تامل جنر ۽ ایسر کننگ
 کن سخت زوراکی نا بیگواہی تاکیس آک رپورٹ مسر۔ ایمنسٹی انٹرنیشنل نارداٹ
 1980 آن پد تامل جنر ۽ لتاڈنگ کن سری لنکا نا حکومت کم وود 60,000 و گیشتر
 اسہ لگھ انا کچ بندغ آتے بیگواہ کرے۔ شام اٹی 2011 آن بش مر وکاتین پہ تین جنگ
 اٹ کم وود اسہ لگھ بیست ہزار بندغ (1 Lac, 20,000) ۽ زوراکی اٹ بیگواہ
 کننگا۔ دا کچ 2011 آن 2021 اسکان ناء ہرادے "سیرین نیٹورک فار ہیومن
 رائٹس" مچ کرینے۔

چین اٹی ایغور مسلم کمیونٹی تون اوار مخالف آسیاسی بندغ آتے بیدے
 آئین و قانون دزگیر کننگ کن باقاعدہ کمیونسٹ حکومت فیصلہ سازی کرینے ہر انارداٹ

شش تو اسکان ریاستی کارندہ غاک ہر کس ۽ ہم نادرست ۽ ہندا سے ٹی تحنگ کیرہ۔ جہانی
 نغد کاری آن تینے رکھنگ کن چین دازندان تے "ری ایجو کیشن سینٹر" ناپن اینک ہرانا
 مطلب دادے کہ چین بندغ آتا ذہن آن سلاء بند کونا خیال آتے ایسر کنگ کن او فتنے
 تعلیم اینک تاکہ او ہج وڑا سے نادہشت گردی کاریم تیبی اور مفنس۔ سپن میڈ سر چاچی آ
 ادارہ "سیف گارڈ ڈیفینڈر" نارداٹ 2013 آن پد چین اٹ کم وود 2700 آن
 57,000 بندغ ریاست ناجوڑ کروک آر ایس ڈی ایل (Residential
 Surveillance at a Designated Location) نا گواچی
 مسنو۔

انڈیائی کشمیری مزاحمت کار آتے ہم زور کی نا بیگواہی تا گواچی کننگانے۔
 کشمیر اٹ زور کی نا بیگواہی تا گواچی مروک بندغ تا خاہوت آتا تنظیم "ایسوسی ایشن
 آف پیرینٹس آف دی ڈس ایپر ڈپر سنز" نارداٹ 1990 آن ہلیس اینودے اسکان
 8000 کیس رپورٹ مسنو۔ افریقہ نا ڈیھ تیبی بیدے ریاستی کارندہ غاک ہم بندغ
 آتے زور کی اٹ بیگواہ کنگ نا عمل ٹی تد مسنو۔ ہراٹی شدت پسند تنظیم "الشباب و
 بوکو حرام" کل آن موناٹو۔ وسطی ایشیائی ڈیھک و افریقہ ٹی برجا جنگ آتیاں بیزار مرسا
 ہزار آ بند غاک ڈیھ تیان، ہمپنگ کن بیوس مسنو، او فتنے ہم ہیومن ٹریٹنگ و سمگلرز آتا
 کنڈان زور کی اٹ بیگواہ کنگ ناندینک مونا بسنو۔ جہانی بندغی حق اتا ادارہ داوڑ بیدے

ریاستی بندغ اتادو آن بیگواہی تاتدینی تازمہ وار ریاست آتے سلیفک انتے کہ اسہ ڈیہہ انا بائی تے رکھنگ نازمہ واری اوقار ریاست آمریکا۔ ولے پٹ و پول پانک کہ داوڑانا بندغ و بیگواہ مروک اتاکیس آک بھاز چھٹے، داوخت اسکان جہانی پڑ آریاست یاریاستی ادارہ غاک داستا انکا عمل ٹی تمدنگ آنظر بسنو۔

بلوچستان اٹ زور کی نابیگواہیگ!

بلوچستان اٹ ہم زور کی نابیگواہی تاتارخ ہمو وخت آن رسیدنگ ہر اتم لاطینی امریکہ ٹی دا بے دادی برجا اس یعنی 1970 نادہائی ٹی۔ ہر اتم بلوچستان اٹ اولی گچین مروک صوبائی اسمبلی ء ایسر کر ساز و لفقار علی بھٹو بلوچ راہشون اتازی آکیس خلک و دزگیری تون اوار لس کھسفنگ نا عمل ء بنا کرے۔ بلوچستان ہراڑے ریاستی بے دادی نابر خلاف بلوچ آک بھاز مالو آن مزاحمت کنگ اسر، خیسن انکا پونغ آتیان ہند نور اب اس چھٹ کرے کہ بھاز اتا و ہم و گمان اٹ الو، ہندا ہمو تارنجی بدلی ثابت مس ہر اتم بلوچستان نابھلا سیاسی مزاحمتی راہشون آک قوزہ گیر نا اسمبلی تے ساندنی کن رخصت کریر و ہندا وڑ کاہان و جھالادان مزاحمتی جنز اتا اولی سنگر جوڑ مس۔

باغی تے سزاتنگ و کھسفنگ کن ہراڑے فوجی چھاونیک جوڑ کننگار، ایرانی کوبراک کاریم اٹ ہتنگار ہندن بلوچ ناشتماعی یاداشت اٹی ہم اسہ پین سخ اسے نا ودکی مس "بیگواہ"۔ ہر مالو اسل بلوچ نالوز گنج اٹی کاریم اٹ، بتنگتو سس۔ اسد مینگل،

دلپ داس، شیر علی مری، بنائی پنک ہرا کہ زوراکى اٹ بیگواہی ناگواچی مسروپداوافتا باروٹ اینواسکان کس بچو حوال اس بنتو۔ داہمو وخت اس کہ ہرا تم بلوچ ناخرک آ ڈاکومنٹ کنگ نادودالو۔ شیر وف مری تیناٹروپوسیٹی درشان کیک کہ دا آپریشن ٹی کہی مری بلوچ اتانیاڑی تے بیگواہ کنگا وپداوافتے بہانگ مس۔ شیر وف مری نارد اٹ کہی بندغاک بیگواہ مسرہرا فتا باروٹ پدا بچ حوال رسیدنتو۔ دازوراکى نا بیگواہی تاہمو بنائی تدینی کوہرا بیرہ مری علاقہ آتے ٹی رپورٹ مسر۔

بلوچ مزاحمتی راہشون تا اوغانستان آن بنگ آن گڈ بلوچ راجی مزاحمت 2000ء سر مسادوارہ بش مس۔ پاکستان ہرا کہ اسہ قوزہ گیر ناوڑاٹ بلوچ آتے سانده ترنداشتماعی بے دادی ناگواچی کریس، اوہم دامزاحمت ءبھاز شیف درجہ سینا سرپد منگ اسرولے دامزاحمت تینے ٹی اسہ بھاز بھلو تار بچی سح اس نظر ناشیف آتخسا بناء مس، ہنداسوب پاکستان دادے لتاڑنگ کن ہروڑاناچم کنگ ءولے جنز موم مستی روان ء۔ برجا جنراٹ بنائی دے تیٹ زوراکى اٹ بیگواہی ناگواچی شکار علی اصغر بنگلزی ناپن اٹ چانگ مریک ہرادے 2001 اٹی ریاستی فورسز آک زوراکى اٹ بیگواہ کریر، 22 سال گدرینگ آن پدہم اینواسکان علی اصغر بنگلزی ناباروٹ کس بچو حوال اس بنتو۔ ہراڑان زوراکى نا بیگواہی تا اسہ ایسر مفرو کوٹراس بناء مس ہرا اینواسکان برجاء۔ دانا بناء سیاسی جہدکار، نوشتکار، صحافی، خواندہ ووکیل آتیاں مر سلس بلوچ اسکان

تالان مس، ہرانا پلویرٹاٹی مسکین آچناتیان ہلمیس کماش و بلوچ نیاٹیک ہم بسنوولے ایسر منگ اف۔ بندغی حق آتیکن کاریم کروک بلوچ تنظیم آک جتاء وخت آتے ٹی کچ و حساب شینک کر سانسنو۔ وائس فار بلوچ مسنگ پر سنز پنیء تنظیم اسے ناوائس چیئر مین ماما قدر بلوچ نارداٹ داوخت اسکان چل ہزار (40,000) آن زیات بندغاک زوراکي اٹ بیگواہی تاگواچی مسنو۔ ایلو پارہ غان بلوچستان نیشنل پارٹی 2018 نا گینکاری تیمی پاکستان نا تحریک انصاف نا بخائی حکومت ء پنج ہزار آن گیشتر بندغ اتا Data ء تس ہر اکہ زوراکي نا بیگواہی تاگواچی مسر۔ بلوچستان نا علاقہ آتے ٹی اسہ دے اس ہم دنونپک ہر اٹی کسس دابے دادی نا پلویرٹاٹ بف۔

بلوچستان اٹ زوراکي نا بیگواہی تا بر خلاف خاہوت اتا جہد!

ہفتاد نادہائی ٹی زوراکي اٹ بیگواہ مروک بندغاک بلوچ یاداشت نا اسہ بشخ اس تو اسرولے او فنا آجوتی کن، ہجو جو انو جہد اس نظر ٹی بتو کہ۔ دانا اسہ سوب بلوچ سیاسی وسلاء بند جہد کار اتا او غانستان آہنگ ہم منگ کیک ہرانا سوب آن او فتنے کن سیاسی وڈ اٹ جہد منگ کتو۔ ولے 2000 آن پد بلوچ سیاست مالو نا کچ آن گیشتر سوگو موسس، ہند اسوب ء کہ بیگواہ مروک اتا خاہوت آتون اور سیاسی پارٹیک ہم دا بندغی ویل ء چپ منگ آن رکھار۔ علی اصغر بشگلزی نا خاہوت بیست و دو سال آن او نا آزاتی کن جہد کنگ ء۔ علی نا ایلم نصر اللہ بلوچ "وائس فار بلوچ مسنگ پر سنز" تنظیم ناساڑی آ

کماش ۛ۔ اندن نصر اللہ بلوچ تون اور اما قدیر بلوچ ہر انامار جلیل ریکی زور کی اٹ بیگواہی ناگواچی مس، ہمودے آن بلوچ بیگواہ بندغ آتے کن کیمپ خلوک تولوک ۛ۔ داڑان بیدس کہ جلیل ریکی جشوک جون اندر وشم اٹ خننگا، ولے ماما نا جہد اینوسکان برجاء۔ سیاسی وڑاٹ زور کی نا بیگواہی تا بر خلاف اولی برا نژی ایس او متحدہ نامکاش امداد بلوچ نا تینا سنگت آتون اور بیگواہ مننگ آن بناء مس، او وخت شہید سہراب مری او فتا آجوتی کن بین برا نژ کیمپ اس اڈ تسوسس۔ بلوچ سلاء بند مزاحمت نا بھلار اہشون واحد قمبر بلوچ ہر اتم زور کی اٹ بیگواہی ناگواچی مس گڑاونا آجوتی نا جہد ۛ بلوچ نیشنل موومنٹ نا کماش شہید غلام محمد کرے۔ شہید غلام محمد پد اتینٹ بیگواہی ناگواچی مس او وڑ تون اور اراپین سنگت لالا منیر و شہید شیر محمد اسر۔ ہر افتا جشوک جونک او فتا بیگواہی نامسہ دے آن پد مرگاپ آن خننگار۔ ہر انا بر خلاف لس بلوچ مخلوق اٹی ترند ۛ خار اس تالان مس۔ پاکستانی ریاست نا کنڈان بلوچ سیاسی باسک اتا بیگواہی وپدا او فتا خون کنگ و او فتا جشوک جون آتے خسنگ آن بلوچ مخلوق ٹی خلیس تون اور پاکستان کن خار ودیسہ کرے۔ زور کی نا بیگواہی تا سوب آن بھلو کچ اسے اٹ سیاسی باسک آک سلاء بند سیاست ۛ گچین کریر و کھی بند خاک پیشن ملک آتیا ہنار۔ ولے زور کی نا بیگواہی تا بر خلاف خاہوت اتا جہد اسہ وڑ بر جا اس۔ دارداٹ بیگواہ مروک بندغ اتا خاہوت اتا تاریخی آجہد لانگ مارچ ہم اور ۛ۔ بیگواہ بندغ اتا آجوتی کن دالانگ مارچ نامکاشی ۛ ماما

قدیر بلوچ کرے، ہندن اوڑتون اور وہنگام بیگواہ خوانندہ زا کر مجید نایٹ فرزانہ مجید، بیگواہ ڈاکٹر دین محمد نامسٹر سسی بلوچ، بیگواہ رمضان بلوچ نامار علی حیدر و بیگواہ ڈاکٹر اکبر مری نامسٹر ہانی بلوچ اسر۔ نوزدہ بندغ ناداٹولی ناتار بنجی آلانگ مارچ شمال (کوئٹہ) آن کراچی، وپدراچی آن اسلام آباد اسکان ایسر مس۔ ہراکم وود 2000 km ناماسفر اس جوڑ مریک۔ داوخت آکھی ہند آتیار یاستی ادارہ اتاکارندہ خاک بیگواہ تاخا ہوت آتے توننگ کن ہر وڑانا کوشت کریر، خلیفنگ و تڑی تننگ تون اور کھسفتنگ ناتڑی ہم تسر ولے ساڑی آ بند خاک تینا حوصلہ و جوزہ آتون اور اسہ وڑ مستی روان اسر۔ اوقانت تا سیک لڑار، کہیک تانا جوڑ مسر، فرزانہ مجید نارداٹ اسہ وڑ چرینگ و دے مچ ناروشنائی نا سوب اوفتے جسمانی وزہنی ڈکھیائی تون ہم مون تروئی تما، دے اناروشنائی ناسوب اوقتا سل بھازیمی مس۔ دامارچ اٹی تاریخی جہدء بیگواہ رمضان بلوچ نامار علی حیدر کرے کہ اووخت اونا عمر دوانزدہ (12) سال اس۔ ہراکہ اسہ ریڑہ سے آتینا غٹ سامان تے تنخا و اراہزار نا کچ ننادا سفرء ایسر کرے۔

بیگواہ بندغ اتا آجوتی کن ارٹمیکو بھلا جنزنی ایس او آزات نامکاش زاہد بلوچ کن کننگا۔ ہراٹی بی ایس او آزات ناہمو وخت ناسینٹرل کمیٹی ناباسک لطیف جوہر چل دے آن گیشتر بین برانز کیمپ اس کراچی ٹی ہڈتس و اوڑتون اور اونا خیا لدارئی ہمو وخت نا گچین مروک وائس چیئر پرسن کریمہ بلوچ کرے۔ زاہد بلوچ نازور اکی اٹ

بيگواہی نابرخلاف بين برانزء پدا بلوچ راجی راهشون نواب خير بخش مری ومیر محمد علی ناپلرتون اور ایلو بندغی حق اتا باسک اتا پاننگ اٹ ایسر کننگا۔ یاتی مرے کہ دا کل بیگواہ بندغاک یعنی زاہد بلوچ، زا کر مجید، ڈاکٹر دین محمد، رمضان بلوچ، ڈاکٹر اکبر مری، علی اصغر بنگلزی داسکان ہم بیگواہء۔

دا بین برانز آن گڈ ریاستی خلیس ہراسہ کنڈ آتالان مسوسس، بیگواہ بندغ اتا خاہوت آتے تڑی تریسہ چپ کر فنگ مس، ولے ماما قدیر نایکمپ بر جامس۔ داچی ہمو وخت پہنا، ہر اتم بلوچستان نا بخائی شار کوئٹہ ٹی اسہ پین بیگواہ مروک خوانندہ اسے نایڑ انا خڑینک آک شمال اتا نخ انگا کسرتیا و ہار۔ دا خوانندہ بی ایس او آزات نا بخاہی ترجمان شبیر بلوچء ہر ادے 2016 ٹی زور اکی اٹ بیگواہ کننگا۔ شبیر بلوچ نا خاہوت اراسال نا چی آن پدروڈ اتا کنڈامون کرے۔ اونا ایڑ سیما بلوچ بر جاء تنظیم کن بے مٹء کڑدار اس ثابت مس۔ سیما بلوچ آواران آن کوئٹہ اسکان سفر کر سا برانز کرے ہر ادے لتاڑنگ کن پولیس بس سر مس، ہندا کان کیمرہ تا نظر ٹی سیما بلوچ ناوہو کا خڑینک آک قید مسر و بلوچ راج انا جوزہ آتے بش کریر۔ پولیس بیدادی آن خلینگ نا جہا سیما بلوچ اسہ پین برانز اسے کن پڑوتس، داوار بھلوچی سے آن پدا اسہ وار پین شمال انا کسر آک بندغ آتیاں پر مسر۔ وداوڑتد وکا چار سال آن بیگواہ بلوچ اتا آجوتی نا جہد اٹی ترندی اس خننگا۔ سیما بلوچ نارداٹ او شبیر بلوچ نایلہ کر فنگ کن گڈیکو حداسکان جہدء بر جاتخو۔ او

تینارا پائل اڑوک ء چناہندا کسرتیا بھلن کنگ ء، اولی وار ہر اتم او شمال آ بس اوڑتون او ناچنا مار میراٹ بلوچ اس وار ٹی وار 2022 ٹی اوڑتون شاری اس، ولے سیما انگہ دمدرہ ننگتو، او ناو میت پنیتو، حالانکہ کہ اودے چپ کر فنگ کن ہر وڑاٹ کو شست کنگانے۔ شمال انا گور پچی آخ آتے ٹی ہم سیما بلوچ برانز آتے ایسر منگ لنتے۔ او نا جوڑہ اتا بالاد بھاز بڑ ء، او پانک کہ "ہر وار ہر اتم ای برانز اسے کن اراغان پیشتمیو اتو تینا لمہ تون سو غند کیوہ کہ داوار شبیر بلوچ ء تینتون اوار ہتوٹ، ولے ہر وار ای ہورک اراغا کاوہ۔ داسا کنا تینا چنکا چنک کنے ایسپہ کہ نی کاسہ نئے بھازیات بریسہ، نی ماماشبیر ء منگ کن کاسہ ولے پد ایکہ بریسہ۔" او پانک کہ داہیت اک کنا است ء کپ کیرہ۔ ولے کنا کھٹ کنا ایلم ء، ای اودے امریکہ الینگ کیوہ یا گیر ام کنگ کیوہ۔ داکاروان ٹی اوار اسہ پن اس حسیبہ بلوچ ہم ارے، حسیبہ بلوچ نا جہد تارنجی مسنے۔ او نا ایلم وتاتہ مار ء زور کی اٹ بیگواہ کنگا، او چپ منگ نا جہد لیری اٹ برانز آتے ٹی اوار اس، او ناہیت کنگ نا ڈول و خڑیکاک ہر شعوری آ بندغ نا است ء کپ کر یسر۔ حسیبہ نا جہد رنگ، بیس او نا ایلم وتاتہ مار کہی تو تیان پد آجو مسر۔ حسیبہ نا جہد تیوہ خاہوت اتا است آتے ٹی او میت اس ودی کرے کہ او فتا جہد مفت مروف، او فتا چپ منگ، میر و سردار اتا درگہ اتا توار کنگ نا جہا تینا توار تینٹ جوڑ مروئی تمو۔ دُن حسیبہ و سیما بلوچ نا جہد ایلو خاہوت آتے ہم تاغت بشحا کہ او تینا بندغ آتیکن تینٹ مونا بریر۔ داکاروان اٹ اسہ روشن ء پن اس راشد حسین نالمہ نا

ہم ارے ہر اسلام آباد، کراچی، کوئٹہ ہر جاگہ غایتنا مار راشد حسین ناآجوتی کن دلیری اٹ جہد کنگ۔ بیگواہ مروک ڈاکٹر دین محمد بلوچ نامسٹر سہمی بلوچ سینزدہ سال آن تینا باوہ ناآجوتی کن اسہ وڑ جہدء بر جاتخانے۔ سہمی بلوچ نا پانگ ء کہ "اودے کبھی وار تڑی تننگانے کہ اودا جہد آن مر مرے نہ گڑا اودے ہم کھسفننگ مرو یا بیگواہ کنگو۔" ولے سہمی بلوچ تینا باوہ کن ہر پڑ اتوار بڑز کنگ ء۔ دا جہد اٹی اسہ پن سائرہ بلوچ ناہم ارے ہر ا تینا خوانگ و ہر کاریم ء الیسہ تینا ایلم آصف ورشید بلوچ ناآجوتی کن جہد ناکسر ء گچین کرینے۔ وختس کوئٹہ تو وختس شمال، نوشکی و اسلام آباد ہر جاگہ غاقوزہ گیر پاکستان آن تینا ایلم تیکن جنگ کنگ ء۔

بیگواہ بندغ اتا آجوتی کن تدو کا جہد پنجاہ (50) دے نا تولوک برانز (Sit-in protest) ء ہر بیگواہ مروک بندغ آتے فیک انکاؤنٹر ٹی خون کنگ نا بر خلاف اس۔ پاکستانی ریاست مُست آن بیگواہ مروک بندغ آتے فیک انکاؤنٹر ٹی خون کریسہ اوفتے سلاء بند تنظیم آتون تھے۔ دانا بر خلاف برانز بناء مس، خاہوت اتا اُست آتیمی دا خلیس جاگہ کرے کہ اوقفا بندغ آتے ہم ہندا وڑ فیک انکاؤنٹر ٹی کھسفننگو، ہندا سوب پنجاہ دے انا تولوک برانز شمال اٹ گورنر ہاؤس نامونا بر جاس۔ پنجاہ دے انا تولوک برانز اٹی ترند آپرو جھمرک خاہوت اتا مسخت آتے نزور کنگ کتور، دا تولوک برانز اٹ راشد حسین نالمہ، سیما، سائرہ و سہمی بلوچ بھاز دلیری اٹ سلوک اس۔ اوقفا جہد اوقفا

بندغ آتے آجو کنگ کتو لے اسہ کاریم اس الم مس، ریاست پاکستان زوراکى نابگواہى تیان نہ من اس، و لے اولی وار ریاستی وزیر داخلہ تینٹ تولوک برانزائی بس و خاہوت آتون توس اوفتے باور کرفے کہ اوفتا بندغ آتے آجو کنگ ناتپوہ کوشست کنگو۔

گڈ سرات!

ہراڑ اسکان کنا خیال ء اسکان کہ بلوچستان اٹ ریاستی ایجنسی تاکنڈان بلوچ آتے بیگواہ کنگ نالڑ برجامر وئے، خاہوت اتا جہد ہم برجامر وئے۔ انتے کہ منگ کیک پین کس گیرام کے، نا اومیت مرے، کپڑ و ماڑ کے، و لے اسہ لمہ اس تینا چنآء گیرام کروف۔ اسکان اوزندہ ء، زا کر مجید، راشد حسین نالمہ ناوڑ جہد ء برجاتخو، سیمانا وڑ تینا اہلم ناپدا بنگ کن اومیت اٹ چاری مرو یا سسی ناوڑ تینا کاٹم ناسیجا ء پدا ہنگ کن توار و ہکل کرو، جہد کرو۔ زندان آتے پنوی تموز مزیر آتے ملوئی تمو، انتے کہ داسا بلوچستان اٹ زوراکى نابگواہى تا بر خلاف ہر اسہ بندغ بیدے خلیس آن مونا بنگ ء۔ چنکا چنکا خلق، شارو ہر علاقہ ہراڑے لس بندغ بیگواہى تا بر خلاف ہیئت کنگ آخلیسکہ، داسا جہد و برانز آتے بناء کرینو۔ داسا شیل تدو کا دے تیٹی وڈھ اٹی مرو کا برانز ء ہراڑے کہی سال آتیاں گڈ برانز اس ریکارڈ کنگانے۔ برانز اٹ کہی نیٹیک ساڑی اسر۔ داہندا غٹ نیٹری جہد کار اتا جہد، ہمت، حوصلہ، دلیری و سیاسی سوگوى نانتیجہ ء کہ وڈھ آن بارنگا قبائلی چاگرڈاٹ نیٹیک پیشن بسوسر۔

بلوچ آجونی نابرجاء جنرالی نیازی تا کر دار بنائی دے تیان روشن ء۔ ولے زوراکى نابیگواہى تارداٹ بلوچ نیازی تا جہد تاریخ ناپنہ آتیٹی تینا پن ء اوار کنگ ٹی سر سبب مسنہ۔ همو نیازیک ہر امتکننادود اتاچم آتے ٹی اڑیٹگوک اسراينو بیدے خلپس آن بیگواہى تا بر خلاف جنز آتار اہشونی ء کنگ ء۔ دارداٹ اوفتے کہی وڑانا سختی تون مون تروئی تمنگ ء۔ اراوالا تا پابندی، قبائلی روایت آک، مذہبی رکھ آک، اسہ جاگہ غان ایلو جاگہ اسکان سفر کنگ ناڈکھ، کیمراتہ مونٹی تمنگ، باسنی ونج آتیٹی برانز، ریلی، تولوک برانز آتیٹی کہی دے ون کسرتیا گدرینگ، ولے داغٹ خاہوت اتا سوگوى، ہمت، جیرت، سیاسی سوگوى نا نتیجہ ء کہ او اسہ ہند نوخت اسے ٹی جنز ء تاغٹ بشخار ہراوخت بلوچ زینہ غاک ارا تیٹی بند کنگاسر، سیاسی باسک آک ریاستی بے دادی آن خلپسہ انڈر گراؤنڈ مسر۔ اینو بلوچ نیازی تا جہد ایلو بیوس آراج آتیکن کسروشونی کنگ ء۔ داداسا بلوچ جنز اتون تفوک تاغٹ اتازی آٹے کہ او بروکا وخت آتے ٹی راجی جنز ء برجاہ تخنگ تون اوار زوراکى نابیگواہى تا تو تنگ کن اراوڑانا سیاسی پالیسی جوڑ کیرہ۔ آیا او جہانی ریاست آتے دا بندغی ویل انا کنڈ آپامدار کرسا پاکستان آزر شاغرہ یاتینا جہد و جنز ء ترند کرسا پاکستان آن آزات مریرہ۔ یا او بلوچ باقی تے سوگو کرسا بھلا کچ اٹ السی موبلائزیشن نامک اٹ پاکستان نادوتے توریرہ کہ او السی تاغٹ نا خلپس آن دا عمل ء اے۔ انتے کہ راجی جنز، ریاستی قوزہ گیر نابے دادی، اوڑان آزاتی نا فیصلہ آجونی

دوست پارٹی، تنظیم و بلوچ باقی تا کو یہ آٹے۔

غیر سیاسی کنگ نا جنگی فن:

(Depoliticizing strategy: a lethal weapon)

درین بلوچ

اسہ بیم تر و کوسلاء اس لوز سیاست نامعنه جتا جتا وخت آہیٹ جتا متلب
توں کاریم سٹ ہتنگانے۔ بنائی دے تیان نن ہرین گڑا سیاست لوز ریاست وریاستی کاریم
توں تفوک مسنے، مونا بریسہ سیاست چا گڑدی تعلقہ اری تا پین جوڑ مس۔ اینو نا وخت
سٹ سیاست ہر چا گڑدی اوار ی ناپینء، داچا گڑدی اوار ی ہر اہر چا گڑد نا بند اوی خواست
ء۔ نن اگہ تینا دامون ایمون سٹ ہرین گڑا نن اسہ جتا زند وخواجہ آن بیدس اسہ چا گڑد
سے نا شیخ سے اُن، داچا گڑد نازیبائی دادے کہ داڑے وڑ وڑ سنا بندغ ارے، وڑ وڑ سنا
طب ارے۔ دا جتا بندغ و جتا طب آتا چا گڑد سٹ اوار و آسودئی سٹ منگ کن گڑا س
اصول مریرہ، گڑا س دود مریرہ، ہر افتا خیال داری کن بست و بند اس مریک، سزا
مریک، داغٹ گڑاک سیاست تون تفوکء، اندا خاطر ان اسہ چا گڑد سے نا تہٹی بھلا
جیہ تے تونگ کن المی ءکہ اونا تینا سیاسی نظام اس مرے، اگہ اسہ چا گڑد اسیٹ گواچن
وڑ سٹ سیاسی نظام مف گڑا اوچا گڑد ناشیف بڑیک اودے پر غرہ، پدا اوچا گڑد بندغ آتا
اسہ پڑ اس جوڑ مریک ہراٹی چا گڑدی گندئی تے کس تونگ کپک، ہراڑے چا گڑد

طاغت نارنڈٹ رُ مَب کیک و طاغت زندء بس پیسہ نامٹ ہر یک۔

دا ابرمی ء قانونئسے ہر اہر اسہ چاگرڈ کن ء، ہمو چاگرڈ ہر ادے پر عنگ آن
 رکھوئی مرے گڑا ہمو چاگرڈ ناتہٹی سیاست ء سوگو کروئی تمک۔ ولے ہمو چاگرڈ کہ
 ہر ادے نزور کروئی مرے گڑا اوٹی سیاست ء پلٹ کننگ۔ غلام آچاگرڈ آتون دا
 ہرے آن مریسہ ء، ہر اڑے ایلوکل چاگرڈ دی گندی تے جاگہ تنگ کن اسیکہ سیاست ء
 پلٹ کروئی تمک۔ وختس کہ چاگرڈ ناتہٹی سیاست پلٹ و نزور مس گڑا اوڑے ہر وڑ
 ننا گندی جاگہ کیک، و اوچاگرڈ ویل آتا گواچی مریسہ چند چند مریک و کوزہ گیر کن باخو
 آنبار تیار مریک۔ اندن کہ غلام نانا ہن نانا باروٹ ہیٹ کیرہ کہ کوزہ گیر اونا ذہن ء مٹ
 کیک۔ دا ذہن ننامٹ کنگ نامسخت اندا مریک کہ غلام آراج ء دا باور کرفنگ مرے
 کہ اوشیف ء و اونا زمی آکوزہ گیر ء حق دوئی ء کہ حاکمی کے۔ اینو اسکان کوزہ گیر غلام آتا
 ذہن ء مٹ کنگ ء، تینا بولی ء اوفا ڈوی آہنیک، دود و ر بیدگ ء تباہ کیک و غلام آتا
 خوانگ ء ہم اندا وڑ کیک کہ اوفا ملی ہفت پُشت اسکان دا غلامی آن آزات منگ کپ۔

کوزہ گیر تینا کوزہ ء برجاتھنگ کن ہندی بندغ آتون وڑ وڑ ننا چم کیک۔ تینا
 کوزہ ء برجاتھنگ کن او بے دادی تون او اریچن چم ہم بھاز کیک ہر اقیٹ او ہندی بندغ
 آتے دو اس ہم خلپک ولے اوفا ملی تے تینا کوزہ ٹی کیک۔ ہر افنے نن فریکل ونون
 فریکل وائلینس پانہ۔ لٹ و کٹ یا بے دادی جہان نامونا پاش مریک، ولے ہمو ظلم کہ

ہرائی اودواس ہم خلیک دا ظلم سنا باروٹ مخلوق ۽ پوہ کنگ کبین مریک۔ شیل نس کہ کوزہ گیر ناخوانگ نا نظام مرے، یا کہ اونا میڈیا مرے، یادودر بیدگی ٹی بدلی ہتنگ، یا مذہبی وروحانی کار یہیٹ گٹ کنگ نا ظلم پاش منک، دا گڑاک غٹ بندغ آتے کوزہ گیر نا نظام نا پابند کیرہ و ہندی بندغ آتے کوزہ گیر نا برخلاف جنگ کنگ آن توریرہ ولے دا ظلم اک جہان نامون ٹی ظلم پانگ مفسہ۔ اندا وڑاسہ ڈھکوک ۽ ظلم اس دا ہم ارے کہ کوزہ گیر غلام آراج ۽ سیاست کنگ نا کسر آن رد شاعک یا کہ الپک۔ سیاست آن تو تنگ امر کوزہ گیر ۽ سواد و ہندی بندغ آتے نسخان نا گواچی کیک؟ دادے نن سر پد منگ کینہ، اسہ چا گڑدسے کن سیاسی نظام دا خاطر ان المی ۽ کہ سیاست چا گڑد ۽ سو گو میک، اونا تہہ سنا شیف بڑزی تے اندو جاگہ سے آہتیک ہراڑے او چا گڑد سو گو منگ کیک، ہزار آفرخ آتون اوار ہم او چا گڑد مون مستی ہننگ کیک۔ ولے اگہ اسہ چا گڑدسے آن سیاست ۽ ایسر کنگے، یا اسہ چا گڑد ایسٹ سیاسی نظام نا چند ۽ لڑد کنگ مرے گڑا او چا گڑد بے ڈول مریک۔ ہر اسہ جاگہ آسلنگ تون اوار بور بور مریسہ کیک۔

اندن اگہ نن تینا چا گڑد ۽ ہرین گڑا نن داڑے سیاسی نظام ۽ چٹ نزور ۽ جاگہ سے آخون، تینا بندغ آتا نیامٹ غیر سیاسی رویہ خون، مخلوق تینا مون تینا زند ۽ گدریفنگے، تینا دایون آن بے پرواہ، ڈغار تون بے مہر، بولی ۽ تینا بے قدر کنگ، سیوتی نا مہننگ آن اسٹ ایلوناز مچک آتیت دوشا غوک نا اومیت ۽۔ ننا چا گڑد نا بھازی نزور یک

ننسايسی نظام نازوری تاسوب آن ء۔ وختس که اسه راج اس غلام کننگ گڑا کوزه گیر
غٹ طاغت آتا خواجه مریک، گڑا ہندی مخلوق داہیت آباور کیک کہ طاغت ناخواجه
حاکمی کننگ کیک، وسیاسی نظام ہندا حاکم نادوٹی مریک، دا ذہنی غلامی نادو آن غلام آراج
تینا سیاسی نظام نازی آہجاز پام تفک، و تینا آجوتی ناکسر ء سوگو کننگ کیک۔

تینا چا گڑد ء اگہ نن خوڑتی سٹ ہرین تونن ہم انداویل آتا گواچی ان، ننا
چا گڑد سٹ سیاسی نظام ننا موناٹ۔ کوزه گیر تینا بے دادی، گم وگار کننگ، ہکل تننگ آن
بیدس تینا خوانو کا جاگہ، این جی اوز، مذہب و پین بھاز آڈ سکورس آئیٹ ننا بندغ آتے
سیاست آن توننگ۔ اندا بلوچستان سٹ نیشنل پارٹی و بی این پی کونا سیاسی گل آتے
سیاست ناموکل ارے، ولے بی ایس او آزات و بی این ایم کونا گل آتا کسر توننگ، اگہ
داڑے کس پانک کہ نیشنل پارٹی و بی این پی آجوتی ناہیت ء کپسہ و بے دادی پسند افس
ولے بی این ایم و بی ایس او آزات آجوتی خواڑہ و بے دادی پسند ء گڑا دردمروئے انتے
کہ بی ایس او آزات و بی این ایم داسوب آن تونگار انتے کہ او گواچی سیاست کننگ اسرو
بی این پی و نیشنل پارٹی بس تینا مفاد آتا جنگ ء سیاست نا پین ایترہ، اینواسکان دا پارٹیک
بلوچ و بلوچستان ناسوگومی کن ہچ کنتو۔ نن تون نیپ ننا ہم مثیل ارے ہرا بے دادی پسند
اس الوولے اوڑا ہم بین خلنگا۔ پاکستان گڑا اس تپہ نامفاد آتیکن جوڑ مسونے، داڑے ہچو
وڑ ایٹ کس ء سیاست کننگ کن الپسہ۔ نن کہ داسر پد مننگ المی ء کہ ہرا ہرا ریاستی چم

آک نئے سیاست ناکسر آن توریرہ۔

سیاسی تنظیم آتیا بین خلنگ:

۱۹۷۰ء ٹی نیپ آبین و پد ۲۰۱۳ء ٹی بی ایس او آزات نازی آبین ریاست نا

کنڈ آن اسہ پاش ہکل اس نس کہ بلوچ سیاست ناحق اف۔

کسفنگ و گم و گار کننگ: سیاسی باسک آتا ٹارگٹ کلنگ، سیاست کروک

آتے گم و گار کننگ، و او فتا جسٹوک جون تے خسنگ نالڑ اینو اسکان بر جاء۔ اینو ہم ہزار تا

کچ ٹ سیاست کاریم کروک آک بیگواہ، و اینو ہم سی ٹی ڈی پنی ریاستی ادارہ اس جون

تے خسنگ۔

تڑی تننگ، ڈ غار تیا کوزہ کننگ و بے شرفی کننگ: خون کننگ بٹنگ تون او ار

جاگہ جاگہ آ بلوچ سیاسی باسک آتے تڑی تننگ، اراوالا تے نسحان و تڑی تننگ، ڈ غار تیا

کوزہ کننگ، اراوڈی تے بھن تننگ، یا بے بنیاد و دوبہ خلنگ، داوڑ ناکسہ خاک بھازی

سیاسی زالبول آتون مسنو۔

تین پہ تین تون جنگ شاعنگ:

سیاسی نظام پر عننگ نا بھلاوڑ تین پہ تین نا جنگ آکو، کوزہ گیر اندنوما حول

اس جوڑ کیک ہراٹی قبائلی جنگ و جیڑہ خاک و دیسہ کیرہ، ڈ غار تا حد بندی ناکنڈا، طاغت نا

رندٹ، یا اراقبیلہ ء شیف بڑزکنگ نا جنگ سٹ اسہ قبیلہ ناکنڈ ء ہلنگ دا قبائلی جنگ آتے مرغن کیرہ۔ اسہ کنڈ آن قبائلی نظام ء متکن کرینو، وار ٹمیکو کنڈ آن دا نظام ء ایسر کننگ ہم الپسہ۔ ٹیل اس اگہ اسہ جاگہ سے آڈھر وکوار اس مرے ہراچی چنڈی مرے ورہینگ کن کاریم تف ولے اودے ایسر کننگ واوناجاگہ آپین اراس تفنگ کہ الپس۔ قبائلی نظام و سردار آک اندا وڈء داسا، انتے کہ دا نظام ء ریاست ایسر کننگ کن الپک ودانا خواست ء ہتیسہ اونالٹ وپل بر جاء ء، اوار ٹمیکو اگہ دا نظام ایسر مس تو الپس تینکن پین سیاسی نظام اس سو گو کننگ کیک ودن ریاست خوانپک۔ اسہ سردار نایلو سردار تون ڈغار نازی آجنگ اسہ قبائلی جنگ اس جوڑ مریک ہرا چاگڑد ء پین ونڈ کیک۔ ریاست جھالاوان و ساراوان ٹی سردار تانیا مٹ جنگ شاغیسہ و اونفے تین پہ تین نابرخلاف کریسہ اینو ہڑتو ما کنڈ آتے تینا دوٹی کرینے، نواب نوروز خان نابرخلاف دودا خان ء کمک کریسہ، سردار ثناء اللہ ء نواب نوروز خان نامار امان اللہ نابرخلاف کمک کریسہ شفیق مینگل ء اختر مینگل نابرخلاف کمک کریسہ اینو شیف بڑز غٹ فوج ننادوٹی ء، سردار آک بس پن نثار ہینگانو۔ وہرا تم کہ اُلس باہ دوی کیک گڑا اندا پارہ کہ نما سردار آک نما حق آتے کیرہ، و اگہ اندا اُلس سردار تابر خلاف بش مرے گڑا فوج سردار تے رکھنگ کن کمک کیک ہمو تم اسکان کہ پین بندغ اس دوٹی تاتینے ہرا کہ الپس کہ بھلن مرے و فوج تون وفادار۔

دروغ ناسیاست:

ہر اتم کہ اُلُس غٹ سختی و سوری تے سگیسہ سیاست ٹی مون مُستی ہنگ نا
 کوششت کرے ہمو تم ریاست اُلُس نامونادروغ ناسیاسی نظام اس، بیس، مصنوعی لیڈر
 آک جوڑ مسر، حق آتا پین آمفاد آتا جنگ بناء مس و اندادروغ تے ہم ارٹ مُسٹ چار
 کننگا کہ مخلوق ء کسر آن ردکننگ پین ارزان مرے، نیشٹل پارٹی، بی این پی، باپ، بی
 این پی عوامی، پی پی پی، وڈ وڈ سناد کانڈاری مننگے، اسہ پارٹی ء ہنگ ایلو ء رنگ ناگوازی
 مننگے، اُلُس آگہ سیاست کننگ خواہک گڑا اوڑ کن پنچ دے پارٹی اریر ہرائی کہ کائے، ولے
 سیاست نالغام ریاست / فوج سناد وٹی ء ہر کس اخس کہ فوج سنا وفاداری ٹی اُلُس ء ریفنگ
 چانس ہمو حاکی کیک۔ دافنتے ای Political mimicking نا پین تننگ
 خواہ، یعنی داسیاسی گل افس ولے سیاسی آنبار ء۔ پالیٹیکل مملنگ ہم اسہ بھلونسحان اس
 تننگے ننے، دار یاست جتا وڈ سنادروغ سیاسی گل آتے ننازی آحاکم کننگے بلکن مخلوق ء
 انداڑے گٹ کننگے و گواچن سیاست نابند غی طاغت ء کم کننگے۔ مثیل اس اسہ ڈغار
 ایٹ نی خولم چٹیسہ آگہ اوڑے پین بوچ بھاز خرّس گڑا خولم جوانی سٹ ترکنگ کپک، دا
 بوچ آک جاگہ ء ہلیرہ، ڈغار نادیر و طاغت ء ہم کیرہ، اندا وڈ مملنگ پالیٹیکل پارٹیک
 گواچن سیاست ء جاگہ کننگ کن الپسہ اندا مملنگ پالیٹیکل پارٹی ٹیٹ ایٹو بلوچ سوشلسٹ
 گروپ آک اوار ء ہرا کہ بلوچ راجی آجوتی نا جنز ء رد کیرہ و پارہ کہ بی ایس اوتپہ تا

برخلاف جہد ناپنء، پاکستان آن آجوتی خواننگ نا جاگہ آاوسردار ومیر آتیان آجوتی
خوارہ داڑے اسکان کہ اوسرید مریرہ کہ داسانا سردار ومیر آک ریاستی دوتناسیجائی
سامبوکء، میر آتامیر وسردار تاسردار آک کرنل وجرنل آکو۔

مذہب:

مذہب تینا وخت ناسہ سیاسی نظام اس پاننگ، مذہبی نظام سٹ جتاء خدا و
خدانا عبادت آن بیدس اسہ چاگرڈسے سوگوکننگ کن قانوند ہم ارے، ولے اسہ پین
گرڈاس ہم ارے ہر ادے نن پوہ مرین کہ ہر وخت نا نظام ہمو وخت کن جوانے، او نظام
المی ناف کہ بروکا وخت سٹ ہم جوان مرے، اندا سوب آن ہر نظام سٹ بدلی نا گجائشت
مریک، ولے نا چاگرڈسٹ مخلوق ء مذہبی کننگ ناسٹ ء سوب سے کہ دافنے راجی جنز
آن مر کننگ مرے، اسہ کنڈ آن داہیت کہ مسلمانک تین پہ تین ایلمء، پاکستان دین سنا
گرڈ ء بلوچ آتے پاکستانی منگ کن راضی کیرہ، ایلو کنڈ آن دا کہ راجی آجوتی نا جنز
کیونسٹ آتا تحریک ء، دا بے دین ء، دا زگری تا جنز ء، آزاد بلوچستان نا جنز زگری و
روس والاتا چم سے اندا وڑ مخلوق ء آجوتی نا جنز آن مر کننگ۔ داکان بیدس ریاست و رنا
تے تینا راجی آجوتی نا جنگ آن مر کریسہ اوفنے کشمیر دا وغانستان سٹ جہاد ناپن آراہی
کننگے، زالبول تا جہد سٹ اور منگ ء بے حیائی ناپن تننگے، اسکول آتے خاخر تننگے، واوفا
جاگہ آدرسہ تے سوگو کننگے۔

ڈیٹھ اسکواڈو بے لغام آطاغت:

بلوچ الس راجی آجونی نا جنز آن مر منگ کن ایلو غٹ جم آتون اور
 آستونک نادوشہ تے ہم سامبا، ہر چاگرڈسٹ بے احساس ء بندغ ارے، دا بے احساسی
 ہڑس ناسیجانی بھلن مریسہ بندغ ء نہار اس جوڑکیک۔ وداسیاست آن زیات نفسیات نا
 ویل اس مریک، اسہ جو انوسیاسی نظام اس داوڑنا بے احساسی تے ہڑس سٹ بھلن منگ
 کن الپک، بلکن او فتاجاگہ آمہر ومارشت نا پھل ء ودی کنگ نا کوششت کیک۔ بلوچ چاگرڈ
 نا اندا بے احساس آک ہڑس سٹ تموک داسا نہار جوڑ مسنو، کس سناخا ہوتی جیڑہ، کس سنا
 ہڑس و ہوس نارنڈ رُ مب، و کس سنا بے پور و بدلہ سے پور و کنگ نا سٹ خوائی اینو
 ڈیٹھ اسکواڈ پینی ء نہار اس، بیس نازی آ۔ دا ڈیٹھ اسکواڈ آتون، چو خدائی طاغت اس اف
 کہ او اینو تو نگری ٹی تینا مست ء بلکن دانفون بے لغام آطاغت ء ہر اکہ او فتنے ریاست نا
 کنڈ آن رسیگانے، زر توفک، او چو قانو دسے ناشیف آمفنگ دانفنے تو مگر جوڑ کرینے۔
 آگہ نن سانسسی ردسٹ ہرین گڑا بے احساس آ بندغ داسکان ارتقاء نا کسر سٹ پدی ء او
 داسکان بندغ جوڑ منگے ولے وختس کہ دا بے احساس آ بندغ ء ہڑس تریسہ ریاست توفک
 ایٹک، گاڑی ایٹک، زر ایٹک، دُزی گندی نشہ ہڑ گڑا نا موکل ایٹک، گڑا او بندغ لغام
 آتے کشنگ و نہار اس جوڑ مریک ہر اکہ تینا بندغ آتے کنسیہ کیک۔ اندا وڑ دا ڈیٹھ اسکواڈ
 آک خلنگ کسفنگ، تڑی تنگ، چنا و زالبول آتیٹ دوتے سخت کنگ، وڈغار آتیا کوزہ

کننگ ہروڈ نائنگڈی تے ارزانی ٹ کیرہ۔

زند نائختی و سوریک:

کوزہ گیر ہندی مخلوق نازندہ ہنداخہ سخت کیک کہ مخلوق ناجہد ہندا امریک کہ تینا زندہ آسودہ کین۔ اسہ چاگرڈسٹ تولوک ہندی بندغ آک آسراتی تیکن ہریرہ ولے ہموڑے تولوک کوزہ گیر خیسٹن تون گوازی کیک۔ ہندی مخلوق گڑا تپوہ زند ہندا جہد کیک کہ داخواری تیان پیشتمو، اراوخت نئارغ کن سہب ۽ نن کیک، وبروکادے اکن سوچ خلیسہ نن ۽ سہب کیک۔ ہندی مخلوق ٹغ ٹھ ہم ہندا سوچ خلیک کہ ای امر آسودہ مروٹ؟ ہندا بندغ جگاڑ خلنگ ناسوچک گڑا او کرپٹ، ڈز، دروغ تڑو پین گندئی تون او ار مریرہ کوزہ گیر آناہ آسودہ منگ ناسوچ خلیک۔ داوڑسٹ او اسہ جو انو چاگرڈسٹ لُسے کن برجاہ جہد اتون او ار منگ، یا او ار مس ہم تینا عادت آتے بھلو سختی اسیدٹ الیک، ڈزی، دروغ ایلو گندئی تون او ار او ہمو سیاسی نظام ۽ بھس کیک و ایلو آلم ناسیاست آن اُست ۽ دیک۔ ہندن کہ اسہ چاگرڈسٹ جوانی و گندئی نالکیر مالو آن مریک، ڈزی، دروغ تڑنگ، کرپٹ منگ، تینا کاریم ۽ ٹھگی سٹ کشنگ، و پین بھاز آگند نیک ہر چاگرڈسٹ مریرہ، غلام آچاگرڈسٹ ہندی بندغ آک سرپد مریرہ کہ داگندہ ۽ کاریم ولے اوفتے ہندا خاطر ان کیرہ انتے کہ اوزندسٹ آسودہ منگ خوارہ، ولے مدان مدان داگند نیک اوفتاتب نائشخ اس جوڑ مریرہ و ولدا دا کاریمک اوفتیکن رد مفسہ، داسادا اسہ چاگرڈسٹ

ٹی، ہجو وڑاسیٹ سیاسی جوانی ہتنگ کپسہ، انتے کہ سیاست ٹی اگہ نی گندی تے جاگہ
تسس گڑا اوسیاست نہ بلکن مفاد پرستی ناولہ اس جوڑمریک۔

این جی اوزنا سیجانا نامی:

این جی اوز آک ایمن تو بیدس سرکاری ادارہ ءولے دایتنا کاریم ٹ سسرکار
نادو ء سبک کیرہ۔ NGOs آک بیرہ غلام راج نہ بلکن آزاد راج آتیکن ہم ہند نو
سوچ اس جوڑ کیرہ کہ مخلوق ناویل آتے ایسرکننگ ریاست نا کاریم اف بلکن دافتے
انٹرنیشنل ڈونر آک ایسرکننگ کیرہ۔ زندنا بنداوی آسراتیک دتکہ جانجوڑی، خواننگ،
دیروارغ داویل آک ریاست تون تفوک ءو ہر ریاست کن المی ء کہ اونا مخلوق ءدا
آسراتیک رسینگر، و ہر ہمو ریاست کہ ہر ادا فتے پورڈکننگ کپک مخلوق ء حق ء کہ او
ریاست آن سوچ کیر، ولے این جی اوز آک امر کیرہ، اوتینا کچ ٹ منہ جاگہ غاہندا
آسراتی تے ایترہ، ریاست نا کوالخواک ملک ء لٹیسہ کیرہ، وغریب آک این جی اوز تا آسرہ
غار لیرہ و کس ریاست نا برخلاف بچ کپک۔ داوڑ ٹ مخلوق سیاست آن مرمریک۔
داکان بیدس این جی اوز آک تینتوں کاریم کروک ہر بندغ ءوالنٹیر منگ نا پین ٹ ہر
کاریم کن جوان زرا ایترہ، داوڑ اوبندغ بیدس زرا آن، ہجو کاریم اس کپک، دن انگابندغ
سیاسی نظام ٹ کاریمکننگ کپک ہر اکہ بیدس زرا کم آن کم زر ٹ چلفونی تمک، تینا
زات ء قربان کروئی تمک خاص وڑ ٹ دن انگابندغ آجوتی نا جنزرتیکن کاریمکننگ

کپک، این جی اوزٹیٹ کاریم کروک آک سیاسی کاریم ۽ ہندن سرپد مریرہ دنکہ او این جی او نظام نئے، ہرچنکا کاریم کہ کریڈٹ خواننگ، داد ہلنگ، شو شاکنگ، زر خواننگ، و آسراتی خواننگ، داکل سیاسی نظام آن مخلوق ۽ مر کیرہ یاسیسی نظام ناجند۽ خوڑہ آنبار کنیسہ کیرہ۔

اسہ پین گڑاس این جی اوزت ابابت پاوہر این جی اوزت اسواد نابارو سٹ ۽ ہندن کہ نن ہرین پاکستان ناکنڈ آن بلوچستان سٹ پیشن ناہچو این جی او سے کاریم کنگ ناموکل اف، ولے ہندی ۽ وڑوڑ نائین جی اوز جوڑمنگے، دانا سوب دادے کہ پیشن نائین جی اوز آک جنگی ڈوہ تے پیشن سٹ پاش کنگ کیرہ، ہندا خاطر ان داڑے او فتنے کاریم کنگ کن النگ افس، ولے ہندی این جی اوز آک ریاست نائینا جوڑ کرو کو ادارہ ۽ ہر اکہ ریاست ناپالیسی تے جوان وڑسٹ پورڈ کنگو، تینے نان گور نمٹ پارو کا ادارہ خاک گور نمٹ نا اشارہ غا شیف بڑز مریرہ ہرافٹیٹ کو سٹہ آنلائن ووائس آف بلوچستان کون آ ادارہ خاک ادارے۔

خواننگ، نصاب، یونیورسٹی، میڈیا، دود و ربیدگ و جماعہ جماعہ ڈسکورس آتا
دیمر وی:

اسہ جاگہ سے ناسیاست ٹی ہمو جاگہ نا تعلیم بھلو کرڈاس محک، تعلیم یعنی ہمو جاگہ غانت خواننگ مریک، انت خواننگ مریک، انت ہیت وگپ مریک انت سوچ مریک، زند امر گدر یفنگ مریک۔ دا تعلیم نئے کتاب آتیاں رسینگ، مدرسہ

یونیورسٹی تیان ر سیننگ، تینا تاریخ و دود آتیان ر سیننگ۔ ہندی مخلوق ء اسہ وڈ کنگ کن ہندا کل گڑتا گرج مرک، دافک مخلوق ء اوار کریسہ سیاسی نظام اس جوڑ کیرہ۔ میل اس بلوچ نادود آمیت اودے قبائلی نظام ر سیگاسس، ہرائی سردار سیاسی نظام ناخواجہ مسکہ و شیف آٹکریک مسرہ، دا سردار آک پدا خان سنا منوک آک مسرہ، دا وڈ سینٹر لائزڈ اسہ سیاسی نظام سے چلفنگ نس، ولے کوزہ منگ آن پدا سٹ تو ہندا نظام ء بیدس جمہوری کنگا، کوزہ ء برجاہ تننگ کن کوزہ گیر دا نظام و گینکاری (Selection) نا نظام ء تینا دو ٹی کرے، دا وڈ نداد آک بدل کنگار، مخلوق نا تاریخی سیاسی نظام آن اُست پنا، مخلوق کن پوسکو سیاسی نظام اس جوڑ کنگ خواہارہ، گڑا داڑ کن بھاز آتے بے خوانندہ کنگا، او اخص کہ خوانار اوفتے ہند نو دروغ نا نصاب اس خوانفنگا ہر کہ گنٹ ء، ہجو نظام اس ودی کنگ نا تاغت تحیک، یونیورسٹی نا نظام ء اسٹ تو سخت کرے کہ کس سیاست کنگ کپ، ارٹمیو سیمسٹر سسٹم، جی پی اے سسٹم، او پدا نو کرمی و رزق سنا اُست خواہی ء ہندن کرے کہ کس سیاست ٹی بنگ کپ۔

نصاب آتون اور پنجابی استاد آک ملک دوستی ناہیت و گپ آتون اور راج دوستی نا جنر ء شیف کریر، واسٹوڈ نمس پالیٹکس ء نزور کنگ کن ہندا ڈسکورس جوڑ کنگا کہ سیاست کروکا ہمو کلو ہرا بہوش ء ہج خوانپسہ، غنڈہ گردی و لوفری کیرہ، وختس کہ راجی جنر ترند مس تو پنجابی تے سشنگا، گڑامنہ وخت ورناک مدان مدان آتینا سوچ ء بدل

کریر و تخلیقی کاریم تاکنڈ آبریسہ جو انوسیاسی نظام اس ہڈتسر۔ ولے داکان پد خلنگ کسفننگ آن بیدس ہڑدے خوانندہ تے کینٹ آتاسیل کرفنگ ٹور آتیدنگ، نیشنل ڈیفینس ورکشاپ آتیت خوافنگ۔ واینوپگہ وی اوبلی ناپرو جیکٹ "سفرء معلم" کون آ پرو جیکٹ آتیا پیسہ خلنگ داپاش کیک کہ دابلوچ سیاسی نظام ء نزور کریسہ آجوتی ناجہد ء نزور کنگ خوارہ۔

میڈیا:

ہنداوڑ میڈیا ناہم بھلو کڑدسے ہراسیاسی نظام ء سوگو کیک، بلوچستان ٹی میڈیا ناہلیک آوٹ کنگ، وپاکستانی میڈیا ٹی سہب شام فوج دوستی و ملک دوستی ناسوچ ء تالان کنگ بلوچ آتے آجوتی ناجہد آن مرکنگ ناکوشست سے۔ زالبول تے فوج سٹ اوار کنگ کن "صنف آہن" پنی آڈرامہ، ہراٹی ہندا پاننگ کہ بلوچ دود آک زالبول تے پدی کریسہ فوج تون اوار مننگ کن الپسہ، وپوسکن دور سٹ اوار مریسہ زالبول آک فوج اتون اوار مریر، دار یاستی پرو پیگنڈا غاک بلوچ دوستی ء متنگن نشان تریسہ ریاستی کاریم تون اوار مننگ ماڈرن نشان ایترہ، داوڑ سنا بھاز آوقفہ غاک، ڈسکورس آک کہ بلوچ آتے اوقاسر دار آک لٹیرہ، بلوچ آتا جنز غیر سیاسی ء، جوزہ تازی آتے ہرا دے پیشن ملک آک کمک کنگو، داسیاسی جنز بیدس بندغی ء کاریم کنگے، پنجابی مزور و ٹیچر آتے ہج پاروئی اف، سی پیک و سیندک ناپرو جیکٹ آک دیروی ہتیرہ، بلوچ آتا جہد آجوتی

بیدس تخلیقی و متکون ء؁ بلوچ ہر انارولیت و دود آک زالبول تے آزادی تفسہ دائے۔ داوڑ
نٹاڈ سکورس آک ہر جاگہ غاسر کننگرہ؁ ہر اکہ بے باوری؁ افزا تفری و بیدس سیاسی ٹولی
تے جوڑ کننگ ناسوب جوڑ مریرہ۔

دن سد آگڑا کوہر اسہ چاگڑ دئے سیاست آن مر کننگ ناسوب جوڑ مریرہ؁
داگڑا تیان گڑاس نظر ٹ بریرہ و گڑاس بفسہ؁ دانوشٹ ٹ غٹ گڑا تیا خوڑتی ٹ شرہ
کننگ کبیر نس و لے داگڑا ک خوڑتی ٹ شرہ خواڑہ۔ سیاست آن کنا مطلب بیرہ ماس
پارٹی الو بلکن سیاست تون اوار کنا اسہ سو گو ء چاگڑ دئے کن ہمو عمل نس ہر الہی ء ماس
پارٹی ہم ارے؁ دود و ر بیدگ آک اریر؁ جنگ ارے واسہ حساب ٹ مذہب مننگ
کیک۔ چاگڑ دنا سو گوی کن ننے ہر ہمو عمل ء پٹوئی و تینا نیام آن ایسر کننگ کن جہد کروئی
تموہر انے سیاست آن مر کننگ؁ و ہر ہمو عمل ء دوئی کروئی تموہر ادا نا بر خلاف ننے
سیاسی نظام نئے تون اوار کے؁ و ہر اڑان بلوچ و بلوچستان زندہ مرے؁ آجو مرے۔

امیلکار لوئس کیبرال

(1973-1924)

گدان بلوچ

نن دیر اُن؟ اکی خواپرہ کہ نن اسہ جنگ دوست ء راج اسے ناردات چاہنگ مرین، نن امن خوانتہ، ولے بیدس آجوتی آن امن ہج معنہ تخنیک۔ نن آجوتی ناسپاہی اُن وناجہد انا مسخت ڈیہہ انا آجوتی وراجی شوندری ء۔

کیبرال

اکتوبر، 1971۔ سنٹرل ہال لندن 26

درستی راستی:

امیلکار کیبرال (ایبل جاسی ناپن اٹ ہم چاہنگ) گنی بساؤنا آجوتی ناجہد اٹ پنی راہشون اس مسنے۔ ایہن کیبرال انجینیر اس مسنے، ولے اسہ پنی ء راج دوست وسیاسی راہشون وزانکار اسے ناردات چاہنگ۔ کیبرال نالمہ (ایوا پینیل ایورا) گنی بساؤنا باقی و اونا باوہ (جاوینل اتینو لوپس دی کوسٹا کیبرال) کیپ وردے نا باقی اس مسنے۔ کیبرال 1924 اٹ گنی بساؤٹی و دی مریک و تینا چنگلی ء کیپ وردے ٹی

گدریفک۔ اودے چنٹی آن خواننگ ناشوک مریک۔ اوتینا چاگروڈناسیاسی شیف بڑزی تے جوانی اٹ پوہ مریک وورنائی آن اودے غلامی نامارشت مریک۔ 1945 اٹ ہرا تم کیرال ناسن 21 سال مریک اودے لسبن (Lisbon) ناسہ کالج ایگرونومی ناباروٹ خواننگ کن اسکا لرشپ رسینگ ہراڑے اودتینا خواننگ ۽ برجا تمح۔

گنی بساؤ وکیپ وردے ٹی زوراک کی ناپدرند:

زوراک ہر جاگہ غایتناست تے تمح، وڈیھ انادود وریدگ، تاریخ و بولی تون اوار ہر گڑا ۽ روتہ آن کشک۔ پرتگیزیک ہندا اور گنی بساؤ وکیپ وردے تون کیرہ، گنی بساؤ وکیپ وردے ناتاریخ ہندا خاطر ان سرگڑدان مریک۔ پرتگیزی تارداٹ گنی بساؤ وکیپ وردے اوقاسوب آن تاریخ نایشخسے ۽۔ اگہ پرتگال گنی بساؤ وکیپ وردے ۽ بیلہ کے گڑادا جاگہ غاک دوارہ پید سلیرہ ودا جاگہ تاہچوتاریخ اس منک۔ ولے امیلکار کیرال پانک گنی بساؤ ناجندا ناتاریخ ارے، اگہ کسس گنی بساؤ ۽ اونا تاریخ آن جتا کرینے گڑا اور پرتگیزی کو۔ پرتگال ناریب ورف وپٹ وپول کروکاک اولیکورنداٹ ۱۱۴۳۶ اٹی گنی بساؤ ۽ تیب آسر مریرہ و اوقک داتپسہ کہ دا پوسکنا جہان ٹی حکم اٹی اوار مروک اولیکو ڈغارک ۽ ودا حکم آن جتا مروک گڈیکو ڈیھک مریرہ۔ دانا متلب دادے کہ گنی بساؤ ہمو اولیکو جاگہ ۽ ہرا یورپ نازوراک تاگواچی مریک و ۱۹۷۳ اٹی ہمو گڈیکو ڈیھ تیبی اوار

مریک ہر از لم وزور کی تیان آجو مریرہ۔

تاریخ نوشتہ کروکاتارداٹ پر تنگال نادا جاگہ غابنگ ناسوب پر یسٹر جون (prester john) ناپٹنگ نس۔ پر یسٹر جون عیسائی خلقی کہہ آتے ٹی اوفا بادشاہ مننگ نابستاراٹ چاہنگ و ہندن پارہ کہ اونا حاکمی ٹی عیسائی زمین ناسہ بشخ اس افریقہ نا ہندا جاگہ مسنے ولے منانگی نارداٹ دانظریہ دن مف کہ پر تنگال نامالی سواد آتار کھ اکن جوڑ کرینوتا۔ افریقہ ناہندا جاگہ غاک مریرہ یار ٹمیکوزوراک نابنگ نامسخت اونا معاشی ، فوجی ، سواد اک مسنو۔ پر تنگال گنی بساؤ ٹی خیسن پٹنگ کن بریک اونا بنگ نابنداوی سوب اندا امریک ، اندا سوب آن افریقہ ناہجاز آجاگہ غاک پوریائی جوڑ مریرہ دامرکز آتا سخت ڈی کٹوپیل و ساؤ ٹوم ٹی پرتگیزی تابورہ نا پوریامونی کانک اندا وخت گنی بساؤ غلامی پوریانا بجاہ جوڑ مریک ، دانا سوب دامریک بورہ نا فیٹری ٹیٹی کاریم کنگ کہ غلام آتا زیور اک مریرہ اودا غلام اک گنی بساؤ آن ارزانی اٹ دو بریرہ۔

اول اٹی غلامی نا پوری پرتگیزی تیکن بھلو جنجال اس مریک ولے اوٹران پد ہمو جاگہ نامنہ بندغ داکاریم اٹی اوفا ملک کیرہ دانا سوب آن گنی بساؤ غلام آتار تنگ و بہا کنگ نا بھلامرکز جوڑ مریک۔ ۱۸ میکو صدی ٹی پر تنگال ناکالونی اونا معاشی حالت بھاز نزور مریک۔ برطانیہ و فرانس ناوٹ پر تنگال ناکالونی اونا معیشت ء جوان کنگ کن تینٹ ناکالونی ناوٹ اٹ manufactured goods بہا اٹ ارفک و ۱۸ میکو صدی نا

نيام اٺ پرٽگيزيڪ خيسن بوره واربل ناپور يا اٺ نزور مريسه کيره، انگريز هم افريقه نا
 كوزه گيري كن سر مريك، غلامي ناپور يا نازي آر هه خلنگك داهوسوب آكوهر ابر ٽگال ۽
 نزور كيره۔ نن دن پانگ كينه كه پرٽگيزي كوزه گيري ۱۹ ميكو صدي آن مست بهاز نزور
 مريك دانا سه سوب پر ٽگال نامعاشي نيسي، مكنيني زور ايك و ايلو كوزه گيري تاغناك
 مريره وار ٽميكو كنڌان افريقه ناسياست مريك۔ افريقه تينازي آپيشن نازور اكي و كوزه
 گيري ۽ نيتني۔ افريقه ٺي پرٽگيزي تا بر خلاف جهد آجوني سه وڙاٺ بر جا مريك۔ كيب
 وردے ٺي پر ٽگال نا كوزه گيري نا بر خلاف اول اٺي مزاحمت مٽك و لے گني بساؤ ٺي كه
 پرٽگيزي كوزه گير آك لشكر كشي كيره، او جا كه نابند غاك او نامونا سليه او تينا آجوني كن
 آخر اسكان مزاحمت كيره و لے ۱۸۷۹ ٺي پر ٽگال زور اٺ گني بساؤ نازي آكوزه كيك اندا
 وخت اٺ پر ٽگال اوليكو وار هند اڙو كيك كه گني بساؤ پر ٽگال ناكلوني ۽۔

۲۰ ميكو صدي ٺي پر ٽگال نا بر خلاف ٺي اے آئي جي سي PAIGC

كبرال ناراهشوني ٺي جهد آجوني ۽ بناء كيك، اول اٺي پرامن مريره و كاريم كيره و لے
 پرٽگيزي نا بهاز انگازور اكي تا سوب آن پدا ٺي اے آئي جي سي سلاء بنده جهد نايمه غاكانك و
 تيوه ده سال گوريله جنگ آن پد گني بساؤ آجو مريك و هند جنگ نا يانزد هميكو سال كيب
 وردے هم آزات مريك۔

كبرال ناسياسي سفر:

لسبن آہنگ آن پداناہفت سال کبرال نازنداٹ بھازاہمیت تخرہ۔ داہمو
 وخت مریک کہ کبرال بھاز آ افریقی جہد کار دنکہ " Mario de
 "Andrade"، "Marcelino dos Santos"، "Aghostino Nato"
 تون اوار مریک و افریقہ نا تحریک آتا باروٹ سرپد مریک ہندا وخت اٹ سینٹر فار
 افریقن ناپارہ غا اینگولا و موزبیک نا آجوتی نا جہد اناپنی آراہشون آتانیام اٹ سیالی جوڑ
 مریک و مونی سلاء بند آجنگ اٹی اسٹ ایلوئ کمک کیرہ و، Leopold senghor،
 Aime Cesaire، و Nkrumah نا سیاسی فکر آن بھاز زیم تمک و تینٹ
 Re-Africanization نامنوک اس مریک۔

۱۹۵۲ ٹی کبرال دوارہ گنی بساؤ آ بریک colonial forestry
 and agriculture civil service نا کاریم تیمی اختہ مریک۔ اودے
 تیوہ ڈیھ انا مردم شماری نازمہ واری ء ایترہ تاکہ اوگنی بساؤ ناراجی، معاشی و چاگرڈی
 حالیت آتے سرپد مرے و تینا سیاسی کاریم تے بناء کے ولس مخلوق ء او فحاق انابابت اٹ
 سرپد کے، او فقیان سر و سوج کے کہ تینا حق اکن تو ارار فو و تیوی اسہ سال اس گنی بساؤ نا
 غٹ جاگہ آتیا کاتک و اُست جم مریک کہ آجوتی ہلنگ کن سلاء بند جنگ آن بیدس پین
 ہچو کسراف۔ کوزہ گیر وختس کہ سرپد مریک کہ کبرال افریقہ نا آجوتی ء منک گڑا
 ۱۹۵۵ ٹی کبرال ء گنی بساؤ آن کشیرہ، کبرال نامون اینگولا آتمک MPLA تون

اور تمک و پنج سال اسکان اوفتوں اور کاریم کیک۔ ۱۹ ستمبر ۱۹۵۶ اٹ اسہ پر چس ء دیوان اس ہڈ تننگ ہراڑے کیبرال تینا ایلم لوئس کیبرال " Fernando Fortes"، "Julio de Almeida" و "Elisee Turpin" تون اور مریک و "افریقن پارٹی فار دی انڈیپینڈنس آف گنی اینڈ کیپ وردے" ء جوڑ کیرہ و پارٹی نا جوڑ منگ آن ہلیس ۱۹۷۳ اسکان او پارٹی نا کارگشا و جوڑ مریک۔

کیبرال سرپند مریک کہ پر تنگال ناوڑ و زورا کو کوزہ گیر اسے تون جنگ کنگ بیرہ گنی بساؤ و کیپ وردے نا بندغ اتا و س آن پیشن ء ہندا خاطر آن ۱۹۵۷ اٹی الجیریا ٹی کوزہ گیری نا برخلاف "Augustino Neto" و "Mario Andrade" اینٹی کالونیل موومنٹ (MAC) اس ہڈایتک ۱۹۵۸ اٹی (کوامی نکر و مہ) نا کماشی ٹی اسہ کانفرنس اس ہڈ تننگ او نا مسحت افریقہ ناتیوہ تحریک اتا نیام اٹ سیالی جوڑ کنگ و آجونی نا جہد ء مون مستی دنگ نامریک، دا کانفرس اٹی کیبرال ہم اور مریک و ہندا فکر انا منوک اس مریک۔ ۱۹۶۰ اٹی وختس کہ کیبرال تیونس اٹ مریک گڑا "FRAIN" (Revolution for the Independence of Portugal) جوڑ کیک "FRAIN" دا خاطر آن جوڑ مریک کوزہ گیری نا برخلاف "MPLA" "PAIGC" نا جہد اسٹ ایلو تون اور کنگ مرے۔ ۱۹۶۰ اٹی کوامی نکر و مہ نا کماشی ٹی کیبرال گانا ٹی "پی

اے آئی جی سی “ناگوریلہ فوج اکن فوجی تربیتی ٹھکانہ سٹیفک کیبرال و پی اے آئی جی سی ناباسک آتازیات زور (Pan Africanism) نازی آمریک۔ او جہد کیرہ کہ زیات مش و پاول آئیٹی راجی جنسز بناؤ مرے تاکہ اسہ سوگو و آجوریاست اس جوڑ کین۔ ۱۹۶۲ اٹی پی اے آئی جی سی کوزہ گیر پر تگیزی سرکار نابرخلاف گوریلہ سلاء بند جنگ انا بناؤ کیک، ۲۳ جنوری ۱۹۶۳ نئی سلاء بند جنگ انا پڑ و کننگ۔

پی اے آئی جی سی نار اہشونی ٹی آجونی نا جنگ:

۱۹۵۲ نا آخر آن ایس ۱۹۶۲ اسکان کیبرال پی اے آئی جی سی سٹی پر تگیزی زور اکی نابرخلاف سلاء بند گوریلہ جنگ اکن تیاری کیک۔ ۱۹۶۲ اٹی جنگ مریسہ کیک گنی بساؤ نازیات خلق آک "پی اے آئی جی سی" کوا لخواہ جوڑ مریرہ دا خلق و کوچہ خاک Liberated zones ناپن تیٹ چانگرہ انتے کہ داپی اے آئی جی سی نانتینا بست و بند، خوانندہ و جان سلامتی نار کھوک آک جوڑ مریرہ و راجی شعور و زیات کننگ نا خاطر آن لس مخلوق تون اوار پارٹی ناباسک آتے ہم خواننگ و سرپد کننگ کن خوانوک جاگہ تیٹ تیاری کرفرہ اندا ڈول اٹ لس مخلوق و تیکنیکی کاریم ہیل ایترہ و پوسکنو معاشی اسٹر کچر ٹیسفرہ تاکہ گنی بساؤ نابندغ آک تینا ڈیھ انا خواجہ مریرہ و کس سنا آہری مفس۔ ۱۹۵۰ اٹی وختس کیبرال و مردم شماری نازمہ واری ایترہ گڑا او تیوہ گنی بساؤ ٹی چکر خلیک اندا سوب آن اونا توٹ و بش مزدور آتون مریک۔ ہندادرستی راستی نا

سوب آن اوسرپد مریک کہ راج انادا مخلوق آن امر کاریم الوئی ءیکبرال نارداٹ راج
ہموخت آسہ پارٹی سے تون تدمریک کہ ہراتم اوپارٹی اوفتے کن کاریم کے واوفتون
ہر ہوالہ اٹ تدمرے۔

کیبرال نوشتہ کیک کہ "نن داہیت آسٹ جم مرین کہ دا مخلوق کن جنگ
کننگ اخس فکری و نظریہ اس نس، جنگ کننگ اخس کہ دافتالی وست اٹ جاگہ کرینے
دایتیناراجی مڈی تیکن جنگ کننگ ء، تینا بروکانسل سناپکہ کن جنگ کننگ ء، دادیروی و
رژنائپگہ سیکن جنگ کننگ ء۔" پی اے آئی جی سی وکیبرال ناکماشی ٹی گنی بساؤنا آجو
مروکا علاقہ تیٹ دیوان ہڈایتزہ تاکہ لس مخلوق نازند آسودہ مرے۔ ۱۹۶۹ اٹ گنی بساؤنا
چھت آدریسہ واقدار پی اے آئی جی سی آمریک تودا جاگہ تیاخوانوک جاہ، میڈیکل
اسٹور و ہسپتال ٹھیفرہ۔ آجو مروکا گنی بساؤنا بندرغ آک اولی وار تینا چند نا پوریاء بنا ء کیرہ۔
یاتی مرے کہ کوزہ گیری ناوخت اٹ بیرہ پرتگیزی تے دا حق دوئی مسنے کہ پوریاکیر۔
انداسوب آن اووخت اٹ گڑاتانرخ ء کین کننگا و ہر گڑاناہلنگ مخلوق ناوس آن پیشن
نس۔

کیبرال نارداٹ بیرہ سیاسی آزادی اٹ دژد نادرمان اس جوڑکننگ کن اسہ
چاگڑد نئے جوانو سیاسی، و معاشی سٹر کچر اس مرے بیرہ اسہ پوسکنو و جوانو چاگڑد اس
اوفتے آجوائی آن پد سواد تننگ کیک۔ پی اے آئی جی سی ناچنگول آک گوریلہ تیکنیک ء

کاریم اٹ ہتیرہ وکوزہ گیر وزوراک آپرنگیزی لشکرء نسمان ایتہ۔ ۱۹۷۲۔ اسکان افریقن پارٹی فاردی انڈپینڈنس آف گنی بساؤ اینڈ کیپ وردے انداخص سوگو مریک کہ آجو مرو کا علاقہ تیٹ گینکاریک مریرہ دابے سہبی آن پد پرتگییزی سرکار ناجاسوسی ادارہ تینا ہندی آلہ کار تا مک اٹ گنی بساؤ ناشار کو نکری ٹی کیبرال نازی آسم کاری کر فک و کیبرال ہمو جاگہ غانمیران مریک۔

کوزہ گیر اندا سر پد مریک کہ کیبرال آن پد ”پی اے آئی جی سی“ ایسر مس۔ ولے کیبرال ناسیاسی سوچ اندا خہ زیات سوگو مریک کہ اوجہد نابنائی دے تیٹ سر پد مریک کہ آجوئی ناجہد اٹ مسحت تون اوار پارٹی کل آن زیات اہمیت تھگ۔ اندا خاطر آن تاوا فک ”پی اے آئی جی سی“ جوڑ کیرہ کہ کیبرال چانک کہ آجوئی ناجہد اٹ او ہم خلنگو ولے دژمن ”پی اے آئی جی سی“ ایسر کننگ کپرو۔ کیبرال نامیران مننگ آن پد ایلوسال اٹ ۱۹۷۴ ٹی گنی بساؤ نا آجوئی نا پڑ و مریک۔ و ایلوسال ۱۹۷۵ اٹ کیپ وردے ہم آجو مریک۔

کیبرال و سیاسی ادب:

دُنکہ نن اول اٹ نوشتہ کرین کہ کیبرال علمی ادارہ تیٹی سیاسی علم ہیل کتنے او اسہ کشت و کشاری ناما ہر اس مسنو ولے او گنی بساؤ و کیپ وردے ناجہد آجوئی نا

سیاسی تلہ غاسہ زانتکار اسے ناوڑاٹ مونا بریک۔ اینو ہم اونانوشتہ کروکا کتاب آک و سیاست نازی آاوناتروکا آراہند جہان نا ایلو جاگہ آتا آجوتی نا جہد آتیٹ کاریم اٹ ہتنگ۔ کبرال نانوشٹ آتون اور اوناترانک، لیکچر، وپارٹی حوال آک کتابی دروشم اٹ چاپ و شینک مسنو۔ کبرال نا کتاب آتا باروٹ پارہ کہ سیاسی و آشوبی جہد کار آک کبرال عزیات سرپد منگ کن ہندالٹریچر آتلیٹ و پول و کیرہ، ودافتنے خوانرہ۔

"Our People Are Our Mountains"

کبرال نا خوک آجہانی سیاست بھاز اہمیت تھک۔ دانا سوب دادے کہ کبرال ڈپلومیسی و جہد آجوتی ناسہ بھلونہنخ اس سرپد مریک۔ ۱۹۶۹ نا آخر اٹ کبرال انگلستان نادورہ غاکانک، دادورہ نامسخت جہد کن سیاسی و معاشی کمک مریک۔ اوڑے کبرال صاف پانک کہ "نن داخس گنوک افن کہ تیناڈژ من و تین، نا جہد بیرہ پرتگیزی کوزہ گیر نا بر خلاف و، نن امریکہ و انگلستان و ایلو سرمایہ دار ڈیجھ تا بر خلاف جہد کنگ افن۔ امریکہ و ایلو سرمایہ دار آڈیھک نا کمک و ہند ا خاطر آن کنگ افس انتے کہ اوفا مفاد آک پرتگیزی کوزہ گیر تون تفوک و۔ نازندانا اوفا مونا، چو اہمیت اس اف۔ " "Our people are our mountains" اسہ چنکو کتاب اسے ہرانا تہٹی کبرال ناہمیت آتون اور سنخ و رونج ناسیشن تون سیکرٹری جنرل نا حوال ادارے۔

یاتی مرے کہ دا کتاب کبرال نا انگلستان نادورہ نا باروٹ و، کتاب نا

سر حال اٹ کیبرال تینا مخلوق ۽ تینا مش پانگ۔ دانا سوب دادے کہ گنی بساؤٹی بھلو مش
 و ماڑی متنے۔ جہد آجوتی ٹی پارٹی نا بھلاتاغت لس مخلوق مریک۔ ہندا خاطر آن کیبرال
 او فتنے تینا جہد اٹی مش سنا کچ اہمیت ایٹک۔ کیبرال تینا لیکچر ٹی پانگ کہ کوزہ گیر نامونا
 پرا من جہد ۽ ہیج اہمیت اف۔ کوزہ گیر نالیسری کن جنگ کنگ المی ۽، کیبرال داہم پانگ
 کہ پارٹی کل آن بڑا مرے، کل آن زیات سلاء بند آجہد المی ۽ و لے سلاء بند جہد ۽ ہر
 وخت پارٹی نا پابند مروئی ۽۔ جہد اٹی داخیال تنخوئی ۽ کہ زیات اختیار پارٹی تون مرے۔
 "RETURN TO THE SOURCE" دا کتاب اٹی کیبرال ناغٹ
 تران آتے مچ کرینو، دا کتاب افریقہ نا آشوبی فکر و نظریہ پاننگ، دا کتاب اٹ کیبرال
 پرتگیزی کوزہ گیری ۽ شیف خلیک و تینا دودر بیدگ نار کھنگ نازی زور ایٹک۔

کیبرال نار داٹ:

"کوزہ گیر مدام محکوم راج ۽ داباور کرفک کہ او فک محکوم آراج ۽ تاریخ اٹ زندہ کرینو
 و لے نن او فتنے پاننگ خواسنہ کہ دُن اف۔ او فک نننے ننا جندا تاریخ آن مر کرینو تا کہ
 نن او فتنہ تاریخ ۽ تینا سر پد مرین و او فتنہ ٹکان۔ ہندا اوڑ کیبرال پین تران اسیٹی پانگ
 کہ راجی آجوتی، شر حالی، دیمروی و آزاتی ہمو وخت اسکان بے معنہ و میرہ ہیئت ۽ اسکان
 کہ دافنازی آ عمل متنے۔"

"Resistance and Decolonization"

۱۹۶۹ اٹی افریکن پارٹی فار دی انڈپینڈنس آف گنی بساؤ اینڈ کیپ وردے
 اسہ سیمینار اس ہڈایتک۔ دا سیمینار اٹ امیلاکار کیبرال چار سرحال نازی آہیت کیک و
 سرحال آک مزاحمت ناچارانگانشخ آک مریرہ، کیبرال ناردات مزاحمت ناسیاسی دروشم
 آن بیدس پین مسہ دروشم ءہرافتے سلاء بند مزاحمت ناپن ءتسنو۔ کیبرال ناداچارانگا
 سرحال آک Resistance and Decolonization ناپن اٹ کتابی
 دروشم اٹ چاپ و شینک منسے داچارانگا سرحال آتین بیدس دا کتاب اٹ کیبرال نا
 پٹ و پول نوشت The role of culture in the struggle
 for independence ہم اوارے۔

کیبرال نایلو کتاب آک:

1. Unity And Struggle

2. Revolution In Guinea

آشوبی باسک ناچاہنداری

خاکی جو پو/شاویز بلوچ

آشوبی باسک بھلو اُست و تالان ء ز ہن اس تحک۔ نیک نیت و ایماندار
مریک۔ اود جہد آن شش و پنج مفک، آشوبی سواد آتے تینا سواد سرپند مریک و تینا سواد
آتے آشوبی سواد آتیاں شیف تحک۔ او ہر وخت و ہر ہند آ آشوبی راہ بند آتیا سلوک
مریک و گندہ انگار جمان، خیال و عمل نابر خلاف سخت جہد کیک تاکہ تنظیم نا اجتماعی سواد
آتے سوگو کنگ کے۔ او تنظیم و اُلس نا نیام اٹ سیال داری ء ہم سوگو کیک۔ آشوبی
باسک اسہ بندغ اسے آن زیات تنظیم و اُلس نا سواد آتے اہمیت ایتک و تینا جند آن
گیشتر ایلو فنا خیال ء تحک۔

اود چانک کہ بیرہ ہند اوڑ اود گواچن ء آشوبی ء باسک اس جوڑ منگ کیک۔
ہر آشوبی باسک ء تینا ز ہن اٹ داہیت ء تخوئی ء کہ او تینا ہیت و عمل اٹ اُلس نا بھازی
سواد آتے اولیت ایتک یا آخہ؟ اسہ آشوبی باسک لُے ہر وخت ہر جاگہ غایتنا سواد آتے
راج و اُلس نا سواد آتیاں شیف تخوئی ء۔ خود غرضی، جو فہ، بے واکی، لغوری،
بد کڑداری، بد اخلاقی و تینے دوست تحنگ ہند نوہیت ء ہر اخبار انا لائح ء۔ بے مٹ مر سا
عمل کنگ، بے کچ جہد و اُلس سواد و کاریم تیکن تیوہ اُست اٹ تینے ندر کنگ داہند نوہیت

ءہراشرف ومہرانا لائحء۔

آشوبی باسک آتے سانده راستگی و گواچنی ناسر بلندی کن بیدار مروئی ء
 اننتے کہ ہر راستگی و گواچنی السی سواد کن مریک و آشوبی باسک و راہشون آتے ردی تا
 درستگی کن تینٹ ہر وخت بیدار مروئی ء اننتے کہ ہر ردی السی سواد ناڈک لگنگ ٹی
 مریک، آشوبی باسک و راہشون آک مدام ماملہ و ویل آتا سوب آتا سر جاج ء کیر و تینا
 عقل و چانداری ء کاریم اٹ ہتیر۔ او فتنے داہیت آگیشتر پام تروئی ء کہ ہر اہیت آتے
 او فک کنگ ء آیا و گواچنی تنون تعلق تحرہ یا آخہ؟ داہیت اتا گڑاس سو گو ء بنیات ارے
 ہم یا کہ آخہ؟ او فتنے دا ناچھپ ہیت آتیا خن تے تر کر سا باور کنگ مف و ہر وڑانا ملازم و
 غلامی آسوچ نابرخلاف جہد کروئی ء۔ آشوبی باسک و راہشون آک سانده تیوہ راجی سواد
 آتے اولیت ایتر۔ او فتنے خاص وڑاٹ خیال تخوئی ء کہ ہر تنظیمی باسک کاریم ناہر بشخ و ہر
 ہیت و کردار ء تیوہ تنظیم ناسواد اتا تابع تحر و د اصول نابرخلافی ناچ وڑاٹ موکل نفس۔
 آشوبی باسک و راہشون آتے کن الی ء کہ او با عمل منگ تون او ارزانت و آشوبی باسک و
 راہشون آتے الس ناگیشتری آن جتا مر ساشافی ٹی مستی مر ساشافی ترقی پسند ٹولی تا
 راہشونی ء کنگ آن پد سلیر بلکن او فک ترقی پسند ٹولی و الس نانیام اٹ بر جاتعلقداری آ
 پام ایتر اننتے کہ آشوبی باسک آک نچ نناوڑ مریرہ و الس ڈغار ناوڑ مریک، ہندا سوب
 آن الس تون خرکی، ہیت و گپ، تولنگ بش منگ الی ء۔ داڑکن او فتنے ٹی ہندا خس

لاٹھی مروئیء کہ او فک ہر ماملہ ٹی الس تون گپ کنگ کیر، اگہ آشوبی باسک آک گیڈ
اٹ تولوک آوانسہ کریر گڑا طوفان تون ڈک لگیسہ جہان تون مقابلہ کنگ کروفس۔ دا
طوفان اسل اٹ السی جہد نا طوفان مریک و جہان اسل ٹی السی جہد نا عظیم جہان
مریک، آشوبی آبندغ تا کڑدار بے مٹ و مثالی مریک ہند اسوب آن پارٹی ناباسک آتے
ہر حال ٹی دلیری اٹ تینا جنگ ء برجا تخوئی ء و پارٹی نا پرمان و راہبند آتا عمل کروئی ء،
اوفتے کاریم ناوخت تنظیم ناتہ سناواری و سوگوی ء برجا تخوئی ء۔

آشوبی باسک آک وختس ہم خود سر و تینے دوست تخوک مفس، او
وختس ہم داسوچ خلپس کہ تیوہ عقل بیرہ اوفتون ء۔ دانا متلب دا ہم اف کہ تینے تینا گیڈ
اسکان محدود تخنگے بلکن بیرہ دا خس ء کہ او فک تینے تینٹ صفت کنگ یا گڑا تینا صفت ء
بنگ آن مر مریر۔ باسک آک ایلو فنا خیال آتے پام اٹ ہنراگہ اوفنا خیال رد مس انگہ
اوفنا ہیبت ء تیوہ ہنراوکان گڈ اوفتے صبر و سگ اٹ سرپند کروئی ء، ہر ایتنا کاریم تے
خراب وڑاٹ کنگ مریر اوفتے سرپند کنگ مرے ولے ہا ئی خلنگ آن مر مریر
تا نکلے اوتینے درست کنگ کیر۔ اسہ ردی اس کنگ آن اوفتے اسہ دم تنظیم آن کشینگ
رد ء بلکن اوفتے تینا ردی تے درست کنگ ناوار تنگ مرے۔ ہر اسنگت آک سیاسی
چاہنداری ناماملہ ٹی نزور مریر گڑا اوفتے کم عقل تلوئی اف بلکن اوفتون سگتی کرسا
اوفتے راضی کروئی ء و اوفتے تربیت تنگ مرے۔ اوفتے موئی ہنگ ٹی کمک فراوان

کننگے واوفاست بڈیء کروئیء۔

نوآبادیات ناگڑاس چم

پالو فرائے / برناز بلوچ

نودر بر آک و خوانگ:

زوراک کن سخت المی ء کہ بزغر آتے شاری مزور و ہڑتوما (بزغر و مزور)
 تپہ آتے نودر بر آتیاں جتا کے۔ زالم داچانک کہ نودر بر آتا تھٹی ساڑی آشوبی رویہ)
 داڑان بیدس کہ چاگرڈی رداٹ نودر بر آک، ہچوتپہ سے جوڑ کپسہ) اگہ الس تون
 گواچنی تعلقداری بنیات تھے گڑا داہیت اوفتے کن خلیس ناسوب جوڑ منگ کیک۔ ہندا
 سوب آن حکمران تپہ غاک مزور، بزغر و ایلو پیڑچ ہلوک تپہ آتے ٹی ترندی اٹ داہیت
 ء تالان کیرہ۔ ہمر کہ بزغر و مزور آتے راج انا دیروی کن محنت کنگ مرے ہندا اوڑ
 تا بلعلم آتا کاریم بیرہ خوانگ ء۔ بیرہ اوفتا مسلط کروک آخوانگ ہرا کہ بینگ نظریہ
 خوانگ ء۔

بینگ نظریہ خوانگ نامتلب ہرائی کہ خوانندہ آتے ہنت اسے ناموکل
 ارے اودادے کہ اوفک استاد نابیان ء ہروہورک انگالی ء پر کیر، داہست و بندائی شرہ و
 نغدرکاری ناہچو گنجاشت اس اف۔ بیرہ دروغ نامک اٹ تا بلعلم آتا ملی تے پر کننگ ہرا
 بیرہ زالم و نوآبادی آہست و بند ناسواد آتے رکھک۔ داہست و بند اٹ گچین آستاد

ہمودے ہر اتا بلعلم آتا ملی تے پر کے و گچین آتا بلعلم ہمودے ہر ادا دروغ آخواننگ ء
زیات آن زیات تینا ملی ٹی جہی کے و اونازی آ عمل کے۔ دابست و بند خوانندہ آتے گنٹ
جوڑ کیک۔ ایلو لوز آتیت تا بلعلم تیا اسہ مشین اس جوڑ مریک اودے ہر اڑے مس
کار مرزکنگ مریک۔

مثیل اسے نا:

1. استاد ہیل تیک و تا بلعلم ہیل کیک۔
2. استاد ہر ہیت ء چانگ و تا بلعلم بیچ اس تپک۔
3. استاد سوچ خلیک و تا بلعلم ناباروٹ سوچ خلنگ۔
4. استاد پانگ و تا بلعلم بے و سی اٹ پنک۔
5. استاد گچینکاری کیک و گچینکاری ء مسلط کیک و تا بلعلم آک ہمو گچینکاری نارد
اٹ عمل کیرہ۔
6. استاد ہنت مجلس اس اڈ ایتک و تا بلعلم آک (ہر افنان کہ صلہ ہنگ منگ)
اودے قبول کیرہ۔

زالم و کوزہ گیر خوانندہ آتے ٹی نغدکاری شعور نابیداری نا خلیس ء ٹلفنگ
کن ہندا بیننگ نظریہ تعلیم ء کار مرز کیرہ۔ مثیل اسے نا، خواننگ بالغ آتے ٹی ہندا
نظریہ و ختس ہم تا بلعلم آتے داصلہ تروف کہ اوقک گواچینی نغدکاری اٹ سر جانج ء

کیر۔ داڑان بیدس دانظریہ تعلیم ہندن آاہم انگاویل آتون تعلق تحک کہ روجرمی لے
 بے تس۔ اسہ بندغ دوست آشوبی خوانندہ اس داگمان ناگواچن اٹ بدل مننگ ناچاری
 مننگ کپک ہندا خاتران المی ء کہ بنائی آن ہی اوفا کوشت مرے کہ خوانندہ آتون اونا
 تعلق نابیات تین پہ تینی مکک نازی آمرے واو خوانندہ آتون اوار مر ساگواچنی تے پاش
 کنتنگ نا کوشت کیر۔ دُن انگا گواچنی آخوانگ زالم و کوزہ گیر آتا مفاد آتے سواد
 رسیفیک۔ بلکن اوفا بھس کاری ناسوب جوڑ مننگ کیک۔ جبر و بے دادی نازی آجوڑ
 مروک ہر اسہ بست و بند مسکین (غلام) آتے داہیت انا موکل تننگ کپک کہ اودا سوال
 ءار فنگ نابناء کیر۔ انتے؟

آجونی کن سیوتی:

آزات انگا عمل تیا ہمو مننگ کیک ہر انا مکک اٹ اسہ بندغ اس تینے و تینا
 جہان ء بدل کیک۔ زندء خواری آخلیہ ہی آجونی دوٹی ہلنگ مریک، ہمو بندغ کہ ہر اتینا
 زندء خواری آخلتنے ہچو شک اس اف کہ اسہ فرد اسے نارداٹ اونا چا سندی تو مننگ
 کیک ولے اسہ۔۔۔۔۔ (آزاد و تینا گواچنی آن چاہندار ء ذات اسے ناوڑ اونا چاہنداری نا
 راستکی مننگ کپک)۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔ (لیکن اس نے ایک آزاد خود آگاہ ذات کی طرح
 اس شناخت کی سچائی کو نہیں)۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔ آجونی نا جہد انا ہر ہند آ مظلوم آتون
 نغد کاری و آزاتی اٹ گپ و تران ء مدام برجا تحنگ مرے۔ مظلوم آتا آزاتی بندغ آتا

آزاتیءِ گڑانا آزاتی آخہ۔ اسکان کہ اسہ بندغ اس تینا آزاتی ناہنگ ٹی تینٹ تینا کوشست آتے اوار شاعپک او وخت اود پین کس اسے نامک آن ہم آزات مننگ کپک۔ آزاتی ہرا کہ تینا اسہ بندغی لائچی اسے، ہندا خاتران اودے نیمہ بندغ آتا مکک اٹ ہلنگ مفک۔ زالم اک مظلوم آتے غلام جوڑ کنگ کن اوفتے لیش کر سا او فتازی آتینا زور اکی تے برجا تخرہ۔ ہندا سوب راہشون کن الیء کہ بیرہ تینے مظلوم آتا نیام اٹ آخہ بلکن راہشون آتا نیام اٹ ہم سیوتی واداریء گیشتر کنگ کن سخت کوشست کے تاکہ آجوتی ناہنگ ارزان مرے۔ ولے حکمران آشوبی راہشون آتے داموکل تفک کہ اوفک سو گو مر سا تینا صف آتے ٹی سیوت ودی کیر۔ مظلوم آتا نیام اٹ سیوت آن مُست تینا مظلوم منگ ناشعور تخنگ الیء۔ مظلوم آتا نیام اٹ سیوت نادوئی منگ کن کاریم اٹ ہتروک طریقہ کار اک چاگر دی جوڑشت اٹ مظلوم آتا تارنجی ووجودی آز موندہ نازی آمرو۔ دالمی آ سیوت کن الیء کہ آشوبی عمل تینا بنائی آن ہی "کلچرل عمل" ناچاچہ ہلے۔ بیرہ عمل نا ہمودر وشم کہ ہرائی میکاکی عمل پسند، بے مسخت آ تقریر بازی یا گواچنی آن ہورک تران آن پہناد ہی کوزہ گیر نازوراک آ عمل نا برخلانیء کنگ کیک و مظلوم آتے سیوت ناکنڈ ادنگ کیک۔

بقول فرانز فینسن کہ نوآبادی بست و بند نا گواچی مروک بندغ تینا کاوڑنا درشانیء تینا ہی بندغ آتا بر خلاف کیک۔ کوزہ گیر پولیس، فوج ہرا تم او فتازی آ بے دادی

واوفتے بے شرف یک گڑاؤفک ہچ کنگ کپہ و لے تینا ہندی باقی اسے ناچنکا ہیت آ ہم جملوکاری کن بش مریرہ۔ فرانز فینن نا پانگ ء کہ نو آبادی (ہندن کہ بلوچی وسائت اسے: ہر ء دست نر سیت ہر ء کرگ ء دست جنت، متلب کہ ہر اتم تاغور نازی آ دوار فنگ متو گرا نوزور نازی آ دوار فک) ہندن کہ اوفتا خوک تینا زاتی آزاتی نار کھ اکن گڈیکو ہند تینا ہی ایلم نامون پہ مون ء۔ ہمر کہ بے دادی کرو کا زالم ء زور کی نا عمل کن اسہ نظریہ اسے نا گرج محسوس مریک ہندا وڑ مظلوم آتے ہم تینا آجوتی کن اسہ نظریہ اسے نا گرج مریک۔ زالم الس نابر خلاف سلنگ ناسوب آن تینا عملی نظریہ نایان ء ہم الس آن بیدے یک۔ ایلو پارہ غان الس ہم تینا آزاتی نا عملی نظریہ ء ہمو وخت اسکان جوڑ کنگ کپہ اسکان کہ پیڑچ بلوک ء، زلم انا گواچی ء و غٹ آن گیشتر ہر اتم اسکان اوفک تینا زات اٹی زالم نا وجود ء الانو۔ الم الس نا آشوبی راہشون آتون اوار مد مقابل ٹی، اوفتا واری ٹی و praxis ٹی ہی دا نظریہ نا جوڑ مننگ ممکن ء۔

آجوتی، آشوبی راہشون والس:

آجوتی نا جہد ء سو گو ء در و شم اس تنگ داڑے اسکان کہ بھاز وخت جہد نا سمت نا گچین کنگ ہم راہشون آنازمہ واری ٹی بریک۔ و لے دا زمہ واری نا پین آ مظلوم آتے غور و فکر آن مرتخنگ و دا وڑ اوفتے مستند عمل یا praxis آن مرتخو کا راہشون تینٹ ہم مستند عمل (praxis) نافی ء یک۔ تینا ہیت آتے ایلو فتا زہن و

زبان آہنگ کن بیرہ ہمولو ز آتے رد کپسہ بلکن تینا مسخت، طریقہ کاراٹی ہم تضاد ودی کیرہ۔ آجوتی ناکلہ ہوتون گواچن اٹ تفوک راہشون نا عمل غور و فکر آن بیدے مونا ہنگ کپک۔ راہشون آشوبی نظریہ دابدلی نا عمل ٹی الس ۽ بنجا ہی یا بنیاتی کرڈار اس مونا ہنگ نازمہ واری آن نیست تخنگ ناردی ۽ کنگ کپک ونے کن راہشون ۽ دنو کرڈار اس تخنگ ناموکل تنگ کیک۔ آشوب ہنگ کن آشوبی راہشون ۽ ہچو شک اس اف کہ السی حمایت نابکار مریک۔ آشوبی راہشون نامظلوم آتون اواری اصل اٹ آجوتی تون اواری ۽۔ ہند اختران دا اواری نبنیات اٹ راہشون الس ۽ زیر کنگ کپک۔ داڑا ن چپ او فتازی آلمی ۽ کہ او فک آجوتی نابلنگ کن زیات آن زیات الس نا ح تھی ۽ ودی کیر اتے کہ زیر کنگ و کھنگ آن ہلو کا ہمکو پئی، ہمکو پئی اس مقک۔

آشوبی پراسیس دن انگا بے معنہ غا بشخنگ ۽ منیپک ہراٹی الس نامستند عمل نامتلب بیرہ راہشون نا حکم تے خنتے تر کر سا فالو کنگ مرے۔ دن انگا عمل راہشون والس نانیام اٹ حکمران تپہ آتا انداز کار ناشونداری ۽ کیک، دا عمل ٹی راہشون ۽ حق اف کہ اود مظلوم آتے تینا ملکیت نارد اٹ ہرے۔ راہشون والس نار اجتا ہند آتیا سلنگ اصل ٹی جبر ناسیالدری و تعلقہ داری نامنومہ ۽۔ آشوبی عمل ٹی الس ۽ اسٹ کنگ آشوبی تاغت ۽ سوگو کنگ یا متحدہ محاز ناٹیفنگ نا بہانہ کر سا الس تون مد مقابل ہیئت و گپ کنگان تینے مر تخنگ اصل اٹ آجوتی آن خلیس نادر شانی و آشوبی سیوت آن

نہن نام عمل ۛ۔ آشوب ۛ نئے راہشون آک الس کن ونئے الس راہشون آتے کن ہتیرہ۔ بلکن داہڑ تو ما سہ نزور ۛ سیوت اسے تون تفوک تینا اوار انگا عمل نامک اٹ ہی آشوب ۛ ممکن کیرہ و دن انگا سیوت ہمو وخت آمنگ کیک ہرا تم راہشون مسکین، مہری آرو یہ و جیرت مندی اٹ الس تون مون تر ساد افا شاہدی تے۔ آشوبی راہشون الس آن بیدے الس کن آخہ بلکن الس تون اوار سوچیک۔ آشوبی عمل ٹی کا ٹم بڑا ارفوکا راہشون آتے کن مستند منگ نابیرہ اسہ کسر اسے، اوفتے کن "ساہ اناند ری" المی ۛ تاکہ او مظلوم آتا مک اٹ او فتون اوار دوارہ و دی مریر۔ اسہ آشوبی نظریہ اسے آن بیدے ہجو آشوبی تحریک اس و دی منگ کپک۔ بھاز وخت الس آجوبی نا آخہ بلکن تنخواہ ٹی و دی ناہیت کیک، دائی راہشون ۛ تینا کڑدار مونا منگ مرے، اوفتے ٹی چا سنداری و دی کننگ مرے کہ اوفتاویل تنخواہ ٹی و دی نواف بلکن غلامی ناء و دانا ایسری آجوبی ۛ۔ مثیل اس: اگہ مزور آک بچ وڑاٹ تینا محنت نامالک منگ کپسہ گڑا تیوہ شعبہ جاتی درستیک سوگو مفرور (داراست ۛ) کہ آیامزور آک اسہ معاشی بست و بند اسے ٹی بھاز تنخواہ انتے ہلپس داڑان پد ہم دا و دی تیان است جم افس انتے کہ اوفک تینا محنت نامالک منگ خوارہ نہ کہ بہا کننگ کن۔

نن دا پاننگ کینہ کہ زلم و ستم نا وخت نن دا پاننگ کینہ کہ زلم و ستم نا مراحل آتا وخت پین کس اسے آزلم کیک ولے دا پاننگ کپنہ کہ آشوبی عمل ٹی کسس

ایلوئے آجو کر فک و نئے کہ تینے آزات کر فک بلکن بند خاک تین پہ تین تون مہرانا سوب اسٹ ایلوئے آزات کر فرہ۔ آشوبی راہشون آک نئے دروغ ء سخی مننگ کیرہ و نئے کہ اونفے جم کنگ و دروہ تنگ زیب ایتک۔ زیادتی تون تفوک کاریمک بندغ دوست مننگ کسپہ و لے آشوب تون کاریم تا بندغ دوست مننگ المی۔ فیڈل کاستروچی گویرا نابیرانی ء پک کر ساکیو بانا لیس ء پارے کہ: "شک و شبہات ناما حول آن مننگ کیک حد سیکان نن سوادار فنگ کین و لے دروغ، راستگی آن خلّیس، دروہی و دروغ تون اُست جمی اسل آشوبی جہد کار آتا از باب آک منتو۔

پامداری و فکر:

جہان ء بدل کنگ ناخاتر کن مروکا عمل و پامداری و فکر نازی آتالان کاریمک مستند عمل یا (praxis) پانگ مریرہ۔ لوز ارا گڑانا جوڑشت اسے، پامداری و فکر ایلو عمل۔ داہڑ تو ما اسٹ ایلو نازی آشوبی رداٹ ہندا خس زیم شاغرہ کہ دافقیان اسٹ اسے ندر کنگ مرے گڑاار ٹمیکو الم زیمی مریک۔ لوز ہرا ٹی عمل مف؛ زبانی، لوزی، گپ و ترانی و تینامون ہیٹ اٹی بدل مرو۔ عمل آن بیدے ہر وڑانا بدلی ہج وڑاٹ مننگ کپک۔ ار ٹمیکو پارہ خان پامداری و فکر آن بیدس عمل بیرہ کھور ء عمل سے ٹی بدل مریک، ہند نو کھور ء عمل اس ہرا praxis آن نمن کیک۔ داوڑ دا فک اسٹ ایلو آن جتا مریرہ۔

ظالم و مظلوم:

بیداری زالم و مظلوم نا نیام اٹ ودی مرو کا سیالی نا بنائی آ نشان ء۔ انسانی تاریخ اٹ مظلوم و ختس ہم بیداری نا بناء ء کتنے انتنے کہ او تینٹ بیداری نا دودشت و تخلیق اسے، امر بیداری نا بناء کنگ کیرہ۔ ہم کو کہ ایلو فتنے بندغ نارداٹ نیسپہ، زور اکی و لٹ و پل کیرہ، داہمو فک ء ہر ابیداری نا بناء ء کیرہ۔ زالم نا بر خلاف جنگ کرو کا مسکین الس ء و ختس ہم الس خیال کپہہ بلکن او فتنے لوفر، بے شعور، جاہل، بہوش، تخریب و بیداری دوست پانگ دوست تخرہ۔ داڑان بیدس سرکاری اصلاح ٹی tiradents ء اسے سازشی و اونا راہشونی ٹی جنگ اڈترو کا جنز آجونی ء ساندنی رداٹ اسے سازش اسے نا پن تننگ داڑان پد ہم الس و تاریخ نا نظر ٹی راجی ہیر و tiradents آکو، نہ کہ ہموفک ہر افتا حکم اٹ tiradents آتے قزاق نا پن ترسا پاہو تنگا و او فتا جون ء ٹکر ٹکر کر ساہمسا یہ خلک آتا گلے تینی خسنگا۔ تاریخ زالم نا پارہ غان او فتنے ترو کا لقب ء ہر یسہ بھس کرے و اونا آزاتی نا جوزہ نا ہم معنہ و بیانی ٹی اقرار کننگا ہر انا او حقدار نس۔ ہندن کہ انسان ہی اسل ٹی او ہیر و کو ہر ایتنا tiradents وخت آتے ٹی آجونی و سیوت نا تلاش ٹی اختہ سفر ٹی شہید مسرنہ کہ ہموفک ہر ایتنا تاغت ء الس نا پر عننگ و جتائی ودی کنگ و حکومت کنگ کن کار مرز کریر۔ زالم و مظلوم اسٹ ایلو نا ضد ء ہندا خاترا ن ہر اہیت اسے تپہ نا مفاد ٹی کاتک تو ایلو نا بر خلاف کاتک۔ تاغت دوئی کرو کا زالم آک تینے

بندغ آتا ایسری تروک ناوڑاٹ درشان کنگ نا کوشت کیرہ۔ ہرانتے اوتینٹ لغوری نا کنڈا دھکے تسنو واہم اوفنا کڑدار نا اصل نیت ء ڈھکنگ کنگ کپک۔ امن اسہ دنوشے اس اف ہر ادے بہاٹ ہنگ مرے۔ امن تو سیوت، اسٹی و مہر آن پھر عمل آتے ٹی محسوس مرو کواسہ ہندو جو زہ سے ہر ادے بے دادی نا ماحول ٹی ہنگ مقک۔

ونڈ کنگ و حکومت کنگ:

زور کی آنظریہ نارٹیکو بنیاتی بشخ، مخلوق ء جتا و ونڈ کنگ و اوفقازی آ حکومت کنگ نا سیاست ء۔ داہندا خص متکن ء، بحس کہ ظلم تینٹ۔ انتے کہ زوراک بھازی ٹی مریک و مظلوم آک مچٹ و ہندا خاتران زالم اوفتے بشخ کنگ (تاکہ اوفتے ٹی سیوتی مف) و اوفقازی آ حکومت کنگ نا پالیسی جوڑ کیک۔ زالم ہر اسہ وڑاٹ (بے دادی تون اوار) ہمو غٹ عمل آتے داڑے اسکان کہ اوفقبنائی یا ترندی نادر و شم آتے تونگ نا کوشت کیک ہر مظلوم آتا نیام اٹ سیوتی نا گرج ء ودی کے۔ داگڑا زالم آتا سواد آتے سوگوی ایتک کہ مظلوم آتے زور تحنگ مرے، اوفقانیام اٹ جنگ ء شبیت و ترند کنگ مرے، ثقافتی بے دادی نامک اٹ اولس ء اوفما مک ناماشت ترسا اوفتے سازشی وڑاٹ قابو ٹی ہنگ نا کوشت کیک۔ مخلوق بحس ترندی اٹ جتائی نا گواچی مریک ہمو خص اوفتے بشخ کنگ ارزان مریک۔ بیرہ پن سارا ہشون آک ہم جتائی

ودی کیرہ و او فتنے ٹی ہم divide and rule نا عمل بر جا مریک۔ اسہ علاقہ سے ترقی تنگ نامسخت ناہلنگ ہمو علاقہ ناراہشون آتے تربیت نامک اٹ ممکن جوڑ منگ کیک داڑے اسکان کہ دانیمہ بشخ مفسہ ہراکل انادیروی ناسوب مریر۔ قدیم روم اٹ حکمران زعماء السء اراغ تنگ نا گرج آبھاز زور تس تاکہ او فتنے پرامن و جارات کرساتینار کھ کنگ مرے۔

طبقاتی نظریہ ہم زالم آتے گرٹی ٹی شانگ انتے کہ او تینے زالم تپہ نارداٹ منیپہ ہنداخا ترینا کوشست آتا پد ہم چاگرڈی تپہ ناساڑی منگ آن نمن مفننگ ناسوب اوزالم و مظلوم تپہ آتا نیام اٹ قدرتی تپی تضاد ٹی کمبوتی و دی کنگ ناخا تر کن سرپدی و جتائی نا تبلیغ کیرہ و اہم ارا تپہ نانیام اٹ ساڑی چپ مفروک آتضاد اجتائی ء نا ممکن جوڑ کیک۔ زالم زور اکی نا حالیت آتے بر جاتخنگ کن کیسی سازش کار مرز کیک۔ مثیل اٹ: یونین ٹی دخل اندازی، مظلوم تپہ نا بھازی نمائندہ (ہرا اسل ٹی مظلوم آتا جہازالم آتا نمائندگی ء کیرہ) تا حمایت، ہمو بندغ آتے ترقی تنگ ہرا تینازات اٹی راہشونی ء گچینی تخیرہ۔ ہمو ہرا کہ زالم آتے کن خلیس جوڑ منگ کیرہ اگہ مراعات نامک اٹ او فقا است آتے ٹی خلکنی و دی کنگ متوکہ، بھاز بندغ آتے مراعات تنگ و بھاز آتے سزاتنگ۔ دا کل divide and rule انا طریقہ غاکو۔ ہرا نامسخت اصل ٹی دا بست و بند نا رکھ کنگ ء ہرا زالم آتا مفاد ٹی ء۔ دادے او براہ راست یا indirectly کار مرز

کیرہ۔ مظلوم آتاسیوتی اوفنے تینا بے بند غی نا حالیت نا چا سندی تری تر سا شعور تون ہمگام کرفک ہر اتم اسکان کہ اوفک بشخنگوک ء حکمرانی سازش آتا گواچی مروک اوفقا گرفت ائی مرو۔ ودیک دا کہ سیوتی و تنظیم نا شعور اوفنے تینا زوری تے اسہ ہند نو تاغت اسے ٹی بدل کنگ نالانخ جوڑیک ہر انا مک اٹ آخر او جہان نادوارہ تخلیق وادے گیشتر انسانی جوڑکنگ نالانخ منگ کیرہ۔ مظلوم آک ہند نو بند غی نازی آجوڑ مروک جہان اس ودی کیرہ ہر ازم آتا جوڑ کروک انسانی جہان نا ضد۔

چسباز آہل و تس نامک سٹ کاریم ہلنگ:

داہم divide and rule نا حکمت عملی نا وڑالس ء زیر کنگ نا اسہ از باب اسے۔ الس (ہر اکہ سیاسی شعور تحپسہ) ارزانی اٹ زالم حکمران آتا دوتیان کاریم اٹ ہنگ مریرہ ہر اکہ اقتدار ء گونگ خواپسہ۔ و ہر اتم گواچی السی تنظیم زالم آتے کن خلیس نا گھٹی جوڑ مریک گڑدان انگا حالیت آتے ٹی او تینار کھ اکن سازشی چال کاریم اٹ ہتریسہ اسہ دروغ ء تنظیم اسے نابنیات ء تحیرہ۔ اوفک السی بغاوت (او گڑا، جس ہم چنائی یا سادہ مرے) ء چم آتا مک اٹ تونگ نا کوشت کیرہ واگہ اوفک دا ٹی بے سبب مسر گڑا و الس ء لتاڑینگ کن تاغت ء کاریم اٹ ہتیرہ۔ و دا وڑ راستگی آالسی تنظیم اٹ ڈھکوک خلیس آن بچیرہ ہر اتم الس تاریخی عمل ٹی او اور مریک گڑا و نار اگمان مریرہ یا تینے آجو کنگ کن تینا گواچن تنظیم ء برجا تخریادروہی آسازش ناچم تیبی اڈینگر ظاہر ء کوزہ

گیر تپہ خاک الس ناگواچن آ تنظیم ء جوڑ کروفس دا بیرہ آشوبی راہشون آتازمہ واری ء۔
 چم آتاکمک اٹ بندغ آتے تینا کاریم اٹ ہتنگ نا طریقہ کار اصل اٹ بندغ آتا تہٹی زاتی
 سر سہبی نالالچ ناہند نو بورژوائی ٹیکہ سے ہرادے حکمران تپہ بھاز وخت براہ راست و
 بھاز وخت دروغ انگا الس دوست راہشون آتاکمک اٹ بالواسطہ کارمرز کیک۔
 weffert نا پانگ ء کہ راہشون آک چندی بندغ آتین جوڑ مروک اسہ ٹولی والس
 نا نیام اٹ آلہ کار نارد اٹ کردار ادا کیرہ ہندا خاتران دروغ آ الس دوستی
 populism نا خاص ء سیاسی عمل اسے نا وخت اسہ وڑ مونا بنگ مظلوم آتامون آ
 بنگ تون اوراڈ بلیرہ۔

دن انگا دروغی الس دوست اسہ گواچن ء تنظیم اسے کن سر گرم عمل
 منگ نا جہا سازش نا کمک اٹ کارمرز کنگ نا کوششت کیک۔ اگہ او آشوبی ء خدمت اس
 کیک گڑا او ہم نٹ اٹی بے انا بریبر۔ تینا شک بر، ڈھکوک، کڑدار، دروہی و سازش آتا
 کمک اٹ کارمرزی نا طریقہ کار ءیلہ کر سا فیصلہ کن وڑاٹ تینکن گواچن ء السی کڑدار
 گچین کر سا (و دروغ انگا الس دوست populist مفنگ تون) ہی اوتینے تنظیم نا
 آشوبی کاریم تیکن وقف کنگ کیک۔ دامعاملہ ٹی او گماشتہ آخہ بلکن تضاد نارد اٹ مونا
 بریک، دانارد عمل ٹی حکمران اودے لتاڑینگ کن تینا تیوہ تاغت ء کاریم اٹ ہتیک۔
 سازش آتاکمک اٹ کارمرز مروک طریقہ اٹ مونا بروکالتضاد آتین آشوبی راہشون آتے

سوادرننگ مرے بلکن اوفک مظلوم آتے یکجا کنگ نامسخت ء مونا تخمیسہ دن انگا حالیت آتے اوفقا مونا ویل اسے نارداٹ تخر۔

دودور بیدگی جلو:

دودور بیدگی جلو ہم بشخ کنگ وچم آتاکمک اٹ کاریم اٹ ہنگ نا طریقہ آتاوڑ، اوفتے ٹی جتائی ودی کنگ، نامسخت آتے پور ویک۔ دائی جلو کار ایلو مخلوق نادود وری بیدگ ء مسخ کر سائینا دودور بیدگ ء اوفتازی آمسلط کیک۔ و مظلوم آک اودے تینا کیرہ۔ ہنداوڑ جلو کار نا حالیت سوگو مریک۔ جلو کار لشکر ناسر سہی کن المی ء کہ مظلوم آک احساس کمتری نا پلویڑ اٹ مر سائینا زند ء گدریفر۔ و قدرتی وڑ اٹ جلو کار نا کوالخواہی ء منر۔ اوفتاسٹی مایوسی، ناویتی وپوسکن انگا آز موندہ تیٹ خللیس اٹ رہینگ نا چراشیم رُدیگ۔ و اوفک جلو کار نا اقدار، معیار، ہیئت کنگ، رہینگ و ایلو چاگرڈی رویہ آتے تینا کنگ ٹی ناز کرور۔ دا جلو گیشتر ہندا امر نا شوندری ء کیک کہ اسہ عمل اسے نا باروٹ فیصلہ کنگ نا اختیار مظلوم نا جاگہ غا جلو کار نادوٹی مریک۔ ہنداوڑ اودر وہ نا گواچی مریرہ۔ ہندا سوب آن ہی شیف خلوک reflex چاگرڈوٹی، بچو گواچن ء چاگرڈی و معاشی دیمروی منگ کپک۔ اصل اٹ مظلوم آتا دیمروی و آجونی ہمو وخت منگ کیک ہر اتم اوزالم آتا و آن آزات مر ساسہ خوش ء وجود اسے ناوڑ زندہ رہینگر۔ مظلوم کن المی ء کہ او تو مکا پڑ آتیا زالم نا اطاعت ء یلہ کے۔

اگہ چناتار د فنگ مابت آن بیدے و بے دادی ناما حول ٹی مرے گڑا تینا
تاغت آن بے سواد مروک او چناک ورنائی ٹی دالانج ہی رینگو فس کہ او گواچنی و مستند
آشوب ناکسہرے گچین کے۔ او فک یا لا تعلق نا گواچی مرور یا گڑا تباہ کن عمل ناجتا غا
دروشم آتے تینا کرو۔ ہندا سوب آن نودر بر آک زوت پٹ و پول کیر کہ جارات و
است جمی ناہنگ کن لمی ء کہ او تینٹ ہموراہ بند آتار داٹ تینے بدل کیر ہرا او فازی آ
مسلط کننگانو۔ واوراہ بند آتے ٹی اسٹ آزاتی اٹ غور و فکر و سوچ خلنگ آ پابندی ء۔ دا
ورناک ہرا تم پیشہ یا عملی زندا ٹی گام تخیرہ گڑا خاص آز موندہ و علم انا حوالہ اٹ ہم او فتنے
ٹی بیدس بدل مروک آر جان (آجوتی آن خلیس ناسوب) نظر بریک۔ ہرا فنا گواچی
مریرہ۔ داڑان بیدس او فنا بھلو کچ اس آجوتی آن خلیس ٹی ء و لے گواچن اٹ دا گراہی
نا گواچی ء۔ انتے کہ ظالم آک او فزات اٹی "جہی" مروک مریرہ ہرا ناسوب آن ودی
مروکا ڈھکوک رویہ غاتان ہی خلیہ۔ اسکان کہ مظلوم ناست اٹ جہی مروک ظالم
اوقنان زیات تاغٹور ء اسکان کہ اوقتا تہٹی ساڑی آجوتی نا خلیس او فتنے آمادہ کننگ کچک
کہ او جبری گواچنی نا مذمت نا جاگہ غا آشوبی راہشون آک مذمت بناء کین۔ ہندا خاترا ن
بیرہ او فنا اصلاح ممکن اف بلکن او او فنا اصلاح ء کیر۔ آشوبی راہشون آتے دا حالیت آتے
ٹی "دودر و بیدگی آشوب نا بناء ء کننگ مرے" ، دامعنه آتے ٹی ہر گواچن آ آشوب دودر و
ر بیدگ آشوب ء۔

تنظیم:

مظلوم آتے تیناوس اٹی کنگ کن زالم آتاچم نا طریقہ آتے اسی تنظیم اک ہی بے سبب کیرہ۔ دا تنظیم اک بیرہ براہ راست سیوتی نامک اٹ اسٹ ایلون تفوک مفسہ بلکن دا قدرتی نتیجہ ہم۔ داوڑاٹ راہشون آتا سیوتی کن کوششت اک المی وڑاٹ الس ء سوگو کنگ ناہم کوششت آکو۔ ہر ادا امر نا شاہدی کو کہ آجوتی نا جہد تیوہ مظلوم الس نافرص ء۔ ہیئت گپ انا عمل ٹی اسہ گواچن ء تنظیم اس جیرت و مابت آن پھر شاہدی تا کمک اٹ تینا مسخت آتے پور و کنگ نافرص ء ادا ایک۔ حکمران تپہ غاک تینا تاغت ء سرگرڈان جوڑشت نادر و شم اس امیزہ تا کہ اوزیات آن زیات بندغ آتے غلام جوڑ کیر۔ ولے آشوبی راہشون آتا نظری تنظیم نامتلب راہشون آتا تینے الس تون تفنگ ودا صورت ٹی ہر تنظیم تینا مسخت و فطرت ٹی امنائی و برابری و دی کنگ یک دانا جاگہ غاکہ اوتینٹ آجوتی نا عمل درآمد کن کوششت کے۔ داوڑاٹ ہر وڑاٹا تنظیم کن دالمی ء کہ ڈسپلن ء regimentation تون اوار کپ۔ دا گواچنی تینا جہاد درست ء کہ ڈسپلن، راہشونی، سوگو ارادہ غاک، مسخت و ایلو زمہ واری تا اوغدہ تے تینا کننگان بیدے، ہجو تنظیم اس زندہ رہینگ کپک۔ و دیک دا کہ آشوبی عمل تینٹ زوال نا گواچی مریک۔ واہم دا امر ہر اتم مس الس ء گڑا سینا وڑکار مرز کنگ ناسوب و دی کپک۔ بندغاک بے دادی ناسوب مہالو آن غیر شخصی جوڑ مسنو۔ اگہ ہندا حالت آتے ٹی ہم

آشوبی راہشونک الس ء شعوری عمل ناکنڈار اہشونی تننگ نا جہا او فتنے سازشی وڑاٹ
 کاریم اٹ ہتیرہ گڑا و فک تنظیم نا اصل مسخت (یعنی آجوتی) ء رد کیرہ۔ آشوبی راہشون
 آک نہ بیرہ تینالوز آتے یکہ مونا ہتیرہ بلکن او فتازی آالمی ء کہ الس تون او ار مر ساتینالوز
 آتے بیان کیرہ۔ هموراہشون آک ہر اتینا فیصلہ ء بیرہ نافذ کیرہ، او فک الس ء بیرہ یکجا کپسہ
 بلکن سازش اٹ کار مرز ہم کیرہ۔ دانے تینٹ آجو مریرہ ونے کہ ایلو ء آجو کنگ کیرہ،
 او فک اصل اٹ بے دادی کیرہ۔

بلوچ ورنانہاں ء اے هیال ء مارشت گور بہ بیت کہ بلوچ راجی ہستمان (بقا) ء ما زمان بلوچ راجی آجوتی جنزے سوبندی ء گوں بندوک انت ء یک مہکمیں راجی جنزے بلوچ ء ڈیھ، زر، زبان، بند پتر، چکار، ربیدگ ء دودماناں ہوار راجی کلیں مڈیاں چہ دری ء میان استمانی زور آوراں رکینت کت کنت۔ ہمیشکہ باسماں بلوچ ورنانہاں چہ کالونا نیز ء وانگی رھبند ء سوبندی ء استان ء انسٹیٹیوشینانی روگ ء آیاں مہکم کنگ ء بدل ء وتی سرجمیں علم ء شعور ء وتی پگری تاکت بلوچ ء برجائیں راجی آجوتی جنزے جتاںیں بہرگانی تہ ء ندرکنگی انت ء راجی آجوتی جنزے رادنیاء دیم ء یک مہکم ء تواناںیں جنزے ء بستار ء دیم ء آرگی انت ء طس مہلوک گیشا گیش گوں بلوچ راجی جنزے ہوار ء ہمگر کچ کنگی انت، دانکہ استیں جاروانی لوٹ ء پدء بلوچ چین ء وڑیں مزنیں ایمپہر نیل تاکت ء پاکستان ء کبڑہ ء ہلاپ ء وتی برجائیں گہگیری ء مہکم داشت بہ کنت ء دنیاء تاکتانی دیم ء وتی راجی استی ء باور بہ کنناںین ایت ء بلوچ راجی پجار ء رکینت کت بہ کنت۔ ء یک انجیں استانے ء ہشت ء ایر بہ کنت کہ اودء بلوچ راج ء زندمان ء سرجمیں آسرائی بہ رس انت ء آچہ گلامی ء سائلکاں در بیت انت۔